NYTT
ORIGINAL-BIBLIOTHEK

i

DEN SKÖNA LITTERATUREN

AF

UTMÄRKTA FÖRFATTARE OCH FÖRFATTARINNOR

INOM FÄDERNESLANDET.

12.

STOCKHOLM.
ÖSTLUND & BERLING.

Hilda Fredrika Keyser

SVARTA GESTALTEN PÅ THORSBORG.

BILDER OCH MINNEN

FRÅN

FÖRSTA TREDJEDELEN AF VÅRT ÅRHUNDRADE.

Förra delen.

STOCKHOLM.
ÖSTLUND & BERLING.
1850.

FÖRSTA KAPITLET.

> Så hvarje fröjd utaf min barndoms fröjder
> Var alltid ny och dock sig alltid lik,
> Och stunden skiftade på dessa höjder
> I bön och kärlek, kärlek och musik.
>
> *Nybom.*

En lätt resvagn stannade vid Thorsby prestgård, der den vördnadsvärde kyrkoherden Walden stod på trappan att emottaga och välkomna den anländande gästen, ja välkomna; men med ord behöfde han icke uttala denna sin mening, man läste den uti den hjertliga, glada blick, med hvilken han, i stolt fadersglädje, mottog sin brorson, medicinæ-doktorn och chirurgiæ-magistern, en ung man, som icke mindre hade utmärkt sig i sina studier, än genom de få årens praktik såsom läkare.

Men der voro flere ögon än farbroderns, som betraktade honom, kanske ömmare ock kärleksfullare, såsom fallet plär vara med fruntimmersögon. Och äfven vi kasta på honom en blick, om ej så öm och kärleksfull, dock åtminstone med välviljans intresse; ty hvem skulle ej med välvilja följa riktningen af vackra fruntimmersögon då de helsa en länge efterlängtad, ändtligen till hemmet återkommen, älskling.

Johan Waldens kraftfulla gestalt uppbar ett hufvud, der svällande ådror höjde sig öfver den breda pannans hvita hvalf, talande om stolta tankars kraft och lif, om planer för stora företag, om mod och fast beslutsamhet att utföra dem. Liksom lekande drömbilder med dessa tankars rastlösa verksamhet, ringlade sig de glänsande mörka lockarna i naturlig oregelbunden ordning om hans ansigte, der de strålande ögonen blickade, på en gång lugna och genomskådande, under det hans harmoniska röst talade ett välljudande språk.

"Välkommen hem, du allra förträffligaste doktor!" sade en stämma, hvars friska, barnsligt ljufva klang förtäljde, att dessa strålbruna ögon återspeglade sin femtonde sommarssol. "Men du har då inte tid att ens helsa på mig, och jag är ju ändå Marias syster?"

"Och det är verkligen Johan, *min* Johan, som jag ser åter? Jag har drömt så länge! Tvenne år äro en lång dröm", hördes en annan mild stämma helt sakta, och ett par violblå ögon blickade upp mot den unga Walden.

"Nå, käre Johan!" återtog med ett barns otåliga ifver den förra, "känner du igen dig väl? Tycker du att allting är sig likt?"

"Ja, lilla Jenny, allt är, gudskelof, oförändradt", svarade doktorn nickande åt henne, medan han till kärleksfullt hjerta med en vid återseendet dristig arm slöt den mera tystlåtna, ljuft rodnande Maria.

"Ja, det tror jag, *allt* som du hittills sett", sade Jenny med skalkaktigt leende.

"Åh, jag har sett allt, som är kärt för mig!"

"Åh, det är mycket än, som du inte har sett, men som också är dig kärt och som du inte kan ha glömt. Jag tror inte, jag, att några år kunnat förändra vår fordna lekbror."

"Men du har blifvit mycket förändrad, min lilla syster!"

"Åh, inte mycket, jag får ännu allt jemt höra, att jag är den barnsliga Jenny."

"Kom nu in, min kära Johan, så få vi språka", sade farbrodern med en egen fryntlighet, under det han tog brorsonens arm och förde honom in i salen, hvars väggar voro, efter landets sed, prydda med friska midsommarslöf, "kom nu och sätt dig bredvid mig i soffan, så att jag åter må finna mig omgifven af alla mina älsklingar!"

En glädjerörelse skimrade öfver kyrkoherdens ädla drag och återspeglade sin rena glans uti de blickar, som så tacksamt mötte hans.

"Men vore det ej bättre att sätta oss derute? Det är en så vacker midsommarsafton", frågade Maria.

"Maria har rätt", utbrast Jenny lifligt och klappade händerna af förtjusning. "Min snälla, goda pappa, vi få lof att gå i trädgården och sätta oss under almarna som fordom!"

"Ja, under de kära almarna!" upprepade Johan.

Genom luften strömmade en mild vindfläkt, en lång frisk, behaglig fläkt. De sakta susande björkarna, de lummiga lönnarna, den gröna syrenhäcken med sina rika blommor, kaprifoliernas hvita kronor — allt tycktes dofta en välkomshelsning till den välkände barndomsvännen.

Huru gladt blef ej Walden öfverraskad af allt, som här mötte hans blick! Han såg sina älsklingsblommor vårdade med omsorg; här och der en löfsal med sin grässoffa, som de båda flickorna hade ordnat under hans frånvaro. Der höjde sig de små kastanieträden, som de tillsammans uti sin barndom hade planterat; der stodo de trenne almarna nere vid sjöstranden, flätande sina grenar om hvarandra; — det

var en bild af den lilla syskonringen. Der sorlade den klara källan. Och nu hördes klockornas ljud från den vackra kyrkan — huru kära och välkända voro ej dessa ljud! Huru mången gång hade de ej hört dem bebåda midsommarsfestens ingång! — Midsommar, du vår lefvande glada fest — hvad vi väl minnas dig med din oskuld, din glädje, dina blommor! Hvarför flyr du så hastigt, hvarför kunna vi ej qvarhålla dig? Sakta, liksom böljorna, försvinner du; höstens sköflande vindar förstöra dina gröna löf, dina blommor, solen kommer ej mera oss så nära och vestanvinden med sin svalka omger oss icke mer. Då tänka vi med saknad tillbaka på den sköna midsommarstiden, då allt stod i sin högsta fägring och vi påminna oss den barndomsfröjd vi kände, då vi dansade omkring den med blommor och löf prålande majstången, och huru vi föreställde oss, att hela lifvet var en rosengård af dans och glädje. Men höstens annalkande störde våra glada förhoppningar och vi funno, att, ehuru den verld, hvari vi lefva, är skön, vägen derigenom ej alltid är blomsterströdd. Men midsommar kom åter med samma skönhet, samma lif — och vi glädde oss åter och drömde åter. — Så går år från år, tills vi ej mera kunna drömma, då kanske lifvet blir en kall och tom verklighet. Ack, naturens midsommar kommer åter hvarje år; men vår lefnads-gyllne midsommarstid, full af ungdomseld, af luftslott, af hopp och glädje, kommer aldrig, aldrig åter!

"Denna afton är skön och herrlig både *utom* och *inom*", sade Johan och betraktade med ungdomlig glädje alla de kära föremålen omkring sig. "Hvad jag väl mins många sådana aftnar! — Och den gröna dalen dernere, hvad Maria och jag der bundit många kransar åt hvarandra!"

"Under det att Jenny spelat sin luta och sjungit för oss", tillade Maria.

"Älskar du ännu lika mycket din luta som förr?" frågade Johan.

"Ja", svarade hon med strålande ögon: "lutan är verkligen min vän. Jag kan tala med henne, fast hon ibland har toner, som jag ej rätt begriper. Hm! lutan är mycket vackrare än förr!"

Ett leende, ett af Jenny Waldens egendomliga leenden flög öfver det älskliga ansigtet, likt en morgonljusning öfver en rosengård.

"Ack", fortfor hon, "hvad jag gerna kommer ihåg när pappa gaf mig den kära lutan! Jag blef så glad, ty Johan och Maria tyckte ju om att höra henne. Och jag höll på att för den glömma allt, till och med mina foglar och mina blommor. De skulle ha vissnat och dött, om ej Maria vårdat dem."

"Och du smög dig från våra lekar", sade Maria, "och satt beständigt dernere under almarna med din luta, till dess du kunde spela några romanser, hvartill Johan skrifvit orden. Då kom du helt triumferande till oss och spelade dem."

"Och" tillade Jenny lifligt, "Jag ville ständigt spela och ni ledsnade icke att höra — ja, ja — det var roligt, mycket roligt! Men säg, söta Johan, håller du ännu lika mycket af oss, fastän du varit så många år uti stora verlden?"

"Min lilla Jenny", svarade Johan leende, "du får icke dömma verlden så omildt, som om den kunde förminska kärleken till min barndoms första vänner; den har, om möjligt, ännu mer förökat den.

Jenny såg förvånad på doktorn.

"Åsynen af verlden", fortfor han, "har ingifvit min själ planer om min framtid. Det var just i verl-

den jag lärt mig förstå *huru* jag kunde blifva nyttig för mina medmenniskor, *huru* jag kunde höja mig ur det ringa och obemärkta; jag vill blifva en värdig son till min välgörare. Min Marias hand skall blifva en ljuf belöning för mina arbeten och uppoffringar."

Johan Waldens ögon glänste under det han talade, och ännu, sedan han tystnat, höjde han sin stolta panna och blickade tankfullt framför sig. Han såg ej huru farbroderns ögon vänligt, men forskande, hvilade på honom, icke heller huru Marias kinder antogo en lätt blekhet och ett uttryck af bäfvan sväfvade öfver hennes milda drag.

Jenny var förmycket upptagen af hans ord, för att märka förändringen i Marias ansigte; hon lade sina händer på Johans, och utbrast med förtjusning: "ack, Johan, Johan, att en dag få se dig som en stor man, höra alla tala om dig med vördnad och beundran! Hvad det är roligt att tänka, huru lycklig Maria skall bli, som får dela allt detta med dig! Men säg, Johan" — Jenny tystnade hastigt, de långa ögonhåren sänkte sig och den vältaliga purpurn smög sig emellan hennes kastaniebruna lockar öfver den klara pannan.

"Hvad menar du, lilla Jenny!"

Jenny tog Johans och Marias händer, höjde sina vackra, bedjande ögon och hviskade sakta:

"När du blir en stor man, Johan, får er fostersyster ändå vara hos er? Får hon ändå vara er lilla Jenny?"

"Du är ännu vår barnsliga Jenny!" svarade den unga Walden leende.

"Ack, den verlden!" utbrast Jenny med sin eldfulla liflighet. "Hvad jag nu älskar den, då jag hör,

att den förökat Johans kärlek till oss! Men ändå", tillade hon med ett skälmskt leende, "tror jag att Maria behöfver komma ut i verlden, för att älska Johan mera."

Den friska färgen återvände på Marias kinder och hennes vänliga öga log åter gladt, då Johan hviskade:

"Maria, min goda Maria!"

"Maria är äfven stolt öfver dig, det kan jag försäkra", återtog Jenny skrattande: "så der glänste också hennes ögon härom dagen, då grefve Cronschiöld lyckönskade vår ort, som under provincialläkarens frånvaro fick doktor Walden förordnad i hans ställe."

"Har du hört, min käre Johan", inföll kyrhoherden hastigt, "att det låter säkert som vår provincialläkare skulle få platsen, han söker. Om så blir, tror grefve Cronschiöld sig vara öfvertygad att kunna skaffa dig till hans ordinarie efterträdare i detta distrikt."

Öfver Johans panna flammade en hastig eld. Liksom för att undvika ett svar på dessa ord, frågade han: "Grefve Cronschiölds är ju redan ute på Thorsborg?"

"De kommo för tre veckor sedan", svarade Maria, "och dröja visst här till hösten."

"Och hvad som är bra roligt", inföll Jenny, "det är, att de troligtvis härefter komma alla somrar till Thorsborg, så att det ståtliga slottet ej mera skall stå öde."

"Ja, jag hörde i Stockholm af Alexander, att hans föräldrar ämna öfverge skåne."

"Har du i Stockholm sett fröken Blida också, Johan?"

"Inte sedan tio år, då den grefliga familjen förra gången bodde på Thorsborg."

"Ack, då återstår dig verkligen en öfverraskning."

"Öfverraskning?" upprepade doktorn leende.

"Blida är verkligen ovanligt vacker", sade den stilla Maria.

"Åja — hon var mycket vacker som barn också."

"Men nu är hon gudomlig!" utbrast Jenny otåligt.

"Hennes skönhet är regelmessig", tillade Maria. "Hon påminner mycket om stamgrefvinnans porträtt."

"Stamgrefvinnan!" upprepade Jenny. "Vet du, Johan, så besynnerligt, hon har åter igen visat sig på Thorsborg. I går afton hörde jag af min gamla Anna så underbara saker om den svarta gestalten."

"Jenny!" afbröt fosterfadern, "hvarföre skall min lilla Jenny lyssna på sådana der oförnuftiga sagor? Låt de hädangångna skuggor hvila i fred! Tag i stället din luta och sjung för oss!"

Och under almarna på stranden satte sig den lilla familjen. Från Jennys luta klingade sakta ljufva silfvertoner, och en barnslig, glädtig, upplifvande sång sväfvade öfver den femtonårigas leende rosenläppar.

Och nu, då rymden återgaf de aflägsna ljuden af aftonringningen från en fjerran belägen kyrka, liksom ett sällsamt språk af en öfverjordisk ande som talar om frid, och hela naturen, försänkt i stilla andakt, tycktes lyssna till den, då höjde kyrkoherden en rörd och tacksam blick mot himmelen:

"Hädangångna maka", så tänkte han, "oförgätli-

ga Maria! jag känner din ande omsväfva oss, för att glädja sig åt vår sällhet."

"Men nu sitta vi här och sjunga och spela och drömma", sade Jenny skrattande, "och glömma alldeles bort att tiden lider; Johan kan väl behöfva en lekamlig spris efter sin resa. Nej, söta Maria, inte får du tänka på hushållet i afton; jag mins också alltför väl din favoriträtt Johan, och skall snart bjuda dig varma, sköna pannkakor."

"Du har ett förträffligt minne, min snälla syster!"

"Du ser då, Johan, att den barnsliga Jenny temligen mycket har förkofrat sitt förstånd, då hon nu kan sköta sina blommor, sin musik och sina foglar, och ändå ha omtanka om hushållet."

"Du blir allt mera förståndig, liksom du pretenderar att anses för allt vackrare för hvarje gång jag ser dig", sade fosterbrodern skämtsamt.

"Det är Maria, som lärt mig alltsammans." Och de fina kinderna logo åter i sin vackraste rosensky. "Det är väl godt att kunna hjelpa henne något, då hon nu måste ensam hålla vår ärade gäst sällskap."

Lätt som en sylf sväfvade Jenny bort. Johan och Maria gingo till den doftande kaprifolie-löfsalen.

Läkaren hade plötsligt försjunkit i djup tankfullhet; dystert blickade han framför sig och tycktes nästan för några ögonblick hafva glömt att Maria satt vid hans sida. Länge följde hon stillatigande det vexlande uttrycket i hans vältaliga ansigte.

"Johan", hviskade hon så sakta, liksom hon fruktat att störa honom, "hvad är det som så sysselsätter dina tankar? Vi delade fordom hvarandras fröjder och sorger. Låt också nu Maria få glädja sig om du är lycklig, eller gråta vid din smärta."

"Maria, min egen goda Maria! Du är ju vid min sida, vid mitt hjerta: hvad skulle väl då kunna bedröfva mig?"

"Men här är en mörk skugga, som skymmer min ljusa barndomsverld", sade Maria och strök med handen öfver Johans panna.

"Denna skugga", svarade Johan, "är en tanke som mörknat, då jag så korta ögonblick får skåda stjernorna från min barndomshimmel."

"Min Johan, vi skola icke åter skiljas: en glad aning säger mig att du får dröja här för alltid, att du snart skall blifva provincial-läkare. Gode Gud, hvad mitt hjerta klappar af glädje vid en sådan lycka!"

Johan Waldens ögon blixtrade; ett besynnerligt leende flög öfver hans läppar.

"Är detta den största lycka min Maria har drömt?" frågade doktorn med denna milda klang i sin röst, hvarmed han alltid talade till sin trolofvade.

"Hvad kan jag väl önska mera, då vi kunna hoppas att vara vid det mål, som skall skänka min Johan en lugn och lycklig framtid? Se, vi få ju då dröja här hos vår far i detta kära barndomshem!"

Johan blickade omkring sig. "Ja, vårt sköna, älskade barndomshem!" sade han långsamt och ett uttryck af rörelse darrade genom hans ord. "Nej, Maria", tillade han efter några ögonblicks tankfull tystnad, "hvarföre nu tänka på framtiden, vi ha ju nog af det närvarande?"

Länge blickade Maria forskande på honom.

"Du är icke lugn, icke glad; hvarföre döljer du din oro för mig?"

Den milda, bedjande stämman tycktes åter utöfva sitt välde öfver läkaren. Han tog hennes händer mellan sina och frågade sakta: "Skulle min ädla, storsinnade Maria bedröfvas, om jag ej en gång för hennes skull emottager detta tillbud, man vill göra mig? Kan *du* misskänna mig, om jag ännu några år försakar sällheten vid din sida, för att söka lyckan långt härifrån? Jag kan icke binda mig här; här fattas oss ännu något och detta *något* ser jag, fastän aflägset; det är så glänsande, lofvande! - - - Och för att ernå det, måste jag - - -" han tystnade hastigt.

"Fortfar", sade Maria, "jag förstår dig blott till hälften."

Johan Walden tog sin fästmös händer mellan sina och med hela glöden af en ung mans äregiriga förhoppningar smyckade han för henne framtidens tafla med den rika fantasiens lysande färger. Intet af det, som är stort och ärofullt, tycktes honom ouphinneligt; med djerf hand ryckte han det till sig och svingade sig från det ena glänsande målet till det andra, tills han sammansatt det till ett enda *helt* af storhet, skönhet, rikedom och prakt. Öfver denna skimrade ofta, liksom den svalkande daggen en brännande sommarmorgon, likt fläkten af en mild ande, det hulda väsende, som fastväxt med hans egen varelse. Men småningom förbleknade denna bild allt mera; de öfriga rika färgernas glans förbrände den veka liljan, som drömmaren ännu inbillade sig stödja med sin starka hand. Förverkligad satt hon här vid hans sida; hon som hade följt med på hans djerfva flygt; äfven i dessa milda ögons blåa djup hade talat en kärleksfull stolthet, då hon såg den älskande omgifven af rikedom, ära och ryktets glans; men här var ett *något* som bortskymde den. Var det en mörk anings dystra skugga? — En tillbakahållen tår

gömde sig under Marias ögonlock och tycktes längta att få halka ned, för att försvinna i de allt mera bleknande kindernas rosengraf.

"Och så, Maria!" sade Johan och lade hennes hand öfver sina glänsande ögon, "nu har du sett mitt sköna, rika, praktfulla hem. Är det dig värdigt? O följ mig då, du goda engel, följ mig i mitt drömda Eden!"

ANDRA KAPITLET.

Grefve Hugo af Nordenheim till doktor Johan Walden.

Nordensjö d. 11 Juli 18—

Det förundrar dig, min gamle ungdomsvän, att jag ännu icke återkommit till Stockholm. Du tyckes icke rätt gilla mitt eremitlif och du till och med vill gyckla litet öfver en tjuguåtta-årig filosof. Men tänk närmare på saken, du som känner mig bättre än alla andra göra det. Du kan icke undra om jag känner mig mätt på Stockholmslifvet, på modedockorna för dagen, på det lumpna äflandet efter nöjen och företräden, som endast kittla fåfängan och hafva för ändamål att öfverglänsa andra. Jag trifs tusen gånger bättre på mitt gamla Nordensjö, om också mången af dess yttre skulle föras till den inbillningen, att jag här bor i en ruin. Men för det första har min ruin, som du vet, ett så pittoreskt läge, att väl knappast på många ställen i sverige man kan omgifvas af en mera romantisk natur, och för det andra ser jag inga tecken till att min ruin skulle hota att störta tillsammans. Förfädren hafva verkligen byggt ganska fast och varaktigt. Fåse hur det går med mina egna

byggnader. Åtminstone vågar jag icke hoppas att de skola trotsa lika många århundraden som de gamla murarna. Jag vill nemligen berätta för dig, att jag fallit på den idéen, att bredvid det gamla uppföra ett nytt Nordensjö, så att båda hänga tillsammans och bilda en borg, hvari jag vill förena forntidens och nutidens smak, utan att likväl våldsamt sammanblanda motsatserna. Min boning har derföre två sidor, den gamla och den nya, och, om jag sjelf får säga det, vågar jag föreställa mig att båda skola befinnas både karakteristiska och trefliga. Den nya tidens konstverk behöfva i sjelfva verket icke blygas för jemförelsen med den gamla tidens. Samlingarna från mina resor förlikas ganska väl med de ärfda minnesmärkena efter mina förfäder. Jag har helt och hållet efter ingifvelsen af min fantasi låtit inreda några rum, hvilka du sjelf — derom är jag säker — icke skulle finna utan sitt egna behag. Ett rum är serskildt inredt för umgänget med harpotoner och der står verkligen en förträfflig Davidsharpa, som jag erhållit från London. Du finner att den goda harpan äfven måste representera sin spelarinnas person; ty att som herrskarinna i denna helgedom införa en af de moderna, nyckfulla hufvudstadstärnorna, har icke fallit mig in.

Men likväl, Walden, sedan ditt sista bref kan jag icke neka att någon gång en känsla af ensamhet kommit öfver mig, då jag låter mina tankar från det förflutna och det närvarande flyga bort i det dunkla tillkommande. Mången gång tycker jag mig höra den hemliga frågan hviskas i mitt öra: för hvem har du byggt, för hvem har du ordnat, för hvem verkar du, och för hvem lefver du? För mig sjelf, för mig ensam, för min egen sysselsättning och njutning — hvilket hemskt svar vore icke detta! Jag känner att jag icke vill hafva det så, jag känner att min själ likväl är

för ädel för en så egoistisk åsigt. Inom mig glöder känslan för något högre, något större.

Du har yttrat att du i mitt förflutna lif funnit mycket gåtlikt. Du yttrar din förundran att jag icke gjort något utmärkt för mitt fädernesland, och du förespeglar mig med värma och hänförande ord tjusningen att kunna tillfredsställa en ädel och storartad ärelystnad. Tror du då icke, Walden, att mitt hjerta eger eld när det gäller fäderneslandet, eger värme icke blott för de allmänna pligterna utan äfven för allt stort och skönt, allt nyttigt och ärofullt? Du känner mig alltför väl för att icke veta, huru gerna jag ville realisera mången af mina skönaste ungdomsdrömmar. Men vår tid är i sanning icke en tid för romantiska bedrifter af enskilda personer. Den enda, som i våra dagar kan uträtta något stort, är vetenskapsmannen. För dig, Walden, står banan öppen till ära och odödlighet. Jag som endast kan njuta af de stora tänkarnes, af de odödlige skaldernas verk, utan att sjelf kunna frambringa något, för mig måste lifvets ändamål gestalta sig helt annorlunda.

Att lefva blott för att njuta, föraktar jag. Det är min lott att försaka sällheten af en sjelfförvärfvad ära och derföre hafva lifvets öfriga njutningar för mig ett så underordnadt värde. Jag har tänkt mig — du vet det — bland mina ungdomsdrömmar också kärlekens lycka. Men för mig finnes denna lycka icke, ty mitt hjerta kan icke egna kärlek åt ett qvinligt väsende, som jag icke måste erkänna såsom fullkomligt motsvarande idéen om allt det på en gång behagfullaste och ädlaste, som kan uppenbaras i menskligheten. Jag kan icke älska annat än ett ideal, en qvinna hvilkens ungdom och behag icke blott ligga i de yttre formerna utan inre harmoniskt utbildade egenskaper. Jag vet att mina anspråk, då jag for-

drar både yttre fullkomlighet och en sann själsadel, äro öfverdrifna, men jag öfverensstämmer med den ädle Vitalis:

"Jag kan ej få solen på himlens borg,
Och jag derför intet begär."

Emellertid, bäste Walden, tro icke att mitt eremitlif, som det kallas, gjort mig kall och död för all mensklig lycka och glädje. Du vet huru vänskapens fröjder äro dyrbara för mig, och åsynen af andras sällhet utgör min bästa tillfredsställelse. Din beskrifning öfver ditt barndomshem och din älskade omgifning derstädes har gjort ett djupt intryck på mitt hjerta. Din inbjudning att der besöka dig, ehuru du tviflar på att jag skulle efterkomma den, emottager jag gerna utan vidare omsvep. Det kan verkligen behöfvas att jag afbryter mina sysselsättningar här, för att efter något uppehåll återse anläggningarna och bedömma dem med uthvilade ögon. Jag vill uppfriska min själ med åsynen af din lycka. Säg din älskvärda fästmö detta.

Du bor nära Thorsborg, hvars egare, grefve Cronschiöld af Adinal, är en af mina nära anförvandter. Om du känner familjen närmare, skrif mig några ord om densamma. Jag lärde för några år sedan känna sonen i huset, han heter Alexander, i Stockholm. Om din målning af familjen Cronschiöld icke blir alltför afskräckande, skall jag temligen snart besöka dig; ty på Thorsborg måste jag, när jag befinner mig i granskapet, taga mitt qvarter.

TREDJE KAPITLET.

Det var en skön sommardag; vinden klar, mild och svalkande ilade med sakta susning genom träden. Stolta höjde sig de resliga tallarna öfver granskogen och bildade här och der mörka skuggor, förgylda af det röda skenet, som syntes i vester på horisonten. I sakta traf redo tvänne personer bredvid hvarandra och på ett kort afstånd åtföljda af en ensam ryttare, hvars blå livré, med det grefliga Cronschiöldska vapnet sirligt inskuret i hvarenda knapp, utvisade till hvilken klass han hörde. Må de förstnämde personerna ursäkta oss, att vi först beskrifva en i deras ögon så ringa person; men en sådan der livrébeklädd junker förefaller oss alltid som ett slags skylt, hvarpå man läser för att få veta det höga herrskapets rang, hvilket han betjenar. Den af de främsta, som red till venster, var en ung man i en lätt militärisk drägt, hvilken tycktes passa hans glada, fria väsen. De mörka mustascherna, hvarunder ofta framglänste tvänne de vackraste hvita tandrader, klädde honom förträffligt. Det var arfvingen till det Cronschiöldska namnet

och vapnet samt fideikommiasarien till de förnämsta egendomarna. Den, som red bredvid honom, var ett ungt fruntimmer af ovanlig skönhet. Af de slägtdrag, som rådde dem emellan, kunde man förstå, att det var den unga grefvens syster; men denna likhet bestod mera i anletsdragens form, än deras uttryck. Hennes ögon, af ljusblå sammetsfärg, syntes ofta blixtra af en ljungande eld och åter hastigt med iskallt lugn blicka upp under sina svarta skuggor. Än lekte ett satiriskt smålöje på hennes läppar; än talade en ljuf, hänförande glädtighet ur hela hennes väsende; men ofta utbredde sig öfver hennes panna ett moln af missnöje och den fina öfverläppen böjde sig nästan föraktligt. Hela hennes hållning vittnade om en okuflig stolthet, och kanske var det just denna, som gaf henne ett visst imponerande majestät. Den första ungdomens skäraste färger skimrade öfver hennes ansigte, omgifvet, under den lätta hatten, af kolsvarta lockars glänsande svall. Den smakfulla riddrägten af grönt sammet, som omslöt hennes ädla gestalt och nedföll i rika draperier öfver sadeln, samt den dyrbara spetskragen gåfvo åt hela gestalten en karaktär af medeltids ridderlighet. Ledigt och behagfullt styrde den unga borgfröken sin snöhvita springare.

Den unge grefven med sin syster hade saktat ridten och fortsatte uti gående. "Hvad min ämabla syster är tankfull!" bröt grefven tystnaden.

"Då sympatisera vi, märkvärdigt nog, i dag", svarade hon leende.

"Vet du, Blida, det skulle vara rätt intressant att höra, om det äfven fanns sympati i våra tankar?"

Ett drag af ironi sväfvade öfver fröken Blidas läppar. "Men jag försäkrar dig, Blida, att det kan vara en möjlighet. För att kunna vara min ädla följeslagarinnas värdige riddare, måste jag ju här vid din

sida sträcka upp min tankeflygt mera än sjelfva våra höga ättefäder gjorde."

"Och jag gissar att du lyckades förträffligt, Alexander."

"Jo, jag till och med smickrar mig att skänka dig ett nöje genom en trogen målning deraf. Men skulle du behaga att först förtälja hvad märkvärdigt som sysselsatte dina tankar? Sedan kommer turen till mig."

"Min bäste Alexander, jag tviflar visst inte på likheten af våra tankar i detta ögonblick; det är ganska sannolikt att vi tänka alldeles detsamma, ty det föll mig in att tänka på rosorna dernere i dalen och jag fick den underbara ingifvelsen att skrifva en liten förtjusande idyll som skulle heta - - -"

"Ah!" utbrast Alexander skrattande, men förtretad öfver det spefulla draget i systerns ansigte. "Nå, Idyllens namn?"

"Kanske intresserar det dig att först höra ändamålet med den?"

"Allt hvad min charmanta syster behagar yttra är mig obeskrifligt intressant."

"Det skall bli en present åt dig."

"Och namnet?"

"Blommornas syster."

"Förträffligt, min goda Blida! Hvad jag bör vara tacksam, då det är för min skull du nedsänkt dina tankar till dalarnes rosor."

"Tvärtom, Alexander, det är jag som bör tacka dig; mina tankar erhöllo en ganska nyttig lärdom på sitt korta besök i dalen."

"Hvad kunna de stackars ängsrosorna våga lära den strålande diamanten?"

"Jag såg en liten tjusande Mimosa, som jag ville taga med mig ur skuggan, men vid den första stråle häruppe i solskenet tynade hon bort."

En hastig rodnad flög öfver den unge grefvens ansigte.

"Och detta skulle då blifva innehållet af din idyll?" sade han och omvred sina mustacher.

"Och nu, Alexander, får jag ju höra de der intressanta tankarna, som täflade med sjelfva våra förfäders i storhet?"

"Ack, kära Blida! det var minnet af idel hjelteplaner, som hvälfde sig i mitt hufvud. Liksom i den fordna riddartiden ville jag häromdagen draga ut, för att med svärdet hämnas på alla dem, som vågat förnärma min förtjusande syster."

"Förnärma mig?" upprepade Blida leende; dock rynkades något hennes klara panna då grefve Alexander fortfor med antaget allvar:

"Har man väl någonsin erfarit något så oerhördt, som att det eländiga folket häromkring, Thorsborgs egna underhafvande, vågat säga att deras unga, sköna slottsfröken liknar – – –"

"Hvad, Alexander, jag är rätt nyfiken?"

"Den svarta gestalten."

"Den svarta gestalten!" yttrade fröken Blida skrattande, "hon, som gör en så charmant effekt i de gamla amsagorna om Thorborgs traditioner?"

"Just denna märkvärdiga gestalt, som man naturligtvis utsmyckar på det hemskaste sätt. Det var för några dagar sedan jag hörde dessa förskräckliga ord, och jag drog naturligtvis genast ut för att hämnas på alla inbyggare i denna trakt; men jag hann ej längre än till början af den der mystiska furuparken och ämnade rida vägen omkring den, då min Isabelle plötsligt skyggade till och bredvid mig stod – – –"

"Hvad?"

"Sjelfva den svarta gestalten."

"Och då blef min tappre riddare skrämd?"

"Jag ämnade tilltala den vördnadsvärda damen, men den stackars Isabelle var så förskräckt, som om hon mött en medusæ-blick och störtade öfver löpgrafven ut på fältet. Och som damen var hvarken ung eller vacker, vände jag ej tillbaka, utan lät henne gerna förundra sig öfver min hastiga flygt."

"Och detta märkvärdiga äfventyr qväfde naturligtvis din hämndlust?"

"Hvarföre skulle jag hämnas, då jag sjelf måste instämma i folkets omdöme?"

Frökens springare skakade otåligt sitt hufvud och vid en obetydlig rörelse af tygeln ilade han hastigt framåt; men frökens hand befallde honom att åter sakta sitt lopp, ty nu krökte sig vägen ur den friska barrskogen och gick genom en tät lind-allé, som i dyster skönhet sträckte sig öfver den grönskande slätten till en ansenlig höjd, der slottet Thorsborg reste sina fyra tornspiror, stolta och trotsande tidens härjande makt. Den gråa borgens tinnar syntes öfver topparna af de löfrika parker, hvilka i den årligt förnyade drägten af lekande ungdom slöto sig omkring sin åldrige, oförändrade herrskare.

"Det är sannt, Blida", sade Alexander lifligt, "du har inte ännu återsett vår barndomsvän, doktor Walden; mins du honom något sedan fordom?"

"Hur är det möjligt?" svarade fröken Blida vårdslöst.

"Jag vill ej beskrifva honom för dig, ty då skulle jag beröfva dig nöjet af den första öfverraskningen."

"Öfverraskningen? På hvad sätt skulle jag kunna bli öfverrskad?"

I detta ögonblick hördes rullandet af en vagn. Grefve Alexander blickade tillbaka och såg, i början af alléen, en modern, beqväm resvagn, dragen af trenne skjutshästar, öfver hvilka en livrèbeklädd kusk svingade sin stolta piska.

"Hugo af Nordenheim!" utbrast Alexander, som redan på afstånd hade igenkänt livréet och ekipaget. "Blida", sade han till sin syster, "Nordenheim kom ändå! Jag kunde nog tro att nyfikenheten skulle locka honom ur sin enslighet."

"Ah, filosofen!" sade fröken Blida och kastade äfven en blick tillbaka med ett eget intresse. Grefve Nordenheim nalkades, hästarna stannade och Alexander Cronschiöld räckte honom sin hand med ett glädtigt: "välkommen!" samt presenterade sin syster.

Nordenheims lugna och fasta blik mötte Blida Cronschiöld. Ett lätt rosenskimmer öfverfor hennes ansigte; med ett hänförande behag och ett förtjusande leende besvarade hon hans helsning. Nordenheims ögon dröjde ovilkorligt några ögonblick vid den behagfullt stolta gestalten med de himmelsblåa ögonen.

På slottstrappan stod en främling, som tycktes nyss hafva anländt till slottet och som stannat, då han såg den unge grefven och hans syster rida in på borggården.

Ett underbart skimmer flög åter öfver fröken Blidas ansigte, då hastigt främlingen steg ned för att hjelpa henne af hästen. Tvänne manliga ögon, fulla af en lugn men underbar eld, blickade upp till henne.

"Tillåt mig, fröken Cronschiöld", sade hans röst, hvars djupa klang med eolsharpans susning genombäfvade hennes väsen.

Blida Cronschiöld räckte sin hand åt Johan Walden och hoppade lätt ned af hästen.

FJERDE KAPITLET.

På många år hade det ej varit så lifligt på Thorsborg, der nu beständiga lustbarheter tillställdes för att roa den grefliga gästen. Ortens herrskaper samlades här till oupphörligt nya, lysande fester; äfven från hufvudstaden anlände talrika gäster. Man kunde säga att de åldriga slottsmurarna fått lif på nytt; der hvimlade i salarna många nya ansigten, liksom fordom, då borgen firade gästfrihetens lagar. Mången vacker sommardag syntes de grönmålade sluparna höja sina hvita segel öfver den klara vågen, i hvars spegel mången blick ur det brokigt hvimlande sällskapet sänkte sig ner, lyssnande till bergens eko, hvilket borta i rymden återgaf musiken, som beledsagade de harmoniska körerna. Sjelfva böljan lyssnade till dem och log äfven åt det glädtiga jubel, som hördes från de ungdomsfriska hjertan; de samma som om aftonen svingade kring danssalen efter musikens hvirflande toner. Främst bland denna hop af lif syntes alltid tvänne majestätiska gestalter, föremål för allas beun-

dran; det var Hugo af Nordenheim och Blida Cronschiöld, hvilkas namn man alltid hörde sammanlänkas med en mystisk betydelse. Huru lyssnade ej alla till dem då deras sköna sångröster, ackompagnerade af Blidas harpa, förenade sig i de nordiska folkmelodiernas egendomliga sånger, och Johan Walden beledsagade dem med de underbara toner han tycktes framlocka ur den välljudande flöjten. Med ett ord: allt var här idel nöje och allt hvad der talades och hviskades och skämtades känna ej många, men de åldriga slottsmurarna veta det; många hemligheter äro förvarade i deras sköte; de hafva varit vittnen till mycken fröjd och mycken sorg. Huru många gånger hafva ej de sekelsgamla salarna stått toma och öde, och åter genljudat af muntra stämmor; de hafva skådat ungdomens yrande nöjen och ålderdomens tysta, sorgliga bräcklighet. Huru mången gång hafva ej de höga portarna öppnats för att mottaga en ny slottsherre och åter fått tillsluta sig med sitt dofva, dystra dån, för att innesluta de öde hvalfven! Mången gång hafva klockorna från slottskapellet ljudat vid de Cronschiöldska ättlingarnas födelse och — begrafning. Mycket kunde dessa murar hafva att förtälja, men de tiga stilla, trotsande den språksamma vinden, som fåfängt söker genomtränga deras hemligheter.

En värdig egare till denna borg var den nuvarande slottsherrn. Deruti tycktes sjelfva de höga ätteherrarne uti galleriet instämma, genom de blickar af välbehag, hvarmed de behagade skåda ned på den ståtlige grefven, hvilken nu tankfullt går dem förbi. Genom detta galleri leder gången till grefvinnans våning; han ämnar sig således på ett förmiddagsbesök till sin grefvinna.

Sixten Cronschiöld af Adinal anslog, vid den första anblicken, nästan alla med ett likartadt intryck.

Der stod på panna och läppar en sådan själsstolthet tecknad, att man ovilkorligen nedslog sin blick; men vågade man ännu en gång se upp i detta ansigte, då var det något så omisskänneligen fängslande, att äfven den liknöjdaste ej kunde förneka det. I hela hans väsende, i hvarje handling, hvarje ord talade ett så passionfritt lugn, att det tycktes hafva utgjort hans stolthet att aldrig för något främmande öga afslöja sina tankars djup. Aldrig röjde sig i hans blick någon sinnesrörelse, hans läppar skulle kunnat le, om ock en hel vulkan brusat under denna snöbetäckning; endast vid ett närmare begrundande kunde man se på hans panna trenne djupa linier. Var der någon, hvars rang öfverträffade hans, var han sträf och förbehållsam; mot sina likar öppen och angenäm; alla dem som voro honom underlägsna visade han godhet och välvilja. Oftast var han själen i sällskapet; och då han gaf vika för det mäktigare allvaret och öfverlät sig åt det af snille och behag lekande skämtet, var man oviss, hvilket egde företrädet: hans manliga skönhet eller behaget af hans konversation. Svårligen kunde man finna en öfverherre mera älskad och vördad af underhafvande, än Sixten Cronschiöld; den felande bäfvade tillbaka för hans genomträngande blick, men den olycklige talade aldrig förgäfves till hans storsinta ädelmod. Alla följde hans minsta vink med nästan slafvisk lydnad, och då han någon gång visade sig bland dem, spridde den eljest så höge och stolte grefven alltid glädje och förnöjelse ibland dem.

Med den högburna pannan ej så molnfri som vanligt gick grefve Sixten långsamt förbi sina förfäder. Han stannade några ögonblick vid det sista fönstret och lät sin blick skåda ut öfver de fruktbärande egorna af Thorsborg. Hans panna liksom ljusnade vid den herrliga utsigten; men hastigt träffades hans öga af

den höga furu-parken längst bort i öster, och en dyster skugga drog sig öfver hans ansigte; hans blick ljungade af en förtärande eld; med ett djupt andetag tycktes han liksom vilja befria sin själ från något hemligt marterande ondt. Men då han vände sitt hufvud tillbaka, syntes intet spår af den ögonblickliga sinnesrörelsen, förutan en något ovanlig blekhet.

"Är grefvinnan på sina rum?" frågade grefve Sixten en kammarjungfru, då han inträdde i grefvinnans våning.

"Uti röda kabinettet, nådig grefve."

Dubbeldörrarna sprungo upp för mamsell Jeanettes finger och det höga paret funno sig ansigte mot ansigte.

Grefvinnan Elisabeth reste sig långsamt från den purpurröda emman och närmade sig tvenne steg för att helsa sin make. Grefven fattade mera artigt än hjertligt hennes hand och förde den till sina läppar.

"Jag hoppas, bästa Elisabeth, att dessa dagliga förströelser icke inverka störande på din helsa?"

"Våra barn äro unga och njuta så mycket af dem", sade grefvinnan med sitt afmätta leende.

"Förlåt, men du besvarade ej min fråga, Elisabeth!"

"En värdinnas pligter få icke vara tröttsamma."

"Min goda Elisabeth!" återtog grefven, "jag kommer att från Blida framföra en önskan och höra om du gillar den."

En matt skiftning syntes på grefvinnans fina kind.

"Tidigt på morgonen i dag", fortfor grefven, "har en ganska ovanlig händelse inträffat. Skogvaktaren har sett en elg springa öfver ängsplanen och försvinna uti skogen. Jag har låtit sammankalla en del af godsets underhafvande för att hålla vakt deromkring

tills i morgon, då jag i första dagningen ämnar tillställa en större jagt."

"Det skulle vara ganska intressant", inföll grefvinnan, "att få se ett så sällsynt djur."

"Det fägnar mig obeskrifligt, om det kunde roa dig, min vän; mitt förslag var äfven att, om du ej skulle anse det för tröttsamt, damerna skulle inbjudas öfvervara jagten, för att få betrakta elgen."

"Var det äfven Blidas önskan?"

"Ja — och gillar du den?"

"Du vet, min bästa Sixten", svarade grefvinnan Elisabeth med sitt halfva leende, "att en önskan af Blida, isynnerhet då den framföres af dig, aldrig kan komma i fråga att ogillas."

Grefvens blick mörknade. Något otålig återtog han:

"Min bästa Elisabeth! om det plågar dig, bör du för ingen del trötta dig dermed; jagten får väl gå för sig, utan damernas närvaro."

"Visst inte; hvarföre skulle du ändra ditt beslut för en sådan obetydlighet? Jag tror — vi kunna hoppas", tillade hon efter en stund, "att grefvinnan S. dröjer öfver morgondagen; det skall visst roa den lifliga Hortense att få se en jagt. Apropos Hortense, tycker du ej, Sixten, att hon skulle bli ett förträffligt parti för vår Alexander?"

"Bästa Elisabeth!" afbröt grefven något hastigare än vanligt, "du vore alltför god, om du ej befattade dig med någon giftermålsplan för Alexander!"

Grefvinnans nyss så lifvade ansigte återtog sitt kalla, liknöjda uttryck.

"Hvad börd, rikedom och talanger beträffar", yttrade hon långsamt, "vet jag ingen som skulle kunna täfla med den briljanta Hortense v. S."

"En Cronschiöld har nog rikedom förutan tillhjelp af någon arftagerska", svarade grefven. "Utomdess är Alexander så ung och skall sjelf välja sin maka."

"Ja, jag är öfvertygad", återtog grefvinnan, "att Alexander skall göra ett värdigt val. En aning säger mig att det just blir Hortense. Och derföre", fortfor hon, "ville jag säga dig, min vän, huru fullkomligt jag skulle gilla hans val."

"Jag tackar dig för detta förtroende, Elisabeth, och bör derföre säga dig, att också jag haft en serskild önskan i afseende på valet till Alexanders förening." Grefve Sixten höll upp ett ögonblick.

"Och det vore?"

"Therese Lindesparre."

"Therese Lindesparre!" utropade grefvinnan med en obetydlig darrning i sin röst och den mörka rodnad, som sprang upp på hennes panna, förbyttes åter i blekhet. Grefven följde med uppmärksamhet denna hastiga förändring, men ej ett enda drag i hans ansigte vexlade uttryck.

"Misshagar det dig, Elisabeth?" frågade han.

"Jag fruktar blott", svarade grefvinnan icke utan en viss bitterhet, "att Therese Lindesparre kunde följa sin mors exempel, så att Alexander får dela sin fars öde."

"En ljungande blick ur grefve Sixtens öga träffade henne; men då hon forskande såg upp på honom, var hans ansigte fullkomligt lugnt.

"Hennes minne kan icke oskäras", sade grefven nästan med rörelse: "hennes ande upplefver i den unga Therese och hon skall för Alexander blifva en lika god engel, som hennes mor kunnat vara för mig."

"Du har alltid rätt, Sixten!" återtog grefvinnan Elisabeth.

"Och hennes börd bör ej sättas i fråga, då hennes mor bar namnet Cronschiöld. Men du hade ju ännu en kusin, min vän? *Bertha* var ju namnet på henne, som gifte sig med den der musikläraren; kanske kunde hennes son blifva ett lika förträffligt parti för vår Blida!"

Ett dystert moln drog hotande öfver Sixten Cronschiölds panna, der de trenne vecken tycktes plötsligt sjunka djupare tillsammans och en fin omärklig darrning flög genom hans stolta läppar.

"Jag känner så litet af denna Berthas lif", svarade han lugnt. "Jag vet ej en gång om hon egt någon son."

I detta ögonblick hördes tornurets upprepade slag, hvilka påminte att tiden skred framåt.

Grefve Cronschiöld steg upp, tog sin makas hand och sade med den afmätta artighet, hvarmed han alltid tilltalade henne:

"Förlåt, min goda Elisabeth, jag måste gå, jag har lofvat Blida och fröken Hortense att följa dem på deras förmiddagsridt."

"Låt dem ej vänta för min skull, bästa Sixten!" svarade grefvinnan.

Då Elisabeth blef allena, gick hon till ett af fönstren och den tafla, som här visade sig för hennes blick, väckte stridiga rörelser uti hennes inre: känslor af kärleksfull ömhet och likgiltig köld, af smärta öfver det förflutnas plågsamma minnen och ett sardoniskt löje öfver det närvarande, som tycktes gå henne tillhanda för att hämnas lidna oförrätter.

I en af trädgårdens bersåer syntes uti sina smakfulla riddrägter de båda unga fröknarna, Blida Cronschiöld och Hortense v. S. i sällskap med grefvarne Nordenheim och Alexander, afbidande grefve Sixtens ankomst. Fröken Blida befann sig i en liflig konver-

sation med grefve Nordenheim. Ifrån hennes ansigte tycktes satiren, hvilken så ofta krökte de fina läpparna, för en stund försvunnit och med uppmärksamt allvar följde hon grefvens ädla tankar. En manlig själ låg i den blick, hvilken forskande var fängslad vid Blidas ansigte under de ord hon yttrade, och hennes ljusblå ögon qvardröjde äfven på grefvens ädla ansigtsdrag, då han talade.

Grefvinnan Elisabeth betraktade med likgiltighet denna grupp, tills en hastig tanke föll henne in, att det intresse, som för en stund tycktes lifva dessa båda samtalande, kunde möjligen innebära en djupare betydelse; men här var det något som hastigt skälfde till i grefvinnans bröst: det var likväl icke modershjertat som darrade af rörelse för dotterns framtid. Men nu halkade hennes blick ifrån Nordenheim och Blida för att dröja på de andra båda, nemligen Alexander och Hortense. De erbjödo båda en intagande syn, ehuru grefvinnan icke kunde höra hvad de älskvärda yttrade, sysselsatte som de voro med ett ungdomligt lekande skämt, hvars spelande skiftningar icke hade någon annan betydelse än ett behagligt tidsfördrif för ögonblicket.

Åtminstone grefve Alexander gaf alldeles icke akt på det allvar, som gömde sig under Nordenheims artiga ord till Blida. Midt under de finaste anmärkningar öfver verldslifvet, framsagda med denna lätthet, denna ton af öfverlägsenhet, hvarmed en öfvad sällskapsmenniska behandlar alla ämnen, visste Nordenheim att framsmyga ett och annat drag ur sitt barndomshem och om sin mor. Ehuru med flit framkastad i förbigående, undgick det icke Blidas skarpsinne att han med dessa framställningar hade den hemliga beräkning att pröfva hennes finaste tycken. Hon insåg kanske första gången, utan att hennes stolthet deraf

sårades, att hon befann sig inför en djup menniskokännares blickar. Hon kunde icke förhindra sig att önska framställa en personlighet af sann bildning och högre värde inför hans ögon. Men denna hemliga önskan i djupet af hennes själ framträdde icke såsom ett drag af behagsjuka: dertill låg det alltför mycket allvar både hos honom och henne.

Nordenheim nämde i förbigående något om sin mors kärlek till hvita levkojor och deras egna parfym. Såsom en följd af yttrandet räckte grefven ut sin hand till en grupp af dessa blommor, som var planterad invid löfsalen, och plockade några af de vackraste, dem han utan någon serskild syftning i orden räckte åt Blida. Hon mottog dem och behöll dem i handen liksom endast händelsevis. Men då samtalet vände sig åt andra ämnen fäste hon dem, utan att röja den minsta afsigt att behaga dermed, utan omständigheter i sitt skärp.

"Herr grefven väntar", sade en bugande lakej till bersåns fyra innevånare, hvilka genast stego upp för att lemna stället.

"Hvilka vackra levkojor, gref Alexander!" anmärkte Hortense med ett fint leende. "Jag skall också plocka ett par, men jag fruktar att grefve Nordenheim utsökt de vackraste åt Blida."

"Nej, se här!" utropade Alexander, som genast funnit ett par ännu vackrare blommor, dem han räekte Hortense.

De ord Hortense yttrat sades väl endast halfhögt, men både Nordenheim och Blida hörde dem. För en minut afbröts deras samtal och derunder flög en hastig oro genom Nordenheims blick, men han visade sig lugn. En fin ryckning uti de långa ögonfransarna, som skuggade Blidas uttrycksfulla blickar, förrådde att Blida hört

de yttrade orden. Men Nordenheim trodde sig bemärka att hon nu fortsatte samtalet icke blott med lugn utan med en viss kyla, som alldeles icke behagade honom.

De inträdde nu på borggården. Grefve Sixten Cronschiöld kom utför slottstrappan.

"Vänta, några ögonblick, min kära Frey!" sade Blida och klappade den böljande halsen på sin ridhäst, hvilkens otålighet genast försvann då han kände smekningen af frökens fina handske, och i detsamma, utan att synas observera Nordenheims erbjudna hjelp, svingade hon sig upp.

"Ah, jag är ej sådan hjeltinna som Blida!" sade fröken Hortense och räkte med behag sin hand åt Alexander. Men då nu grefve Sixten med en kort men artig ursäkt för sitt dröjsmål nalkades Hortense, drog hon hastigt, med intagande nyckfull grace, sin hand ur den unge grefvens, för att med grefve Sixtens biträde stiga upp.

Den hvita Frey ruskade plötsligt sitt hufvud och flög ett par steg framåt, såsom ville han bevisa sin herrskarinnas företräde. Blida böjde sig nedåt för att ordna något på den visst icke felaktiga tygeln och lät derunder, liksom händelsevis, levkojorna ur sitt skärp falla ned på marken.

"Blida, akta dina levkojor!" ropade Alexander hastigt: "håll åt venster, annars är det förbi med dem!"

Men det var redan förbi. Blida hade af en händelse, förlorat tygeln och innan hon hann få den åter hade Freys hofvar krossat de friska levkojorna ned i sanden.

Nordenheim vexlade färg; honom kunde det ej undgå att Blida med afsigt låtit blommorna undergå förstörelsen. Ännu aldrig hade någon bortkastat nå-

got, gifvet af honom, icke ens den obetydligaste blomma.

Ingen rörelse hos Nordenheim förrådde likväl att han sett denna händelse; han var sysselsatt med sin egen ridhäst.

Men Blida kände i detsamma att hon rodnade; hvarföre — visste hon ej; men hennes hand gaf det smidiga ridspöet en så häftig rörelse, att Frey som en vind flög öfver borggården in uti hvalfvet.

De andra ryttarna ilade nu efter, men höllo hastigt in sina tyglar för att ej med ljudet af hästarnas hofvar mot stengolfvet skrämma den skygga Frey, och äfven för att få betrakta scenen som mötte dem här.

Den hvita springaren stod stilla med upphöjda framfötter och spetsade öronen; den vilda frustningen tycktes bevisa huru fast han hölls tillbaka af sin herrskarinna, och dock satt Blida småleende och syntes endast leka med det mörkröda marokängsbetslet. Men liksom ville nu Frey bevisa sin öfverlägsna styrka, skakade han sin stolta mahn och sprängde plötsligt fram med så häftig fart, att han tycktes vilja afkasta sin ryttarinna. Och Blida lyftades ett ögonblick, men i det nästa hade hon åter intagit sin plats och lade endast helt lugnt och ledigt men med af så fina fingrar oväntad styrka den fängslande handen allt fastare öfver tygeln och dervid stadnade åter Frey, darrande men stilla.

På sjelfva Nordenheims läppar sväfvade ett uttryck af beundran; händelsen med blommorna hade sjunkit bort ur hans minne, ty han såg framför sig en af fantasiens skönaste drömmar uppenbarad i den höga Blidas junoniska gestalt.

Ett prasslande ljud hördes nu vid ingången till hvalfvet och ånyo skrämd hoppade den fnysande springaren åter framåt, men kastades ånyo tillbaka af

Blidas hand. I detsamma utbröt ett hastigt skri och hvalfvet återgaf ljudet af någon som fallit mot stengolfvet.

Alla tre grefvarne kastade sig af sina hästar och skyndade fram. En tiggare, stödd på sin krycka, hade vid inträdet i slottet ej hunnit komma undan, förrän Blidas skyggande springare kullkastade honom.

"Den stackers tiggaren!" ropade Hortense lifligt: "har han brutit sig — är han död?"

"En obetydlig kontussion!" svarade Blida vårdslöst; "men hvarföre gick han också här genom hvalfvet — folkets ingång är på norra sidan."

Nordenheims panna mörknade; han hade hört de hårda orden. Det var således endast en bländande yta! Det var ett liflöst prålande hägn omkring en trägård, hvilken icke gömde andra vexter än sådana, som utgöra det yttre lifvets prakt och prydnad.

Tiggaren var verkligen ej mycket skadad och bortfördes snart af de tillskyndande betjenterna. Det grefliga sällskapet kunde således fortsätta sin ridt.

Nordenheim hade dragit sig närmare fröken Hortense och syntes en stund så road af hennes qvicka och lekande skämt, att grefve Sixten dröjde vid sin dotters sida för att tala med henne om morgondagens jagt. Blida hörde hans plan med lifligt intresse och tycktes sysselsätta hvarenda tanka med densamma; endast en fin rynkning af hennes släta panna röjde, att det kanske förundrade henne att grefve Nordenheim ännu dröjde qvar hos Hortense. Men vid en grind kom händelsen att låta hennes far byta plats med honom, och då Nordenheim åter nalkades Blida var han lika artig som vanligt; men hennes fina öra märkte en obetydlig förändring i hans röst; i den röjde sig en viss kyla, som knapt var fri för en smula bitter ironi.

Deras samtal hade småningom afstannat under det ridtens snabbhet ökades. Men då sällskapet återvände och kom i skuggan af skogen fortsattes vägen uti sakta skridt. Nordenheim syntes tankfull och dyster; Blida äfvenså. Den förre öfvertänkte lifvet och dess irrsken, han log öfver sig sjelf, som ännu kunde ega en tanke, ett hopp att hans drömbild någonsin skulle förverkligas — och ändå, i trots af sin egen vilja, sväfvade hans tankar med oförklarligt intresse alltid tillbaka till Blida.

Blida tänkte med förvåning på den likgiltighet, hvarmed Nordenheim sett henne förstöra levkojorna; hon hade ju nästan tvekat att göra det af en besynnerlig fruktan att såra honom dermed, och kände sig förnärmad af den ringa uppmärksamhet han fästade dervid; men just derutaf erfor hon en orolig nyfikenhet att utforska grefvens tänkesätt, hvilka alltmera började väcka hennes intresse; men i detsamma hon ämnade bryta tystnaden förekoms hon af Nordenheim.

"Vågar jag störa fröken Blidas tankar?" frågade han i en halft allvarlig ton.

"Hvarför icke", svarade Blida: "mina tankar voro icke så serdeles angenäma, att de ej gerna afbrytas."

"Icke så? Jag hoppas likväl att det obetydliga fastän tragiska äfventyret i hvalfvet ej kunnat vara föremål för dem."

"Tragiska?" upprepade Blida: "jag hör att grefven i dag ser föremålen i mörka färger."

"För mig, min nådiga fröken, var anblicken icke tragisk; jag lärde mig att beundra frökens ovanliga makt öfver sin ystre springare; men jag fruktade att det sista störande uppträdet kunnat lemna något mindre angenämt minne."

"Gref Nordenheim!" svarade Blida med ett fint ironiskt leende, "jag fruktade verkligen också för min

del att det var detta ledsamma uppträde med den stackars tiggaren som fördystrat lynnet för vår ädla gäst."

"Finnes det något som i fröken Cronschiölds närvaro kunde nedstämma en gäst, vore det väl endast tanken att så snart beröfvas den!"

"Men detta är ju icke händelsen med grefven?"

"Det *måste* vara så."

Öfverraskad såg Blida upp.

"Jag har redan alltför länge", återtog Nordenheim, "tagit gästfriheten på Thorsborg i anspråk. Det är tid att verkställa en redan alltför länge uppskjuten resa till England."

Blida hade ej hunnit lägga band öfver det första ögonblickets tanka, hvilken flög i sin rosensky mellan de fladdrande lockarnes glänsande ebenholz öfver hennes kind; det nästa likväl fick vinden bortkyssa den förrädiska skyn, och med halft intresserad röst, liksom var det endast en yttre artighet som förestafvade hennes ord, frågade hon:

"Och när får Thorborg återse gref Nordenheim?"

"Jag fruktar att flera år gå om innan jag får återse Sverige", svarade han, och för första gången kände Blida Cronschiöld sig förvirrad af den blick, hvarmed Nordenheim tycktes vilja skåda ned, långt ned på djupet af hennes hjerta, dit ännu aldrig någon, icke en gång Blida sjelf, kastat en blick.

Och Nordenheim förde nu samtalet tillbaka öfver likgiltiga ämnen.

Besynnerligt var, att aldrig hade i Blidas väsende, i hennes ord röjt sig ett bemödande, ett intresse att få fängsla som nu; hennes egen stolta likgiltighet hade öfvergått till *en* tanke, ett slags gäckande föresats: att tjusa, qvarhålla honom som försmådde fortsätta den hyllning han några ögonblick visade henne.

Men Nordenheim bländades ej nu af det lysande snille hon utvecklade, det tankedjup hon förrådde, de lekande fraser hon strödde omkring sig; ty med allt detta saknade han ändå det bästa, det ädlaste han sökte: qvinnans hjerta. Men hans öga blixtrade under det hans läppar med samma vältalighet besvarade henne, liksom äfven för att låta henne känna en ande lika mäktig som hennes och kanske dermed låta henne ana att ett band kunnat förena deras, i så mycket harmonierande tankar, men att ändå ett något skulle åtskilja dem.

En half timma efter hemkomsten från ridten syntes Fröken Blida, beledsagad af en kammarjungfru, med hastiga steg skynda genom slottshvalfven, tills hon ändtligen stannade vid slutet af en gång i norra flygeln.

"Det är ju här, Jeanette?" frågade hon sin vägviserska, och då dörren öppnades af denna inträdde fröken uti det rum, dit tiggaren blifvit förd.

Med ädel höghet nalkades hon sängen och efterfrågade hans tillstånd.

Den fattige sjuklingen stirrade förvånad med häpen tacksamhet på den sköna fröken, som med vänligt deltagande försäkrade honom lifstidshem på godset och särskildt af henne en årlig gåfva.

Då Blida Cronschiöld återvände genom den långa gången, stannade hon hastigt vid trappan till hvalfvet, liksom ämnade hon vända om; men det var för sent: grefve Nordenheim stod der och hade redan sett henne. Visste han väl hvarifrån hon kom? Kände han

ändamålet med detta hennes besök? Blida erfor en hänsla af harm vid denna tanke; men Nordenheim kom henne till möte, hans panna var så lugn och klar, hans blick så ljus af ädel eld, och då han bugade sig för henne tycktes hans hela väsende innebära tacksamhet, beundran och en bön om förlåtelse för det han misskänt hennes hjertas ädelhet, hvilken syntes honom så oändligt mycket större genom dess hemlighetsfulla uppenbarande, att Blida, fastän hon förstod att han utforskat henne, ej mera kände sig förnärmad deröfver.

Och under skämt, fritt från satir, följde Nordenheim Blida Cronschiöld från den norra slottsflygeln.

FEMTE KAPITLET.

Halloh! Halloh! Halloh!
J slumrande lundar,
J spejande hundar,
Halloh! Halloh!
J klippor som svaren
Ur lyssnande snaren,
J vilddjur som springen,
J foglar som svingen
Kring jägarens stigar i jublande håg,
Er helsar vårt ilande tåg
Halloh! Halloh! Halloh!

Sätherberg.

Himmel! ack hvad syn som billigt mig förskräcker,
Hvad hisklig hamn oss möter här!
Förmätne! säg, hvad gör du der?

Fru Lenngren.

Tidigt om morgonen hvimlade borggården af ekipager, som skulle föra damerna till jagtfältet, och frustande hästar, på hvilka den lysande jägarskaran svingade sig upp. Under jagthornens skallande ljud började det praktfulla tåget sin färd. I spetsen gingo skogsvaktarne. Derefter följde de ridande herrarne. Tåget slutades af fyra grefliga jägare, hvilka beledsagade vagnen med jagthundarne — de icke minst betydande hjeltarne för dagen — hvilka oroliga sträckte

sina spanande hufvuden långt ut emellan de gröna spjelarna, liksom för att rekognoscera trakten, och af det ljudande hornet anande den fröjd som väntade dem, att få utföra modiga bedrifter och erhålla det ståtliga bytet.

Genom den vidsträckta parken färdades den brokigt hvimlande skaran i mera liflig än hastig skridt. Och på en gång krökte sig vägen under de djupa skuggorna af löfträden ut på det leende jagtfältet, der morgonsolen tycktes leka i glödande fröjd med den skiftgröna marken. Längst nedåt fältet vid löfskogens slut syntes de hvita murarna af ett tempel — ett slags rotunda — omgifvet af täta lindar, som skyddande tycktes omsluta sin hvita helgedom. Till en motsats dertill låg på andra sidan i den yppiga dalens famn ett litet skogvaktare-boställe i sin enkla skönhet. Dyster, liksom en åsknatt öfver den grönskande dälden, reste sig längst upp till höger, omgifven af en brusande löpgraf, den höga furuparken, liksom talande om mörka hemligheter. Rundtomkring jagtfältet stodo slottets underhafvande uppställda i en vid krets, för att bevaka skogen dit elgen tagit vägen. På planen under ekarnes skugga voro platser anordnade för damerna, som härifrån fritt kunde skåda jagten, utan att derföre på detta afstånd behöfva frukta någon fara. Midt under den väldiga ekens kronor reste sig en smakfull upphöjning, ett slags löfsirad thron, dit en dam, först efter jagtens slut, skulle föras af den lycklige jägare, som blef segervinnare öfver det ståtliga djuret, och som der af henne skulle få mottaga priset. Hastigt svingade sig hela skaran ned af sina hästar och ilade till damernas ekipager, för att derifrån ledsaga dessa till sina platser. Hvar jägare skulle utvälja sig en dam, till hvars ära han drog ut i striden.

Grefve Sixten Cronschiöld, såsom anförare, framträdde först. Han nalkades ett ungt fruntimmer, hvars skönhet och fina väsende motsvarade hennes börd och ungdom: det var den sjuttonåriga fröken Hortense, dotter af exellensen v. S. Hon var således utan fråga berättigad till förnämsta platsen. Enligt jagtreglorna fästade hon den violetta kokarden på anförarens bröst.

Det tycktes som lemnade alla rum för grefve Nordenheim att nalkas fröken Blida Cronschiöld. Med ett fint leende virade den stolta fröken ett liljehvitt band in bland snörena af hans rika jagtdrägt.

Och nu skyndade alla riddare till sina utvalda herrskarinnor för att af dem mottaga de skiftande bandrosorna — allt under önskan att ödets gudinna måtte beskära dem lyckan att af deras händer få erhålla det gyllene priset. Ibland detta hvimmel blickade månget nyfiket öga omkring att få se kavaljerernas val — och mången ungdomlig eldblick flög obemärkt till den lysande Cronschiöldska arfvingen. Men grefve Alexander ilade förbi. Det tycktes som han ännu var obeslutsam och sökte sin dam.

"Bästa kusin Alexander!" sade hastigt ett äldre fruntimmer och lade sin juvelprydda hand på grefvens arm, då han med en lätt bugning ville skynda förbi, "var så aimabel och säg till en af lakejerna derborta att bära hit min Anastasies mantilj; hon var så oförsigtig och lät den ligga qvar i vagnen, fast hon är så sensibel för morgonluften."

"Du behöfver inte besvära dig, kära Alexander!" utbrast fröken Anastasie något harmsen.

"Men söta Anastasie!" hviskade friherrinnan Lindesparre, då den artige grefven skyndade att uppfylla hennes begäran, "du är då beständigt så obetänksam. Hvem vill du då hafva till din kavaljer?"

"Jag kunde just ana det!" sade fröken Anastasie liksom för sig sjelf.

"Hvilket, min engel?"

"Att Felix skulle bära Thereses färger."

Nu återkom grefve Alexander, svepte artigt mantiljen om fröken Anastasie och ilade bort.

Med en fin rodnad på sin nobla kind vände friherrinnan blicken åt andra sidan och blef något lugnare, då hennes andra dotter, den vittra Napoleona, med blixtrande ögon fästade en mångskimrande bandros på sin knäböjande hjelte, en något äldre man, men — friherre och öfverjägmästare.

Fröken Blida Cronschiölds blick hade något orolig följt brodern, då hon såg honom hastigt nalkas en grupp af unga damer, der han böjde ett knä för en smärt gestalt, som med en "skälmsk amor i hvarje krökning af de kastaniebruna lockarna" och med ett barns egendomliga leende räckte honom det rosenfärgade bandet. Den unge grefven mottog det nästan lekfullt och kastade en gäckande blick tillbaka på sin syster. Med sin erhållna trofé gick han liksom händelsevis förbi henne. Blida vinkade åt brodern och hviskade litet försmädligt:

"Tror du att fröknarna - - - känna sig mycket smickrade då sonen i huset så öppet ger sin hyllning åt en prestgårdsmamsell?"

"Min allrabästa Blida", svarade han, "jag har ju valt sjelfva hjeltinnan i din idyll och vill använda all förmåga, för att priset må tilldelas mig af "blommornas syster!"

Men nu förkunnade jägarhornens ljud jagtens början. De otåliga stampande hästarna förde sina herrar i ett sirligt tåg framför damernas plats.

Blida Cronschiölds blick kunde icke dölja ett uttryck af beundran då midt i tåget grefve Nordenheim på sin kolsvarta häst red förbi.

Närmast framför damernas platser uppställde sig en kedja af jägare till fot, hvilka på tillbörligt afstånd från hvarandra bevakade den jemna dälden fram till den gentemot liggande skogen.

Snart hördes det vilda jagtlifvet ur skogens djup. Jagthornet smattrade, hundarna skälde och harskramlorna rasslade. Emellanåt skar den gälla hvisslingen af en jagtpipa igenom sorlen. Alla dessa besynnerliga läten, som frambröto öfver slätten, förkunnade att bakom granarnes skuggor, mellan snår och klyftor, hade vaknat ett spel af stormande känslor af de skrämda djurens ångest och de jublande förföljarnes hån.

Nu rusade snedt öfver fältet en flock lössläppta hundar i flygande fart, täflande att få deltaga i skogens gömda äfventyr.

Det dröjde dock icke länge innan jagten hördes komma närmare.

I skogsbrynet visade sig här och der en sprittande hare. Dessa värnlösa buskarnes invånare ilade snabbt undan sina gällt skrällande förföljare ut på den fria platsen, liksom för att inför damernas krets begära sin dom. Då här och der ur jägarkedjan ett skott knallade, såg man en af de stackars dömda i hast förvandla sitt blixtsnabba språng till en kullerbytta.

Derefter blef en och annan smygande räf synlig. Med lurande blick och ifrigt spejande efter en undflykt ur den lysande kretsen, tycktes den vilde skogsströfvaren i sin röda pels icke finna sig belåten med den högförnäma societetet, der han mottogs, midt under sina artigaste slingringar bland tufvorna, endast af en alltför pikant hagelsvärm.

Nu blef det ett brusande i luften: den ur sina bon uppskrämda fjäderskaran, de flaxtrande orrarna, de snabba dufvorna och en mängd af skogens mindre aristokratiska innevånare såsom starar, snöskator och stora svärmar af gråsparfvar togo sin tillflykt öfver fältet.

I skogsbrynet visade sig de ädla jägarne, som sprungit af sina hästar och nu hälsade med muntra salfvor det hvimlande villebrådet på slätten.

Men det egentliga föremålet för jagten syntes icke till. Elgen hade ännu icke låtit se sig. Han måste uppsökas och framdrifvas från ett annat håll. Medan jagtens höfding, grefve Cronschiöld, utsände några skogvaktare för att efterspana högdjuret, begåfvo sig de öfriga jägarne till damernas plats.

"Och du finner dig road, min goda Hortense?" frågade grefvinnan Cronschiöld sin unga granne, som nu först sänkte den briljanterade dubbellorgnetten.

"Ah, charmant, min bästa tant, skådespelet var verkligen förtjusande!"

"Men det vore skada", återtog grefvinnan, "om min lilla Hortense ej skulle få se elgen!"

"Åh, jag är säker att få göra det, min nådiga tant!" sade fröken Hortense med sitt fina leende: det är ju min höge riddare som sjelf leder hela jagten!"

"Ack, se Alexander är ibland jägarne som komma hitåt för att gifva oss underrättelse!" sade grefvinnan Elisabeth lifligt och riktade kikaren på sin son, som med ynglingens egendomliga glädtighet flög öfver fältet.

"Hvad är det för ett tempel, som döljer sig så hemlighetsfullt bortom de der mörka lindarna?" frågade hastigt den lifliga Hortense.

"Templet? ja det tar sig ganska bra ut äfven på afstånd, det är en rotunda som kallas Tonhem."

"Tonhem! min Gud, så intressant, bästa tant! Thorsborg eger verkligen en rikedom af sällsamma skatter; hvad jag längtar att få höra tonerna från det mystiska musiktemplet, ty det måste väl vara ett sådant?"

"Vi besöka det så sällan, min goda Hortense!" afbröt grefvinnan något otålig: "det är ett heligt men sorgligt minne af Sixtens syster, Julia Palmfelt."

Grefve Alexanders ankomst afbröt samtalet. Med nöje lyssnade Hortense till hans lätta beskrifning öfver jagten, och den unge grefven tycktes blifva icke så litet belönad genom det tjusande bifallsleendet från fröken Hortenses läppar.

"Se, min ridderliga kusin!" sade en glädtig stämma till den unge officeren med den klarblå färgen i sitt band: "Nå, Felix, har du gjort mycken förödelse bland markens eller luftens innevånare?"

"Både harar och dufvor, till din ära, Therese!"

"Hararnas undergång får väl ursäktas för din tapperhets skull; men att du vågat förnärma Jennys favoriter - - -."

"Jag visste icke att de stackars dufvorna hade en serskild beskyddarinna i mamsell Walden", sade löjtnanten artigt till Jenny.

Ett skalkaktigt leende sväfvade på Jennys läppar, men hennes svar afbröts af fröken Anastasie, som utbrast:

"De der odrägliga dufvorna! jag kan aldrig fördra deras kuttrande läte."

"Anastasie", hviskade en ung dam till henne, "kan du säga mig: hvem var den der intressante mannen, som inte deltar i jagten?"

"Den har jag inte observerat", sade fröken Anastasie.

"Åh, min bästa vän: ser du inte den der civila mannen med sin stolta hållning — han som har så musikaliska ögon?"

"Musikaliska ögon — hvad menar du med det?'

Den unga damen vände sig otåligt till Blida. Hon ämnade just förnya frågan då den civila mannen nalkades henne.

"Ah, doktor Walden botaniserar!" sade fröken Blida med den finaste dragning af ironi: "kanske för att fördrifva tiden under det vi vänta den intressante elgen?"

"Efter ni tar saken så, min fröken" svarade doktorn med en kall men artig uppsyn: "tror ni då att botaniken kan vara ett blott tidsfördrif?"

"Visst icke, gubevars, jag har alltför mycken vördnad för vetenskapens majestät för att tro något sådant, men jag tillstår att jag trodde doktorn ville sätta sig öfver det alltför betydelselösa intresset af vår jagt. Det är vigtigare lif än några skrämda villebråd, som sysselsätta doktorns tankar."

"Det kan likväl komma an på om icke ett högdjurs lif, som sysselsätter så många ädla herrar och älskvärda damer, måste vara ganska vigtigt, fastän djuret sjelf kanske helst skulle undanbe sig denna visserligen smickrande men för främlingen från skogen farliga uppmärksamhet."

"Hvarföre har han då kommit hit? Har han vågat sig så nära, så får han skylla sig sjelf för hvad som händer honom."

Doktor Walden log. "Tillåt mig att få försäkra fröken att den vilda elgen är en ganska ridderlig kavaljer. Ville han använda all sin kraft, så skulle det för honom icke vara någon svårighet att bryta ige-

som den krets, som nu tror sig hålla honom fången. Om det också skulle kosta honom en och annan bloddroppa, så kunde han nog återvända till sina urskogar. Ett och annat sår kan en sådan natur som hans gerna fördraga. Men fröken skall få se att han har smak. Han väljer denna gången att få dö här på slätten inför damernas ögon."

Blida Cronschiölds öga fäste sig ovillkorligt på läkarens ansigte; uttrycket af den sällsamma elden i hans blick, sjelfva ljudet af hans röst, innehållet af hans ord: allt föreföll henne af en underbar betydelse; men hennes stolta själ ville icke böja sig till någon annan riktning än den hon sjelf tagit. Ett småleende framträdde åter på hennes läppar då hon sade:

"Det hörs att doktorn känner elgens naturhistoria. Men kanske ändå att elgen sjelf tänker mindre ridderligt, än doktorn vill inbilla oss. En sådan der gråklädd vagabond som elgen frågar nog lika litet efter *hvar* han dör som *när* han dör."

"Säg icke så, min fröken! I sin simpla gråa drägt är likväl den starka skogbon en ädel varelse; hans lif i ödemarkerna är icke betydelselöst och han hör till naturens stora kedja, der han känner sin plats. Han kämpar för sin tillvarelse och sin njutning med en hög kraft — samma kraft som vi hos oss kalla förnuft, men hos honom instinkt."

"Han är emellertid en ödemarkens son, om doktorn vill att han skall nämnas så poetiskt, och såsom sådan må man icke undra om han också skulle vara något obildad."

"Det kommer an på hvad man menar med bildning. Han eger tillräckligt med egenskaper för sitt lif i och med naturen."

"För sällskapslifvet lär han åtminstone icke vara skapad."

"Det ges ett lif som i sjelfva ödemarken kan vara rikt och tillfredsställa äfven en bildad menniskoande."

"Det skulle likväl roa mig att veta, om doktorn, med försakande af den lysande verldens lif, skulle kunnå lefva förnöjd med blotta naturen till sällskap?"

"Hvarför icke!"

"Men det skulle blott en Diogenes kunna."

"Diogenes var lyckligare än den stolte Alexander."

Det blixtrade till i fröken Blidas öga. Med en viss häftighet utbrast hon:

"Men doktor Walden skulle likväl hellre välja att vara Alexander."

Ett skimmer af purpur flög öfver läkarens panna, ur hans öga ljungade en sällsam eld då han öfverraskad lät sin forskande blick qvardröja på henne, som hade vågat uttala ord, underbart sammanhängande med de hemligaste strängarne i hans bröst.

Samtalet afbröts af lifliga jagtrop. I ögonblicket ilade alla jägare öfver fältet till skogen för att återvända till sina hästar.

Ifrån venstra sidan hördes hundarnas skall med fördubblad ilska. De vilda stöfvarne voro högdjuret i spåren och störtade med mordlysten sång efter detsamma.

Ett braskande ljud hördes af sönderkrossade buskar och brutna qvistar. Ett häftigt pustande och frysande liksom af jättelungor och det tunga dånet af häftiga språngsteg lät höra sig. Med ens rusade fram ur snåren det ståtliga högdjuret. Det stannade ett ögonblick vid åsynen af slätten, af de lysande damerna och jägarkedjan. Det var en gammal ovanligt stor elg, som nu liksom gäckande ruskade sin bekrönta hjessa och derpå plötsligt rusade fram långs efter dalen med ett dundrande språng, så att marken tycktes bäfva un-

der de väldiga fötterna. Jägarne gåfvo eld; men han tycktes förakta deras skott.

Då de ridande ädlingarna visade sig i skogsbrynet, så att elgen befann sig mellan tvenne eldar, stannade han plötsligt, vände sig om och sänkte hufvudet med de greniga hornen emot damernas plats. Det var osäkert om han ämnade med ett väldigt språng rusa öfver dem, kanske i den föreställning att de endast voro en praktfull blomsterbädd eller om han, för att rättfärdiga doktorns omdöme, endast ville göra en helsning.

En hvinande kula hväste framför hans hufvud. Då kastade han häftigt upp nacken. Med ett språng stod han vänd mot höger och flög åter i full fart längre bort utåt fältet. Han störtade med ens öfver löpgrafven och var undan alla skott försvunnen i den hemlighetsfulla furu-parken.

Jägarskaran ilade fram ur skogen för att förfölja honom, och damerna sågo nu i högdjurets spår den hvimlande flocken af galopperande herrar.

På en vink af anföraren stannade den förföljande skaran en minut. Sixten Cronschiöld tyckes tveka att förfölja djuret längre; men hastigt smög ett trotsande löje öfver hans läppar och med ropet: framåt! tryckte han sporrarna i hästens sidor. Med ett väldigt hopp flög springaren öfver den djupa löpgrafven.

Alla de unga jägarne, med krigisk eld i sin blick, ville aftvå skymfen att hafva skjutit bom på den undkomna elgen, och följde utan tvekan anförarens exempel.

Men genom den häpna flocken af fotjägarne på fältet gick en suck af förfäran. Slottets underhafvande tycktes med fasa blicka efter den dristige, som vågade föra en jägarskara till plundring i den hemlighetsfulla furuparken.

De höga furorna bäfvade af harm, då den i så många år fridlysta parken kände hästhofvar utan skonsamhet rifva mossan från sin mark och ljudande skott förnärma sina fordom skyddade invånare. Öfver de igenvuxna gångarna måste grenar och qvistar ödmjukt böja sig för de genomträngande ryttarne och genom de tätaste, säkraste gömslen, som unga granar bildade under de väldiga tallarna, rusade rofgiriga hundar med högljudt segerskall, då det öfverrumplade villebrådet förskräckt flydde från sitt hem.

Djupt in i de hemlighetsfulla gångarna trängde sig snart grefve Sixten, plötsligt skiljd från sina långsammare följeslagare. Det braskande ljudet nådde åter hans öra och öfver en friare plats mellan tallarna såg han en skymt af den flyende elgen. Blixtsnabbt höjde grefven sitt gevär och riktade dödens eld på det ilande högdjuret. Då hördes plötsligt en stämma ur skogens djup:

"Förmätne! vågar du ännu höja förbannelsens vapen ibland dessa fridlysta furor?"

Sixten Cronschiölds panna bleknade, men han sköt sitt skott. Kanske var hans hand ej säker som vanligt; ty endast den unga tallen stod sårad och sörjande. Ett hånande skratt upprepades lika skärande af skogens eko. En darrning af förtrytelse flög igenom grefven; men med kraftfullt återtaget lugn blickade han omkring sig. Mellan de väldiga furorna visade sig en hög svartklädd skepnad, som genom den dystra slöjan fästade på grefven tvenne skarpa ögon.

Sixten Cronschiölds stolta läppar pressade sig våldsamt tillsammans och ovilkorligt höjde han handen liksom besvärjande så väl de yttre som inre nattsvarta skuggor.

Åter ett skott och jublande fanfarer af jägarhorn skallade genom skogen och fördes af vinden öfver

fältet till de otåligt uppmärksamma damerna. På en gång tystnade det rastlösa hundskallet och ett rop lät höra sig: alles todt! elgen är fallen!

Men den lycklige jägarens namn var ännu okändt. Oroliga hviskningar vexlade emellan damerna. Lorgnetter och dubbelkikare riktades otåligt mot den aflägsna furuparken. Snart hvimlade fältet af jägarskaran, som åter samlade sig och i ordnade led återvände under segerhornets jubel till damernas platser. Vid anförarens sida red elgens segervinnare på sin glänsande kolsvarta häst. En angenäm öfverraskning spridde sig öfver allas ansigten då de oväntade ljuden af den skönaste jagtmusik hördes ur löfparken och en mångstämmig väl ordnad kör inföll med en hvirflande jägarsång, hvarunder grefve Sixten gick att föra segervinnarens dam till den gröna thronen.

På den mjuka blomstermattan böjde grefve Nordenheim ett knä, och då han höjde sin blick och såg en skimrande ljusstråle glänsa igenom det hvita floret som sväfvade omkring Blida Cronschiölds hufvud, lik ett luftigt moln, lekande med de skära sammetsrosorna, som slöto sin krans omkring ögonens djupblåa kalkar, rörde sig sjelfva Nordenheims läppar till ett utrop af beundran. Från den purpurröda sammetsdynan tog Blida den fina gyllne kedjan med vidhängande krutmått och fästade den bredvid det fladdrande bandet, hvilket hon med en lekande grace virade tillsammans.

"Jag vet", sade Nordenheim sakta, "att det är min ädla dam som lemnar priset till sin riddare; men i denna gyllne kedja ligger en betydelse - - -"

"Det är min riddare jag inviger", afbröt Blida småleende; detta småleende innebar mycket: det var icke allenast läpparna som logo — det var en skiftning af hennes själ, som återspeglade sin glädjetriumf.

Ögat uttryckte en tanke af hänförande ljufhet; men på pannan hvilade uttrycket af en nästan förskräcklig själsstolthet. Och liksom rosen öfvergjutes af ett skimmer och tyckes darra då solens brand kastar sin glödande eld på dess blad, så bäfvade plötsligt en ny sky öfver Blidas ansigte. Var det den hastiga solstrålen som träffade hennes öga, då det lätta molnet skiljde sig på sommarhimmeln, eller var det elden af tvenne ögon, som ur den hvimlande omgifningen blickade på henne med sin lugna, underbara glans? Dock — lika hastigt som den kom försvann denna sky, och med en drottnings nedlåtande huldhet räckte fröken Blida sin hand åt grefve Nordenheim, för att stiga ned af sin thron.

SJETTE KAPITLET.

På en gångstig ner till sjön, som sträckte sig nedanför egorna af Thorsborg till den nästgränsande staden —köping, gingo tvänne flickor, bärande på hufvudet ett bord fullsatt med mjölkbyttor. Det tycktes som de ansågo denna ansenliga börda för ganska lätt och gingo raskt framåt, under det de muntert sjöngo den bekanta visan: "Liten Karin tjente på unga kungens gård" etc. Då de kommo ner till stranden, nedsatte de byttorna och började rusta båten i ordning till afresa; när de hunnit få allt på sitt välbekanta ställe, utbrast den ena af flickorna: "Jertandes, hvad gamla Adam dröjer! — han brukar väl vara kry om morgnarne som ett vinterny!"

"Han dör minsann inte i år!" svarade den andra skrattande, då den gamle skogvaktarens hvita hufvud syntes öfver det vajande sädesfältet.

"Nå nå, kära barn, ni ä' qvicka om morgnarna som yra höns!" sade Adam och torkade sig i pannan med sin blå och hvitrutiga näsduk, "klockan har intet slagit fyra än på slottet och ni tänkte kanhända fara ifrån gamle gubben?"

"Ja", svarade en af flickorna, "om han inte hade skyndat sig, så - - -"

"Jaja, kunde tro det", återtog han och tog sig en pris ur näfverdosan, "flickorna bry sig inte om att ha respekt för mig nu, för jag är gammal och skröplig! Vänta bara några år, då sätter ni inte nacken i vädret som en kalkontupp och då kan ni inte sjunga utan att darra på rösten, som när jag drar till med: "Staffan var en stalledräng!" Men ser ni, solen lyser ändå för både gammal och ung: man får väl vara nöjd; om man inte kan springa och dänga, så får man pallra och gå, och det behöfs inte annat."

"Tyst nu, mästare lilla, han får väl inte brumma som en larmtrumma heller! Hvem skulle icke ha respekt för honom, som har sådant förtroende af sjelfva grefskapet?"

"Och mästaren, som är så snäll", tillade den andra smickrande, "och far med oss när han skall uträtta sina affärer!"

"Åh", inföll Adam något hastigare än vanligt, "några affärer precist har jag väl inte nu."

"Ack, han är så inmarig och vill inbilla oss!" sade den ena af systrarna och såg nyfiken på skogvaktaren. "Mäster Adam lär minsann inte fara ut på längre vägar, annars än när grefven ingen ann' betror!"

"Kors, han skall väl köpa hagel och krut; det var väl inte lite sådant som gick åt i går på den granna jagten!"

"Den spiken drog", sade gamle Adam och småplirade slugt. "Men se så, hvad väntar ni på, ska ni inte lägga ut?"

"Jo, men se, mästare lilla, han skall vara beskedlig och låta en herre följa med oss till stan, så skall han förtjena litet pengar med oss."

"Serratre, min flicka, förtjensten skadar aldrig; men hvad är det för en?"

"Men se, mästarn får inte sqvallra ur skol'n", sade den äldsta flickan, "för se det är en hemlighetsfull herre, som jag aldrig sett förr."

"Och en förnäm herre är det", inföll den andra ifrigt, "nära på så ståtlig som vår grefve."

"Och han frågte, om vi sett någon främmande svartklädd fru här i trakten, och nog tänkte jag det kunde vara si och så med den saken; men inte kunde jag tordas tala om stamgrefvinnan —"

"Såså!" skrattade gubben: "nog kan jag tiga, om också sjelfva näcken satte sig vid styret."

I blinken var en af flickorna vid nästgränsande löfsal, neg hastigt för den främmande herrn och sade:

"Nu, nådig herre, är det färdigt!"

Främlingen steg upp och följde henne utan att säga ett ord. Först när han skulle stiga i båten, blef han varse den gamle skogvaktaren; hastigt drog han hatten djupare ned öfver pannan och svepte kappan tätare omkring sig, liksom han fruktade att blifva genomblåst, ehuru ej en enda vindkåre krusade den lugna sjön. Flickorna pratade och skrattade om hvarandra, men han tycktes ej fästa den ringaste uppmärksamhet dervid.

"Nå, mäster Adam", sade glädtigt den yngre flickan, under det hon med sina friska solbrända händer förde årorna med rask fart, "nu köper ni väl hem dugtigt med kaffe åt mor Anna, hon bjuder en alltid så godt, när man tittar in hos henne!"

"Jaja — min stackars kära Anna!" svarade Adam med ett trohjertadt uttryck i sitt redliga ansigte: "hon blir så nöjder när någon kommer och pratar om med henne, den fromma själen, som ligger bunden vid

sängen och aldrig får skåda guds fria himmel annat än genom kammarfönstret.”

”Men i går hade väl mor Anna grannt för ögonen; jertandes, hon såg väl huru allt gick till på jagten och musiken se'n — nog vet jag hon hörde den?”

”Och fröken se'n, hvad hon var märkvärdigt vacker der hon satt på sin ståtliga thron och gaf den der grannlåten åt den främmande grefven! Hvad tror mäster Adam? Skall inte den här rika grefven, som det kalaseras så mycket för, ha vår fröken, för aldrig har han väl sett någon vackrare än hon, fast jag hörde kammartjenaren sa', att han rest genom fasligt många riken?”

”Man kan just bli hufvudsvag te höra hur ni pratar!” afbröt gubben tvärt. ”Nog är väl fröken vacker och präktig, när hon sitter på sin hvita häst; men ni skulle ha sett vår grefves syster, fröken Julia, se hon var som en engel från himmelen, och så vänlig och god som guld var hon mot alla!”

Främlingen upplyfte sitt hufvud; men ingen af de närvarande såg, att ett ögonblicks ljusning flög öfver hans dystra panna. Åter tycktes han sjunka i tankfullhet, men lyssnade dock med uppmärksamhet till skogvaktarens ord. Denne åter tycktes förglömma den främmandes närvaro, då han började tala om förflutna tider.

”Ja, ni må tro”, fortsatte han, ”här lefdes ståtligt på slottet då så väl som nu! Fröken Julia hade friare från både höger och vänster, men så kloker hon var och så präktigt parti hon gjorde, vardt hon ändå så olycklig, stackars unga fröken — ja, många tårar har jag gråtit för hennes skull, men skäms inte för det.”

"Men säg, käre söte mästare, han som varit på slottet i så många år, har han aldrig riktigt fått syn på gamla stam-grefvinnan, som alla säga går igen?"

"Jojo!" svarade gubben högtidligt; dock röjdes en liten småslug pliring, som ingen af flickorna blef varse, "det lär väl allt ha sin riktighet, hon har vandrat i många år."

"Nog har jag hört, men se jag begriper aldrig, hvarföre hon inte har ro i sin graf."

"Det går en gammal sägen", upplyste Adam, "som sades långt för min tid, att för många herrans år se'n var en borgherre här så mäktig och hög som en kung, han kallades *Jarlen af Adinal*, hvilket betecknade, att han var som en höfding öfver sitt folk. Borgfrun, som var mäkta stolt och högmodig, älskade ingen af sina många barn mer än den äldste sonen, och ville derföre att han skulle ärfva all rikedom. Den höga frun öfvertalade jarlen att sätta alla de andra barnen i kloster och låta den ende få alltsammans, och för att deras granna namn skulle hållas lika stort genom sitt rykte för rikedom, skulle så ske i everldliga tider, att allenast en herre skulle blifva egare deraf. Borgfrun fick likväl rysligt ångra sin orättvisa; de unga, som rycktes från sitt hem och tvingades i kloster, sutto der natt och dag och klagade så bittert, att det hördes till den hårda modern, som ej fick sofva i ro, utan vandrade omkring salarna hela nätterna igenom, för att gå undan klagoljuden. Men om dagarna gladdes hon åter öfver sin lycklige son. Och först på sin dödssäng kom en ångest öfver henne att frälsa sina andra barn, men nu var det för sent och hon kan ej derföre hafva ro i grafven."

"Och det är hon, som går ännu i dag?" frågade flickorna och sågo hemskt på hvarandra.

"Ja, första gången jag såg henne", återtog gubben, "var då olyckshändelsen förkortade den unge grefve Georgs lif och hans syster, den stolta fröken Bertha, måste gå som sparf från ax, och hennes kusin, nuvarande grefve Sixten, blef herre öfver alla gods."

"Herre jemini!" utbrast en af flickorna, "det är då bara ett spöke, som har sitt maskopi i den der märkvärdiga furu-parken?"

"Kors i alla dar!" tillade den andra, "och jag har ju hört, att så många sett precist en svartklädd fru gå öfver plan till skogvaktarbostället; ja många ha ju sett mästaren sjelf tala med henne i kola mörkret!"

"Mörkret förvillar mångens öga", svarade Adam allvarligt: "man bör ej sätta tro till allas sägner". Och liksom för att afleda sina åhörarinnors tankar från det ämne, som han tycktes vilja dölja, fortfor han: "ja, jag var ung den tiden och mins allt derifrån så väl som det varit i går; jag bar fröken Julias livré med guldgaloner och granna knappar — ja — jag tycker mig än se den milda fröken; och hur qvickt det gick att springa i hennes ärender, jag vet också bara en, som kan förliknas vid henne, ja, nära på så vacker som hon."

"Kära, snälla mästare, säg oss hvem det är!"

"Ja, se nu ä' ni nyfikna; men gamla Adam vet hvad han säger, och pratar intet i vädret, fast han känner mycket om ett och annat både från fröken Julias lif och död."

"Vet ni om någon dotter öfverlefde henne?" frågade plötsligt främlingen med en sådan häftighet, att skogvaktaren hoppade högt upp i båten.

"Kors bevara mig!" ropade en af flickorna skrattande: "mästaren trodde visst, att herrn var döfstum, se'n han blef så rädd!"

Främlingen hade nu återtagit sitt lugn och frågade nästan likgiltigt:

"Vet ni, om någon fröken Palmfeldt lefver ännu?"

"Visst inte, visst inte, nådig herre!" stammade gubben med sina häpna blickar på främlingens ansigte. Plötsligt reste skogvaktaren sig upp, blottade sitt hvita hufvud och utbrast: "Förlåt, nådig herre; men vore inte salig baron Palmfeldt — fast jag vet inte om han är död — men vore inte baron Palmfelt så långt borta i främmande land, skulle jag tro - - -"

"Nå, hvad skulle du tro?" afbröt främlingen tvärt och med en blick på Adam, så att denne darrande sjönk åter ned på bänken.

"Ingenting — ingenting, stränge herre — det var en synvilla!" svarade han ödmjukt.

Främlingen försjönk nu åter i tankfullhet; men det dröjde länge innan flickorna började åter prata, och gubben Adam var så ovanligt fundersam. Men när de muntra systrarna, efter att en stund hafva smågnolat, började sjunga: "Herr Peder sig gånger i rosende lund", då instämde han i sången, men Adams röst darrade nu mera än vanligt.

Den snabba båten var nu ej längre från stranden, der de skulle landa, än att man kunde igenkänna personer, som der hvimlade om hvarandra.

En resvagn stod förspänd framför trappan till värdshuset. Ett högväxt svartklädt fruntimmer nalkades för att stiga upp i vagnen.

En af flickorna blef henne varse, och genom hennes utrop blickade främlingen upp, han uppfångade en skymt af den svarta gestalten, i samma ögonblick hon försvann i den bortrullande vagnen.

"Lägg i land!" ropade han häftigt; men detta var dock ej så snart verkställdt, som hans otålighet fordrade. Snart hoppade han likväl upp på hamnbryggan och hastade in i värdshuset; men ingen kunde besvara hans förfrågningar, ingen visste hvart den hemlighetsfulla frun hade rest, hon hade egna hästar och ingen hade sett vid hvilken gata hon vikit af.

Inom fem minuter var dock en af värdshusvärdens raskaste hästar sadlad och den besynnerliga främlingen kastade sig upp på den, för att ila efter resvagnen.

Den gamle skogvaktaren smålog illparigt, då han såg främlingen rida den gatan, som krökte åt vänster.

SJUNDE KAPITLET.

Slottet Thorsborg, som flera veckor hade hvimlat af lysande fester, erbjöd nu en hemsk kontrast deraf genom sin plötsliga förändring. Den ståtliga praktvåningen, der talrika gäster för få dagar sedan strålade i en hvirfvel af nöjen, stod nu öfvergifven och tyst; i den blå salongen, der den Cronschiöldska familjen vanligen samlades, var ock tyst, endast i förmak och kabinetter syntes några främmande personer, ibland emottagna af grefve Sixten sjelf, oftast af Alexander, men högst få ögonblick af Blida. Uti de rum, som beboddes af den ansenliga tjensteskaran, var ock utseendet helt annorlunda: betjenter, lakejer, vaktmästare och alla möjliga sorters tjensteandar, som nyligen sprungo om hvarandra i sysslolös verksamhet, smögo med tysta steg hviskande förbi hvarandra, företrädde af sjelfva den allvarlige hofmästaren; med ett ord: allt talade om, att här måste vara någon betydande person som låg farligt sjuk. Sålunda hade straxt efter jagten flera dygn förflutit. I grefvinnans våning skimrade det dunkla skenet af lampor hela nätterna

igenom. I rummet utanför sängkammaren sutto tvenne kammarfruar, likt mumier, endast visande tecken till lif, då en vink från sängkammaren kallade dem till biträde.

Det var långt lidit på natten. Uti sängkammaren var så tyst, att endast de sakta men jemna knäppen af pendylen hördes. I alkoven inom de tunga sidensarsomhängena hvilade grefvinnan Elisabeth, hvars lif hotades af en lika hastig som farlig sjukdom. Tyst som en ande satt Blida vid sin mors säng, med orolig blick och bäfvande hjerta. Framför den sjuka stod läkaren och följde med uppmärksamhet alla sjukdomens förändringar.

Då grefvinnan hade fallit i en lätt slummer efter den häftiga feberyran, hade grefve Sixten, som oafbrutet vakat vid sin makas sjuksäng, ändtligen lemnat henne, för att söka några ögonblicks hvila.

"Ha", utbrast hon, "han är borta, jag kunde väl tro det!" Och utmattad sjönk hon åter ned mot kuddarna i en orolig sömn.

Bäfvande höjde Blida sin blick upp mot doktorns ansigte, liksom för att deri läsa hopp eller misströstan. Läkarens blick var spänd och orolig; uppmärksamt lyssnade han till den sjukas pulsslag och räknade sekunderna på uret, som han höll i handen.

Grefvinnan rörde åter sina läppar för att kunna tala, och då hon ändtligen, efter mycken ansträngning, lyckades åtskilja dem, visade sig innanför dem en svart rand.

Blida uppgaf ett ångestskri, hennes blick föll åter på läkaren.

"Ådern måste upp!" hviskade han hastigt och framtog en lancett.

Snabbt flög Blida efter silfverfatet och i samma ögonblick hon framräckte det, forsade en fin blod-

stråle från grefvinnans maktlösa arm. Mörkröda droppar sipprade ned öfver Blida och smögo sin dofva värma öfver händernas liljor och den snöhvita drägten.

Ett tungt djupt andedrag beredde sig väg öfver grefvinnans läppar, en sprittning ilade genom hennes ögonlock och sakta, men mera jemt, började hennes hjerta att åter slå. Ett uttryck af krampaktig smärta syntes i hennes ansigte; men småningom tycktes det förändra sig, och då hon till hälften uppslog sina ögon skymtade liksom ett tacksamt leende ur dem; men matt rörde hon något på handen och sjönk uti en lugn lätt slummer.

"Krisen är förbi — Grefvinnan är räddad!" hviskade läkaren till den darrande dottern.

Blida sjönk på knä och öfver hennes läppar hördes ett sväfvande ljud, det måste hafva varit en bön. Det dunkla lampskenet upplyste hennes ansigte, hvars blekhet förhöjdes af de svallande lockarnas ebenholtz. Under det lätta molnet, som skuggade hennes ögon, skimrade en dagg i kristallklara perlor, då hon ödmjukt sammanslöt sina händer och tacksamma glädjetårar föllo ned för att bortkyssa de dystra blodperlorna.

Johan Waldens öga tycktes fängsladt af en underbar tjusning, då hans blickar några sekunder qvardröjde vid den sköna bedjerskan.

Blida reste sig sakta upp. Ifrån moderns lugnt slumrande drag höjde hon sin blick tacksamt upp mot läkaren.

Waldens strålande blick var lugn, klar; men öfver hans breda panna höjde sig vältaliga ådror i vexlande skiftning, och några lockar hade böjt sig ned med en fuktig glans. Den flämtande lampan skimrade öfver hans hufvud, lik en fladdrande gloria.

Blida kände läkarens hand några ögonblick hvila på sin feberglödande puls: hon darrade. Han talade sakta några ord och hans röst föreföll henne liksom en andehviskning.

"Fröken Blida, gå och hvila några ögonblick, ni har sträng feber!"

Blida svarade endast med en blick på grefvinnan.

"All fara är förbi. Grefvinnans sömn skall vara tre timmar; men hon får icke vid sitt uppvaknande se fröken Blida *så!*"

Läkaren vinkade åt kammarjungfrurna att komma in, och han lemnade sängkammaren.

Blida sjönk ned i den djupa fåtöljen; hennes ögon slöto sig af mattighet, men ingen sömn bredde sitt hvilande dok omkring hennes öfverspända själskrafter.

ÅTTONDE KAPITLET.

Aftonsolen sökte förgäfves genomtränga kastaniens täta krona, som spridde sin skugga öfver framfönsterna på prestgårdsbyggningen. Ett af fönsterna stod öppet och den hvita gardinen fläktade för luftdraget. Derinne syntes en Callea æthiopia höja sin stolta hjessa bredvid den blommande rosenlagern, hvars dofter blandade sig med recedornas och törnrosornas på parterren dernedanföre. De qvittrande fåglarna, som flögo från gren till gren, prisade förnöjsamt kastanien, som var dem ett fridens och glädjens hemvist. Toner, ljufva och smekande toner från en luta, klingade genom aftonvinden, och en röst, väl ej stark och konstrik, men frisk, fyllig och ungdomlig, sjöng dertill. Vid bordet satt Maria med ett handarbete och lyssnade till fostersysterns sång.

Jenny såg upp på Maria med en skalkaktig blick och började sjunga en af de romancer, hvilka den musikaliska Johan hade komponerat.

De skära rosorna, som aftonluften hade spridt öfver Marias kinder, försvunno åter sakta; men Jenny hvarken såg eller tänkte derpå.

"Jag undrar om inte Johan kommer hem i qväll?" sade Jenny, då hon slutat sin sång.

"Om grefvinnan är bättre, så kommer han visst", svarade Maria.

"Ja, men nog är Johan en bra god doktor; han har ju inte varit hem mer än två gånger, och det var när han reste förbi till andra sjukbesök!"

"Det är hans pligt, min lilla Jenny!"

"Men tyckte du inte, Maria, att han var bra blek när vi sågo honom i förrgår?

Maria svarade intet, utan slingrade vänligt sin arm omkring Jennys smidiga lif.

"Hvad du alltid är god!" utbrast Jenny och lade smekande sitt hufvud mot Marias axel: "hvad ni alla äro goda mot mig! hvad vore jag, stackars fader- och moderlösa flicka, utom er?"

"Men du gör ju oss också så mycken glädje, min Jenny!"

"Men nog är det ändå bra besynnerligt att aldrig veta hvem min mor är", fortfor Jenny efter en stund, "alla hafva de föräldrar, endast jag har inga; hvad det vore underbart att en enda gång få se min mor!"

"Du får ju en gång se henne i ett annat lif, min goda Jenny!"

"Ack, Maria, tro inte att jag klagar, jag vore ju då alltför mycket otacksam! Hvad kan jag väl önska mera? Här har jag ju fader och broder och du är ju mig på en gång både moder och syster! Ack ni goda! — ni ha ju gifvit mig allt! Hvad fick jag af min mor? — intet! — till och med sitt namn förnekade hon mig! — Men vet du, Maria," fortfor Jenny, på en gång drömmande och leende, "jag tror ändå att jag kunde ha rättighet bära ett förnämt namn, det anar mig ibland så! Ack", tillade hon nästan hviskande,

"det vore allt bra roligt att ha ett vackert, stort och stolt namn!"

"Din fosterfars namn är dig då för ringa?" sade Maria mildt förebrående.

"Nej, nej, Maria, inte kan du så missförstå mig!" och en lätt rodnad flög öfver Jennys uttrycksfulla ansigte.

"Så, Jenny, var inte ledsen!" sade Maria och småleende lade hon lutan i systerns knä.

Och Jennys fingrar ilade åter öfver strängarna och hennes läppar logo åt de glada tonsystrars ljud.

"Ack, ser du, Maria!" ropade Jenny plötsligt, "der är den lilla söta ärlan, som jag bandt det röda bandet om halsen på i går; ser du hur hon sitter och hänger sitt hufvud på sned och ser på mig — ack, du söta unge!"

Och Jenny böjde sig långt ut genom fönstret och sträckte handen mot fogeln, som satt och noppade på en kastanieqvist.

"Se nu kommer pappa och Johan vid gårdsgrindarna!" ropade Jenny, och glömmande sitt beslut att fånga ärlan sprang hon dem till möte.

Ehuru långt lidet på natten brann ännu ljus uti läkarens rum i prestgården. Det dunkla skenet upplyste dödsskallarna, som stodo uppradade till parad på skrifbyrån, och de många skeletten, som till hälften gömde sig i skuggan på vänstra väggen af rummet, tycktes med sina tomma ögonhålor skåda på de midt emot stående bokhyllorna — huru de hånlogo mot vetenskapernas odödlighet! Vid det af böcker och

skrifter öfverfyllda bordet sitter Johan Walden, fördjupad i läsningen af en medicinsk journal. Uttrycket i hans ansigte tycktes sedan hans hemkomst hafva förändrats ganska mycket; denna förändring var mera synbar i dessa stunder, då intet främmande öga betraktade honom. De rastlösa tankarna, som aldrig sökte hvilan, tycktes nästan hafva öfverväldigat ungdomskraften, som derföre liksom hämnande spridde en hög rodnad öfver hans bleka ansigte, ty denna färg var icke helsans, den härledde sig af oupphörligt nattvak och öfveransträngning. Och hans blick, som i dessa obevakade stunder glödde af en feberaktig eld, tycktes bevisa, att han inom sig hvälfde planen till ett stort och dristigt beslut.

Länge syntes Walden vara så fördjupad i sitt studium, men plötsligt sköt han skriften tillbaka på bordet och uppreste sig med ett bittert leende, liksom vore han långt ifrån tillfredsställd med de upplysningar han ville inhemta. Med armarne i kors öfver bröstet gick han häftigt fram och tillbaka. Af det vexlande färgspelet på hans ansigte röjdes det stormande virrvarr, som herrskade i hans tankegångar. Han stannade åter vid skrifbordet; der ofvanföre på väggen satt ett miniatur-porträtt. Med dyster oro betraktade han en stund denna bild, och af en hastig ingifvelse räckte han ut handen och tog ned porträttet; men då han nu närmare ville beskåda det, flammade det sista skenet af ljuset, som brunnit ned, och slocknade. Walden bleknade af vrede öfver denna småsak, som vågade gäcka honom — eller ock kanske af en besynnerlig aning om ett öde, som just i detta ögonblick, då han så väl behöfde lugn, ville frånrycka honom åsynen af Marias fridfulla blick.

Han gick fram till fönstret. Augusti-månans silfverskeu upplyste åter miniatur-bilden. Det kärleksrika

leendet på hennes läppar var så mildt och gladt, men i de djupblå ögonen tyckte Johan sig läsa en sorgsenhet, den han ej förr blifvit varse. Var det verkligen så? — eller kom det sig af månskenet? — denna fråga gjorde han sig sjelf under det han fortfor att länge betrakta de ljusa, ljufva dragen, hvilkas åsyn utöfvade på honom sitt fordna välde. Han blef lugnare; åter svalkades branden vid hans hjessa.

Men kanske blef skenet, som upplyste Maria, dunklare; ty småningom halkade porträttet ur Johans hand och för hans inre öga började framställa sig fantasiens drömbilder — bilder af en skärande motsats till de fridfulla dragen af Maria.

Der främst på taflan stodo de mörka, nästan hotfulla dragen af en svart fruntimmersgestalt, hvars vildt flammande ögon var det enda, som upplyste den dystra skepnaden. Den högra armen höll hon uppsträckt mot den enda stjerna, som frambröt genom molnen, liksom visade hon dermed den glänsande ståndpunkt, hvartill hon ville föra honom. Men småningom förvandlades färgskiftningen: bildens drag blefvo yngre och skönare, ehuru en underbar likhet tycktes sammanlänka dem med de försvinnande; den svarta gestalten var ännu lika hög och majestätisk, men den rörde sig nu med ett hänförande behag; samma svarta svall af lockar böljade omkring henne, men i stället för de nattsvarta ögonen framglänste tvänne ljusblå stjernor och de bleka, insjunkna kinderna hade förvandlat sig till yppiga rosor och liljor.

Nu började åter Waldens tankar sin stormande fart. Än såg han denna bild stödd mot sin harpa och tonerna, som hördes från de leende läpparna, trängde in uti musikälskarens själ och vibrerade der i sina olika tonarter; än hörde han denna röst tala ord,

som förde hans tankar till samma mål som den hemlighetsfulla okända qvinnan. Men nu förändrades taflan till ett sjukrum. Den samma ungdomliga bilden satt der vid sin moders sjuksäng; hennes blick sökte läkaren; hela hennes hopp hvilade på ett ord ifrån honom — hvilket onämnbart uttryck af tacksamhet! — Men nu; se der på sjuksängen låg den unga sköna gestalten, med dödens stillhet utbredd öfver sina drag — och plötsligt rör sig den svarta silkesslöjan — hon lefver — ögonlocken höja sig och hennes första blick hvilar på honom - - -

Walden for upp, det svindlade för hans syn. Med girig hand grep han efter Marias porträtt, liksom ville han hos denna talisman söka skydd mot sina drömfantasier.

"Du kära, du goda engel!" sade han, "jag är ovärdig att kalla dig *min*, förrän dessa skuggor, som stå emellan oss, försvunnit — jag måste bort, långt bort för att förjaga dem!"

NIONDE KAPITLET.

> Jordens glädje är en blomma;
> Hoppet är den blommans knopp.
> *Franzén.*

> Omätlig och förskräcklig måste vara
> Din smärtas källa; töm den i mitt sköt,
> Att någon lindring må beskäras dig!
> *Nicander.*

Några dagar hade åter förflutit, då unge Alexanders Isabelle syntes vika af vid korsvägen, för att föra sin herre till prestgården. Om det var af vana eller instinkt, eller om det härledde sig af den befallande tygeln, vete vi ej så noga; men inom några ögonblick befann sig grefven vid ängsvägen, som ledde fram till gårdsgrindarna. Men plötsligt stannade den lydiga hästen, Alexander hoppade af, lade tygeln öfver armen och gick hastigt ned åt gångstigen, som öfver ängen var en ginväg till Thorsborg. Han hade igenkänt kyrkoherden Walden och Jenny, som, utan att se honom, fortsatte sin väg längst borta vid gångstigen.

Den glada oskuld, som talade ur Jenny Waldens ansigte, röjde sig äfven i hennes gång öfver de mjuka ängsblommorna, som knappast nedböjde sig under hennes lätta steg. På den ena armen bar hon en liten korg med högröda jordgubbar, på hvilka hon då och då kastade en blick och smålog så godt, liksom fröjdade hon sig redan på förhand öfver den glädje, hon skulle förorsaka genom sin lilla gåfva; deremellan tycktes hon uppmärksamt lyssna till sin fosterfaders ord.

Jenny Walden var af dessa karaktärer, som helt och hållet böja sig efter dem, hvilka utgöra hennes omgifning; men hon var nu i den ålder, då hjerta och tankar börja taga sin egen riktning. Hennes lifliga tankegångar kunde ej länge sysselsätta sig med samma sak; hvad hon kände och handlade var ögonblickets tanka. Den familj, hvaribland hon uppvuxit, hade gifvit hennes själ denna ädla riktning, som tillhör qvinnan; Maria, den förståndiga, ädla fostersystern, flera år äldre än Jenny, hade alltsedan moderns död omsorgsfullt uppfyllt det kall, som denna vid sin bortgång öfverlemnat henne, att vara en moderlig beskyddarinna för den fina, veka varelse, som ödet tillfört dem. Och den milda, högsinnade Maria, hvars hela lycka utgjordes af det, att försköna deras lif, som omgåfvo henne, var ett bevis på, "att, utom kärlekens område, återstå äfven qvinnan ädla och lysande värf, och allt stort och upphöjdt är ej inskränkt inom den". Aldrig rönte Jennys verksamma och lifliga fantasier ett kallt emottagande af henne; Maria förde dem till sin egen känslas sköna mål. Med liflig uppmärksamhet följde Jenny hvarje hennes företag och lyssnade till sin välgörares lärorika ord, för att gömma dem i sitt hjerta. Hon lärde att betrakta den verld, vi få't till vår arfvedel, såsom skön, och

ej med likgiltighet skåda Guds skapelse, ej genom sorg och klagan skymfa hans höghet och ej genom forskningar söka genomtränga det evigas mysterier. Allt i naturen föreföll henne såsom underverk och bevis på skaparens storhet, samt sysselsatte hennes lifliga inbillning med beundran. Och Jennys blickar logo emot allt, som mötte dem; hon förstod ej annat än glädje, och glädje och lycka mötte ju henne öfverallt; att hennes lif kunde blifva annorlunda föll henne aldrig in. Väl skapade hon sig tusende idéer om den okända verlden utom hemmet; men också denna verld smyckade hon med sina rosendrömmars glada bilder. Maria hörde henne då och log, fastän en smärtsam aning hviskade till henne, att just i denna yttre verld, som Jenny målade så skön, skulle leendet frysa bort på hennes läppar, och huru skulle väl *hon* då ega kraft att bära motgångarnes tunga börda, som ej egde en aning om deras bittra tillvaro! Maria sökte derföre att bereda henne, att mildt och skonande beskrifva de otaliga lidanden, som funnos i verkligheten, och att ej heller hon kanske vore frikallad från pröfningarnas smärta; men då kastade Jenny sina armar om hennes hals och sade: "min far, Maria och Johan skola ju alltid älska Jenny! — och hvad ondt kan då hända henne?" och Maria skakade på hufvudet, men sade ej mera; hon hade ej hjerta att störa detta barns oskuldsfulla glädje.

"Nå se gref Alexander — det var en kär öfverraskning!" sade kyrkoherden, då grefven upphunnit dem. Och Alexander Cronschiöld räckte glädtigt ut sin hand till ett af dessa fasta handslag med den faderliga vännen; ty så ansåg han kyrhoherden Walden, som varit hans religions-lärare.

"Nu kan jag gifva den glada underrättelsen",

sade han, "att min mor är utom all fara, fastän naturligtvis horribelt svag ännu."

"Försynen vare lofvad, som bevarade vår ädla grefvinnas lif!"

"Näst honom", inföll Alexander lifligt, "stå vi uti förbindelse till Walden, som genom sin utmärkta skicklighet och outtröttliga omsorger kunde rädda henne. Är Johan hemma?"

"Åh, vår förträffliga doktor får man aldrig se!" utbrast Jenny.

"En läkare får icke råda öfver sin tid. Men jag får bedja grefven ursäkta", tillade kyrkoherden, "att jag icke återvänder hem, för att emottaga en så kär gäst, som gref Alexander; ty en embetspligt kallar mig till det der lilla torpstället derborta."

"Om jag får, så följer jag med öfver ängen, bästa kyrkoherde!"

"Ja, gör det, så få vi språka, min unge grefve! Det är minsann en stor fägnad", fortfor kyrkoherden med sitt vänliga leende, "att få uppfriska modet med den glada ungdomen, då man går att försöka trösta de arma, som dölja sin bräcklighet inom den lilla stugan här borta!"

"Det är besynnerligt", sade Alexander: "kan der finnas uselhet? Den trefliga kojan ligger ju liksom i ett paradis och jag tycker att man der måste bannlysa all tanka på menskligt elände!"

"Ack, herr grefve! vid edra år tänker man så, och kan ofta vid ett vackert landskap eller en glad omgifning glömma den häftigaste smärta, derföre att hoppet är ungdomens trognaste följeslagare."

"Men då hoppet följer oss i solskensdagarna af vårt lif, hvarföre skulle vi ej kunna föra det med oss till kommande mörkare tider?"

"Derföre, att med ungdomens snabba fot kan man så lätt öfverstiga hvarje hinder — icke så med den gamles långsamma fjät."

"Men den erfarne borde väl ha mera tålamod, om det också går något långsammare till målet?"

Öfver kyrkoherdens vördnadsbjudande ansigte utbredde sig ett sorgligt drag.

"Det är icke alla", svarade han, "som ega mod att vänta och försaka."

"Nå, är tålamodet borta", utbrast den unge grefven med en nästan lättsinnig röst, "så låt tiden gå friskt huru som helst!"

"Ja, så anser man ofta saken i ungdomen, gref Alexander! då hela lifvet är likt en vacker vårdag med några lätta regnskurar, som man rätt gerna låter nedbröta sitt hufvud; men då man hinner till den bepröfvade mannaåldern, så förefaller lifvet liksom ett paradis, fullt af elände.

"Ack, min snälla, goda pappa!" sade Jenny och skakade sitt hufvud med en min af allvar och skalkaktighet: "tala inte så melankoliskt om det glada, sköna lifvet — verlden ligger ju framför oss så god, så rolig!"

"Må du alltid få tänka så, min lilla Jenny!" återtog kyrkoherden. "Jag ville visst inte nedstämma mina följeslagare; men jag kunde ej återhålla denna sorgliga reflexion, då jag tänkte mig de här torftiga invånarenas uselhet."

"Kan ej något understöd hjelpa dem?" frågade hastigt Alexander.

"Jag hoppas vår herre hjelper dem snart, min unge grefve! Men se, jag är ju redan framme! Tack för godt sällskap! Låt er gamle vän snart få äran och glädjen att se gref Alexander!"

Då grefven såg att Jenny ej följde kyrhoherden, frågade han hvart hon ämnade sig och utbad sig äran att få ledsaga henne.

"Gerna!" svarade Jenny. "Ser grefven det der lilla skogvaktar-bostället, som ligger nedanför skogen vid slutet af ängen?"

"Ah, är det den afundsvärda gamle Adam, som får lyckan att se mamsell Walden?"

"Hans hustru, som varit min barndomsvårdarinna, har varit sängliggande i många år, emedan hon är lam — och min gamla Anna blir så glad, när jag går till henne."

"Hvad mamsell Walden är god!" sade grefven och tystnade hastigt. Jenny fäste på honom sina ögon, förundrad öfver det besynnerliga uttrycket i hans röst. Hvad som föreföll henne så roligt, veta vi ej, men hon utbrast i ett så hjertligt skratt, att Alexander, för hvilken ingenting kunde vara smittsammare än en plötslig munterhet, genast instämde deri.

"Men hvarföre skratta vi?" frågade slutligen Alexander.

"Det vet jag visst inte!" svarade Jenny och rodnade äfven, utan att veta hvarför.

Den ystra Isabelle, som smådansande följde sin herrskare, spetsade hastigt öronen vid ljudet af deras skratt, och liksom det lifliga djuret hade blifvit tjusadt af den silfverklingande musiken från den femtonårigas läppar, uträckte det sitt hufvud smekande mot Jennys arm. Men den lilla bärkorgen, förtretad öfver detta förnärmande, vickade åt sidan och utstjelpte en del af dess innehåll.

"Ack, du förtretliga djur!" ropade grefven, "om du ändå kunde falla till mamsell Waldens fötter och bedja om förlåtelse!"

"Fy, inte får grefven banna den vackra Isabelle! Se, jag har ju så mycket bär qvar ännu!"

Liksom hade den kloka hästen velat tacka sin försvararinna, strök han åter sitt glänsande hufvud mot Jennys axel.

"Du bortskämda Isabelle, så du missbrukar mamsell Jennys godhet och skrynklar ner den fina kragen med ditt betsel!"

"Min Gud, gref Alexander blir ju en riktig moralpredikant!" sade Jenny skrattande åt hans allvarsamma min. Men gref Alexander instämde ej nu i hennes skämt, och liksom förstämda af det obetydliga äfventyret, gingo de en stund helt tysta bredvid hvarandra. Jenny hade aldrig föreställt sig, att Alexander Cronschiöld kunde vara så der tyst och tankfull; mycket hade hon kunnat säga, men kände sig nästan förvirrad öfver grefvens ovanliga tystnad, och tyckte det vara rätt så godt, att äfven tiga.

Men nu blef då tystnaden alldeles för lång och besvärlig; kanske tyckte grefven att också Jenny var besynnerlig — nej, nu måste hon bestämt säga något! Och Jenny började åter fundera på ett talämne; men just när vi måste säga något, förkasta vi allt, som faller på våra tankar, ingenting duger ju deraf. Jenny beslöt ändtligen att taga sin tillflygt till det af så många med glädje omfattade ämnet, nemligen väderleken.

"Hvad luften är mild och balsamisk i dag!" sade Jenny.

"Ja, en gudomlig dag!" svarade Alexander.

Och dermed var åter punkt. Jenny blef helt otålig, tänkte och tänkte åter; men kom endast till den slutsatsen, att den unge grefven i dag var rätt tråkig. Och ännu var det ganska lång väg qvar.

Men ändtligen såg Alexander upp; han tycktes gissa till Jennys tankar och sade med det der vackra leendet, som visade hans vackra tänder och klädde honom så förträffligt:

"Bästa mamsell Walden", jag är en af de förtrollade riddarne, som icke vet hvart jag här skulle vända mina blickar, der jag ej skulle förstummas af förtjusning!"

"Ack ja, här är så vackert!" svarade Jenny med strålande ögon, "och dessa dalar har jag sett grönska i femton somrar, mitt hjerta är så fastväxt vid dem, att jag nästan tror jag skulle dö, om jag måste skiljas från dem!"

"Men", frågade Alexander efter en stund, "har aldrig det stilla landtlifvet förefallit mamsell Waldens lifliga lynne för enformigt, och vår mäktiga fiende *vanan* ingifvit en önskan efter ett mera omvexlande lif?"

Jenny såg förvånad på grefven.

"Jag älskar oändligt den kärleksvarma naturen", återtog han; "men jag blir oftast lika vemodig som glad, och längtar åter till mina muntra kamraters lif."

"Jag undrar visst inte", svarade Jenny med sitt ljufva barnsliga leende, "att gref Alexander, som varit med om stockholms-nöjena och der har så många vänner, åter längtar till dem. Med mig är det ju helt annorlunda; der är mig allt så främmande; der är ju så mycket som jag icke förstår, så många menniskor, som jag icke känner, jag skulle ju blifva så försagd, så rädd! — här åter", fortfor hon med den hänförelse, hvaråt hon ibland, sig sjelf omedvetet, öfverlät sig, "här ser jag en gammal bekant, en barndomsvän i hvarenda blomma, hvarje fogel, hvarje träd:

allt förstår mig, allt ler omkring mig, allt är så skönt!"

Jenny tystnade hastigt, hon kände att den unge grefvens blick hvilade på henne, och liksom en purpursky sväfvade på aftonhimmeln, så skimrade rosorna på hennes kinder.

"Allt är så skönt!" upprepade Alexander småleende. Och då Jennys mörkbruna ögon, med sin egendomliga leende glans, blickade upp, bugade grefven sig djupt till en afskedshälsning, och utan ett ord aflägsnade han sig.

Förundrad stod Jenny några ögonblick stilla och strök med handen de mörka lockarna från sin panna, liksom att förjaga en besynnerlig förvirring, derefter fortsatte hon sin väg och var snart vid det lilla skogvaktareboställlet. Innan hon öppnade dörrren för att stiga in, kastade hon en blick tillbaka och såg grefven till häst. Han gjorde ännu en afskedshelsning och ilade bort i galopp.

Jennys hjerta klappade något fortare än vanligt och hon höll handen en stund på låset innan hon steg in; men vid första åsynen af den fridfulla boningens inre återvände lugnet fullkomligt i hennes själ. Och hennes tankar upptogos nu af den gamla innevånarinnan, hon kom att besöka, så att hon glömde allt annat, till och med grefve Alexander. Ej kunde den lysande Cronschiöldska ättlingen föreställa sig att så snart blifva glömd och det för — gamla Anna.

Jenny inträdde i ett rum, der ordning och trefnad röjdes öfverallt. På det renskurade golfvet låg det friska enriset sirligt utströdt och deribland en och annan hjertgul åkerblomma, som, ehuru icke vackra, ändå voro skönheter i jemförelse med dem, som prunkade på väggarna; den hvitlimmade väggen var nemligen prydligt utsirad med brunmålade glasramar, som

omgåfvo de med granna rosor utmålade taflorna, alla med öfverskriften: "välment gratulation på Anna-dagen." — En sådan hade egarinnan fått hvarje år, alltsedan hon som en snärtig kammarjungfru tjenade på slottet, tills nu, då hon som en gammal gumma presenterade sitt godhjertade ansigte, omslutet af en glänsande hvit kambris-mössa. Så syntes mor Anna nu emellan de blå och hvitrutiga linne-sparlakanen som omgåfvo sängen, der den gamla hade sin plats. Öfver hennes fridfulla drag syntes dock nu en ögonblicklig oro, då hon med ängslig blick såg på den midtemot stående höga dragkistan, der en gammalmodig toalettspegel prunkade emellan en sinkad potpuri-kruka och en grann papegoja af gips, och midt ibland denna herrlighet klef med försigtiga steg en grå och hvit katt, med giriga blickar tittande ned uti en hvit äkta kopp med guldkant omkring. Gummans ängslan härledde sig således af oro för dessa skatter, som den stackars lama ej kunde rädda.

Med ett klingande skratt flög den unga gästen fram och fängslade den näsvisa grå orostiftaren.

"Herre Gud, är det hon, mamsell Jenny, mitt söta barn, som kommer att rädda min skatt, min äkta guldkopp, som hon gaf mig på förra namnsdagen!"

"Hur mår du, kära mor Anna?" frågade Jenny med vänlig och smekande röst, som röjde ömhet för den gamla; "här har jag med mig några bär, som skola göra dig godt, och som jag vet att min kära Anna tycker om!"

En ljusning spridde sig öfver gummans drag, redan vid första ljudet af Jennys röst.

"Ja, se den mamsell Jenny, hon glömmer aldrig en sådan här stackare, hon! Gud signe henne! så rart! och de här bären har hon plockat med sina små fingrar?" Och gumman kramade de fina händerna uti sina af ålder och arbete skrynklade.

"Huru skulle jag kunna glömma dig, min snälla goda Anna! Jag har ju aldrig känt någon annan mor än dig!"

"Ne-nej, hon kan inte minnas henne, gudsengeln!" suckade mor Anna.

Jenny vände nu sin blick från den gamla och fick se en syn, som hon ej förr blifvit varse.

Till sängen nalkades långsamt ett svartklädt fruntimmer, hvars höga, vålnadslika gestalt var något böjd framåt, liksom tycktes hon stannat och fördjupat sig i betraktandet af Jenny. Hennes dystra anletsdrag — hvilkas blekhet syntes ännu hemskare mot den svarta slöjan hon kastat tillbaka — voro skarpa och hårda, men väckte intresse, nästan förskräckelse, så väl genom det bittra hånleendet på hennes läppar, som den höga pannan, der djupa fåror korsade sig och hvarifrån sänkte sig ett svall glänsande svart hår, hvars utomordentliga skönhet man ännu kunde se, oaktadt några länkar deribland hade grånat; detta tycktes likväl mera vara en följd af sorg och ett bekymmerfullt lif, än af år. I hela hennes ansigte hvilade en så kall, liflös köld, att man knappt kunde tro det tillhöra en lefvande varelse, förrän man plötsligt träffades af branden ur hennes kupiga nattsvarta ögon, som ibland ägde en sällsam svindlande glans.

Liksom skeppet som utan roder drifves omkring på ett stormigt haf och skoningslöst kastas från våg till våg, tills det slutligen förgås i det brusande djupet: så är ock med menniskorna på lifvets stora ocean, då ingen ledande hand styr vår bana, då vi gifva efter för våra passioner, utan att i början skilja det rätta från det orätta och ohejdadt irra framåt utan tanka på räddning, tills det slutligen är för sent, då de stormande lidelserna ej mera kunna qväfvas: då är vårt hjertas lugna frid för evigt förbi! Beviset härpå

stod tecknadt i denna qvinnas härjade ansigte; ty *så* hade hennes lif varit.

Åsynen af detta fruntimmer gjorde ett besynnerligt intryck på Jenny. Det föreföll henne liksom hade hon förr sett dessa ögon med denna förfärande eld, och som nu betraktade henne med ett så sällsamt uttryck. En rysning genomilade Jenny, då nu den svarta gestalten nalkades henne, bortströk lockarna från hennes kinder och sade med en dof, men underbart harmonisk stämma, liksom djupa toner ur ett grifthvalf:

"De sköna ljufva dragen — jag känner igen dem: — så der blickade *hennes* bedjande ögon på mig, då - - - Men dessa kastaniebruna lockar — hu! — de bränna min hand! Ve öfver dig, olyckliga barn, som bär *hans*, förbannelsens, lockar på ditt hufvud!"

Och hon ryste och for med handen långsamt öfver sin panna.

"Du darrar — du är så blek — skynda dig härifrån, arma barn, till ditt fridfulla hem — jag skall icke följa dig — du skall icke heller frukta att mera se mig här!"

"Förlåt", hviskade Jenny med darrande läppar, "kände ni, — för Guds skull! — kände ni min mor?"

Vid ljudet af Jennys röst tycktes en sakta bäfvan genomila den svarta gestalten.

"Så talade *hon* — ja, Jenny, jag kände henne!"

"O, lefver hon! Hvar är hon?"

Den besynnerliga qvinnan tog Jennys hand och förde henne till fönstret.

"Du tror ju på en Gud derofvan skyn? sade hon, "ser du hans himmel? der är hennes hem!"

"Och min far?" frågade Jenny knappt hörbart.

"Nämn honom icke, olyckliga barn! Fråga aldrig efter hans namn! Det skall oskära dina läppar! Men

moder — upprepa det morgon och afton! det är heligt! För dig är det en bön!"

Hon vände sig långsamt bort för att gå; men liksom af en onämnbar tjusning lade Jenny sin hand mekaniskt på hennes arm och hviskade bedjande:

"Vänta, vänta, — goda främmande fru! hvem är ni?"

"Du är icke rädd för mig?" utbrast den hemlighetsfulla qvinnan och ett ögonblicks ljusning flög öfver hennes hemska drag: "jag hade en gång ett namn, ett lysande hem, en dyrbar vän: det är förbi — jag är fridlös i mitt eget hjerta — hvad skulle jag då kunna säga dig?"

Hon tystnade. Uttrycket i hennes ansigte vittnade om en så djup smärta, att den framlockade tårar i Jennys ögon. Denne tog hennes händer, tryckte dem till sina läppar och sade bedjande:

"Jag känner er icke, men jag vill älska er!"

Det var något, som ett ögonblick skimrade i de nattsvarta ögonen.

"Du vill älska mig, upprepade hon långsamt, du - - - älska - - - mig! — Det klingar ljuft, men också bittert!"

Den svarta gestalten böjde sakta på hufvudet och gick, lemnande Jenny blek och upprörd.

TIONDE KAPITLET.

Dagar, nätter förgingo på Thorsborg under qvalfull oro. Hade der varit tyst under grefvinnans sjukdom, så var *denna* tystnad härledd ej allenast af den tvungna vördnaden, utan i synnerhet af oron öfver den unga frökens lif, ty i denna deltogo såväl den dystert slutne fadern, som alla slottets underhafvande. Ibland dessa sednare gingo flera underliga gissningar, att olyckan så träffat grefvens hus, för det han vågat förnärma den fridlysta furu-parken, och de spöklika sägnerna om svarta gestalten spridde åter sin fasa i hela trakten. Många hade åter igen sett henne, och det måste bestämdt vara hon, som kräfde ett offer af sin hämnd. Glädjen och förundran blef derföre allmän, då ändtligen läkaren förklarade, att frökens lif var utan fara. Det var med en viss häpen vördnad folket betraktade läkaren, som kunnat öfvervinna den hemliga makten.

Ingen kände den omätliga höjd af faderskärlek, hvarmed Sixten Cronschiöld var fästad vid sin dotter; ingen visste, att *hon* var det enda ljusa band, som

fästade honom med glädje vid lifvet, att förutom *henne* skulle han midt ibland öfverflöd och rikedom stått ensam — han hade väl ännu en son, och en älskad son, men om Blida ej mera funnits till, skulle ock den stora platsen i hans hjerta stått tom; ty på djupet af denne mans själ lefde ännu ett minne — ett minne från hans tidigaste ungdomsår. Måhända var det *detta minne*, som fårat de trenne djupa vecken på den annars så klara, högburna pannan; men öfver denna hemlighet ligger en mörk slöja — ingen hade genomträngt den, icke ens Blida; kanske skulle hvar och en svindlat för dess djup: vare nog, att detta var hans lefnads förbannelse. Men endast Blida tycktes ana till faderns lidande, och då hon kärleksfullt omgaf honom, växte ännu milda rosor försonande på hans inres mörka fält. Förfärligt skulle det blifva, om *hon*, hans försonande engel, rycktes från hans hjerta: ingen kunde derföre ana den djupa rörelse, hvarmed Sixten Cronschiöld tryckte sin dotters räddare till sitt bröst.

Den rörelse var äfven ovanlig, oförklarlig, hvarmed läkaren mottog grefve Cronschiölds tacksamhet.

Med underbara känslor begaf Johan Walden sig till de rum, han bebodde på Thorsborg. Möbleringen i dessa tvenne rum syntes vara bibehållen sedan århundraden tillbaka. De skiftande figurerna på gobelinsväggarna tycktes likt bleka skuggor tala om forntidshändelser. De antika möblerna med sina genombrutna karmar och beklädnad af guldbrokad vittnade om ett sinne för mer än vanlig prakt hos den, som fordom bebodt dessa rum. Uti det inre stod en säng med sina vidlyftiga, storrosiga sidenomhängen, hvilka med ett rasslande ljud motvilligt skilde sig, då någon vågade kasta en blick inom dess hemlighetsfulla inre — kanske var det minnet af en jungfrus helgedom de

ville skydda. Det yttre rummet åter tycktes hafva varit ett kabinett. Om en egarinnas smakfulla hand vittnade der en med chatersöm broderad eldskärm, som stod framför den vida öppningen af en marmorspisel, der eldstaden var nedvid golfvet och sedan höjde sig rätt upp mot taket. Der på midten satt ett fruntimmersporträtt. Det var bilden af ett ungt fruntimmer omkring sexton eller sjutton år. Dragen voro icke egentligen reguliert sköna, munnen var dertill för bred och läpparna för tunna; men af det trotsande leendet, som krusade dem, framglänste de skönaste perl-tänder. Hyn var mycket mörk och öfvergick nästan till en svag olivefärg, hennes kinder saknade äfven ungdomens rosor; men öfver hela ansigtet skimrade något, man visste ej hvad, och ögat tjusades häraf på ett sällsamt sätt. Ur detta skimmer syntes tvenne ögon, till färgen svarta som natten, men strålande af en sydländsk eld; denna blick var så skön, att den, som skådat den, aldrig kunde glömma dess intryck; men uttrycket i dem var alltid så omvexlande, att detta porträtt måste hafva varit måladt af en stor mästarehand, som på duken kunnat återgifva denna blick i all sin idealiska skönhet. De finpenslade kolsvarta ögonbrynen höjde sig uti en djerf flygt uppåt pannan, der det Cronschiöldska familjedraget — den okufliga stoltheten — stod i lösliga drag. Håret var ej efter den tidens sed (då porträttet tycktes vara måladt) upplagdt öfver pannan och pudradt, det nedföll i yppiga korpsvarta lockar öfver halsen. En slöja af hvitt flor sväfvade ned öfver hennes hufvud och omgaf det besynnerliga ansigtet likt ett ljust moln.

Walden stod länge försänkt i åskådandet af denna bild.

"Det är *hon!* — men ändå icke hon!" utbrast han: "hennes ljusblå ögon finnes ju inte här — nej,

det måste endast vara en familjlikhet! Ja, jag vet väl hvar dessa sällsamma ögon ännu finnas, fast de icke mera glänsa af ungdom."

Mekaniskt böjde han porträttet tillbaka; der stod på andra sidan skrifvet med gammal svensk stil:

"Fröken grefvinnan Bertha Cronschiöld, dotter af riksrådet grefve Torkel Cronschiöld af Adinal och dess grefvinna, donna Fransisca Xaviera della Torre."

"Således heter hon Bertha Cronschiöld och är kusin till nuvarande grefve Sixten", fortfor Walden; "men hvarföre är inte hennes porträtt i galleriet, der jag bland alla öfriga familjporträtterna sökt hennes bild? Hvarföre nämnes aldrig hennes namn, då hon har så nära slägtingar? Hvarföre irrar hon omkring på detta hemlighetsfulla sätt? Hvarföre intresserar hon sig så för mig? Skulle väl - - - men nej; denna hemlighet är ju alltid omöjlig att utgrunda! Hvarföre skulle just jag rädda grefvinnans lif och — Blidas? Hvarföre ville *hon* det så? —"

Under det att Walden fördjupade sig i dessa funderingar, framtog han ett bref, som han tvenne gånger genomläste, och hvilket han erhållit dagen efter Blida Cronschiöld insjuknat. Det stod intet namn derunder, men stilen var honom ej obekant, det var ej första gången han mottagit bref af denna hemlighetsfulla hand.

Brefvets innehåll var följande:

"Blida Cronschiöld har erhållit af samma farliga dryck, som min hand beredde åt hennes mor. Det var så beslutadt; ty äfven henne måste *du* rädda. Gif henne således af samma motgift och hon skall långsamt tillfriskna; hvarje spår skall försvinna! Sixten Cronschiöld är dig nu skyldig tacksamhet — du kan begära allt af honom. Yppa ej denna hemlighet; in-

tet straff kan nå mig, men mörka skuggor skulle falla ned på *ditt* hufvud. Sök ej att bryta min makt: ödet har en gång dragit en länk emellan din bana och mig."

Läkaren kramade häftigt denna skrifvelse tillsammans i sin hand.

"Hvem är du, gåtfulla varelse?" sade han åter och blickade omkring sig, liksom tyckte han sig öfverallt möta de svarta ögonen. "Och henne skall jag ej våga trotsa! Skall jag följa som ett blindt verktyg? — hvilket gäckeri!"

Och häftigt gick han fram och tillbaka öfver det bonade ekgolfvet, som sakta återgaf ljudet af hans steg. Slutligen stannade han åter framför porträttet och vid dess åsyn upprepade han mekaniskt dessa ord ur brefvet: "Sixten Cronschiöld är dig tacksamhet skyldig: du kan begära allt af honom", och på Waldens panna höjde sig ådrorna i detta ögonblick med det samma välkända uttrycket, som man kallade: det Cronschiöldska familjetecknet.

Nu hördes rullandet af en vagn på borggården; men läkaren fäste ej någon uppmärksamhet dervid, det var så vanligt, att en mängd gäster infunno sig på sjukbesök.

Timmar, flere långa timmar gingo förbi; Walden gick ännu fram och tillbaka i sina rum. Djup och oändlig smärta syntes vissa ögonblick lägga sin centnertyngd på hans sinne och gaf en nästan graflik tystnad åt det nyss vildt slående hjertat; men stor, omätlig var den stolta glädje, som lik en vårvind bortblåste de tunga molnen från hans ansigte. Det är nu icke läkaren, som forskar i vetenskapernas studium; det är Johan Walden, som forskande genomgår sitt flydda lif.

Länge uppehöll han sig vid barndomstiden, der hans tankar nästan svärmande återlefde i poetiska minnen.

Härifrån slet han sig hastigt, som det tycktes icke utan ansträngning, och öfvergick till en annan tid. Der började tankarna liksom storma i en vild flygt, än i brusande feberyra, än uti en kall och skärande bitterhet, än lefde han upp i lysande drömmar, än sjönk han ned uti modlöshet. Men under allt detta framställde sig nu en engel, så mild, så ljuf, och det var ständigt densamma som från hans aldraförsta barndomsminnen. I hennes grannskap tycktes alltid de ärelystna drömmarna liksom öfversväfvas af ett flor och förminska den hemlighetsfulla makten, som framkallat dem. Men plötsligt framstod en skärande kontrast mot hans rena tillgifvenhet för Maria: det var Blida Cronschiöld. Kanske hade hon ej kunnat blända honom, om ej allt hos henne så underbart liknat det gåtfulla väsende, som så sällsamt inverkat på hans lif. Det var icke Blida Cronschiölds utomordentliga skönhet, som fängslade läkarens öga; det var den mäktiga ande, som afspeglade sig i hela hennes väsende. Huru glänsande, lockande stod det ärofulla målet, hvartill Blida åter höjt hans tankeflygt! Maria åter ville qvarhålla hans framåtsträfvande ande uti sin obemärkta ringhet. Blida skulle med strålande blick och högburet hufvud lyssnat till hans vältaliga stämma; Maria hade blek och darrande hört hans drömmars planer. Uti Blidas öga hade han sett en eld — en eld, som brusade, brände, förtärde den veka liljan, som sammanvuxit med hans hjerta. Att den höga anborna fröken Cronschiölds hand skulle förnekas den ofrälse obemärkte läkaren, det förstod han alltför väl; men Walden såg framför sig en bana, der det sjelfförvärfda ryktbara namnet en gång skulle klinga stort. Och här var det, som striden blef så mäktig i hans inre. En känsla höll honom tillbaka från sin brådstörtade färd: det var hans ädle fosterfar och Maria; men just

dessa voro hindren på hans bana. Han måste skilja sig från dem, han måste slita banden, som fäste honom vid sin trolofvade, för att med ohejdad fart kunna svinga sig framåt.

Johan nedsatte sig vid skrifbordet, ordnade långsamt papperet och fattade beslutsamt pennan. Men läkarens säkra hand darrade — det var ej underligt; det var ju ett hjertas dödsdom han här ville teckna.

Intet ljud kunde urskiljas i rummet och likväl, såsom hade med ens en öfverlägsen makt gripit in i deras lif, syntes de kämpande hjeltarna på gobelinstapeten gifva vika midt under sin oupphörliga fejd och fredligt böja sig åt sidan. Det var en rörelse af lönndörren som verkade detta. Uti aftonskymningen bakom Waldens rygg bildade sig en mörk skugga, som liknade konturerna af en lefvande varelse. Tvenne svarta ögon hvilade på läkaren med samma för ett ögonblick skimrande uttryck, som talade från porträttet öfver marmorspiseln.

Med ljudlösa steg sväfvade den svarta gestalten närmare till skrifbordet. Uppmärksamt böjde hon sig framåt och skådade öfver Johans axel för att följa rörelsen af örnpennan, men stilla och hotfull höjde sig ännu denna uti hans hand, utan att hafva tecknat ett ord. Plötsligt sjönk den ned och handen fattade i stället ett enkelt ritstift som låg bredvid; med vexlande rörelse hade läkarens blick läst orden som voro graverade på stiftet, och han förde det nu med en ovilkorlig rörelse till sina läppar.

Då han åter lade det på bordet tycktes den stolta örnpennan förnärmad göra en rörelse, och förödmjukadt måste det fina ritstiftet lemna sin plats. Det rullade nedåt golfvet.

Den svarta gestalten böjde sig ned för att upptaga det; också hon förde silfverstiftet till sina läp-

par. Hon qvarhöll det en stund i sin hand och betraktade det med uttryck af gränslös ömhet; men hastigt sköt en blixt ur de svarta ögonens djup, och med forskande oro lyfte hon ånyo sin blick mot läkaren. Hans hand hade återtagit pennan, den rörde sig nu. Med återhållen andedrägt lyssnade hon till det raspande ljudet mot papperet — der stod nu ett namn, det samma som på ritstiftet, det var: *Maria.* En hotfull eld flammade till uti den blick hon nu kastade på Johan; men vid åsynen af hans hufvud, som tankfullt hvilade i handen, for en sällsam känsla öfver hennes dystra drag och hon utsträckte med ens sina händer liksom för att vidröra hans lockar; men, fattad af en ny tanke, bäfvade hon tillbaka och vände sig beslutsamt bort, då hon i detsamma varseblef porträttet. Hon studsade, men betraktade likväl med en dröjande blick fruntimmers-bilden under det ett bittert hånlöje utbredde sig öfver hennes slutna läppar. Hon såg sig derefter uppmärksamt omkring i rummet, liksom hade det för henne uppväckt framtidsminnen; men hastigt, lika tyst som hon kommit, försvann hon genom lönndörren.

Skyndande steg hördes nu uti korridoren och snart inträdde grefve Nordenheim i doktorns rum.

"Walden, vän, broder!" sade han med ädel värma: "du återgaf mig en gång lifvet, *nu* har du återskänkt mig en hel verld."

Walden såg förvånad på sin vän.

"Och lyckan", fortfor Nordenheim, "är mig af dubbelt värde då den skänkes mig af *vännens* hand: det var en kär öfverraskning att i mannen som här varit räddaren igenkänna dig."

"Grefvinnan!" svarade läkaren under det hans tankar tycktes sysselsätta sig med andra föremål, "det

är en ganska lång tid sedan grefvinnan blef återställd."

"Och det är säkert, Johan, att Blida Cronschiölds lif ej mera hotas af någon fara?"

En sällsam aning sprang upp i Waldens inre; forskande mötte han Nordenheims blick.

"Du vet icke", återtog denne, "huru stor den förbindelse är hvaruti jag står hos dig; det var du som först lockade mig ur min enslighet och förde mig i Blida Cronschiölds grannskap. Du är också min räddare: du har räddat mitt hjerta från att förgås i enslighet — menniskohat."

På Waldens läppar förvandlades på en gång det allvarliga uttrycket till ett sarkastiskt leende.

"Och förutan dig, Walden, skulle jag åter hafva förlorat henne."

Kanske kostade det läkaren någon ansträngning då han mottog sin grefliga väns tacksamma handslag, ty mörka flammor höjde sig på hans panna.

"Jag önskar dig lycka, kära Nordenheim!" sade han likväl med en stämma, säker som vanligt.

"Lyckan", svarade Nordenheim, "har varit ädelmodig emot oss båda."

"Du har rätt", sade läkaren icke utan bitterhet, lyckan är ofta lika ädelmodig som rättvis."

"Ja rättvis", inföll grefven: "ingen kan vara den ädla Maria Walden värdigare än du."

"Maria!" upprepade Johan långsamt, men denna gång dallrade en enda fin sträng i hans röst.

"Men kom ut i den friska aftonluften; jag har mycket att säga dig, min broder!" Och grefven reste sig häftigt upp.

"Du har rätt; det är friskare derute. Jag skall komma efter om några ögonblick!"

"Är du sjuk, Walden?" utbrast Nordenheim då han såg en krampaktig smärta plötsligt flyga öfver läkarens anletsdrag; men detta uttryck var endast ögonblickligt; med ogenomträngligt lugn svarade han:

"Endast en obetydlighet, som genast försvinner."

"Du har ansträngt dig för mycket, min ädle vän!"

"Läkarens kraft får icke känna sin egen svaghet."

Grefven tryckte hans hand och lemnade rummet.

Då Walden var allena gick han åter fram till skrifbordet.

Ett fint ringande ljud susade för hans öron; han lade handen der, hvarifrån ljudet hördes komma: det var från hjertat.

Läkaren lyssnade till detta sällsamma ljud med ett besynnerligt leende och utsträckte handen öfver skrifbordet. Den tunga örnpennan hvilade några ögonblick i hans hand, liksom undrande hvad han skulle teckna: då i detsamma en fin blodström forsade öfver de skälfvande läpparna och öfversköljde det blanka papperet.

"O förlåt, Maria!" hviskade Johan och nedsjönk utmattad emot karmstolen.

ELFTE KAPITLET.

> Att lycklig bli, att lyckliggöra
> De tingen äro två, men få begripa det.
>
> *Silfverstolpe.*

Några dagar hade åter gått fram. Det var förmiddag.

Grefvinnan Cronschiöld satt ensam uti sin sängkammare. Hennes bleka ansigte hvilade mot den brodderade kudden, som var lagd öfver karmen af den mörkröda emman, hvilken var hennes ständiga ptats. En timma hade förflutit sedan Nordenheims vagn rullat bort. Den timma hade slagit, på hvilken grefve Sixten alltid brukade infinna sig hos grefvinnan; men han hördes ej utaf. Grefvinnans drag utvisade nu mera än någonsin den stilla missnöjda kölden, som af en mångårig vana hade fastvuxit vid hennes ansigte.

Vi skola nu kasta en blick på grefvinnan Elisabeths flydda lif; måhända skulle det under den kyliga frosten finnas en enda sommarblomma qvar ännu, som kunde sprida en ljufligare värma uti den känslolösa blicken. Och den finnes verkeligen: det är kärleken till hennes son.

I sin ungdom hade en gång Elisabeth älskat — älskat med passionens eld; kanske hade den något kunnat förmildra hennes oböjliga karakter, om den varit besvarad, men Sixten Cronschiöld var då förlofvad med sin kusin, den glada, milda Therese. En hemlighetsfull hand syntes här leda deras öden: på en gång bröts bandet emellan Therese och Sixten, och denne sednare anhöll om Elisabeths hand. Okunnig om att endast familjeförhållanden förorsakat denna händelse, följde Elisabeth med segrande stolthet den älskade till altaret och trodde sig hafva hunnit höjden af all den lycka hon drömt sig; men denna sällhetsdröm var kort. Sixten Cronschiöld slöt sig allt mera inom sig sjelf, och så snart intet främmande öga betraktade honom, förråde sig ett djupt lidande i hela hennes väsende. Endast Elisabeth, med den älskande qvinnans skarpsynta blick, såg makens besynnerliga förändring, men anade ingen grund härtill. Hon hade sett Sixten uti sin tidigare ungdom ofta vara försänkt uti en hemlig, oförklarlig melankoli, hon fruktade att denna hade återvaknat, men hoppades att den skulle försvinna, då nu deras förening välsignades med en son och en dotter. Men grefve Sixten tycktes nästan med likgiltighet betrakta sina barn. Det var då hans yttre började antaga denna lugna form; hans panna var alltid molnfri, men de trenne fina, nästan omärkliga vecken började blifva allt djupare. Emedan han var ständigt artig och uppmärksam mot sin grefvinna, trodde verlden dem vara de lyckligaste makar. Elisabeth var glad, om icke lycklig. Då inträffade en brytning i deras lif. Therese Cronschiöld, under tiden gift med kammarherren Lindesparre, motstod ej längre sorgens smärta, men skref på sin dödssäng ett bref till Sixten, deruti hon upptäckte för honom hvad hon nu sjelf fått veta orsaken till brytnin-

gen af deras förlofning. Den hemlighetsfulla makten, som hämnande tycktes förfölja Sixten Cronschiöld, lät honom på detta sätt erfara, att det icke var Thereses otro, som åtskiljt dem; hennes hjerta hade brustit under smärtan att vara missförstådd af honom. Först efter döden stod Therese åter i förklarad glans inför den förkrossade Sixten, som kanske just för det han anade hvarifrån hämnden kom, kände slaget dubbelt bittert. Och just i detta ögonblick, då han, stum af smärta, böjde ned sitt stolta hufvud och för första gång hans manliga ögon skymdes af tårar vid minnet af henne, som han först återfann då hon för evigt var borta — då inträdde Elisabeth. Sixten var nu för djupt skakad att kunna tala vid henne; han lemnade rummet, men glömde härvid brefvet, som nedfallit på golfvet. Grefvinnan, förvånad öfver grefvens utseende, upptog brefvet och läste det; men innan hon ännu hunnit till slut for en tanke blixtsnabbt genom hennes själ: Sixten älskade ännu Therese; — det var för henne han glömde maka och barn. Elisabeth svimmade ej, ingen tår mildrade hennes smärta, hon stod lika hög och upprätt: endast den stela blicken, den marmorbleka kinden talade om, att all lifsfröjd för henne var evigt försvunnen. Det var något i hennes bröst, som så underligt sammandrogs — och då hon ändtligen rörde sig ur stället för att lemna rummet, var det ej mera med den lätta stolta gången; den höga gestalten rörde sig utan lif. Från detta ögonblick började grefvinnan Elisabeth en ny lefnad.

Aldrig hade Sixten Cronschiöld varit mera i behof af en mild och tröstande hand, som kunnat lägga en lindrande balsam öfver alla de sår, som blödde uti hans sönderslitna inre. Hade nu Elisabeth nalkats honom med qvinnans ädla och allt offrande kärlek,

vänligt omgifvit den lidande maken, kanske hade då hans hjerta öppnat sig för henne, om ej af kärlek, åtminstone hade tacksamheten fästat honom med ömhetens band vid henne. Men kall och hård som en vinternatt mötte honom nu Elisabeth. Hon ansåg sig förmycket förorättad, för att visa honom ens den minsta skymt af mildhet; hon tycktes snarare finna njutning uti att se hans qval. Der hon fann att hans ömtåligaste känslor kunde såras, fortfor hon att obeveklig med kall satir upprifva dem, och först då, när hon såg honom ej längre kunna kufva sin smärta, då själsqvalen förrådde sig uti den krampaktiga sammandragningen af hans läppar — då först gick Elisabeth bort, att för hvarje menskligt öga dölja sina tårar — tårar af både njutning och smärta. Hennes lynne antog nu en småsinnad retlighet uti allt hvad som rörde hennes make. Om det var något, äfven den ringaste småsak, som intresserade honom, blef det ett föremål för hennes afsky.

Under denna tid uppväxte Blida. Hon tycktes af försynen varit ämnad att åter förena de skiljda makarna; men Elisabeths hjerta var kanske för trångt, för att rymma moderskärlek för *tvenne* barn; det var endast sonen, den glade Alexander, som der fick rum. Mången gång hände, att hon tog Blida i sina armar och betraktade henne länge, oafbrutet; men för hvarje gång tillslöts modershjertat allt mera. Det sköna barnets drag, som för hvarje dag utvecklades, uppenbarade allt närmare likhet med fadern, och af en instinktartad rörelse bortsköt hon barnet ur sin famn. Och fastän hon så afskydde allt, som liknade honom, som påminte om den oförrätt hon lidit, fans ännu i det dunkla djupet af hennes bröst en brand, som glödde — då Sixten mot henne visade endast en kylig, fastän ytterlig uppmärksamhet, och hon följde

med ett spanande svartsjukans öga allt, som af honom erhöll en hjertligare blick. Det var en tid, då Elisabeth sörjt öfver faderns likgiltighet för sina barn, och nu rasade eld och död i hennes hjerta, då hon såg honom med kärleksfull förtjusning trycka den lilla Blida till sitt bröst. Och Blida, som af barnets instinkt såg sig sluten ur modershjertat, slingrade fast sina armar om faderns hals och blickade i hans öga så ljuft, så bedjande, att ändtligen den olycklige Sixten erfor, att det var en försoningens Gud, som sändt den tröstande engeln för att mildra hans inres mörka verld.

Och åren gingo fram och för hvarje år blef Blidas underbara skönhet mera fulländad. Men alla de rika skatter, hvarmed naturen begåfvat hennes själ, blefvo under den kalla modershanden infrusna — huru skulle väl liljestängeln kunna blomstra under den kyliga vinterluften! — Talanger, otaliga talanger, motsvarande hennes börd, blefvo med noggrann omsorg hos henne utbildade, och då Blida Cronschiöld vid aderton års ålder infördes i den stora verlden, skördade hon oemotståndlig beundran; men oftast, midt under denna förbländning, spridde sig en slags kyla omkring hennes stolta satiriska väsende, så att man drog sig tillbaka med samma känsla, som man vänder sin förfrusna blick ifrån de tusende gnistor, som brinna i glimmande glöd på vinternattens himmel. Men i faderns närvaro uppenbarade Blida en nästan ny varelse. Hvem skulle kunnat se henne, utan att tjusas, älska henne! Det var ett *något* i hela hennes väsende, så ljuft och fängslande ömt — men, besynnerligt nog, var det kanske just här som grefvinnan Elisabeth bemödat sig att hos dottern sprida kyla.

Grefvinnan, der hon nu med sitt sjukliga lynnes ängsliga spänning genomgick dessa minnen, räknade hvarje slag af pendylen, som förkunnade henne, att

en hel timma förflutit utan att hon i korridoren kunde urskilja grefvens välkända steg.

"Han är väl åter der", mumlade hennes tunna bleka läppar; "det är ej första gången han glömmer makan för dotterns skull!"

Nu hördes lätta steg i trappan. Grefvinnan lyssnade och öfver hennes drag sväfvade skymten af ett ömt uttryck. Det var sonens gång hon igenkände.

Inom några ögonblick var Alexander inne. Med en sons hela hjertlighet kysste han sin mors hand och frågade hur hon mådde.

Med så mycken hjertlighet, som ännu kunde finnas qvar hos Elisabeth, besvarade hon hans fråga.

"Jag får inte behålla dig qvar här många stunder, min älskade son", fortfor hon; "du måste då resa till Stockholm i morgon?"

"Ja, min permission har ändå blifvit betydligt förlängd under min mors sjukdom. Men jag får ju resa med den glada öfvertygelsen, att mammas helsa är fullkomligt återställd?"

"Jag kan aldrig blifva bättre, än jag nu är", sade grefvinnan med ett svagt leende. "Men sitt här bredvid mig, Alexander; du blir väl hos mig hela den här sista dagen?"

Den unge grefven nedsatte sig på en dyna vid moderns fötter, nedböjde sig smekande öfver hennes hand och sade med den der rösten — den enda, som under ett tjugutal af år kunnat komma Elisabeths hjerta att känna moders-ömhet:

"Min goda mamma! jag blir här hela dagen, blott några ögonblick måste jag bort på en afskedsvisit!"

Det låg något på en gång beslutsamt och barnsligt bedjande uti Alexanders röst, att det ogillande draget i grefvinnnns ansigte genast smälte hort.

"Hvart reser du då?" frågade hon.

"Jag uppgjorde med Walden att följa honom till prestgården en stund på eftermiddagen; men jag dröjer inte länge."

"Till prestgården! — var du inte der i går? du har varit der ganska ofta?"

"Ja, derföre att det är så nära, och jag under mammas sjukdom ej velat vara längre borta, än några timmar."

"Det är sant! — men har du ej varit på flera ställen och tagit afsked? Du har inte varit hos Lindesparres på länge!"

"Ack, der är ju så horribelt ledsamt! Mina ämabla kusiner - - -" Grefven gjorde en lätt axelryckning.

"Än den glädtiga Therese?" frågade grefvinnan och betraktade sin son med uppmärksam blick.

"Jag tänkte endast på Anastasie och Napoleona."

"Än Therese?" upprepade grefvinnan med en röst, som förrådde en qvalfull oro.

"Hvarför frågar min dyra mamma så?" utbrast Alexander förvånad.

"O, min Alexander, min älskade, tillbedde son!" fortfor modern efter en stund med en för henne ovanlig vekhet: "jag skulle lida förfärligt om jag visste, att du någonsin skulle fästa ditt hjerta vid Therese Lindesparre; — jag kan ej öfverlefva den dag som du skulle hemföra henne som din maka."

"För guds skull! hvarföre blir min goda mamma så upprörd?" ropade Alexander bestört; han hade ej förr sett sin mor så.

Grefvinnan hade aldrig förr vidrört detta ämne; länge hade hon uppskjutit det, men nu måste det ske; Sixtens planer måste förekommas och hon kunde ej skiljas vid sonen under denna ovisshet. Hon lade

sina darrande händer på sin sons hufvud och böjde sig ned nästan hviskande:

"O, min Alexander! lofva mig, lofva mig heligt att aldrig älska Therese Lindesparre! — Jag lider hvarje gång jag ser dig tala vid henne!"

"Min goda, älskade mor, var lugn! Det kan jag gerna lofva."

"Tack, min son!" sade grefvinnan och tryckte sina kalla läppar på hans panna; derefter fortfor hon, under det hon lät handen smekande qvarligga på hans hufvud:

"Ditt hjerta är då ännu fritt? Finns här ingen, för hvars skull du med saknad lemnar landet?"

Alexander kyste grefvinnans händer och svarade lifligt: "Utom min goda, ömma mor, fins här ingen, för hvars skull jag ville försaka mitt regimente och mina trefliga kamraters sällskap."

Grefvinnan syntes fullkomligt tillfredsställd. Hon uppreste sig, framtog ur chiffoniern ett bref, hvaruti låg ett miniatur-porträtt, der de fina färgerna återgåfvo en skön fruntimmersbild.

"Ser du, Alexander, hvem denna miniatur liknar?"

"Ah, frappant likt!" utropade den unge grefven: "det är ju den söta Hortense v. S."

Öfver grefvinnans läppar spridde sig ett småleende.

"Jag har här bref från hennes mor, som så angenämt surprenerat mig med ett porträtt af den vackra Hortense, som alltid intresserat mig."

"Återvänder exellensen till Paris?" frågade Alexander.

"Nej, jag tror vi kunna hoppas att hela familjen passerar vintern i Stockholm. Hortense lär glädja sig ganska mycket att få tillbringa en vinter i Sverige."

Grefvinnans tankar voro så sysselsatta, att hon ej hörde att dörren lästes upp och helt oförmodadt grefve Sixten stod framför henne.

"Jag ser, att du mår ovanligt väl i dag, Elisabeth!" sade grefven, förvånad öfver hennes fina, men ändå ovanliga färg.

Grefvinnan utsträckte handen, för att bedja honom taga plats och såg i detsamma, oaktadt grefvens sjelfbeherskning, ett drag af missnöje, som bevisade, att han redan sett porträttet.

"Min goda Elisabeth! har du ej hört något af Blida, sedan Nordenheim reste?" frågade grefven.

"Jag trodde att du sjelf kom från henne, min bäste Sixten!" svarade grefvinnan.

En plågsam tystnad inträdde; det var liksom ett band af tvång äfven hade vidrört Alexander, och som han här tyckte sig nu vara en öfverflödig person, aflägsnade han sig.

"Blida", återtog grefvinnan, "var ganska blek och matt, så att hon väl kan behöfva några timmars hvila. Mina egna krafter äro verkligen för svaga att tillåta mig återigen lemna mina rum, annars hade jag visst begifvit mig till henne. Men jag hoppades", tillade hon, "att du min vän skulle, så mycket din tid tillät, fylla min plats hos henne."

"Det vill jag äfven göra; men några ögonblickliga affärer hafva hindrat mig - - - och så ville jag först underrätta mig om din helsa, min goda Elisabeth!"

Ett besynnerligt leende sväfvade öfver grefvinnans läppar; det var till hälften tacksamt, till hälften tviflande.

"Jag tackar dig för din uppmärksamhet, Sixten!" svarade hon.

"Tillåter du mig en fråga", började grefven: "har Alexander sett detta porträtt?"

"Det har han!"

"Och det intresserade honom?"

"Ganska mycket!"

"Alexander är så ung ännu", återtog grefven, "hans hjerta skall undergå många förändringar. Men Elisabeth! jag ser att du ännu önskar hans förening med fröken v. S."

"Jag skulle uppgifva denna önskan, min bäste Sixten, om jag kunde finna ett enda skäl att invända mot Hortense.

"Elisabeth, hör mig denna enda gång!" sade grefven och tog hennes hand: "får jag tala uppriktigt med dig, min vän?"

Grefvinnan svarade med en sakta böjning på hufvudet.

"Du känner mycket af mitt förflutna lif, dyra Elisabeth! — du var ej okunnig om de ömma band, som fästade mig vid den olyckliga Therese Cronschiöld, långt innan vårt giftermål. Af ett olyckligt missförstånd blefvo vi skiljda och äfven hon förenade sig med en annan. Men hon gick snart bort till ett bättre land och efterlemnade en dotter. Hennes hjertas sista bön var det försonande hopp att se denna dotter förenad med min son, så vida de någonsin sjelfva önska denna förening. Vill ej min ädla Elisabeth uppfylla denna bön af ett döende förkrossadt hjerta, och icke motverka deras möjliga förbindelse? Om ej för *min* skull — så för *hennes!*"

Grefve Sixten hade nästan ödmjukt nedböjt sig öfver sin maka. På många år hade grefvinnan ej sett honom så upprörd.

"För hennes skull!" upprepade hon mekaniskt. Grefvinnan var, om möjligt, ännu blekare än vanligt, hon var djupt skakad. Grefvens blick hvilade på henne på en gång bedjande och befallande. Denna blick trängde djupt ned i hennes lidande bröst och väckte tusende strider. Det tycktes henne hafva varit så ljufligt att emottaga Sixtens tacksamhet, och likväl kunde hon ej bifalla denna bön. Therese, som hade frånröfvat henne makens kärlek, skulle, efter så många år, åter upplefva i dotterns bild och från henne skilja sonens hjerta! — Det föreföll Elisabeths sjukliga sinne liksom Sixten ville frånröfva henne den sista återstående sällheten: sonens kärlek.

En lycklig brytning hade kanske ännu kunnat ske uti de skiljda makarnas lif, om grefvinnan denna gång gifvit efter för den mildare sorgens utbrott, som för ett ögonblick tycktes uppväcka ädlare känslor i hennes inre; men hon ansåg sig ständigt förnärmad, och hennes sårade stolthet qväfde all annan känsla. Kyligare än någonsin slöt hon sig inom den ogenomträngliga slöjan, tagande sin tillflygt till det enda återstående hoppet: Alexander hade ju försäkrat henne att hans hjerta ännu var fritt! - - - och vid denna föreställning, att grefvens förhoppningar ändå skulle gäckas, skymtade ett sardoniskt löje öfver hennes läppar.

"Jag skall inte längre motverka denna förening", svarade hon lugnt; "men vi veta ej heller, om Alexander ännu tänkt på sin framtid."

"Jag tror det inte, min vän! — Det har derföre varit min tanka, att vi i vinter, oftare än förr, skola se Lindesparres hos oss; det är nu tid att Alexander närmare lär känna Therese. Och får jag då hoppas, Elisabeth, att din motvilja derför verkligen skall minskas?"

Grefve Sixten böjde sig ned och kysste sin makas hand; men handen, som han ett ögonblick qvarhöll mellan sina, drogs tillbaka och grefvinnan Elisabeths kyliga stämma upprepade:

"Jag skall ej motverka dig, bästa Sixten!"

"Tack, Elisabeth! — jag kan ej begära mera af dig", svarade han långsamt.

"Men", återtog grefvinnan, som nu fann ett slags njutning i det för henne sjelf så plågsamma ämnet, "då vår sons förlofning för så längesedan var beslutad, hade kanske varit klokast att vid kammarherren Lindesparres död adoptera den fader- och moderlösa Therese; vi hade då varit säkrare att din plan lyckats!"

"Ack, Elisabeth!" utbrast grefven häftigt: "det utgjorde en gång min högsta önskan; men skulle jag väl kunnat hoppas, att du med modersömhet velat omhulda dottern af - - -"

"Du har rätt!" afbröt grefvinnan: "jag tviflar visst inte att hon hade en förträffligare mor i fru Lindesparre."

"Missförstå mig ej, Elisabeth! — men jag kunde ej hoppas, att min Elisabeths hjerta var så stort, att dottern af Therese der skulle funnit ett kärleksfullt modershem."

Grefvinnans bleka ansigte vexlade hastigt i mörkröda flammor. "Om", svarade hon, "hennes plats ej blifvit så stor i mitt hjerta, så hade hon väl funnit ersättning hos dig, min bäste Sixten!"

Grefven afbröt nu den plågsamma vändning samtalet antagit, och började tala om läkaren, till hvilken de stodo i så stor förbindelse, och huru de bäst skulle visa honom sin erkänsla. Han föreslog att, i anled-

ning af grefvinnans försvagade helsa, mot våren företaga en resa till de södra länderna och inbjuda den unge Walden att medfölja.

Grefvinnan gillade utan tvekan detta förslag.

Grefve Sixten lemnade nu sin maka, för att begifva sig till sin dotter.

Halfslumrande, som det tycktes, låg Blida Cronschiöld på en hvilsoffa. Hon var ensam; endast i det yttre rummet satt hennes kammarjungfru. Denna hade ej hört af fröken alltsedan grefve Nordenheim tagit afsked, ehuru timma efter timma sedan dess förgått.

En här af tusende tankar och fantasier slog upp sitt läger omkring Blidas matta hufvud, liksom det ofta händer efter en svår och häftig sjukdom. Omöjligt vore att följa alla dessa orediga drömbilder; Blida tycktes sjelf vilja undfly dem, men förgäfves tillslöt hon sina ögon och försökte att af sömnen erhålla någon hvila, ty med allt vildare fart sväfvade bilderna för hennes inre öga. En orolig smärta utbredde sig öfver hennes drag och de fina fingrarna pressades krampaktigt mot hvarandra.

Slutligen uppreste hon sig till hälften, och hennes konvulsiviskt sammanslutna läppar tycktes vilja frampressa några ord, då i detsamma hon återväcktes till sans genom ljudet af tysta men välkända steg i det yttre rummet. Blida sjönk tillbaka på hvilsoffan.

"Min Blida!" hviskade den välbekanta stämman med kärleksfull klang.

"Min goda, min älskade far!" utropade Blida, upplyfte åter sitt hufvud och slöts i grefvens armar.

Far och dotter suto länge så. Blida brast i tårar; hvarföre visste hon ej, om det var af glädje eller smärta. Och grefve Sixten frågade ej derom. Men dessa tårar bortsmälte molnet på hennes panna och med ett outsägligt uttryck öfver de ädla dragen böjde fadern sig ned och tryckte en kyss på dotterns panna; denna kyss var en välsignelse, en tacksägelse till Gud, som ifrån en förtidig död bevarat hans barn, hans blödande inres försonande engel.

TOLFTE KAPITLET.

Grefve Alexander följde Walden till prestgården.

Lång tid hade förflutit sedan läkaren var uti sitt hem, ehuru vägen var så nära och tiden kunnat tillåta honom att fara dit. Äfven hade vägen fört honom helt nära prestgården, då han reste på andra sjukbesök; men ju närmare han sett de hvita skorstenarna mellan träden, ju fortare tycktes hästen ilat fram, för att flyga — förbi. Kanske var det derföre att Johan, innan lugnet fullkomligt återvändt i hans inre, ej ville återse Maria; ty hon var hans goda samvete, den rena, lugna källan, hvars spegel återgaf himmelens klarhet.

Med sitt ljusa leende mottog honom nu Maria. Och Johan hviskade sakta till henne:

"Jag vill sedan tala vid min goda Maria!"

"Öfver mamsell Jennys blommor vågar ingen frostnatt komma", sade grefve Alexander då de inträdde i rummet, der den första oktobersolen genombröt fönsterväxternas grönska. "Här är blommornas hemvist", fortfor han, "det är svårt att säga hvem som här är den skönaste."

Med förnärmad stolthet höjde den höga Calean sin majestätiska hjessa öfver rosenlagern, öfver violerna, då grefvens blick slutligen längst qvardröjde vid blommornas vårdarinna och sålunda i tysthet tillerkände priset åt "blomman öfver alla blommor."

Men Jenny sväfvade nu bort till sina husmoderliga bestyr och snart var kaffebordet iordningstäldt. På hvarje ansigte spridde sig en allmän belåtenhet då man följde unga värdinnans inbjudning och satte sig omkring det aromatiskt doftande bordet.

Grefven framräckte med ett bönfallande småleende sin kopp till den frikostiga handen som höll kaffepannan, då i detsamma en vagn rullade uppför gården.

"Ack!" utropade Jenny, "det är friherrinnan Lindesparre och alla tre flickorna; det var ändå bra roligt att Therese är med."

"Friherrinnan Lindesparre!" sade kyrkoherden och reste sig upp för att gå och emottaga sina gäster.

Grefve Alexander yttrade intet, men omvred sina mustacher med en något förtretad min.

I samma ögonblick vagnen stannade, stod grefven artigt vid vagnsdörren, för att hjelpa de nobla damerna att stiga ur. Friherrinnan helsade honom något förvånad, men med ett så charmant leende, att grefven fann att han genast borde draga nytta deraf.

"Det var väl min lyckas stjerna som i detta ögonblick förde mig hit", sade han, "så att jag innan min afresa får nedlägga min vördnad för min nådiga tant och mina ämabla kusiner."

"Tack, min bästa kusin Alexander!" yttrade friherrinnan, "så — nu sköter jag mig sjelf; var i stället så obligeant och hjelp min stackars Anastasie — hon är så sensibel för höstluften!"

"Man skulle på min ära kunna försäkra motsatsen", yttrade Alexander, då han åter vände sig till

vagnen för att bjuda armen åt fröken Anastasie, hvars kinder visade den rikaste skiftning emellan den mörkröda rosens och den högblå hyacintens färger.

"Jag har heller inte varit sjuk", svarade fröken Anastasie, utan att emottaga den erbjudne armen.

Grefven vände sig åter till vagnen, men den lifliga Therese hade sjelf hoppat ur och flög honom nu förbi emot Jenny: återstod endast fröken Napoleona; det var icke utan att en sakta suck försökte göra den unge grefvens sinne något modigare, då han gjorde sig redo att blifva fröken Napoleonas kavaljer, kanske fruktade han att alltför länge insnärjas i vitterhetens labyrinter.

Under det sällskapet införes i förmaket, kunne vi få säga några ord om friherrinnan och hennes döttrar.

Kammarherrn Lindesparre hade före sitt giftermål med henne varit förenad med fröken Therese Cronschiöld, kusin till grefve Sixten. Då denna vid sin tidiga död efterlemnade en dotter, beslöt kammarherrn redan vid enklingsårets slut att skaffa en ny moder åt sin lilla Therese. Hans val föll på den rika enkefriherrinnan v. C. Han erhöll hennes hand, och hade således, vid sin kort derefter timade död, glädjen att veta sin älskling ega ett moderligt beskydd, och Therese Lindesparre hade således uppvuxit ibland sina båda styfsystrar, som voro flera år äldre, och hon hade kanske sin egen goda natur att tacka för det hon var denna älskliga varelse, som, väl ej vacker, men glad och frisk som en ros, tillvann sig allas hjertan. Friherrinnan sade att så milda naturer, som hennes döttrar, gerna kunde få följa sina små idéer. Och som fröken Napoleona vurmade för lektyr, hade hon ifrån sin första barndom fått egna sig deråt och blandat i sitt hufvud en mängd både nyttiga och

onyttiga saker, — och det lilla underbarnet hade redan vid tio års ålder varit omtalad såsom ett snille. Den yngre, Anastasie, var sin mors favorit. Om henne är föga mera att säga, än att hon var ganska lik — sin mor, då man nemligen undantager friherrinnans lifliga lynne.

Snart var konversationen i full gång.

Fröken Napoleona skiljde sig likväl snart derifrån och inträdde uti det andra rummet. Det var icke blommorna, icke Jennys luta eller Marias broderi som fästade hennes uppmärksamhet. Hennes blick halkade förbi allt detta och stannade slutligen på Marias och Jennys boksamling.

Fröken Napoleona stod framför den lilla bokhyllan och öfversåg med kännaremin böckernas titlar.

"Min kusin", inföll grefve Alexander som närmade sig henne, "nu gör ni skäl för ert namn; ni står som Napoleon och öfverser er armé."

"Ja", svarade den lärda fröken, "den lager som pryder skaldens panna är icke mindre ärofull, än den som pryder hjeltens. Eller hvad menar kusin Alexander? Månne icke lord Byrons namn är lika odödligt, eller till och med litet odödligare än Massenas och Bellunos eller hvad de allt heta, de franska marskalkarna?"

"Lord Byron är således kusins favorit?"

"Jag kan icke neka det", svarade Napoleona; "jag finner hos ingen annan denna — att jag så må säga — öfverjordiska hänförelse, denna omätlighet både i tanka och känsla."

"Men förlåt, då glömmer ju kusin vår svenske Tegnér."

"Tegnér, ack ja, vår Tegnér! en son af vår torftiga nord; hvad skulle han icke varit om hans vagga

stått i södern, om hans geni fått utveckla sig under söderns himmel."

"Ack ja", suckade grefve Alexander utan att förändra min; men säg mig, goda Napoleona, om han varit så lycklig att födas i Italien, skulle han väl då blifvit en Petrarka eller en Dante eller en Filicaia?"

"Filicaia!" upprepade fröken, något öfverraskad.

"Ja, den gudomlige Filicaia, återtog grefven. "Eller snarare Zappi — han som skrifvit den söta violblomman: den som både Nicander och Vitalis öfversatt."

Fröken hemtade sig åter.

"Det var en svår fråga, Alexander, men hvarför icke? man skulle ju kunna säga att om Tegnér varit född i England, hade han blifvit en Shakespeare; hade han varit i Tyskland, skulle han öfverträffat Schiller och i Frankrike skulle han varit Victor Hugo."

"Ni har rätt, kusin Napoleona!" sade grefven med fullkomligt bibehållet allvar. "Det är just vår nordiska kalla luft som har inverkat på Tegnér och tvingat hans mäktiga ande att utgjuta sig i idel lyriska dikter, i stället för storartade dramatiska skapelser. Eller har jag icke rätt, min älskvärda kusin?"

Napoleona såg något tankfull ut; slutligen sade hon:

"Ja, ni har fullkomligt rätt, Alexander! Det kalla Sverige har icke kunnat frambringa en enda dramatisk författare af första rangen."

"Med undantag af Olaus Petri, min nådiga.'

Napoleona rodnade.

"Ni vill göra narr af mig, kusin!" sade hon stött.

"Ni misstar er, kusin; men det är ganska förlåtligt att ni icke känner den äldsta litteraturen likasåväl som den nyaste. Ni bör då veta att Olaus Petri var samtidig med Shakespeare och att opartiska forskare

ansett hans Thobie Comedia röja verkliga Shakespeareska anlag, ehuru de icke utvecklade sig i vårt kalla hlimat."

"Om det så verkligen är förhållandet", inföll Napoleona, "så är det ju naturligt att hvar och en ädel menniska längtar ifrån den kalla norden till den herrliga södern. Så var händelsen med våra största svenska snillen, med Stagnelius, Nicander och Böttiger.

"Ni har genomskådat dem, Napoleona; ni bedömer dem som Napoleon sina generaler." Han gjorde för fröken en artig bugning.

Nu inträdde äfven friherrinnan.

"Vi skola se", yttrade hon småleende, "hvad ungdomen sysselsätter sig med och om vi ej få höra någon musik i afton."

Uti denna önskan af friherrinnan instämde naturligtvis alla.

Grefve Alexander fattade Jennys luta och frambar den till dess egarinna.

Men Jenny såg bedjande på fröken Anastasie.

"Jag vågar icke sjunga först", hviskade Jenny.

Fröken Anastasie fattade lutan och började några löpningar till en italiensk aria.

Hennes konstrika sång röjde visserligen att hon fått sin musikaliska bildning i hufvudstaden och af de största mästare i den moderna stilen; men alla dessa med mycken flit inöfvade konstfärdigheterna, om de än väckte beundran eller åtminstone förundran, lemnade dock ett finkänsligt musikaliskt sinne alldeles kallt.

Knappt hade de sista tonerna förklingat, så vände sig fröken Napoleona till doktorn.

"Ni är ju musikvän och musikkännare, doktor Walden", sade hon. "Tycker ni om Rossinis eller Meyerbeers musik?"

Läkaren, som under tiden fördjupat sig i tankar, och med blicken på Maria tycktes sysselsätta dem med planer af djup betydelse, slog hastigt upp ögonen.

"Är det inte sannt, doktor Walden", återtog fröken, "att liksom poesin i norden, det egentliga musikaliska sinnet äfven mister sin glans. Man får här i norden så sällan höra någon komposition som kan täfla med den italienska skolan; vår musik är endast en efterhärmning af den söderländska sången."

"De sånger vi helst lyssna till, äro ofta sirensånger", svarade läkaren med en obestämd blick.

"Få vi icke nu höra doktor Walden?" frågade friherrinnan.

Men då nu ingen af fröknarna behagade låta höra någon sång, öfverlemnades åter lutan till Jenny.

Hon anslog några enkla men harmoniska ackorder och började en af Crusells skönaste melodier.

Den femtonåra silfverstämman gaf åt melodien ett egendomligt behag, hvars toner sväfvade likt friska rosendofter genom själen, sedan den italienska arians glödande och yrande drillar förklingat.

Och nu, omedvetet, öfvergick Jenny till nya tonföljder. De första tonerna voro sakta, voro blyga och rädda, men blefvo småningom säkra och klangfulla. Liksom en ström af musik, tycktes de spelande böljorna förda af vindars hemlighetsfulla sus; det var en morgon som gick öfver dem och som helsades af den nyfödda sången.

Alla lyssnade med återhållen andedrägt på den unga sångerskan. Ingen förlorade någon enda af hennes i den heliga ingifvelsens stund framtrollade toner.

Friherrinnan blickade förvånad omkring sig på sällskapet, och lifvad af det underbara intresse som

uttryckte sig hos alla, tycktes en sällsam idé upprinna hos henne och lika hastigt öfvergå till beslut.

Då sången var slut uppsteg friherrinnan och nalkades Jenny.

"Min lilla täcka improvisatrice", sade hon och kysste henne nådigt på pannan: Du har verkligen frapperat mig med din sällsynta talang. Och", tillade friherrinnan vändande sig till kyrkoherden, "det är skada att lilla Jenny icke varit i tillfälle att utbilda den, så som hon kunnat, om hon haft undervisning af någon utmärkt mästare."

"Ack", utbrast fröken Napoleona, "hvilken förlust för Jenny att icke få lära sig den rätta italienska stilen i musik!"

"Att framdraga talangerna ur skuggan har alltid intresserat mig", återtog friherrinnan. "Och jag försäkrar lilla Jenny att det vore mig ett verkligt nöje att för dig öppna ett tillfälle för den rätta konstens kännedom. Jag har derföre en proposition - - -"

Friherrinnan höll upp ett ögonblick, såg sig åter omkring och tillade med det förbindligaste smålende:

"Hvad säger kerr kyrkoherden, om jag röfvar med mig vår lilla sångerska och behåller henne hos mig en tid i Stockholm? I mitt hus skulle hennes musikaliska anlag få en charmant utveckling och hennes lifliga sinne få kasta en blick uti den stora verlden."

"Fru friherrinnans godhet är mycket stor" svarade kyrkoherden värdigt och tacksamt; "men detta öfverraskande tillbud fruktar jag att Jenny måste försaka."

"Hvarföre det?"

"Jenny har, ehuru redan konfirmerad, likväl icke ännu fyllt sexton år", svarade kyrkoherden och lade

med mildt allvar sin hand öfver fosterdotterns hufvud, "och hon är dessutom uppfostrad uti ett för ringa hem, för att så hastigt få komma ut i den lysande verlden i friherrinnans hus."

"Men", invände Johan, "kanske vore just detta lif nyttigt för vår Jenny; hvarföre skulle det skada henne att få lära känna en verld utom hemmet? det måste ju en gång ske, förr eller sednare — och för hennes musikaliska talang vore det en förlust att nödgas försaka friherrinnans ädelmodiga tillbud."

"Så lät vår Jenny sjelf välja", sade fosterfadern och fästade en forskande nästan sorglig blick på Jenny, som stod med klappande hjerta försjunken uti sin inre verld, sina drömmar. — Den stora verlden, hvarom Jenny hade läst, hade drömt — skulle hon verkligen få skåda den! Och Therese slog sina armar omkring henne, öfverhopade henne med böner och upprepande alla de nöjen, så ovanliga, så nya för Jenny som aldrig hade sett dem, men hvilka nu tillbjödos henne. Då flögo Jennys blickar frågande bort till fadern, till Johan, till Maria.

"Det är nu bestämt", sade friherrinnan småleende, "lilla Jenny blir konstnärrinna."

Nu svarade åter kyrkoherden. Hans svar var bifallande.

TRETTONDE KAPITLET.

Den klara nymånans sken gjorde höstaftonen både ljus och angenäm. Vi hoppas således att friherrinnan med sina döttrar lyckligt och väl återkommo till sitt Rosenhall.

Läkaren hade med sin fästmö gått framåt allèen öfver ängsvägen mot kyrkan. Månskenet skimrade genom trädkronorna, hvilkas förstörda höstlöf voro en sinnebild af förgängelsen, som gömde sig under deras stammar: sjelfva den hemska men fridfulla susning som genombäfvade dem tycktes vittna att här var de dödas tysta hem.

Under en af lindarna utanför kyrkogården stannade läkaren.

Johan och Maria satte sig ned på den gröna bänken.

"Maria, min goda Maria!" sade Johan och tog med ömhet hennes händer mellan sina: "här var ju vår barndoms älsklingsplats; här lefde vi en tid uti vår glada, underbara sagoverld: huru många tankar och planer ha vi ej här byggt tillsammans!"

"Här", inföll Maria, "sammanväxte Marias tanke med Johans."

"Här", återtog Johan, "lefde jag uti ynglingens djerfva drömmar, men kände bittert den förintelse, som der ifrån kyrkogården lade sin skärande frost öfver dem, och Maria, min förtrogna, min syster, min goda engel försonade mig med förgängelsen."

"Här", sade Maria, "lärde mig Johan känna hvad lifvet eger högt och stort."

"Här", fortfor Johan, "upprann i min själ den första tankan att använda mitt lif till läkarekallet, och Maria gillade den."

"Här", hviskade Maria sakta, "lärde jag mig förstå att Johan, min bror, min lärare älskade Maria."

Läkaren spratt häftigt till.

"Ja här", sade han med skenbart lugn, "slöts vårt förbund. Derföre, min goda Maria, bör jag också här lägga min framtid i din hand."

Maria blickade på honom förvånad.

"Ännu en gång?" frågade hon.

"Du vet", började Johan åter, "den omtalta provincial-läkare-befattningen, man har nu tillbjudit mig den."

"Och du har?"

"Afslagit den. Grefve Cronschiöld har tillbjudit mig att med honom få göra en resa till södern."

"O min Gud!" utbrast Maria glad: "En sådan resa, som du så länge önskat, min gode Johan!"

"Men, Maria, också den har jag afslagit." Läkaren reste sig upp och gick häftigt fram och tillbaka. Förvånad blickade Maria upp uti Johans ansigte; för hennes öga voro de vexlande sinnesrörelserna alltför tydliga.

"Min goda Johan!" sade hon: "hvad är det som så sysselsätter din själ; får Maria dela dina tankar?"

Den milda stämman tycktes välgörande inverka på Walden. Han stannade hastigt, lade sin hand på Marias och sade:

"Min ädla Maria har hört huru koleran rasar i Ryssland, hvilka spår den förfärliga landsplågan lemnar efter sig hvar hon går fram. För läkaren fins intet fädernesland, han måste skynda till de armas hjelp. Med hvarje vind, som kommer från öster, hör jag tusende qvidande röster, som ropa mig att komma; jag känner inom mig en kraft, en förtröstansfull säkerhet att kunna lindra och hjelpa dem hvar jag går fram; jag hör redan de klagande rösterna förbytas i tacksamma välsignelser, och för dem kunde jag trotsa hvarje fara, hvarje motgång, slita alla band och med samma mod, som krigaren går till slagtfältet, möta den obarmhertigaste och obevekligaste af alla fiender."

Under det Johan Walden så talade, med den harmoniska rösten klingande af hänförelse och Cronschiöldarnas familjedrag på pannan, hvilket talade om att kanske var det ärelystnadens drömmar, som brunno vid tanken på ett bifallsleende från Blida Cronschiölds stolta läppar, hvilka voro en lika mäktig driffjäder som alla de bedjande rösterna från fjerran landen — under detta skiftade de vexlande sinnesrörelrelserna på Marias ansigte. Hennes själ uppfattade allt det stora och ädla i Johans företag; äfven hon tyckte sig höra de välsignande rösterna klinga i sitt hjerta; men huru osäker vore ej en lycklig framgång, om Johan förgäfves skulle offra sin framtid, sitt lif, kanske endast störta sig sjelf i den graf, hvarur han ville rädda dem alla.

Med dyster oro stod Walden framför sin fästmö.

"Må min ädla Maria dömma öfver mitt öde!" sade han.

Maria darrade. Striden var mäktig i hennes inre; det stod ännu i hennes makt att qvarhålla Johan vid sin sida, att förverkliga den dröm, som utgjort sällhetstanken i hennes lif, att med sina omsorger få skydda och vaka öfver honom; men hon kände i sitt hjerta att Johan skulle då försaka; hon anade ärelystnadens fruktansvärda makt: han måste följa den. Men kanske var det dödsdomen öfver honom, hon så öfverallt älskade, som hon nu skulle afkunna.

Då träffades hennes blick af en klar stjerna, som genombröt gallret omkring det gyllene korset ofvan kyrktornet; den tycktes tala till henne från ett högre väsende.

Maria reste sig upp med underbar styrka.

"Min ädle Johan!" sade hon, "min barndomsvän, min broder! inga band kunna här fästa dig: du är läkare!"

Jenny hade gått till sitt älsklingsställe: blomstergrottan uti skogsdungen vid slutet af ängen. Höstvinden hade ej vågat härja rosorna i detta lilla eden, ännu slingrade sig grönskande vexter smekande öfver den höga klippan, som tycktes, förvånad öfver sin egen majestätliga höjd, blicka öfver den vidsträckta dälden. Öfver de mörka daliernas slänglar och de hvita tusenskönornas blyga rosor, slingrade sig eterneller, liksom för att bevara äfven sina medsystrar i oförgänglig blomning.

Här satte sig Jenny ned på den gröna tufvan. Nu liksom fordom flög hennes leende blick upp mot stjernorna. Hon utsträckte handen för att fatta sin vanliga följeslagarinna, den trogna lutan; hon ville med sin tonsyster få tala till stjernorna der uppe, men lutan var ej här; då kom Jenny ihåg att det var höst omkring henne. Men nu sjönk hennes hufvud drömmande ned mot klippväggen; de kastaniebruna lockarna smögo sig undan vinden allt närmare omkring hennes ansigte, liksom för att få se alla de nya underbara tankebilder, som der afspeglade sig.

Jennys tankar sväfvade i drömmar mot det nya lif, som väntade henne; huru olika mot det tysta hemmet! Hon hade aldrig bevistat några större baler än vid Thorsborg, och ehuruväl lysande men få dessa varit, föreföllo de henne som glanspunkterna i hennes lif, och nu skulle hon ofta få komma på sådana baler, vara med om alla de lustbarheter Therese beskrifvit för henne. Jenny hade aldrig sett Stockholm; det var för henne en hel ny verld befolkad med menniskor, som hon aldrig sett. Och konserter och theatern, som hon så hört beskrifvas: hvilken musik skulle hon ej få höra. Alla de drömda toner, som hennes hjerta i varma improvisationer så ofta försökte att uttrycka på den enkla lutans strängar, skulle hon ju nu få höra i verkligheten återgifvas; kanske skulle hon nu få se de intressanta skådespel, som hon så många gånger läst och som uppfyllt hennes rika inbillning med beundran. Hon skulle få se den sköna Maria Stuart taga afsked af det unga lifvet, hon skulle följa jungfrun af Orleans ut i striden, skåda Juliettes glödande kärlek till sin Romeo, se den vansinniga Ofelia utdela halmrosorna — hon skulle slutligen få höra den ljufva Antigone, som med sina sånger leder sin blinda fader, den olycklige, Aedip i sin landsflykt. Och Jenny

sammanknäppte sina händer af förtjusning vid tanken på alla dessa herrligheter hon skulle få höra och skåda. Och med hjertat klappande af fröjd fortfor hon att drömma sig den verld, som hon ej sett, en verld lika skön som den framstår i en femton-årig flickas inbillning.

Och bäst Jenny så tänkte och drömde förde aftonvinden till henne ljuden af en röst, hvars milda melodiska klang hon igenkände.

"Låt offret af min vilja dig behaga,
O du som djupet af mitt hjerta ser!
Jag vill af dig min kalk med kärlek taga,
Liksom du honom utaf kärlek ger."

"Maria!" utbrast Jenny och flög upp.

Men vid ingången till blomstergrottan stod nu Maria så ljus, så glad, och med sin ömma och lugna stämma bad Jenny ej längre dröja ute i aftonkylan, att ingen skulle kunnat anat, att Maria för få minuter sedan hade afkunnat domen öfver sin egen sällhet.

"Maria, min goda, ömma Maria!" sade Jenny och slingrade sina armar om fostersysterns hals, "huru kunde jag glädja mig så, då jag skall resa från dig?"

"Är min lilla Jenny ett barn ännu?" frågade Maria leende.

"Ack, förlåt, Maria, säg att du förlåter din Jenny, som kunde vara så sjelfvisk och endast tänka på sitt eget nöje!"

"Var icke ledsen, lilla goda Jenny! Jag gläddе mig så mycket att få se dig här sitta och njuta af din lycka."

"Men hur kan jag blifva lycklig, när jag tänker på att jag skall skiljas från dig och min gode far, nej, jag reser inte."

"Hvarföre det, Jenny? Vi ha ju med så mycken glädje omfattat att du skulle få komma ut i verlden; här är så ensligt för ditt lifliga lynne."

"Men du då, Maria, skall väl du vara ensam här? Johan reser ju också till Stockholm och då blir du och pappa ensamma."

"Ha vi då ingen del af edra nöjen?"

"Ack nej", afbröt Jenny, "och jag var ju så lycklig här! nej, nej, jag skulle bara bli yr i hufvudet att komma i den hvimlande staden! — nej, vet du Maria, det är mycket bättre att jag blir hos dig — hos mina blommor."

Men Maria lade småleende armen omkring systern och drog henne sakta med sig hem.

Ännu långt ut på natten, då den fredliga hvilan tycktes hafva utbredt sig öfver prestgården, sutto de båda systrarna uppe. Jenny var så van att med Maria utbyta hvarenda tanke — och huru mycket hade hon ej nu att tala om! — och Maria följde leende hennes lifliga och vexlande tankegångar, hvilka icke allenast uttryckte sig i orden, som likt sylfernas lätta glans sväfvade öfver hennes läppar, utan ock ur de strålbruna ögonen talade det oskuldsfulla hjertats himmelska språk.

Och nu satte barnadrömmerskan sig ned vid blommorna och spelade sin luta för Maria. Hon tatade genom strängarna sitt afsked. Blommor, fåglar, luta, alla dessa kära barndomsvänner skulle hon nu för sista gången skiljas vid för en så lång tid. Liksom solen en sommarqväll går ner i moln, efter sin

glänsande vandring genom en sommarskön dag; så försvann fröjden ur sångerskans hjerta: lutan klingade i sorgliga afskedstoner.

"Icke så, Jenny;" hviskade Maria, då hon såg tårarna rulla utför Jennys kinder, "tiden går ju så hastigt, snart skall vår Jenny komma åter — och ännu många gånger skall din luta ega glada toner och din sång vara lika som förr."

"Och tror du då, Maria, att allt är sig likt då jag återkommer?" frågade Jenny, liksom af en plötslig aning.

"Hvarföre skulle vi icke *hoppas*?" sade Maria; men liljorna på hennes kinder blefvo hvita som snö.

Sorg och smärta uti ett hjerta, som blott räknat femton somrar, äro icke långvariga. Inom en timma hvilade Jenny vaggad i sömnens armar. Och der såg hon åter den glada, den tjusande verlden, som för henne uppdrog en blomstersmyckad förlåt och med tusende stämmor, så glada och lockande, bjödo henne sitt gästvänliga: välkommen!

FJORTONDE KAPITLET.

O natt! du mörka natt du liknar mig.
Nicander.

Det var natt. Regnet smattrade i långa täta strömmar utan uppehåll; vinden tjöt förfärligt.

En ensam resande, som färdades på landsvägen, sökte förgäfves skydd på den vidsträckta heden. Hästen stannade plötsligt, ruskade sin våta mahn och tycktes vilja störta till marken. Den resande stod villrådig; då fick han se ett aflägset flammande sken: der fans således en menslig boning! Med förnyadt mod sporrade han det uttröttade djuret, för att kunna förmå det att anlita sina sista krafter. Hästen reste sig, gaf till ett förfärligt språng, ännu ett och — störtade.

Den resande stod ensam i mörkret, stormen genomträngde hans våta kläder. Han gick framåt, men marken, uppblött af regnet, tycktes sjunka för hans fot; hans öga kunde ej upptäcka den rätta vägen. Han svepte kappan tätare omkring sig; med blicken stadigt riktad på det aflägsna ljusskenet sökte han följa dess riktning.

Ett eländigt värdshus låg vid sidan af vägen. Nere i värdshussalen hördes en viols strängar förfärligt marteras under den filande stråken; dessa skärande missljud tycktes ej bevisa att någon mästarehand förde den; men muntert och lustigt svängde sig en hel folkhop uti en stojande dans. Man skrek, man skrattade, pratade, svor och larmade öfver hvarannan.

"Hej, lustigt spelman!" skrek en gäll stämma öfver alla de andra, "du tar ju öronen af oss med ditt kattjamande. Sitt inte och sof, utan dra upp med en duktig polska, annars skall jag låta dig dansa med violen jag, din f....de fylltratt!"

Ofvanpå denna eleganta balsal var värdshusets förnämsta gästrum beläget. Dess möblering utgjordes af all den lyx, som den ärade värdshusvärden kunnat förskaffa. På ett f. d. brunbetsadt bord stodo tvenne språksamma ljus och, i hämnd öfver att ingen hjelpsam hand bistod dem, böjde hotande sina långa glödande vekar öfver de af talg fullrunna stakarna. En tre eller fyra mahognystolar erbjödo en lika prunkande som vådlig hvila; några af deras undersåtare hade, kanske i sorg öfver sin försvunna glans, böjt sina raka pelare, hvarföre de nu kommo betydligt till korta bredvid de få återstående, som ännu egde sin siratliga höjd. Uti fördjupningen af en gul och gråprickig spisel stodo några halfförtärda kolbränder, som höjde sig öfver askan. På väggen, hvilken visade en och annan lemning af någon fransk tapet, satt en klocka, som i tydliga surrande knäpp lät höra huru outtröttlig hon var. Under den stod en säng, omgifven af ett prydligt draperi, lysande öfverlefvor af mörkrödt sidendamast, ett för sin skröplighet afsatt majestät, som fåfängt talade om fordna dagars glans.

På denna säng hvilade en svart skepnad.

Klockan, obeveklig i sin känslolösa fart, upprepade tolf långsamma och skrällande slag. Den svarta skepnaden på sängen spratt upp ur sin slummer. Med handen bortsköt hon det yppiga håret och tvenne ögon, svarta som natten, stirrade på kolbränderna i spiseln.

Stormen knakade i fönsterkarmen. En nattugla upprepade sitt: klähvitt! klähvitt!

"Hör ni ugglan skriker, ni", ropade en röst nerifrån vårdshussalen, "här blir lik i gål'n!"

"Åh, det blir väl det der svarta spöket, som kom hit i dag och bor uppe i granna kammarn, ha, ha, ha!" skrattade en annan röst.

"Ha, ha, ha!" upprepade mängden. "Hurra för spöke!"

Den svarta gestalten hade upprest sig från sängen. Hon utsträckte handen till bordet efter den sinkade skålen, som stod der fylld med vatten; hon förde den till sina läppar och försjönk derefter uti ett nästan medvetslöst tillstånd.

Tvenne gånger hade åter klockslagen dånat, men hon satt ännu, lik en bildstod, stödd mot sängen. Stördes hon af det stojande larmandet nedifrån, eller plågades hon deraf. Hennes ögon brunno lik en tigrinnas, medan hennes öfriga anletsdrag buro uttrycket af det själlösa lugn, som hvilar på ett menniskoansigte sedan lifsgnistan redan flytt bort.

Plötsligt rörde sig hennes läppar och framstammade några osammanhängande ord. Det var liksom en sofvande upprepar sina drömfantasier:

"Aldrig ro, aldrig hvila! skall jag åter vända om? — O min son! hvad är det? - - - hvilken fara vågar hota dig? - - - Men din moder fryser i skogen - - - folket flyr Adams stuga för den svar-

ta gestaltens skull - - - ha, ha, ha! - - - kunde också jag fly undan dem! - - - Men jag måste ju resa till mitt hem - - - det är långt ännu - - - jag är så trött, och mitt hufvud, mitt hufvud - - - ha, ha, ha! - - - kanske trifs du inte bra här? - - - derute är ju svarta natten - - - är det då ljusare i mitt inre? - - - O, min broders skugga! öfvergif mig icke, då eger jag ju ingen kraft."

Hastigt uppreste hon sig, stirrande andlös mot fönstret och ansträngde hvarje sinne för att kunna lyssna.

Der nere hördes en främmande röst. För henne var den icke främmande. "Hu, hvilken dröm!" sade hon och strök handen långsamt öfver sin panna; men i samma ögonblick hördes trappan knaka under tunga men hastiga steg, dörren gnällde på sina gångjern.

Den svarta gestalten och den resande främlingen stodo framför hvarandra.

"Albert Palmfelt!"

"Bertha Cronschiöld!"

Fem och tjugu år hade förflutit sedan deras förra möte. På dessa år hade den blomstrande och sköna qvinnan blifvit denna bräckliga skugga. Denne man med solskensblicken och de gyllne lockarna tycktes mera än fyra decennier blifvit framförd på lifvets ocean.

"Bertha Cronschiöld!" upprepade mannen, "jag har nu funnit dig, du skall icke mera kunna undfly mig!"

"Hvarföre skulle jag fly?" frågade Bertha med iskallt lugn.

Våldsamma känslor tycktes brusa i Palmfelts inre, ju längre han betraktade den svarta gestalten.

Båda stodo de länge förstummade; kanske ryste de båda för den spegel, hvaruti de skådade sig sjelfva.

"Tiden har rysligt gått fram", sade Palmfelt dystert.

"Den stackars Albert har väl lidit mycket!" svarade Bertha med skärande hånlöje.

En eldblixt bröt fram ur Palmfelts öga. Instinktmessigt utsträckte han handen mot Bertha.

"Du vill smeka min hand som förr", fortfor Bertha med samma leende: "se der, men den är ej så vacker mera, stackars Albert!"

"Sluta med detta hån, Bertha! Bäfvar du icke att gäckas med de skuggor, som stå emellan oss?"

"Du har lidit mycket: jag trodde du kom att försonas med mig."

"Hämnden kan endast brytas, icke försonas."

"Hvad vill du då?" frågade Bertha.

"Jag återfordrar af dig mitt barn."

En frosslik darrning genombäfvade den svarta gestalten.

"Ditt barn", upprepade hon, "nej, aldrig!"

"Trotsa mig icke, Bertha! jag skall — jag svär det vid lefvande Gud — jag skall hafva mitt barn åter!"

Berthas läppar krökte sig åter till ett iskallt hån.

"I slottet Thorsborgs grafkapell", sade hon, "finner du två skelett i förgylda kopparkistor: det är din hustru och ditt barn!"

"Nej, der fins endast *hon*, min arma Julia!" svarade Palmfelt med rörelse.

"Fråga då maskarna i jorden, fråga sjöfrun i forsen: jag känner icke din dotters öde."

Albert Palmfelt darrade synbart.

"Du bedrar mig åter, falska Bertha!" utbrast han. "Jag trodde en gång att begge voro döda;

jag sörjde dem såsom offer för din hämnd. Ensam, beröfvad allt, som var mig kärt, lemnade jag mitt fäderneslaud och lyckades ändtligen att finna försakelsens lugn. Så återkom jag efter fjorton år; då kastades åter branden i mitt hjerta genom ett bref, Det var från din hand, Bertha, du talade om min dotter. Store Gud, hon skulle lefva ännu! Säg, Bertha. Vid Gud! tala sanning — eller darra för en hämnd, som kunde blifva lika förfärlig som din!"

"Bertha Cronschiöld har aldrig darrat för någon."

"Men en gång måste du det!" utbröt Palmfelt med raseri och pressade krampaktigt hennes arm: "Sanningen, sanningen måste jag veta!"

Bertha log föraktligt. Hennes lugn afväpnade något Palmfelt; han tycktes fatta en ny tanka.

"Kanske", utbrast han smärtsamt, "kanske var det endast en ny helvetisk plan af din hämd att åter väcka detta hopp! Farväl, Bertha, du skall icke mera leka med mitt lugn."

Palmfelt vände sig mot dörren.

"Men om din dotter skulle lefva, om du skulle återse henne, Albert Palmfelt!" sade nu Bertha med en röst, hvars sällsamma klang kom honom att stanna. Kanske var det äfven rösten, hvilken uppväckte fordna minnen, som gaf denna elektriska skakning åt Palmfelts hela väsende. Han fästade en lång forskande blick på Bertha, och liksom träffad af de nattsvarta ögonens underbara magt, böjde han ned sitt hufvud och föll på knä.

"Gåtfulla väsende!" sade han — "är du en mörksens ande, som går med förbannelsens minnen ifrån fordom, eller är du verkligen den Bertha, som en gång tjusade mitt hjerta? Är du en hämndens furie,

eller fins i djupet af ditt bröst en försonande ande? Dock må du vara hvad som helst: jag tigger dig här om nåd och förbarmande. Vid minnet af *henne*, som offrade sitt unga lif, besvär jag dig att en enda gång få se min dotter; *hennes* blick är det enda, som kan mildra den eviga förebråelse, som marterar min själ. Öfverallt hör jag Julias stämma fråga mig hvar hennes dotter är, och hon klagar, hon ber mig bevara åtminstone henne från brottets förbannelse, det är förfärligt att höra dessa böner! Haf medlidande, Bertha! Det är det förkrossade, blödande fadershjertat, som anropar dig om nåd, förbarmande — hugsvalelse!"

Lik en uppretad lejoninna höjde Bertha sin gestalt; svallet af det ännu sköna håret gaf åt hennes hemska ansigte ett demoniskt utseende. Hennes näsborrar vidgade sig, och ljudet som utgick från de vildt darrande läpparna egde intet af dess fordna musikaliska klang: det var tonlöst och skärande.

"Kräla i stoftet, usla mask!" sade hon: "tror du väl att jag skulle ha medlidande med dig? Hvems skull är det, att jag står här denna förskjutna, irrande hämdande? För hvems skull flydde jag mitt hem och öfvergaf mina fäders ätt, för att gifta mig med den mannen, som jag fruktade och hatade, om icke för dig? För hvems skull står *död* med eldsord skrifvit på min panna — förbannelsens fasansfulla natt omkring min själ — hämndens boja omkring mitt multnade hjerta — hvem var det som framkallade detta, om icke du? Hvem var det väl, som tjusade detta en gång så varma hjerta, som insöfde det i sin falska kärleksfamn, och sedan trampade det under fötterna? — du, du och alltid du! Hade du väl medlidande med mig, då jag såsom en slafvinna låg för dina fötter och bad dig ej kasta mitt sköna unga lif ut i den

tomma verlden? Hvad svarade du mig då, hvad tröst gaf du mig? - - - Nej, vet, Albert Palmfelt, att hon, som du försköt, då svor dig en hämnd, en förfärlig, evig hämnd. Aldrig skall ditt lifs lidande upphöra; så länge du andas på jorden, skall ditt eget hjerta blifva din förbannelse; ingen mild hand skall försona dess qvidande röster, ingen stämma skall hviska tröstens ord i ditt hjerta; ensam, lika ensam som jag, skall ditt lifs sista stund blifva. Min själ kan aldrig känna lugn: du skall det icke heller. Vet, att din dotter lefver; men dina ögon skola aldrig skåda henne; evigt skall du söka henne, men aldrig upptäcka hvar hon andas. Också du skall evigt höra Julias' klagande stämma, som ropar sitt barn. — Irra omkring, barnlöse enkling! — från hämndens brännmärke skall du ej kunna befria din makas dotter. — Gå! — jag har nu intet mera att säga dig. Men hvarför dröjer du? - - - jag har ju befallt dig att gå."

Bertha vände sig om och gick till fönstret. Hon hörde bakom sig endast några dofva ljud, derefter huru dörren slogs upp, ett dån i trappan — och Palmfelt var försvunnen.

"Jag måste då åter till Thorsborg", sade Bertha, "kanske är det *henne*, som det mörka ödet hotar!"

FEMTONDE KAPITLET.

Sagornas sanning i tonernas hem.

På sångens vingar, hänförd af Gudoms kraft,
Jag stolt min örnflygt höjer mot stjernorna,
Och jorden och dess kungastäder
Under mig flygta i gråa dimmor.

Stagnelius.

Vid slutet af den vidsträckta park, som omgifver Thorsborgs väldiga murar, lik en för hvarje ny sommar grönskande krans omkring den gråa tinningen af en föråldrad herkulesbild, ligger en liten förtjusande byggnad, en slags rotunda, mot hvars marmorklädda fot den vänliga sjön smekande höjer sin lätta bölja. I vågornas silfverklingande musik instämmer vinden då han susar uti de höga lindarnas kronor.

För hvarje år, då flyttfoglarna med sin vingade anförare komma från sin långa vinterresa, samlas skaran här, och med en helsning från södern hacka de med sina små näbbar mot den förgyllda kupolen, och sedan de blickat in genom fönstren, liksom ville de öfvertyga sig att der inne är sig likt, bosätta de sig

i lindkronorna, och hela sångarskaran håller vakt vid ingången, dit på länge icke en menniskofot förirrat sig. Och när vinden spelar och vågen sjunger höja foglarna sina glada toner - - - och hela luften återskallar der af sångerna. Någon gång hördes inifrån den slutna helgedomen underbara ljud, än i mildt sorgliga tongångar, än i melodier, så glada, lätta, förhoppningsfulla som ett barns drömmar, än så ljufva som den femtonåriga jungfruns; och — då, huru hela sångarskaran jublar! — Men då tonerna derinne förändras till vilda, förfärliga tonströmmar: då bäfvar sångarkungen derute i lindarna och hela hans lilla rike tystnar och böjer darrande sina hufvuden. Men då de brusande tonerna allt längre fortfara allt mera vilda och sönderslitande, till slut liknande ett brustet hjertas klagoljud: då vänder sångarkungen bort sitt hufvud och gråter.

Så gick en sommar. Lindarna gulnade, vinden tjöt och vågen svallade: då var det höst vid tonernas hem. Sångarskaran saknade sitt grönskande rike: "mot söder! mot söder!" ljöd konungens bud och — tusende vingar lyftades och skaran svingade bort.

Mången sommarsol hade gått fram och vintersnö smält bort och Urda öppnat famnen för att öka sina skatter med hvarje år, som sjönk i tidens flod. Vid tonernas hem klingade sången liksom förr, men helgedomen var sluten, derinne var så tyst. Fåfängt famnade böljan dess kalla grund; vinden suckade i mångårig väntan att få höra någon af fordna dagars toner från de obevekliga murarna; sångarskaran sjöng och bad och hoppades för hvarje ny vår. Men midsommar gick, hösten kom och derinne var tyst ännu.

"Blott ännu en dag, ett solhvarf från gyllne öster till vesterns purpurvåg, och sedan till söder!" Så bjuder kungen ännu en gång.

Men i pelargången ljuder hastigt marmorn under lätta fötter. Lik en Vestas prestinna, så skär, så hvit, sväfvar fram en skön gestalt.

Den unga qvinnan var väl vext som en palm, der den låter sin stolta krona genombäfvas af qvällvinden. Ett svall af rosendoftande svarta lockar fladdrade ned från hennes majestätiska hjessa. Anletet var uttrycksfullt. Det var som dess hvita liljor tillbedjande skådat upp mot tvenne blå stjernor, hvilkas strålar ödmjukt sänkte sig under skuggan af mörka skyars rand.

Böljan stannar förvirrad i sitt lopp; vinden tystnar och undrar. Sjelfva sångarkungen lemnar sin thron i den högsta toppen af en åldrig lind och böjer ned sitt hufvud, der den himmelska gestalten gått fram, hela skaran deruppe sliter sin förtrollning och flyr i ett ögonblick ned från lindarna, för att ännu en gång få se en skymt af den sköna synen. Hennes bild strålar mot de flygande sångarena från alla höga speglar derinne; — men purpurhänget faller ned och synen är försvunnen.

Men en annan gestalt nalkas. Ännu en gång genljuder pelargången af steg, väl lätta, kanske till och med musikaliska, men ej en jungfrus sväfvande gång.

Väl är du skön, o yngling! du är en tonernas son. Musik är det som talar ur ditt drömmande mörka ögas brand; musik sväfvar på de svällande läpparnas korall: musik uttrycker hela ditt väsende. Men nu, förmätne! huru vågar du i denna stund inträda i Tonhems fridlysta boning? Du vet icke hvem som är derinne, dold af förhänget. Skall ej din blotta närvaro oskära helgedomen?"

Sångarskaran derute knotar öfver främlingens djerfhet. Vågen häfver sig hotande. En hårdare vindfläkt brusar genom hvalfvet. Eko upprepar de djerfva stegen. Men han framgår ännu lugn, leende och stolt med fast värdighet.

Lugna dig, o vind! Stilla dig, brusande sjö! Dö bort i fjerran, eko! Sångarkung derute, trotsa ej i vanmäktigt knot: äfven här måste du böja dig och tillbedja. Det är din öfverherre. Sångens gudamakt thronar på hans panna. Det är vid musikens altare han går att offra; men aldrig skulle han inträdt i helgedomen, om han vetat hvem som var så nära.

Det lätta purpurdraperiet, som skiljer spegelsalen från sidengemaket, är tillika en evig skiljemur emellan tvenne ädla väsen — mellan honom som kallar en annan sin brud, och henne som med storsinnad försakelse snart skall högt uttala sitt eget hjertas dödsdom vid altaret med en make, som hon ej älskar.

Men han träder fram till orgeln i spegelsalen. Hvad är som skallar genom de stolta pelarnes hvalf? Det är skönt — det är harmoniskt! Det är musik, men en underbar musik: det är sällsamma toner. Jorden bäfvar så sakta, vinden smyger sig tyst och lyssnande omkring murarna, böljorna närma sig darrande, men tysta ändå. Sångarsyskonen derute lyssna i andaktsfull hänryckning. Har forntiden uppgått ur sin graf i hemlighetsfulla minnesdrömmar? De stormande samljuden i detta mäktiga tonhaf — hvarifrån? o, hvarifrån komma de efter alla dessa försvunna år?

Musikens unge konung har ärft riket efter sin fader, men först nu har han hunnit till sin faders tonhem.

Det är sonens ande som första gången talar i sin faders helgedom. Hvarföre förundren j eder, andar från fordom, att hans språk är så mäktigt? —

Undren icke, lyssnen endast! Hören den djerfves flygt! Det är örnens, då han svingar sig mot solen! — Hören hans segersälla rop! — Han upplefver all lifvets fröjd i ett ögonblick - - - ännu ett, och solen har förbländat den djerfves öga. - - -

Och nu — han sjunker förvirrad, störtad. Hören tonerna af hans sönderslitande qval, af förtviflans sista utbrott! J minnets andar, gråten öfver den arme! Men ve, nu skallar ett klagoskri, ett främmande, ett hjertslitande, skallar doft och sjelfva hvalfvet darrar - - -

Under musiken har purpurhänget öppnat sig. Den hvita qvinnans gestalt står der, förtrollad; hennes själ följer tonernas herre på flykten till solen: också hennes blick har strålen bränt: också hon sjunker ned.

På knä, med sammanvridna händer, lider äfven hon alla dessa underbara qval, och det är från hennes läppar som det går, detta sista klagoskri.

Men ännu ett klagoskri förnimmes: det utgår från ett tredje hjertas brusande källa.

Makan till musikens fordna kungaande står der i pelargången, kallad af de välkända, underbara tonerna. Höljd i sin svarta drägt står gestalten vid sin lifsfröjds graf.

Hon har följt sin son på hans triumftåg och än en gång har en underbar värme genomträngt det förfrusna hjertat.

Den svarta gestalten har nu njutit ett ögonblick af himmelsk sällhet - - - men också hon har fallit. Men hon har fallit för evigt; hennes klagoskri ljuder genom marmorhvalfven att de darra — såsom eljest ett menniskohjerta endast skulle kunna det.

Musikens unga konung ser i den höga spegeln de vexlande gestalterna. Nu brytes för alltid den frid, som hans lefnads ljusa engel hittills spridit öfver hans hjessa. Var det närvarelsen af den hemska, *svarta* gestalten, som gaf hans tonströmmar denna vilda fart? Var det den bländande *hvita*, som gaf dem den sällsamma ljufva hänförelse, då hans hjertas lösta svallvågor brusade, hänförda, burna på eldvingar upp till solen? Med den *hvitas* själ svingade han dit upp: hans ande föll med *hennes* - - - men nu — är det med hennes som hans hjerta gråter?

Då reser sig sångaren förvånad upp från orgeln.

Den unga qvinnan uppreser sig, blickar framåt och ser der i en af speglarna sin egen bild. Men vid sin egen bländande hvita gestalt ser hon en annan, en nattsvart; hon jemför den med sin egen. Det är en skärande motsats - - - och dock — dessa drag, den svarta gestaltens, de härma hennes egna, ehuru de hvita, friska ungdoms-liljorna äro der vissnade och förfrusna, de mörka, glänsande lockarna grånade - - - Leendet dör bort på den unga qvinnans läppar, tåren stelnar i hennes öga.

Den svarta återspeglar äfven sin bild, och der bredvid den hvita - - - också hon igenkänner dragen. Så hvit, så glänsande, så skön, så ung har hon också en gång varit, der hon i det svällande sidengemaket lyssnat, beundrat och tjusats af sin sångarmakes trolltoner.

Men på en gång besinnar sig den unga hvita qvinnan. Som en blixt störtar hon bort i pelargången. Den svarta gestalten följer henne långsamt.

Han som framtrollade tonerna ser sig bestört omkring. Han har trott sig skåda en trollsyn. Med

de underbara klagoropen, som instämde uti och afbröto hans musikaliska klagan, försvann också trollsynen som en hägring. Tonerna hade tystnat. Också han lemnade de toma hvalfven.

Sångarskaran kastar ännu en blick ditin och med ens svingar den bort i glädtig fart mot söder.

Lindarna nedböja sina kronor skyddande omkring den öfvergifna helgedomen.

SEXTONDE KAPITLET.

Besinna dig, är det ditt sista ord?
Jag har besinnat det, det är det sista!

Tegnér.

För många år sedan var den nu så öfvergifna och hemlighetsfulla furu-parken en väl vårdad och ofta besökt lustpark, som äfven för sitt vackra läges skull erbjöd den mest förtjusande promenadplats, och beundrades af alla de otaligt många gäster, som med en furstlig gästfrihet emottogos på Thorsborg. Sjelfva drottning Christina hade en gång hedrat denna park med ett besök och förklarat sitt höga välbehag vid dess anblick. Hertig Fredrik Adolf hade en gång vid ett längre vistande derstädes försäkrat slottets höga grefvinna, "att näst dess förtjusande herrskarinna var denna furupark Thorsborgs skönaste prydnad."

Der spelade orren sina lugna, jemna slag, utan fruktan att fällas af jägarens hand. Der smögo rågetter öfver den silkesgröna mark, på en gång skygga och säkra mellan tallarnas stammar; der hoppade ekorren, lärande sina ungar att hinna upp till den högsta furutopp och vande dem att ej skrämmas af menniskoröster; der sjöng den nordiska näktergalen i stilla sommarqväll.

För trettio år tillbaka blef denna angenäma tillflyktsort på en gång öfvergifven af den stolte örn och den förnärmade sångarfogel, hvilka, uppskrämda af det häftiga dånet som genomilade furorna, för alltid lemnade sitt lugna bo.

Ljudet af ett skott var under dessa fridlysta tallar så ovanligt, att intet öra fanns på slottet, som ej hörde det. Många störtade till stället, och förskräcklig var den syn, som här visade sig för dem: slottets unga egare, Cronschiöldska familjens ättling, låg der badande i sitt blod.

"Det var vår Herres straff, som vände skottet tillbaka på honom sjelf, för det han i ungdomligt öfvermod vågade jaga i den fridlysta parken", sade det vantrogna folket och badade den älskade unga husbondens lik med sina tårar.

Det förmodade *sjelfmordet* blef förklaradt såsom *vådlig händelse* och grefve Georg Cronschiöld af Adinal nedsattes i familjegrafven med all den pomp och ståt, som tillkom hans börd.

Efter Georgs död var hans kusin, den nuvarande slottsherrn Sixten Cronschiöld, fideikommissarie till alla egendomarna.

Tiden bredde sitt dok öfver den rysliga händelsen och inom slottet hade åter glädjen inträdt; det var endast furuparken, som aldrig öfvergaf sitt hemska sorgflor. Med mörk förebråelse blickade furorna ned på den unga borgherrn, då hans ståtliga, manligt sköna gestalt trädde uppför slottstrapporna, med lugnt allvar på den högburna pannan, för att inkräkta den hädangångnes egendom. Och då slottsklockan ringde i glädtigt jubel vid den nya ättlingen Alexanders födelse, blandade sig med den en hotande susning från furornas kronor, hvilkas betydelse endast fadern tycktes förstå; ty endast *han* genombäfvades af denna

skräckfulla hviskning, hvars ljud ännu efter trettio år ej hade bortdödt ur hans hjerta.

Furuparken blef då öfvergifven af alla; der voro alltför sorgliga och hemska minnen. Folket i sin blinda vantro talade om vidunderliga syner der, men ingen hade mod att gå dit, för att öfvertyga sig derom. Och åren gingo fram. Gräset sköt upp öfver de krattade gångarna, qvistar växte fast vid hvarandra och uttorkade träd föllo ned och stängde ingången till mången vänlig grotta, utan att någon vårdande hand ordnade der som förr.

Kanske härledde sig de många spökhistorierna från åsynen af den svarta gestalten, som här ofta vandrade under de träd, som tycktes hafva åldrats tillsammans med henne och med henne äfven upplefde i sköna ungdomsminnen. Ibland syntes hon, med armen sluten omkring en af sina stumma vänner, låta sitt hufvud följa den entoniga, men ändå deltagande vajningen af den resliga stammen, eller ock gick hon framåt i mörka tankar; ofta var hon sysselsatt med samlandet af blomörter, som der växte i otalig mängd — detta tidsfördif gaf förströelse åt hennes rastlösa irrande tankegångar.

Skuggorna af träden, som blefvo allt längre, bevisade att skymningen började ikläda jorden sitt dunkel. Öfver fältet var tyst och stilla, endast den mörka Bertha syntes långsamt vandra mot Adams boning, derifrån någon nu gick ut, för att gå henne till mötes. Skogvaktarens hvita hufvud syntes igenom mörkret, då han sjelf vördnadsfullt blottade det och bugade sig

för den svarta gestalten. Bertha stannade. Hennes svarta ögon sågo frågande på Adam.

"Herr grefven kommer", sade han.

"Till korset?"

"Ja, till korset. — Befaller nådig grefvinnan något mera?" frågade Adam, men då han såg ett mörkt missnöje på Berthas panna, återtog han hastigt: "befaller nådig frun något mera?"

"Se här: tag nyckeln till lönngången, jag behöfver den inte!"

Adam mottog nyckeln, bugade sig djupt och ämnade gå, då Bertha sade:

"Vänta! — Se här, Adam, tag det här uret, min gamle trogne tjenare, och behåll det!"

"Nådig fru", utbrast gubben, "jag kan inte, jag kan inte taga emot det!"

"Hvarföre?" frågade Bertha dystert.

"För nådig frun kunde det vara af stort värde — det är ändå ett sällskap i ensligheten — det är för dyrbart för mina ringa tjenster!" stammade Adam.

"Tag det!" sade Bertha med så befallande blick, att gamle Adam instinktmessigt uträckte sin hand för att mottaga det briljanterade uret. "Tack, trogne Adam!" tillade hon något förmildrad, och då hon sakta rörde sitt hufvud till en afskedsvink, var det liksom en vänlig vestanvind för ett ögonblick fläktat öfver en dyster höstskog.

Länge stod Adam och såg efter den svarta gestalten, som återvände till sitt furu-hem. Endast aftonstjernan såg tåren, som glänste i den gamles trohjertade ögon, innan den försvann bakom den knotiga handen, som höll den dyrbara gåfvan.

"Herre gud, var henne nådig!" sade han och ruskade bekymrad sitt hufvud. "Nog var hon högmodiger i sin ungdom; men så vardt hon också hårdt

pröfvad; mången som kanhända med orätta fått sitt, ståtar än med rikedom och herrlighet - - - men Herren dömmer och Herren löner."

Skogvaktaren återvände långsamt till sin fredliga boning.

Bertha vandrade tills hon nalkades en plan, som, ehuru belägen midt uti skogen, dock skiljde sig derifrån genom sitt väl vårdade utseende. Sjelfva naturen tycktes bära aktning derför, ingen enda qvist sköt fram af någon obehörig gran, som vågat sig in bland tallarna. Tvenne skyhöga furor bildade ett hvalf högt öfver en liten källa, hvars vänliga sorl var det enda språk, som välkomnade den svarta gestalten till sitt hem. Bredvid källan stod ett jernkors utan inskrift, men deröfver — då ej vintern beklädde det med sin hvita skrud — hängde alltid en krans af de blommor, som örtsamlarinnan ej behöfde för något vigtigare ändamål. Mången sommar- och stilla höstnatt hade Bertha tillbringat här, vanan hade härdat henne mot midnattsvindarna. Så nedsatte hon sig också nu på marken och lutade hufvudet mot korset. Tyst nedblickade hon i källan och försjönk i djupa tankar.

Men då aftonen nu skred något framåt, försänktes hon ej som vanligt uti en domnande hvila, utan blickade med oro omkring sig.

Ändtligen prasslade det bland qvistarna, steg hördes allt tydligare och snart framträder en hög manlig gestalt. Bertha igenkände honom, oaktadt han var insvept i en vid kappa. Hon uppreste sig långsamt och sade:

"Väl, du har ändtligen kommit, Sixten Cronschiöld!"

"Vägen var lång, jag hade annars varit här förr", svarade grefve Sixtens säkra stämma.

"Och du har haft svårt att hitta hit?" genmälte Bertha med sitt skärande leende. "Jag har ej, liksom du uti ditt slott, en här af betjenter att föra mina gäster igenom de irrande gångarna i *mitt* palats."

"Hvad vill du mig, Bertha? — Aftonen är långt framskriden."

"Och denna skog har minnesskuggor i mörkret!"

"Dem fruktar jag icke", svarade Sixten kallt.

"Du fruktar dem icke?" upprepade Bertha. "Det är sannt; du har en gång förmätet vågat trotsa dem."

Grefven gjorde en rörelse af otålighet.

"Det är i dag", återtog Bertha, "trettionde årsdagen sedan *vi båda* sist stodo här. Källan sorlade ej så lugnt som nu, ty mörka blodperlor föllo då ned i det brusande vattnet — jag ser dem flyta der ännu!"

Öfver Sixten Cronschiölds lugna anletsdrag gick en dunkel sky.

"Hör du", fortfor Bertha och utsträckte sin hand öfver källan, "der tala hemska röster till den arme Georgs syster, hon har följt dem i trettio år: *nu* må de tystna, om du uppfyller det sista offret?"

"Hvad fordrar du ännu, Bertha?"

"Tänk på William Hermes!"

"William Hermes!" upprepade grefven med en röst, som hörbart skälfde till.

"William Hermes har efterlemnat en son", fortfor Bertha: "denne son har räddat din makas och din dotters lif."

"O, min gud!" utbrast grefven, "det var min aning: Johan Walden är således han!"

"Det är så. Och denne Johan Walden måste du gifva det dyrbaraste du eger: din dotter Blida till maka."

"Förmätna!"

"Afståndet emellan dem är ej så stort som du föreställer dig; det Cronschiöldska blodet flyter äfven i hans ådror: Johan Walden är *min* son."

"Vore han äfven en furstes son! Men aldrig, i evighet aldrig, sonen till William Hermes!"

"Så måste dock ske!" sade Bertha kallt.

"Nej, vid gud, jag svär det! Aldrig skall sonen till min onde demon förenas med min dotter, min Blida!"

"Hvarföre?" frågade Bertha: "Då Georg Cronschiölds syster kunde blifva William Hermes' maka, kan också Hermes' son förenas med din dotter."

Det lugna skalet öfver Sixten Cronschiölds väsende tycktes för några ögonblick vara sönderbrustet.

"Här", fortfor Bertha och lade sin hand på korset, "här är en blodig skugga, som skall hvila i fred, om du bifaller denna förening."

Grefven spratt häftigt till.

"Och Blida skulle offras! Min nu så lyckliga Blida!"

"Du bedrar dig, Sixten; det är blott pligt, som fäster henne vid Nordenheim: ***Blida älskar Johan Walden.***"

Grefven stirrade på henne förundrad.

"Hör mig, Sixten Cronschiöld! Du mins den fordna Berthas Tonhem, der hon med sin broder så ofta lyssnade till William Hermes' underbara musik. Då jag för trettio år sedan lemnade Thorsborg, var min afskedsblick på tonernas hem en förbannelse öfver dem, som vågade lyssna till musiken i min broders helgedom. Julia blef Tonhems egarinna: tänk på hennes sorgliga öde! Efter hennes död har der varit tyst:

William Hermes' son var den första, som vågade framkalla dessa toner och det var *din dotter*, som hörde dem. Hon, hvilkens hand skall tillhöra en annan, tjusades af tonernas fruktansvärda makt — du må kalla detta en saga om du så vill — men dessa toner skola aldrig dö bort ur hennes hjerta; minnet af dem skall följa henne och evigt skilja henne från den make, vid hvilken du vill fastkedja hennes lif. — Hvad har ditt fadershjerta att svara härpå?"

Mörka skuggor tågade öfver grefve Sixtens panna.

"O Blida, min arma dotter, skall jag äfven se ditt hjerta krossas?"

"Ditt sista beslut?"

"Det måste så vara!"

"Sixten Cronschiöld", sade Bertha långsamt: "om *min bön* kunde ändra ditt ord, skulle jag äfven kunna förnedra mig så långt, att *bedja*, då jag kunde befalla, för att erhålla våra barns lycka."

Grefvens bleka läppar darrade konvulsiviskt.

"Du vet icke", fortfor Bertha med glans uti sin blick och en röst af underbar klang, som tycktes bevisa, att denna sällsamma qvinna under den frostlika ytan måste dölja en känsla af oändlig moderskärlek, "du vet icke hvad jag offrat mycket för att se min son lycklig. Öfver hela din slägt har min förbannelse hvilat och jag har ändock velat lösa den och bedja om min fiendes dotter åt min son; jag har brutit löftet vid min broders graf och bjudit dig försoning."

"Försoning!" upprepade grefven bittert: "vore det väl förtidigt! Har ej din hämnd blifvit mättad nog? Har ej ett trettio-årigt lidande varit nog för att afplana ett brott, hvaraf endast minnet är nog straff?"

"Du klagar — den stolte Sixten Cronschiöld klagar! Och likväl, för dig, som först stötte mig ur min ungdoms glada verld, för dig hafva ändå åren gått hastigt, åtminstone under skenet af lycka; jag deremot har grånat under dem; jag har räknat dem uti oändlighet. Du har ett lysande hem, en maka och barn, som känna dig, älska dig; jag har väl också ett hem, men ett hem utan annat sällskap än mina minnen, eller också irrar jag omkring, okänd för den son som jag älskar, och hvilken jag ville offra det sista jag egde: min aldrig hvilande hämnd, det vill säga, mitt hjerteblod. Ädel och hög står *du* ännu i allas tankar; ingen, utom den arme Georgs syster, anade någonsin hvilkens hand, som skördade hans unga lif - - - och den förskjutna Bertha aktar ännu sin familjeära för helig att öppet anklaga dig."

"Bertha", sade grefven med återtaget lugn, ehuru mörka blixtar ljungade ur hans ögon, "du kunde ega rättighet att anklaga, men ej att dömma, straffa mig - - - och likväl har din hämnd förföljt mig! Kanske" tillade han med mildare vemod, "kanske om du kände det *rätta* första upphofvet till din broders olyckliga slut, skulle du dömma mig mildare. Men också öfver dig utöfvade Hermes sin oförklarliga makt; du kände derföre aldrig de mörka planer, för hvilka den arme Georg blef ett offer och jag - - - det blinda redskapet i Hermes hand. Men hvarföre mera tala derom? William Hermes blef din make. Hvarföre, då det en gång var för sent att rädda dig, draga helgonmasken ifrån honom? — Han har dessutom nu gått till en högre domstol: hans minne hör derföre till de dödas!"

"Jag vet allt detta", svarade Bertha med de dofva graftonerna i sin röst, "redan för många år

sedan lärde jag fullkomligt känna William Hermes. Jag vet hvarföre han ville bryta vänskapen emellan dig och Georg; jag vet att det var han, som tillställde striden emellan er. Jag vet äfven" tillade Bertha med smärtsam ansträngning "att det var William Hermes som lade den mördande kulan i ditt vapen."

"Du visste det, Bertha! - - - och ändå?"

"Men ändå, Sixten Cronschiöld, var det din hand, som genomborrade min broders hjerta: du var således mördaren!"

"Jag tänkte en gång", svarade grefve Sixten med dyster stolthet, "att öppet anklaga mig sjelf och frivilligt öfvergifva mitt fädernesland; men ömma, heliga band fästade mig här: mitt hittills ädla, obefläckade fädernenamn och - - - min ljufva Therese. Jag dömde mitt eget hjerta till evig, fridlös landsflykt. För dig, Bertha, var det ej nog att den blodiga synen af den döende Georg skulle följa mig genom hela lifvet med evig förebråelse: äfven din skugga skulle ständigt framstå såsom den förföljande hämnden. Om mitt hjerta någon gång har klappat af lifvets glädje, har alltid ljudet af din röst åter förvisat den; midt under sömnens hvila har din hånande stämma susat i mitt öra, och då jag tryckt mina barn till mitt bröst, har jag hört den hviskningen från tusende håll: att dessa barns far var en mördare! Detta var ändå ej nog för din hämnd. Alla mitt hjertas ömmaste band har du slitit; den enda hulda varelsen, som kunde sprida frid öfver mitt sönderslitna inre, ryckte du ifrån mig, och kastade så den olyckliga Therese i en förtidig graf. Jag hade en enda, en öm tillbedd syster; *du* mördade hennes ungdomslycka! Och slutligen: den arma Julia hade en dotter, hvar är hon? Har du äfven mördat henne? — O Bertha! då du gjorde dig

till ett hämndens redskap, samlade också du mörka hämnande skuggor på ditt samvete. Men jag vill nu icke anklaga dig, icke heller klaga öfver mitt eget lidande: må det vara en vedergällning för min egen syndaskuld!"

Grefve Sixten höll upp. Den högburna pannan hade aldrig förr varit så ödmjukt nedsänkt.

Bertha hörde honom uppmärksamt; då Sixten tystnat, drog hon djupt efter andan.

"Och nu Bertha!" återtog grefven, "må hämnden hvila; må vi begge öfverlemna oss åt en Gud, som är rättvis och förlåtande; må alla de olyckliga offren hvila i fred; må vi öfver deras grafvar räcka hvarandra handen till försoning!"

Sixten Cronschiöld utsträckte sin hand öfver korset.

Länge stod Bertha försänkt i mörka tankar; ändtligen upplyfte hon sitt hufvud.

"Välan, Sixten, vi äro qvitt!"

Äfven Bertha räckte sin hand mot grefvens, men hon vidrörde i samma ögonblick jernkorset, och plötsligt tycktes den svarta gestalten skakas af en krampaktig frossa.

"Jag kan icke vidröra den hand, som är färgad af min broders blod", sade hon doft. — "Gå, Sixten Cronschiöld! *Intet* finnes som är evigt: *hämnden* kan brytas, men *försoning*, *förlåtelse* finnes icke för oss."

Bertha uttalade dessa hotande ord med en sällsam blick: i den röjde sig tviflerskans bittra lugn.

Grefve Sixten genomträngdes af många stridiga känslor. Bertha fästade på honom sina brinnande ögon, och då hon tyckte sig läsa ett uttryck af med-

lidande i hans blick höjde hon hastigt afböjande sin hand till afsked och vände sig mot korset, der hon utmattad nedsjönk. Och allt som hon hörde grefvens steg mera aflägsna sig, brast slöjan öfver hennes spända anletsdrag och blottade de stormande känslornas djup. De mörka nästan vilda flammor, som kastades upp ur det nattsvarta djupet, tycktes sönderkrossa lugnets sista kraft och rysande öfver det kaos, som utbredde sig omkring henne, slöt hon handen omkring sin hjessa för att besvärja tankarna, fly undan skuggornas mörker. Och redigare men ännu hemskare bilder strömmade fram, hvilka drogo hennes själ till randen af stridernas och qvalens oändliga djup. Och då den frambrytande qvällvinden häftigare upprörde källans klagande sorl, skakades Bertha af en våldsam frossa, som ändligen gaf själssmärtorna luft uti ett dess ångestrop. Men liksom skrämd af detta ljud blickade hon skyggt omkring sig på de höga, vålnadslika furorna: de gamla vännernas entoniga susning hade intet tröstrikt språk att skänka. Ångestfullt slöt Bertha de sammanpressade händerna till sina ögon och lät hufvudet sjunka ned mot den kalla, fuktiga marken.

Nu sväfvade hastigt en mildare fläkt genom furornas kronor och mellan stammarna nalkades en ljus gestalt, som, med fridens himmel i sitt klarblåa öga, lugnt vandrade emellan trädens skuggor. Kanske hade aftonmörkret vilseledt henne från gångstigen: då var det ett underbart öde som fört henne till klagande källan.

Men hon stannar hastigt — framför henne står ett kors, upplyst af månans strålar; vid korsets fot ligger en svart skepnad. Förskräckt tar hon ett steg tillbaka, för hennes minne framspringa de underfulla

sägnerna om furuparkens hemligheter. Men kanske — hvad skulle hon väl frukta? — kanske är der en lefvande varelse som behöfver hennes hjelp. Och den ädla nalkas frimodigt och böjer sig sakta ned öfver den svarta gestalten. Väl bäfvar hennes hand tillbaka då hon vidrör denna grafkalla tinning; men den ångestsuck som skakar den sanslösas bröst återger räddarinnan mod. Vänligt värmer hon med sina lätta händer de förvridna anletsdragen och sluter sin mjuka sjal omkring henne.

Då möter henne plötsligt en blick från de tvenne nattsvarta ögonen. Bertha känner sig förvånad, den hotfulla elden slocknar i hennes blickar, smärtan liksom sjunker bort och hon utsträcker instänktmessigt sin hand mot den vänliga främlingen.

Med en röst, hvari stridiga rörelser darra, hviskar hon:

"Jag känner dig — du de sjukas hjelp, de armas räddarinna — jag tackar dig, Maria Walden!"

Maria studsade tillbaka vid dessa ord.

"Ni känner mig", sade hon, "kanske får jag då föra er till ett varmare hem?"

"Jag känner dig", återtog Bertha, "hela trakten här nämner ditt namn med vördnad. — Du behöfver ej frukta skuggorna här."

Maria betraktade Bertha med alltmera förvåning och deltagande; fängslad af en besynnerlig förtrollning stod hon tyst och väntade under det Berthas forskande öga hvilade på henne.

"Johan Waldens dotter", sade nu Bertha med sällsam rörelse, "var välkommen till mitt hem — här är ju icke så mörkt nu? — du ser ju stjernorna; — eller kanske fruktar du för natten här?"

Då Bertha hos Maria läste ett ljust och fast mod fortfor hon:

"Du skall icke gå bort förrän du känner hvem det är som du återskänkt mildare tankar — du skall icke bäfva för mitt namn — kanske skall det blifva mig ljusare sedan - - -"

Bertha fällde sin blick mot korset och försjönk i tankar; men då hon kände sin hand sakta vidröras af Maria, såg hon upp och den klara friden i den milda räddarinnans blick spridde en underbar ljusning öfver den svarta gestaltens mörker.

SJUTTONDE KAPITLET.

> Två makter styra jorden, Agantyr!
> Den ena svaghet och den andra styrka.
>
> *Oehlenschläger.*

Middagen var slutad och sällskapet samlades i "blå salongen" på Thorsborg. Gästerna voro ej många, emedan den största delen af grannarna hade redan lemnat höstlandet, för att öfvervintra i hufvudstaden. Och denna afskedsmiddag bevisade äfven att Thorsborg snart skulle öfvergifvas. Grefve Alexander hade för några veckor sedan dragit derifrån och några af de unga damerna beklagade sig i hemlighet, huru "horribelt tomt" det var efter honom; der var ju endast ett par tre unga herrar, undantagandes doktor Walden, och ehuru intressant denne kunde vara då han ville, hade han nu dragit sig från den unga kretsen och stod borta vid divanen konverserande med de äldre damerna, hvaribland enke-friherrinnorna Strutzenhjelm och Lindesparre tycktes vara ganska märkbart intresserade att resonera med läkaren.

Uti en fåtölj nära divanen hade grefvinnan Elisabeth inbjudit kyrkoherden Walden, hvilkens djupa förstånd och enkla värdighet stod högt i hennes yn-

nest. Ehuru kall och hög grefvinnan Cronschiöld oftast syntes vara, framstod dock alltid i hennes slutna och afmätta väsende ett imponerande värde, en ädelhet i själen, som mycket öfverskylde det nästan småsinta högmodet, som någon gång framskymtade ur hennes väsendes förnäma nedlåtande.

På en kåsös vid salongens andra sida hvilade fröken Blida. Hon var nu återställd efter den svåra feber, hvaruti hon för andra gången hade fallit; på hennes kinder började en svag skiftning af de flydda rosorna att åter synas och det glänsande hårets ebenholtz omgaf ett ansigte, om möjligt ännu skönare än förr, åtminstone mera ljuft och älskvärdt, emedan det stolta satiriska uttrycket syntes öfversväfvadt utaf ett leende af oändlig, nästan undergifven mildhet. Aftonrodnaden, som inströmmade genom fönsterna, omgaf henne med sin purpur och tycktes qvardröja ofvan skogen, förtrollad af hennes åsyn. Ofta och länge blickade tvänne ögon tvärtöfver den dunkla salongen och deras lugna men underbara eld återspeglades instinktmessigt uti den fina färgskiftningen på hennes ansigte.

Omkring Blida voro alla de unga samlade och den angenäma värden underhöll dem med den en liflig konversation, så full af intresse, att den fängslade allas uppmärksamhet. Få voro de som skulle kunnat fylla Sixten Cronschiölds plats, hvarhelst han visade sig. Ehuru treflig, till och med älskvärd, unge Alexander var, kunde han dock aldrig jemföras med sin öfverlägsna fader. Icke allenast Sixtens manliga skönhet fängslade intresset: hans konversation gjorde det i lika hög grad; hans fina lekande skämt var fullt af snille och behag; hans allvar, djuptänkt och ledigt, fullt af värde och majestät; en ädel och hög ande talade ur hvarje ord, hvarje anletsdrag, hvarje obe-

tydlig rörelse. Då grefve Sixten inträdde uti ett rum, flydde ledsnad och enformighet; då han lemnade det, gick en tomhet, en tystnad ovillkorligt genom alla som voro der qvar.

Så hade nu en timma flyktat bort. Ljusen tändes i kronorna, och några damer af den mer triviala sorten böjde förtroligt sina hufvuden tillsammans och började dessa intressanta små hviskningar om -- ingenting och framtogo sina arbeten.

"Bästa doktor Walden", sade grefvinnan, "låt oss i afton få höra musik: vi ha på lång tid fått sakna den!"

I samma ögonblick Blida böjde sig ned för att betrakta Maria Waldens vackra arbete, ljödo tonerna ifrån den länge tillslutna flygeln. En elektrisk darrning genomfor Blida och Maria på samma gång. Deras blickar möttes, öfver bådas kinder skimrade en dunkel rodnad, bådas själar genomströmmades af musiken, i bådas hjertan återdallrade tonernas eko.

Blida nedsjönk mot kåsösen och lyssnade andlös till de toner, som återförde henne till minnet af de ögonblick, som hade brutit hennes hjertas frid.

Maria satt försänkt i glada musikaliska barndomsminnen, som upphöjt hennes hjerta till ädel försakelse.

Johan Waldens musik var både konst och natur; äfven var det så mycken poesi uti den, att man tyckte sig höra ett skaldestycke på samma gång. Icke många förstodo att uppfatta den; men alla hörde, beundrade och förtjustes deraf.

Då Walden steg upp från instrumentet öfverhopades han af tacksägelser. Blida låg tyst med hufvudet mot handen, försänkt i stridiga betraktelser. Hennes tinning brände som eld, och hjertat, fordom så stilla och kallt, stormade nu i vild fart; hvarje af

dessa slag var en förbrytelse mot den man hon lofvat sin hand. Marias blick, der en ljus och ädel frid talade, upplyste Blida om hennes egen själs hvirflande kaos. Den stolta Blida Cronschiöld darrade — darrade öfver sitt eget hjertas svaghet.

"Det skulle vara en konstnjutning att höra doktor Walden spela instrumentet i Tonhem", sade grefve Cronschiöld: "Min svåger Palmfelt hemförde det ifrån sina resor till present åt min syster; det är ett slags stående flygel och liknar nästan en orgel i tonernas ovanliga kraft. Herr doktorn har förmodligen aldrig försökt det!" tillade grefven med en fint forskande blick.

Ådrorna på Johan Waldens panna flammade hastigt till; ingen mera än grefve Sixten observerade det.

"Det är en oersättlig förlust", fortfor han, "att vi aldrig der fått höra doktor Walden."

"Då är förlusten min!" svarade Johan på en gång lugnt och artigt: "för en musikälskare är det en stor njutning att få spela ett vältonigt instrument."

"Tycker du ej, min bästa Sixten", frågade grefvinnan, "att doktor Waldens musik påminner om din kusin Berthas musiklärare, herr Hermes? Då jag en gång i min ungdom var här, hörde jag honom åtskilliga gånger spela uti Tonhem; jag har aldrig hört någon mera påminna om denna utomordentliga talang, än doktor Walden."

"Det är sant!" svarade grefven. "Men uti doktorns musik är, om ej så fulländad konst som Hermes, dock mera enhet och harmoni; på samma gång som örat smekes af tonerna, känner man sig derjemte glad och tillfredsställd; man hör", tillade grefven leende, "att det är en förhoppningsfull och ungdomsfrisk själ.

Hermes åter förrådde ett sönderslitet inre, ett oroligt hjertas häftiga passioner; man fängslades af en oemotståndlig tjusningskraft och nästan fasade af beundran. Från lekande melodier öfvergick han plötsligt till de mest brusande toner, hvilkas vilda fart man följde med ängslig själsspänning, tills de oförmodadt upplöste sig i milda accorder. Men ofta uteblefvo dessa försonande ljud och midt under sina hemska, gåtfulla improvisationer tystnade han hastigt, och denna besynnerliga musik qvarlemnade naturligtvis ett dystert intryck hos alla, som hörde honom."

"Ack", sade en ung fröken L., känd såsom en musikalisk talang, "det skulle vara obeskrifligt intressant att få försöka det der underbara instrumentet i Tonhem! Musiken måste der otvifvelaktigt göra god effekt, emedan taket är hvälfdt."

"Om årstiden tillät det", svarade grefven, "skulle visst min nådiga frökens önskan blifva uppfylld!"

"Det förtjusande Tonhem!" yttrade en af de unga damerna. "Tant Pauline har så noga beskrifvet det inre af denna smakfulla byggnad, att jag brinner af längtan att en gång få se det."

"Om ej både köld och mörker hindrade oss, skulle jag med största nöje föra damerna dit. Vi besöka så sällan min aflidna systers lilla helgedom, — endast vid de högtider, då vi der fira hennes minne eller då någon serskildt vill bese den; detta är förmodligen orsaken, hvarföre fröken ej sett rotundans inre."

"Tant Pauline säger, att den helt och hållet var inredd efter salig grefvinnan Palmfelts smak."

"Det är sant; men min kusin Georg lät först uppbygga den åt sin syster, som sedan öfverlemnade den åt Julia, och hon lät förändra något efter sitt mera

mildt musikaliska sinne, hvarför allt förvaras der i samma ordning som hon lemnade det."

Här afbröts samtalet af ett vagnsbuller ifrån borggården. En af herrarna, som stod nära fönstern, igenkände ekipaget, hvars rika silfverinläggningar glänste i månskenet och han gaf följande underrättelse:

"Det är grefve Nordenheim!"

"Nordenheim!" utbrast Blida liksom vaknande ur en dröm och uppreste sig, "Nordenheim!"

Blida Cronschiöld gick med lugnt leende framåt men kindernas rosor flydde bort, det svindlade för hennes öga: allt rörde sig omkring henne uti ett sällsamt virrvarr.

"Blida svimmar!" ropade flere röster och alla flögo fram omkring den hvita gestalten, som nedsjunkit vid dubbeldörrarna.

Inom få sekunder hade grefve Sixten fattat Blida i sina armar och bar henne genom den långa korridoren till hennes rum.

Då Nordenheim inträdde i salongen möttes han af det bestörta sällskapet.

Grefvinnan Elisabeth med sin alltid lugna sinnesnärvaro förklarade för den orolige Nordenheim att Blida, ehuru fullkomligt återställd från sin sjukdom, var dock ännu så matt, att hon vid någon större ansträngning eller sinnesrörelse föll uti en lätt svimning, som visst icke var farlig

Nu anlände ett bud från grefven, att fröken var bättre och skulle snart infinna sig.

Så hade grefve Sixten helsat; sjelf var han offer för den grymmaste oro.

En half timma hade förflutit och ännu syntes Blida blek och liflös. På knä vid hennes hufvud låg fadern, värmande hennes kalla händer uti sina och

med spänd oro lyssnande, om ej hennes hjerta skulle börja att åter slå. Minut efter minut förgick och det stod ännu stilla. Fadershjertat stormade i förtviflan.

Åter nedböjde sig grefven öfver sin dotters bleka anletsdrag, bortsköt lockarna och lade sin hand värmande öfver hennes kalla panna; men fåfängt — ingen lifsgnista ännu; pulsarna stodo stilla, ingen ande smög öfver de dödsbleka läpparna. Då vände fadern sin blick till läkaren, som var sysselsatt att antända rökelse på en silfvertalrik.

Doktorns min uttryckte ännu hopp, en gnista deraf flög i fadershjertat, som för första gång kunde försaka sitt stolta fädernenamn och gjorde ett heligt löfte att offra aristokratiens fördom, om hans dotters lif ännu kunde räddas.

Kammarjungfrun fortfor att fukta frökens tinningar med vatten och essencer; på en vink af doktorn emnade hon sin plats.

Nu spridde sig i rummet en sällsam vällukt. Läkaren närmade sig småningom med rökelsetallriken, hvarifrån en fin blå låga höjde sig, och höll den helt nära Blidas hufvud. En spritlning genomfor hennes ögonlock, en bäfvande darrning rörde hennes läppar och åter blef hennes ansigte stilla — dödskallt.

Flere minuter förgingo. Ändtligen rörde sig läpparna och en sakta ande flög välgörande deröfver: hjertat hade således åter börjat sin gång.

Läkaren betraktade uppmärksamt hennes ansigte, som småningom åter og en allt skärare lifsfärg. Nu indrog hon sakta rökelsedoften som åter spred en välgörande värme genom hennes ådror. Skuggan öfver hennes ögon skingrade sig och under det ett leende syntes sväfva öfver hennes drag, såg hon upp. Men i samma ögonblick skakades hon af en konvul-

sivisk darrning och höjde med ansträngning handen, för att dermed betäcka sina ögon.

Men liksom hade Blida velat öfvervinna sin egen svaghet, lät hon handen åter sjunka ned och såg sig omkring med en matt men lugn blick.

"Jag vill vara ensam!" hviskade hon. Men denna ansträngning kostade för mycket, ty hennes ögon sjönko åter tillsammans.

"Herr doktor, kan intet mera användas?" frågade grefven.

"Intet! Om en stund skall kanske fröken falla i en lätt slummer; det är ingen fara mera."

"Återvänd då till salongen, herr doktor, jag kommer snart efter!"

Läkaren gick. På en vink af grefven lemnade äfven kammarjungfrun rummet och grefve Sixten var ensam med sin dotter.

"Min älskade Blida", hviskade han, "se upp, jag är ensam här!"

Blida upplyfte sina ögon, såg sig darrande omkring i rummet och då hon slutligen mötte faderns blick, brusto tårar i hennes ögon.

"Är det så?" frågade fadern mildt: "ditt hjerta har lidit mycket?"

Blida for häftigt till, tårarna stelnade på hennes kind.

"Hvad?" frågade hon bäfvande.

"Må ditt hjerta älska!" fortfor grefven med lugn stämma, "din trolofning kan ännu brytas."

Blida reste sig upp och lyssnade. Grefve Sixten log, då han nu uttalade sitt sista offer.

"O, lef, min Blida! du kan ännu blifva *dens* maka som du älskar!"

"*Hans!*" upprepade Blida och ett himmelskt leende strålade öfver hennes ansigte. Hufvudet sjönk ned mot kudden och några ögonblick låg hon försänkt i drömlik dvala.

Sixten Cronschiölds stolta panna sänkte sig ned med undergifvenhet.

Från Blidas ansigte smögo åter de skiftande rosor bort. Hastigt flög en mörk låga öfver hennes panna; men också den försvann.

Blida uppreste sig nu; hon var blek, men en ädel höghet hvilade öfver hennes drag.

"Min far!" sade hon med mildt lugn och ett leende af oändlig smärta, under det hon lade handen på sitt bröst: "detta hjerta älskade en gång; men det har offrat sin ungdoms glädje för denna kärlek — nu är det förbi; der är tyst, tomt — tonerna skola ej mera höras der döden gått fram. Nu, min far", tillade hon med hastigt förändrad röst, "nu har du din dotter åter och Nordenheim oåterkalleligt sin brud!"

"Min ädla, min högsinnade Blida!" sade grefve Sixten med upprörd stämma och böjde sig djupt ned öfver hennes hand.

"Och nu, min gode far, gå tillbaka till salongen! Jag mår väl; om en half timme kommer jag efter: jag måste nu se Nordenheim."

"Nej, Blida, icke i dag!"

"Det måste ske: jag vill endast ordna min klädsel. Om en half timme kommer ju min far och hemtar mig!"

Grefve Sixten steg upp för att gå; men vid dörren stannade han obeslutsam och såg tillbaka på sin dotter; denna fadersblick var så underlig, så bönfallande; kanske anade han alla de känslor, hvilka nu

stridde med den obevekliga dödskylan under det leende, som ännu dröjde qvar på dotterns läppar.

"Gå, gå!" hviskade Blida och - - - dörren slöt sig så hemsk igen efter fadern, som bortgick med hennes ungdomshjertas dödsdom.

Blida var ensam; hon måste begagna detta ögonblick medan själsspänningen gaf henne styrka, — kanske vore det nästa minut förbi. Hon inkallade kammarjungfrun, med hvilkens tillhjelp hon började iordningsätta sin förstörda klädsel. Den hvita spetsklädningen hade blifvit skrynklig och utbyttes mot en annan; det lösgjorda håret uppfästades åter på det behagfullaste sätt, och efter fullbordad toalett stod Blida framför spegeln, för att med mer än vanlig noggrannhet bedömma, om hennes klädsel var smakfull. Spegelglaset log bittert mot den sköna bilden, som stod der.

Fröken afskedade nu kammarjungfrun.

Blida var åter ensam — ensam! Leendet försvann från hennes läppar och förtviflans vilda smärta tycktes förvända hvart enda drag i hennes ansigte. Hon nedkastade sig på soffan och tryckte de konvulsiviskt sammanslutna händerna mot hjertat, liksom för att döda de strider, de smärtor, som herrskade der.

Minut efter minut flydde bort. Blida genomgick sitt lif; först nu hade hon lärt känna sig sjelf. Med stolt sjelfförtroende hade hon öfverlemnat sig åt en känsla, som hon ej ens kunnat ana skulle genomtränga den slöja, hon draperat omkring sitt hjerta; hvilket förskräckligt sjelfbedrägeri! — Blida ryste.

Nordenheims hyllning hade tillfredsställt hennes stolthet; hans öfverlägsna kraftfulla väsende hade sammanstämt med hennes eget höga sinne; aldrig hade någons smicker så tillfredsställt hennes fåfänga: han

stod för henne så hög och majestätisk, att hon egnade honom en förut ej känd beundran.

Men der stod nu plötsligt fram en annan bild: det var först liksom ett heligt barndomsminne, som fläktade omkring hennes själ, lik ljuflig vårvind, och sedan med glödande sommarvärma. Då Johan satt vid pianot och ackompagnerade till hennes harpa, då hans själ i eldig musik tycktes sväfva öfver läpparna för att samklinga med så många nyväckta toner i hennes eget inre, lyssnade hon och förvarade dem lik

"Fremlingen från Schweitz, som hör
En hemlands ton, som återför
Hans alpers och hans barndoms minne."

Eller också stod den stolta läkaren der med svällande ådror öfver sin panna och den sällsamma glans i sin blick, hvarunder hans stämma i vältaliga ord förrådde en själ mera mäktig och högtänkt än hennes.

Och nu bröto tonerna fram, dessa underbara toner, för hvilka slöjan omkring hennes hjerta brast i tu — dessa toner, som aldrig skulle fly derifrån, utan lefva för att bedåra — såra.

Högmodets kalla genius bortvände sig kränkt och förödmjukad; en god engel fläktade sin hvita vinge öfver Blidas panna och ett mildt vemods sublima smärta upplöste sig i tårar — oändliga tårar.

Nu hördes steg långt borta i korridoren. Det var grefve Sixtens.

Blida for med handen öfver sitt ansigte; dragen måste gifva vika för den mäktiga viljan: tårarna fröso bort i sin källa.

Blida räckte tyst sin hand åt fadern; tysta gingo de båda genom den långa korridoren, som doft återgaf ljudet af deras steg.

Flygeldörrarna gingo upp. Kanske var det ljuskronornas bländsken, som ett ögonblick kom Blidas lugna öga att darra.

I salongen var Nordenheim den förste som mötte dem. Då han med rörelse tryckte sin trolofvades händer till sina läppar och såg upp mot henne, läste han i hennes blick en kanske omedveten men innerlig bön om förlåtelse — denna blick emottogs och glömdes aldrig af det ädla hjerta, som kom henne till mötes.

ADERTONDE KAPITLET.

De nattliga Skyddsandarnas syner.

Frid, milda afton! Jord och himmel frid!

Runeberg.

Natten hade utbredt sin tystnad öfver slottet. De gamla välkända skyddsandarna smögo sakta utmed borgens åldriga murar och började sin vanliga rund. De ville se om den nattliga friden herrskade öfverallt.

Af skyldig vördnad skedde alltid det första besöket i slottsherrns sofrum.

Huru ofta hafva de ej sorgsna vändt tillbaka vid åsynen af den ädle grefven, som vid midnatt med nedböjdt hufvud och korslagda armar vandrade genom rummen med långsamma, ljudlösa steg, liksom nedböjd af en hemlig makt: det dunkla, ständigt följande minnet af en döendes hämnande skugga!

Men denna afton — hvad sågo de goda andarna?

Grefven var ensam, men nattlampan släckt. Häpna af oväntad glädje, stannade de nattliga fridsgenier

i midten af rummet, för att skåda den tafla som syntes i det djupa fönstrets hvalf, belyst af silfverklara månstrålar.

Borgherrns ädla gestalt stod upprätt i sitt högburna majestät; en länge saknad själsfrid hade utbredt sig öfver hans anletsdrag, der han med oförklarligt lugn tycktes höra huru tornuret upprepade tolf långsamma slag — den marterande, trettioåriga följeslagaren, talande om en evigt lefvande skuld, hade midnatten ej längre kraft att framkalla. Der stod i stället vid grefvens sida en försonande skugga, som vänligt visade honom mot stjernhimmeln, der vexlande norrskensflammor tågade i eldskyar öfver hvita fladdrande dok: det var icke mer den blodröda färg, som talade om död och mordeld öfver hans ungdomslif: det var den gudomliga kärlekens eld, som från jorden tagit den afplanade skulden, och som först *deruppe* skulle en gång skänka den ångerfulles själ en *här nere* nekad försoning.

Med helig stilla glädje sväfva de nattliga skyddsandar bort.

I borggrefvinnans sängkammare var allt tyst. Der behöfdes blott en blick igenom de mörkröda sidenomhängena för att se huru lugnt hon hvilade, försänkt i stilla sömn: det var en moders hjerta, som i glada drömmar fördes fram öfver tidens flod, der hon såg sonen i sina fäders stolta borg och vid hans sida den lysande pariserblomman Hortense v. S.

Och runden fortgick.

Med vördnad sväfva fridsgästerna sakta genom det jungfruliga sofgemaket fram till de luftiga skyar, som omgifva hvilolägret och för dem med lätt rörelse skilja sig. Men derinom var tomt och öde. Fåfängt

hade de svällande kuddarna bjudit sitt sköte; egarinnan såg det ej.

Den unga hvita gestalten lutar sitt matta hufvud mot den kalla, hårda fönsterkarmen. Hennes hjerta slår icke mera af ungdomseld och lif: det hade i ett ögonblick upplefvat all den fröjd som verlden eger att erbjuda. Samma toner, som lockade den stolta rosen att i yppig fägring nalkas solens glöd, samma toner hade vaggat den sköna kalkens förbrända stoft till hvila. På den öde, toma platsen tycktes väl ännu ett hjerta röra sig; men det var så höstligt, så vinterkallt; det slog så jemnt, så lugnt, så glädjetomt — snöhvit isfrost hade fallit öfver ljufligt sommargräs. Och detta hjerta, hvars ungdom så var härjad, gick hon att gifva den ädle man, som förtröstansfullt lagt sin lifs lycka i hennes hand. En röst hviskade till henne, att, innan hon blef den ädles maka, hon borde för honom blotta de ödsliga spillrorna af sitt höstliga inre. Hennes stolta själ slets af bittra tvifvel, hennes öga stirrade frågande bort i rymden. Då syntes emellan de skimrande norrskensflammor en glänsande stjernbild, i hvars strålar hon ville läsa detta milda, tröstrika språk:

"Misströsta ej, du jordens dotter! Leta ej uti ditt eget krossade inre, utan höj din själ hit upp: här finnes tröst och ljus! Här äro rika skatter som ersätta ditt förstörda hjerta: mildhet, ödmjukhet, ståndaktighet."

Och vid denna tanke spridde sig frid öfver hennes anlete och öfver hennes läppar sväfvade bönen upp till Gud.

De nattliga andar flögo nu pelartrappan uppföre till de praktfulla gästrummen.

Der låg en brudgum försänkt i sömnens hvila. Hans ande lefde bland förhoppningsfulla drömmar;

öfverallt såg han den idealiska bild, som han igenkände från sina barndomsdrömmar, sin första ungdoms inbillning. Drömmaren anade ej att lidelsens eld kunde förblända hans öga; då hans blick så kunde tjusas af en så sällsam trollmakt, hans hjerta fängslas så underbart, måste ock hon, som han kunde älska så, vara fullkomligt värdig hans kärlek, och han böjde sig i stoftet för denna andes undergifna blick.

Der var nattlig frid inom slottsmurarna. De milda skyddsandar sågo på hvarandra frågande:

”Hvar äro de, som höra oss till, som vi sakna?”

”Vi måste söka!”

Och tvänne af dem skiljde sig från fridskretsen och ilade i glädtig flygt långt bort från den stolta borgen.

Vid det fredliga hemmet nära kyrkan stanna de för att beskåda läkaren, som ännu långt öfver midnatt står i forskningar i vetenskapernas djup. Hans ungdomsfriska själ känner ingen trötthet, den kraftfulla gestalten behöfver ej ännu hvila; den forskande anden svingar uti sin djerfva flygt framåt. Framåt! — tala hans glänsande ögon; framåt! — säga pannans svällande ådror; framåt! — hviskar läpparnas stolta leende.

Och här uti blommornas hem sväfva de osynlige ned för att glädja sig vid oskuldens sömn. Oskulden sofver — huru fridfullt, huru ljuft! — Huru älskligt detta ansigte som slumrar på den hvita kudden, hvars fina spetsar, med sitt blyga behag, leka med de rika kastaniebruna lockar. Läpparnas friska rosor le — hela ansigtet ler och drömmarnas lätta genier föra henne till de blåa salar, der englakörer ljuda i himmelska melodier.

Liksom den klara, ljusa aftonstjernan öfver de lekande syskon, liksom en moder vakar vid barnets sömn och ler och fröjdas vid dess slummer; så står

den ädla fostersystern vid drömmerskans läger. Huru många gånger har hon ej med en älskande moders omsorg vakat öfver henne, försakande sin egen hvila! Och nu är det den sista natt, som slumrerskan hvilar i sitt hem. Då hon nu en gång kommer åter, skall hon väl då vara lika glad och lycklig, hennes sömn lika ljuf och lugn? Skola ej verldens stormar splittra detta oskuldsfulla hjertas frid? Och hvem skall följa, leda henne, skydda, vaka öfver hennes sömn? — Gud, svarar den ädlas förtröstansfulla hjerta — och tvånne klara tårar föllo ned på drömmerskans leende panna och hon böjde sig sakta ned för att bortkyssa dessa: denna kyss var en systers afsked, en moders välsignelse.

"Här var frid!" hviska de nattliga skyddsandar och svinga i sökande flygt långt bort i öde skogen.

Öfver det ensliga korset vid sorlande källan höja de höga furor sina af rimfrost betäckta kronor, glimmande med diamantens skimmer emot stjernhimmelns röda flammor. De späda blommorna uti kransen, som hänger öfver korset, darra under sin kyliga skrud. Månget löf, hvars fina stängel brytes under den isiga kylan, nedfaller öfver den svarta gestalten, der hon hvilar vid korsets fot. En stilla lugn sömn har välgörande utbredt sig öfver den trötta vandrerskans hufvud.

Också hit till klagande källan har en drömmarnas genius sväfvat till den ensligas hårda bädd. Också här får modersanden fly fri från alla fängsel i gyllne drömmarnas sfer och njuta hela glansen af sin sons framtid. Hon glömmer här de mångåra lidanden hvaraf hennes hjessa grånat, de mörka skuggors djup som omtöckna hennes själ — hon ser i dessa ögonblick endast sin sons sällhet. Sonen är hennes enda hopp, enda ljus, enda tro; förutan honom är allt

mörker. För henne finnes ingen Gud, ingen försoning, ingen evighet. Hvar, o tviflerska! skall du väl, då du återvaknar från din glänsande dröm, finna tröst? - - - O sömn, slut ännu länge den olyckliga i dina armar! Sorlande källa, stör henne ej med din eviga klagan! — Sof, sof ännu länge, du sorgens trötta slafvinna!

Stjerndrottningen blickar medlidsamt och vänligt ned på sofvarinnans bleka tinning och bjuder nordanvinden att hejda de brusande stormar. På en gång är allt i naturen tyst - - - allt stilla - - - allt lugnt.

De milda fridsgenier hviska sakta:

"Haf tack, milda natt, för din frid!"

Slut på Förra delen.

mörker. För henne finnes ingen Gud, ingen försoning, ingen evighet. Hvar, o tviflerska! skall du väl, då du återvaknar från din glänsande dröm, finna tröst? – – – O sömn, slut ännu länge den olyckliga i dina armar! Sorlande källa, stör henne ej med din eviga klagan! — Sof, sof ännu länge, du sorgens trötta slafvinna!

Stjernreflningen blickar medlidsamt och vänligt ned på sofvarinnans bleka tinning och bjuder nordanvinden att hejda de brusande stormar. På en gång är allt i naturen tyst – – – allt stilla – – – allt lugnt.

De milda fridsgenier hviska sakta:
"Haf tack, milda natt, för din frid!"

Slut på Första delen.

SVARTA GESTALTEN PÅ THORSBORG.

BILDER OCH MINNEN

FRÅN

FÖRSTA TREDJEDELEN AF VÅRT ÅRHUNDRADE.

Sednare delen.

STOCKHOLM.

ÖSTLUND & BERLING.

1850.

FÖRSTA KAPITLET.

Drömmer du mina känslors dröm?

Tegnér.

Det var åter midnatt. Kring den åldriga borgens salar sväfvade åter de osynligas underbara flock. De hade sväfvat så under det månan fulländade ett hvarf på sin bana, men de hade funnit det så ödsligt i den högborna ättens hem. Salarna stodo tomma, och i praktrummen andades intet menskligt bröst, drömde ingen menniskosjäl.

"Hvar äro de? Är det lycka, är det frid hos dem?"

Och andarna, ättens osynliga vänner, samlas till en färd bort i fjerran. Den luftiga flocken gestaltar sig till en fin molnfläck, till en månstrimma, till en stjernblick. Menniskoögon skåda icke den hemliga färden. Men från bergens tinnar hafva de lätta andarna, snabba som de vingade tankar, hunnit hufvudstaden och dess nattliga lif. Ty der dröjer icke hvilan i vinternattens skuggor, utan just då mörkaste stunderna rufva öfver den rika staden, utvecklar sig spelet

af dess finaste umgångeslif, utföras de blodigaste striderna inom hjertats verld, striderna om böjelser, om de djupaste lidelser, de flyktigaste tycken, der blickar gifva lif eller död, der heliga löften förflyga i yran, der eder brytas under lek, der löjet gömmer sig under sin förledande yta, och der menniskolyckan är den vanligaste af alla leksaker.

Fridens andar rysa, der de, liksom vilsna, saknande ett vänligt herberge, irra från de lysande salarne i det ena palatset, till det andra.

En af de praktfulla våningarne är inredd till en hvimlande fest. Dit bland allt hvad hufvudstaden äger utmärkt af börd och rikedom, af skönhet och smak, sänker sig, endast förnimbar för en oförklarlig anings dolda ingifvelse, de sväfvande andarnas flock.

I de skimrande spegelsalarna är allt fullt af strålar, af musik och af de utsöktaste dofter. I tusen kristaller bryter sig skenet af de otaliga ljusen och hvimlet af de glada gästerna mångdubblar sig, skådadt i speglarnas djup. Den smäktande dansmusiken, utförd af de bästa konstnärer, hvilkas musikaliska tankar här förslösas till lekverk för fåfängan och flärden, andas sin berusning genom salongerna. De dyrbaraste vällukter, ljuft döfvande, sväfva igenom luften. I konstnärligt ordnade grupper s'uta sig tillsammans den sydliga florans yppigaste alster, framtrollade såsom förvånade fremlingar i den nordiska vinternatten. Det är vetenskapen och konsten som hafva offrat sina ansträngningar, för att med dessa ädla gäster pryda den högdragna rikedomens fest.

Och genom salongerna hvälfver sig i tusende skiftningar det mångfärgade hvimlet af en festlig menniskoskara. Samhällets största utmärktheter, de mest lysande namn som läsas på häfdernas blad och bördens taflor, de verldsbekanta furstarne inom penningens verld,

hvilkas namn gälla som millioner på handelns vägar, här och der en af vetenskapens heroer och många af de utvalda, hvilka konsten gjort odödlige, men framför allt de skimrande herrarna af dagen, som visserligen bära lejons namn, men hvilkas tanke aldrig höjt sig öfver kretsen af nöjets intressen, och hvilkas förmåga utvecklat sig inom den strängt inskränkta rymden af en ledigt förd konversation, alla rörde sig här om hvarandra för att taga i betraktande de skiftande former, i hvilka det så kallade behagens kön här täcktes uppträda.

Liksom blommorna hade de sköna grupperat sig. Här hvilade några höga grefvinnor, hvilkas yppiga välmåga längesedan befriat dem från den lätta dansens mödor och kastade med stränga kännareminer sina blickar på den rörliga ungdomen, medan vördnaden, som stod för dem på tå, likväl kändes som en alltför tom ersättning för hyllningen, som fordom svängde dem omkring i danshvirflarne. På ett annat ställe hade rikedomen, fåfängan och smaklösheten stött ihop i hörnet af en divan, der de utsöktaste prydnader rönt den obehagliga motgången att blifva satta på ställen, der de just borde vara borta. Framför en stor spegel hade behagsjukan och sjelfbelåtenheten slagit sig ned för att pinas af den harmen att se sina bemödanden alltför litet bemärkta af andra blickar än dem som mötte dem ur spegeln. På många ställen hade ungdomen och obetänksamheten gjort upp parti med hvarandra och nästan öfverallt sökte egennyttan med sina beräkningar, sina förhoppningar att innästla sig. Artigheten fick esomoftast sitta emellan i trängseln och vettet och de naturliga behagen smögo sig med en viss hjertklappning merendels undan i vrårna. Högmodets och afundens andar voro ute på förvärf efter oförsigtiga offer. Men bland de osynliga an-

darna suto tyst gömda här i kalken af en tropisk blomma, der på den förgylda kanten af en tafvelram, här på den sirligt böjda armen af en kandelaber, der i vecket af ett smakfullt sidendraperi, de okända gästerna som ankommit från den åldriga borgen.

Och de sågo, de tysta genierna, de sågo ett ädelt par som sväfvade fram, med stolt värdighet lugnt betraktande all den bländande prakten: det var hon, deras älskade ättefröken och hennes brudgum. Han, den mångerfarne, var icke en främling i sådana salar, för honom hade all den yttre prakten förlorat största delen af sitt värde, sedan han vid sin arm förde sitt lifs skönaste prydnad. På hennes ansigte uttryckte sig också kärlekens lycka: liksom hennes hvita gestalt omgafs af de rika men smakfulla diamanternas skimmer, så strålade omkring hennes läppar ett leende, ett underbart uttryck, och endast andarna som kände henne bättre än den festliga omgifningen gjorde det, de sågo derunder en känsla, som hviskade förebråelsens smärtsamma språk till hennes hjerta.

På ett annat ställe halkade förbi en andes blick en gestalt, om icke en af festens yppersta skönheter, likväl en täck, en intagande dansarinna. Det var hon med det för vänskapen så varma och öppna hjertat — Therese Lindesparre. Småleende betraktade henne andarna, då hon flög dem förbi, och de nickade vänligt åt det, som de sågo inom henne.

Näst efter henne följde en fin gestalt, en sväfvande gratie i blommornas krans. Genom rosendoftet som omgaf henne smög den betraktande anden så sakta, liksom lockad af ett underbart frändskapsband, och skådade ned i de strålbruna ögonens spegel, för att fira en glädjefest med det femtonåriga hjertats skära bilder. Och genom dessa flög en aning, en fläkt af välkänd värma i den främmande hvirfveln, ett

troget minne ifrån drömmens underverld. Men den glada anden lemnade nu sina syskon och öfvergaf festen.

Nu uppstod plötsligt en rörelse uti salongerna. En öfverraskningens tystnad, efterträdd af ett sakta sorl, utbredde sig öfverallt och allas blickar flögo mot den dam, som nu inträdde. Det var den väntade pariserblomman, som först nu visade sig uti den svenska societeten, hvilken redan på förhand hyllat henne såsom sin drottning.

En parisisk glacèhandske, röjande handens klassiskt späda former, hvilade lätt på excellensen, grefve v. S:s arm. Den sjuttonåriga Hortense fördes af sin far genom pelarraderna. På hennes panna stod det säkra medvetandet att allt det skönaste i festen dock förduuklades af henne. Hvem skulle väl våga en jemförelse med arftagarinnan af ofantliga rikedomar, henne, hvilkens skönhet förbländat sjelfva Paris? Med en lätt böjning på hufvudet besvarar hon den bugande skarans helsning, som hon går förbi lik en furstinna med en hel svit af uppvaktande kavaljerer.

Hvem är det väl som först får dansa med balens sköna drottning? — Hortense räcker handen åt en lysande militär, en son af landets förnämsta familjer. Skyddsandarna igenkänna honom. Det är deras unga ätteherre, som svingar "sirenen" omkring salongen efter galoppens brusande toner.

Efter dansen stannade Hortense några ögonblick för att med en fransyskas egendomliga liflighet meddela den så ungdomsglada grefven några anmärkningar, lekande och qvicka, om också icke särdeles djuptänkta, men yttrade med ledighet och behag. Då fästades hastigt hennes snabba och uppmärksamma blick på en ljus, ungdomligt smärt varelse, som lätt sväfvade förbi henne och i detsamma höjde mot henne tvänne

sköna ögon, i hvilka det öppna afundsfria uttrycket af en ödmjuk hyllning tydligt framträdde.

Ett uttryck af öfverraskning flög, ehuru blott ögonblickligt, öfver Hortense's drag. Men hon fortsatte med oafbruten lätthet sitt samtal med grefven, till dess hon i detsamma varseblef att också hans ögon, i känslan af ett innerligt välbehag, följde den ljusa gestalten. Det undflydde icke hennes fina urskilning att grefve Alexander ett par gånger under fortsättningen af samtalet föreföll liksom litet förströdd. Då smålogo hemlighetsfullt aftonens osynliga gäster.

Men nu inträdde uti salongen en ny gäst som väckte ett visst uppseende. Det var en okänd medelålders man, som bugade sig för värdinnan. Främlingens dystra ansigte var en sällsam motsatts till alla de glatta solskinsblickarna i den hvimlande mängden af öfriga gäster. Hans mörka hy vittnade om långvarigt vistande under söderns sol och de långa, till hälften grånade mustascherna dolde endast obetydligt det sardoniska löje, hvarmed han långsamt vände sitt öga mot det glittrande hvimlet der han stod, lik en mörk runsten öfver ett blomstrande fält.

Främlingens namn hade ej på ett tjugutal af år ljudat genom dessa salonger; hans namn var således ej kändt af många. Endast några äldre damer, som suto nära värdinnan och hörde af henne detta namn, kände en fin sprittning genom sina nobla ådror och vände blickarna på denna dystra gengångare af en försvunnen ungdomstid. Kanske anade han de känslor hvarmed dessa damer tycktes fästa på honom sin uppmärksamhet, ty med det lika artiga som sarkastiska löjet helsade han dem och tycktes just vara i begrepp att nalkas, då han hastigt vände sitt hufvud tillbaka mot värdinnan.

Vid hennes sida stod nemligen en annan gäst. Ljudet af dennes röst, då han talade med friherrinnan, hade väckt främlingens uppmärksamhet och hans dystert brinnande blick riktades på en mans drag, i hvilkas ädla och harmoniska proportioner en hög tänkares, en stor vetenskapsmans ande afspeglade sig. Det var läkaren, som i detsamma med sina lugna men genomträngande ögon mötte främlingens.

Men i detsamma som en underbar darrning genomflög främlingen, framträdde till läkarens sida den ljusa gestalten af hans ungdomssyster, helsad af värdinnans förbindliga leende. Läkaren fattade hennes hand och förde henne med uttryck af denna lugna, ljufva och öfverlägsna vänlighet, i hvilken på en gång faders- och broderskärlek tycktes sammansmälta, bort i hvimlet.

Vid åsynen af den ljusa varelsen ilade genom hela främlingens inre en ström af sällsamma känslor. Det var såsom en ljusflod hade hvälft sig blixtsnabbt öfver hela den dystra banan af hans förflutna lif. Men efter det ilande skenet öfver hans dunkla minnen, blef det å nyo mörkt i hans inre. Han kände sig upprörd. Men hastigt beherrskande sig sjelf, trädde han fram till värdinnan, för att med ett som han trodde likgiltigt småleende fråga henne, hvilka de båda unga gästerna voro, som nyss lemnade henne.

Då bäfvade de hemlighetsfulla andarna, de som visste mer än som var uppenbart för menskliga ögon.

Men genom festens prakt ljöd i allt mera smältande toner den berusande musiken och aningarnas barn, de strålbevingade, flögo åter ut bland midnattsmolnen — och den gamla borgen återfick sina osynliga fridsandar.

ANDRA KAPITLET.

"Är då vagnen verkligen så kuriös, efter du fäst observation vid den, min söta Therese?"

"Inte precist kuriös, min bästa mamma, men den skiljer sig från alla andra: den är nästan hemsk. Hela ekipaget och livrèt är kolsvart, endast några guldtofsar uti kuskens trekantiga hatt; det är mera förnämt än elegant."

"Parol d'honneur! lilla nåden har rätt — ett frappant ekipage!" sade baron Strutzenhjelm och lorgnetterade genom fönstret på den omtalade vagnen, som långsamt tågade gatan uppföre.

"Nå se, den stannar här nedanför: kära Jenny, kom skall du få se så besynnerligt!"

"Min lilla Therese", yttrade friherrinnan, "hvad finner du så besynnerligt uti att ett bättre ekipage stannar här?"

"Ack", utbrast fröken Napoleona och blickade långsamt upp ifrån Byrons Childe Herold, "hur kan lilla Therese fästa uppmärksamhet vid vagnarna, som passera på gatan?"

"Nå ser du, Jenny", fortfor Therese lika ifrigt: "fotsteget är redan nere — nu flyger vagnsdörren upp – – – rättnu få vi se något rätt märkvärdigt – – – Ah – – – det är sjelfva nattens drottning!"

"Hvilken skada för scenen att ej kunna prestera en så charmant figur till nattens herrskarinna!" utropade baron Strutzenhjelm.

"Men hvad kommer åt dig, lilla Jenny, du ser helt bestört ut – – –"

"Den första aftonvind, som förebådar natten, kommer liljan att darra", inföll baronen, som alltid talade i blomsterspråk till Jenny.

I detta ögonblick öppnades salongsdörren och en betjent anmälte:

"Grefvinnan Xaviera!"

Detta namn spridde förundran hos alla; men deras uppmärksamhet upptogs oinskränkt, då den anmälande försvann och i stället en främmande svartklädd dam inträdde i salongen.

Hon hade tagit några steg framåt, men stannade nu och vände långsamt sitt nattsvarta öga omkring den församlade familjen, tills hon slutligen lät det forskande qvardröja på värdinnan, som instinktmessigt hade rest sig från divanen, men ej med det vanliga småleendet nalkades sin gäst, utan med en oförklarlig känsla letade efter ord att tilltala den besynnerliga damen.

Denna bortsköt med handen den svarta krusflorsslöjan från sitt ansigte och åsynen af dessa drags dystra stolthet spridde en känsla af nästan häpen vördnad hos alla, som med allt mera stegradt intresse och förundran betraktade henne.

"Friherrinna Lindesparre!" sade den främmande, i det en sällsam klang tonade genom den dofva graf-

stämman, "förlåt att jag så okänd inträder i ert hus; men min förvandtskap med kyrkoherden Walden berättigar mig att visa det intresse, som jag fäster vid hans fosterdotter."

"Min grefvinna!" svarade friherrinnan med återtagen fattning, "för mig är det ett stort nöje att i mitt hus få emottaga en dam, som — som intresserar sig för vår lilla älskliga Jenny Walden."

Grefvinnan böjde endast litet på hufvudet, såsom svar på värdinnans artiga inbjudning till divanen och tycktes vara i begrepp att i stället nalkas fönstret, då hon åter vände sig tillbaka och sade med ett sällsamt tonfall i sin röst:

"Tillåt mig, fru friherrinna, att några ögonblick få tala vid den unga Jenny!"

Utan att afbida ett svar, nalkades hon långsamt men med säkra steg fönstret der Jenny stod, lade sin hand öfver hennes arm och förde henne sakta med sig till det inre kabinettet.

Då hon lemnat salongen bröts på en gång den underbara förtrollning eller rättare häpenhet, som detta plötsliga uppträde spridt hos salongens innevånare.

"En högst singulier tilldragelse!"

"Oh, i sanning, en uppenbarelse från mythens verld!"

"Parole d'honneur — den förträffligaste lady Macbeths figur!"

"Det var ju som jag sade, det skulle bli något rätt besynnerligt! Men att detta besök skulle gälla min stackars Jenny - - -"

"Min lilla Therese", yttrade friherrinnan med vigt, "jag visste alltför väl, innan vi lierade oss så nära med Waldenska familjen, att, ehuru deras rang nu är något ringa, de likväl hafva sitt ursprung ifrån en gammal adelig slägt, hvaraf ännu några få återstå."

"Men, ers nåd", vågade baronen invända: "grefvinnan Xavieras namn låter icke svenskt."

"Det är sannt, min bästa baron Emil; de sista *von* Valderna begåfvo sig till Spanien för många år sedan, der de förenades med familjen Xaviera. Det gläder mig att vår lilla protegé får göra bekantskap med någon af sin slägts ädla grenar. Denna händelse skall kanske inverka på hennes lefnadsförhållanden."

Friherrinnan smålog åt sin lyckliga ingifvelse att kunna gifva en vändning med så lysande färg åt denna händelse.

"Man skall få se", utbrast Therese skrattande, "att vår dystra grefvinna kom med dödens budskap för att utnämna Jenny till arftagerska af en omätligt stor spansk egendom."

"Det är icke omöjligt", återtog friherrinnan med en oförmärkt blick på baron Strutzenhjelm, "men det är också troligt, att lilla Jenny ej sjelf får veta det ännu; hon är ju nästan ett barn."

"Ah, jag anade alltid", sade baron Emil lifligt, "att ers nåds förtjusande skyddling ej var en af dessa obetydliga "landets barn", utan apparanser till något högre - - -"

"Min bästa baron Emil", afbröt frihersinnan småleende, "jag ser att min plan med Jenny Waldens införande i stora verlden är genomskådad: det är något skönt i den tanken att veta den stackars varelsen ej längre vara frånstängd den ställning i lifvet, som hennes ädla ursprung fordrar; ty ehuru Jenny väl endast är en *fosterdotter* till kyrkoherden Walden, är hon likväl hans nära anförvandt och således, som vi förmoda, förbunden med familjen Xaviera."

"Hvilket ädelt företag, min nådiga friherrinna, att återförvärfva den unga damen sina förfäders rättmätiga glans!"

Friherrinnan Lindesparre rörde sitt hufvud med den henne så egna nobla böjningen, som gaf tillkänna att hon behagade förklara sin tillfredsställelse.

Och orsak hade hon att vara belåten. Hennes idé att under sitt beskydd presentera Jenny Walden hade ju fått den aldravackraste färg. Den unga skyddlingens namn kunde vinna en glans, som blefve ett fribref att närma sig de förnämsta familjer, ett sken, som kunde försona och i verldens ögon öfverstråla hennes ringa börd. Att verlden skulle få veta allt detta, derom var friherrinnan försäkrad, tack vare hennes kännedom af baron Strutzenhjelms karaktär.

Och under det dessa tankar hvälfde och vexlade uti friherrinnans hufvud, fortfor hennes omgifning att med stegradt intresse betrakta den hemlighetsfulla dörren, som för deras blickar dolde det sällsamma mötet. Skämt och gissningar vexlade om hvartannat; men slutligen kunde Therese ej längre dölja sin oro och gaf derigenom ett nytt skäl åt baron Emil att skämta öfver damernas förtjusande arfsynd.

Och sällsamt för Jenny var mötet uti kabinettet.

En gång förr hade denna högvexta gestalt i sin hemska sorgdrägt stått framför Jenny Walden: en gång förr hade denna silkesmjuka men dödskalla hand förisat pulsarnas varma svall: en gång förr hade branden ur dessa djupa ögon kastat ner i det femtonåra hjertat en känsla af bäfvan och dock fängslat det med sin mörka men underbara tjusningsmakt.

"Julies dotter!" hviskade den sällsamma stämman med en så mild böjning, att Jenny ovilkorligt uppslog sitt darrande öga. "Vid din moders minne, lugna ditt hjerta! — får jag säga dig hennes helsning?"

"Från min moder? — ack, tala!" sade Jenny med ett så strålande leende, att all fruktan tycktes halva flytt ur hennes väsende.

"Jag har kommit", återtog Bertha, "för att lemna dig de minnen, som din mor vid sin död anförtrodde mig."

"O, min gud! *hon* tänkte på mig då! hon helsade mig?" utbrast Jenny och log genom de tårar som fyllde hennes ögon.

Bertha betraktade henne en stund med underbara känslor; långsamt drog hon med handen öfver sina ögon, kanske för att skingra skuggorna, som dunkelt sväfvade för dem, eller ock att ej för ett lefvande vittne förråda sin rörelse, sin smärta.

"Min mor", upprepade Jenny bedjande, "hvad hon måste hafva varit god! Var hon också lycklig?"

"Hon var lycklig. Hennes lif var en sommar af ljuflig värma, som smekte alla — ja, hon smekte sjelfva den ishårda natt, som vågade, lik en dödsvart sky, nalkas henne med hämndens raseri; men hon kunde ej hata — hon var god!"

Dessa ord upprepade Bertba liksom för sig sjelf. Först då hon kände sin hand vidröras af Jennys, spratt hon till och tycktes ihågkomma att hon ej var allena.

"Hvad sade min mor? — hur helsade hon sitt barn?"

"Din mor, Jenny", började Bertha åter, "lefde uti en lysande verld, der hon var älskad; hennes namn klingade skönt, det var ej så obetydligt som det hennes dotter nu bär; men *detta* namn var en förbannelse, ty det var — *din faders.* Märk detta, Jenny! — Din välgörares namn är väl ringa; men bortlägg det aldrig: ty det är en välsignelse."

"Men - - - min far — gode Gud! — jag förstår inte - - -"

"Må du aldrig förstå hvad förbannelse är! — Hör du, Jenny, skulle någonsin någon tala till dig om din far, så frukta honom: han vill dig ej väl. Du

vore ej värdig att vara Julias dotter, om du ej afskydde honom. Men hon — hon var så god, hon älskade dig så mycket; se här hennes helsning, hennes sista tanke — hennes sista skatt."

Bertha öppnade ett marokinsfodral och för Jennys häpna öga syntes, likt ett haf af hvita vågor, de dunkelhvita perlornas rikedom.

"Se, dessa perlor har din mor burit: detta diadem har hvilat öfver hennes hjessa: denna kedja har otaliga gånger slingrat sig omkring hennes hals — ja, hon var skön med dem, skön såsom dessa perlor och lycklig — hon har ej, liksom jag, frusit under deras tyngd. Och detta diamantkors — ha! det är detsamma, jag känner igen det — hon fick det af Albert; men hon har helgat det med sina tårar, hon har burit det vid sitt hjerta."

Bertha tystnade plötsligt. Med darrande händer fattade Jenny kedjan, hvarvid diamantkorset hängde och förde det vördnadsfullt till sina läppar.

Uti Berthas ögon blixtrade en sällsam eld.

"Ah", sade hon med en röst af skärande smärta, "jag ville blifva bedragen som hon, beröfvad mitt barn, lida vansinnets qval, för att - - - o himmel och afgrund! - - - se en enda skymt af denna kärleksblick till en mor ur *hans* öga!"

Bertha syntes sjunka tillsammans, hennes läppar darrade af vild smärta och för att dölja det hemska uttryck, som spridde sig öfver hela hennes ansigte, sänkte den svarta slöjan sig ned.

Liksom en talisman mot mörka makter, tryckte Jenny diamantkorset hårdt i sin hand och närmade sig den svarta gestalten, som med händerna hårdt sammanpressade tycktes hafva sjunkit tillbaka uti flydda tiders minnen.

"Hvem är ni, sällsamma fru?" hviskade Jenny bäfvande. "Grefvinna kallade man er? — Xaviera —? Kanske var också detta min mors namn? Ack, jag ville så gerna en gång uttala det! Jag skulle ej begära att få bära det; men jag ville en gång, blott en gång, få höra detta dyrbara namn. Ack, ni känner det, grefvinna — ni var ju min mors vän?"

"Din moders vän!" upprepade Bertha, men afbröt hastigt, "mitt mål är slutadt här: hvad skulle jag mera kunna säga dig? — Farväl!"

Lika ogenomträngligt som åskmolnet, då det skrider framåt öfver en bäfvande verld, lade sig de slutna anletsdragen öfver den brusande lava, som sjönk ned i detta hemlighetsfulla djup, för att brinna — bränna.

Då kabinettsdörren åter öppnades, inträdde grefvinnan Xaviera i salongen med dyster höghet, men blott för att taga afsked af den Lindesparreska familjen.

TREDJE KAPITLET.

> Dyster natt låg alltid på mitt hufvud,
> Som en frostnatt ligger på en blomma.
> Men utur det moln, som likt en svepning
> Mina ungdomsfröjders lik betäckte,
> Bröt sitt sken en salig älskogsstjerna.
>
> *Vitalis.*

Novemberdagens tidiga skymning hade hastigt sett sig undanträngd af vaxljusens sken uti första våningen af Cronschiöldska huset vid drottninggatan.

En half timma efter middagen hade förflutit. Grefve Sixten hade begifvit sig till sina rum, upptagen af några affärer. Grefvinnan, som gifvit befallning om utsättandet af visitlådan, emedan de sednare på aftonen ämnade tillbringa en par timmar på spektaklet, tänkte med nöje att denna dag vara befriad från alla uppvaktningar och visiter. Med tillfredsställd min förde hon derföre silfverarmstaken något närmare och framtog sitt broderi.

Fröken Blida lät framsätta sin sybåge. Grefve Nordenheim — den tredje personen uti den förtroliga aftonkretsen — föreslog att föreläsa damerna något ur de Engelska arbeten, som lågo på lektyrbordet.

Detta förslag vann bifall så väl af grefvinnan som fröken; väljandet af lektyr öfverlemnades åt grefven.

Snart var Nordenheim i ordning. Han kastade en vältalig blick på sin fästmö och började episoden om Peri'n och Paradiset i Thomas Moores Lalla Rookh.

Nordenheims stämma, så klangfull och djup, tycktes afspegla hans egen själs tankar, då han med en ej öfversvallande, men varm känsla återgaf den ädle skaldens ord.

Blida höjde ovilkorligt blicken från sitt arbete och fäste den med uppmärksamhet på Nordenheim. Hvad som föregick uti hennes inre måste hafva varit underbart: en hel verld af skiftrika tankar. Hennes öga, nyss så kallt och lugnt som hafsvågens vinterspegel, skimrade plötsligt af en eldflammas frambrytande lågor; öfver hennes klara panna sväfvade en sky, som sänkte och åter höjde sig allt efter som hon tycktes vilja inpregla Nordenheims drag i sitt minne. Men liksom tröttad af ansträngning sjönk hennes blick åter ned; den rodnande rosen på hennes kind flydde bort och — en tår rullade ned på de färgrika rosor, hvilka hon broderat åt den lycklige brudgummen. Han anade icke att för hvar och en af de blommor, som i praktfull skönhet här sprungo upp under hennes hand, en sådan flydde vissnad bort ur hennes hjerta.

Grefvinnan Elisabeth, som med vanlig intresserad men kall uppmärksamhet lyssnade till skaldeverket, lyftade ej blicken från sitt broderi. Men Nordenheim, som mera fruktade än trodde på en oöfverstiglig skiljemur emellan sitt och sin trolofvades hjerta, kände att en gemensam konstnjutning bildade ett slags föreningsband emellan deras själar. Dem sjelfva omedvetet, gömde de båda en känsla, som sorgligt klagade öfver att de väl tillhörde men ej funnit hvarandra. Norden-

heim satt vid Blidas sida och kunde derföre lätt varseblifva hvarje hennes rörelse. Han tystnade hastigt och betraktade sin fästmö med förvåning — beundran. Väl hade han sett Blida vexla många olika uttryck, hennes väsende undergå mången förändring, ifrån en hänförande glädtighet till stolt likgiltighet, ifrån ett satiriskt nästan föraktfullt smålöje till en mild fängslande ljufhet, ifrån en tjusande naturlighet till ogenomträngligt allvar; men nu var det så längesedan Blida vexlade så; hon var ständigt nu så lugn, så mild, på en gång allvarlig och skämtande, väl något sluten, men alltid röjande ett bemödande att gå Nordenheim till mötes, att liksom göra sig värdig hans omsorgsfulla kärlek. Väl kom ofta hennes kalla men vänliga leende Nordenheims hjerta att liksom kylas ett ögonblick — men just då sväfvade alltid öfver hennes panna ett drag liksom en omedveten ödmjuk bön och — var Blida ej skönast just då, var hon ej mera älskvärd så? — Men den klara emaljen i hennes öga hade äfven under hvarje förändring ännu aldrig röjt spår af en djupare känsla. Och nu — der på den yppiga silkesrosen, hvarpå hennes hand ännu förde den hastiga nålen, liksom för att på samma gång fullända dess skönhet och genomstinga kalken till ett förtärande minne, der låg den skimrande perlan och, o ve! — lockade från det sammanpressade hjertat ännu en, som af ögonens svarta slöja ännu skymdes bort.

"Blida!" hviskade Nordenheim, mera beundrande och kärleksömt än någonsin, under det en rörelse af ofattlig sällhet genomströmmade honom. "O, Blida, älskade, tillbedda: ditt hjerta eger då qvinnans sublima känsla — det är icke en dröm Blida, skänk mig nu en enda blick!"

Nordenheim hade slutit hennes hand emellan sina — den var kall, men sakta började hennes pulsar sin

jemna varma gång och då Blida slog upp sina ögon, strålade ett uttryck af så himmelsk känsla ifrån dem, att Nordenheim blickade in genom en förlåt, till en himmel, som kanske aldrig skulle tilldelas honom, endast bittert gäcka honom med sin bedrägliga, alltför snart förfrusna glans.

Ty endast ett ögonblick varade denna villande sällhetsdröm: det nästa var tåren försvunnen, ögat stilla sommarljumt, endast något oroligt, men också det vanliga vänliga leendet på hennes läppar.

"Tack, min goda Hugo!" sade hon likväl med hjertligare röst, men hastigt öfvergående till en fint skämtande ton, "tack, du underbara, mäktiga Peri!"

Grefvinnan hade vid läsningens afbrott sett upp. Hon såg den rörelse, som afspeglade sig i de trolofvades ansigten och — besynnerligt nog hade det aldrig förr fallit modern in, att ett band af varmare känsla fästat hennes dotter vid Nordenheim. Den kalla verldsdamen, ehuru sjelf i hemlighet brinnande af en mångårig kärlek till sin make, hade dock aldrig tänkt sig att något annat än börden, rikedomen, med ett ord allt det passande uti detta parti, varit driffjedern till hennes kalla, stolta dotters förlofning. Men nu, denna underbara blick, som utbyttes emellan dem — ah! — de förstodo hvarandra, de lyckliga, ingen missförstådd känsla skulle åtskilja dem, och att Nordenheim älskade Blida, det förstod Elisabeth — hvilket lif af sällhet och lycka väntade dem! — Det var då dottern, som först skulle få uppbära belöningen för moderns lidna oförrätt — ingen ersättning skulle lifvet med sin gäckade lycka skänka åt Elisabeth sjelf — nej! nej!

"Vet du, min Blida", fortfor Nordenheim, "hvad jag i detta ögonblick skulle önska?"

Blida skakade på hufvudet.

"Att få höra en af dina ljufva sånger; din davidsharpa har ju stått sörjande och tyst så länge."

"Min harpa? Bästa Hugo, du vill då ej föra oss fram med Perin till sjelfva paradiset?"

"Kärleken är nyckfull — den vill ej längre höra de döda orden, den vill i verkligheten återvinna paradiset."

Redan stod Nordenheim vid harpan, som tycktes hafva dragit sig än djupare emot den dunkla väggen, för att ej så klart belysas af ljuskronans sken.

"Min goda Hugo", sade Blida något hastigare än vanligt, "jag har ju ej spelat harpa på så länge - - -"

"Men", yttrade grefvinnan, "jag vet ej, min bästa Blida, hvad som hindrar dig att spela!"

Blida reste sig upp och tog davidsharpan småleende af Nordenheim. Det enda, som röjdes i hennes väsende för dennes forskande blick, var en halfqväfd blixt, som konvulsiviskt skälfde till under hennes ögonlock, men handen vågade ej darra, då den böjde sig ned för att omfatta strängarna, och likväl skulle de framkalla ljud — ljud som kanske skulle upprifva slöjan öfver de förklingade toner, hvilkas minne ännu ej hunnit tyna bort.

Ett hastigt ackord hördes nu så säkert, så fast, att om någon orolig aning nyss vågat smyga sig in uti Nordenheims tanke, den lika snart måste försvinna.

Men liksom befriad från ett oändligt qval, såg Blida med oförställd glädje upp, då i detta ögonblick hennes far inträdde.

Grefve Sixtens ankomst påminte om tidens framåtskridande. Klockan var öfver sju — det var tid att fara till spektaklet.

Kanske hade Blida Cronschiöld aldrig med lifligare glädje skyndat till operan.

Utanför det upplysta theaterhuset stannade Lindesparreska ekipaget.

För första gången inträdde Jenny Walden genom den stora porten, som föreföll henne lik ingången till ett länge drömdt paradis. Den af halfklara lampor upplysta förstugan, der kommande personer oupphörligt hvimlade om hvarandra, än skyndande framåt, än samlande sig i grupper och under korta betydelselösa samtal kastande en mer och mindre likgiltig eller nyfiken blick på förbigående — allt detta föreföll det ännu landtliga sinnet helt underbart. Instinktmessigt slöt hon sig närmare till den unge kavaljeren, som ledde henne och Therese uppföre stora trappan. Nu stannade sällskapet vid en dörr, en bra liten dörr — besynnerligt: här hade just Jenny väntat sig en väldig flygeldörr.

Friherrinnan drog sin arm tillbaka ifrån sin artige ledsagare och med en nådig blick belönades baron Strutzenhjelm för sin uppvaktning; derefter vände friherrinnan sig tillbaka för att se efter sina följeslagare. Redan stod Jenny med klappande hjerta och blicken oroligt fästad på den lilla dörren, som — just nu flög upp.

Jenny kände ej den vänliga tryckningen af Thereses hand, men hon fördes framåt och emot hennes förbländade öga, hennes tjusta öra strömmade ett svall af ljus — ett svall af musik.

Väl måste allt detta vara en dröm, men långt skönare än de fordna drömmarna.

Öfver alla de glänsande loge-raderna halkade Jennys blick, så högt — öfverallt hvimlade lif och rörelse, och då hon sänkte den ned, strålade hela amfiteatern af panascher — och blomsterprydda damer, hvilka bildade brokiga kransar omkring martis-slägtets

lysande uniformer. Och der i fonden det rosenröda draperiet. Ah — hvad kunde väl dölja sig bortom denna förlåt!

Jenny hade icke tid att se främlingen, som inträdde uti logen straxt bredvid, men friherrinnan och hennes döttrar besvarade hans helsning och mekaniskt följde Jenny deras exempel.

Men elektriserad af den lika hastiga som allmänna rörelsen öfver hela theatersalongen, såg också Jenny framåt och se! — fondväggen hade försvunnit.

Der stod den Orleanska Jungfrun förverkligad med den nästan öfvermenskliga skönhet, hvarmed Jennys fantasi målat henne. Den storm af helsnings-rop, som mottog henne, genomdallrade Jennys hjerta, som med den glänsande, ej mera darrande, blicken sände henne sin hyllning.

Hvarje ord som hördes från scenen, var Jenny så välbekant och ändå — huru annorlunda! Der syntes Johanna d'Arc uti sitt stilla hem, slitande sig från sina systrars krets, sysselsatt endast med sina egna drömmerier; men i det ögonblick då hon bryter bandet, som fäster henne vid detta hem, och sätter hjelmen på sitt hufvud för att störta ut i striden, hvilken sällsam kraft som lifvade henne, huru sköna klingade hennes ord! — Då svällde Jennys hjerta af förtjusning och när de stormande bifallsropen åter hördes, sammanknäppte hon sina händer och hennes ansigte strålade af all denna inre fröjd. Ack, endast ett ögonblick hade flytt bort och redan var första akten förbi.

Jenny såg ej, förstod ej att främlingen der bredvid med allt mera uppmärksam blick betraktade henne, och huru det dystra, hånfulla uttrycket långsamt gaf vika, liksom nattsvart mörker flyr för skymten af en morgonrodnad.

En gång förr har denna morgonstjerna genombrutit främlingens dystra natt, denna balsam smekande uppvärmt den svepning, som jordat hans förhoppningar. Och molnet, som dref enslingens själ omkring i nattsvart kaos, hade då skingrat sig för en röst, en välkänd englastämma - - - - -

Men åter *då:* hvad sällsamt evigt gäckeri! Hon kunde ju ej vara den han sökte, och harmsen, dubbelt förbittrad öfver denna irring, hade han våldsamt slitit sin själ derifrån. Men nu fördes han åter så plötsligt i hennes närhet — åter denna tjusande villa, denna likhet — hade endast hennes kastaniebruna lockar egt solens guldfärg, då — då - - - Men han måste ännu en gång höra hennes röst.

Och han böjde sig ned och sade sakta till Jenny ord som inneburo en klagan, en bön för att få höra hennes röst.

Men Jennys tankar sväfvade ännu så lifligt omkring den försvunna "Jungfrun", att hon ej kunde fatta det någon kunde tala om annat, än henne. Hon uppslog derföre sitt öga mot främlingen och svarade med sitt egendomliga barna-leende:

"Ja, hennes röst var så skön: jag känner så väl igen den."

"Ni har då hört den! — ni minns den ännu?"

"Skulle jag kunna glömma den! — skulle jag inte ha hört den?"

"Men många år ha se'n förflutit."

"Åh, jag har hört den mycket ofta."

"Hvad! — verkligen — o, hvar?"

"I mina drömmar."

Främlingen log; men denna gång fanns ingen bitterhet, ingen smärta i hans löje.

"Och ni minns ännu en moders stämma?" frågade han plötsligt.

Jenny bleknade och såg bestört på de besynnerliga anletsdragen, som voro henne nära och som på samma gång djupt rörde hennes hjerta och fängslade henne vid honom och åter kommo henne att darrande draga sig tillbaka.

"Nå, hvad säger lilla Jenny om pjesen?" frågade i detta ögonblick friherrinnan Lindesparre. "Ah, baron Palmfelt — ett charmant skådespel, Orleanska Jungfrun! Jeanne d'Arcs rol utföres verkligen med mycken sublimitet af mamsell H."

"Ännu är det ganska obetydligt", sade baronen likgiltigt, "men uti de följande akterna får mamsell H. utveckla hela sitt snille — der är hon också verkligen sublim."

"O, hvad hon är herrlig!" inföll fröken Napoleona, "hvilken själsnjutning för den store Schiller, om han kunde skåda denna fullkomliga uppenbarelse af sitt snilles skapelse: hans sköna 'Jungfrau von Orleans'."

Redan hade det ljusa draget fläktat bort ur Palmfelts ansigte; åter stod der det dystra hånlöjet, då han, som alltid, fästade sin skarpt forskande blick på den han tilltalade; nu såg han på fröken Napoleona, liksom lät han henne omedvetet få umgälla, att hon vågat tilltala honom, dock svarade han med den kalla artighet som konvenansen fordrade:

"Huru vet fröken, att Johanna d'Arcs rol fullkomligt motsvarar den Jungfru af Orleans, som Schiller skådat i sin fantasi?"

Fröken Napoleona blef något öfverraskad. Hon svarade liksom utmanande:

"Den, som älskar konsten, vare sig artist eller skald, måste ju älska det sköna såsom motsvarande sin egen själs bilder: artistens öga njuter af det landskap

han tecknat utaf. Skalden måste hänryckas utaf, att se sin drömda skapelse förbytt i verklighet."

Fröken Napoleonas etheriska hand flög öfver de svartbruna ögonen, hvilka derefter med hela sin eld höjde sig mot baronen. Friherrinnan betraktade sin dotter med ett småleende, men den besynnerlige baron Palmfelt förändrade ej ett drag uti sitt ansigte.

"Så, fröken tror att detta är samma förhållande", svarade han endast, liksom han ansett det likgiltigt att vidare utreda sin egen tanke.

Under allt detta hade Jenny med oafbruten uppmärksamhet betraktat honom, och alla de undrande oförstådda bilder, som sammanträngde sig uti hennes inre, förvirrade hennes tankar. Det var på en gång så mycket: hon kunde ej fatta, ej reda dem alla, och liksom bedjande flög hennes blick omkring de hvimlande raderna; men de voro så fremmande alla — ingen från hennes hem!

"Hör du, Jenny", hviskade fröken Anastasie med ovanlig lifligbet, "ser du en herre dernere på öfra amfitheatern, med gardes-uniformen, och som talar med damen i röda mantiljen — se på honom!"

"Hvar? — der? — hvarföre skulle jag se på honom?" frågade Jenny, "hvem är det?"

"Åh, det är detsamma hvem han är; men är han inte bra mycket lik Felix — tycker inte du det?"

"Ack", utbrast Therese, "känner du inte igen Alexander?"

"Alexander!" upprepade Jenny sakta för sig sjelf och hastigt syntes en tafla der för hennes hjertas blick -- densamme Alexander stod vid hennes blommor, der syntes Maria och der låg hennes luta — och der — o huru mycket: alla välbekanta vänner ifrån hennes

hem tyckte hon sig se der — men lika snart drogs hon från dessa minnen: ridån gick upp.

Nu syntes den ädla jungfrun på sitt lysande segertåg. Hvem följde ej henne med det mest spända intresse? Endast *en* uti theatersalongen hade ej sinne, ej öra för scenen: det var baron Palmfelt, hvilkens blickar, blinda för allt annat, sågo endast Jenny. Hur hennes blick strålade af stolthet på samma gång hon tycktes vilja ödmjukt böja knä för den himmelska kraft, som uppenbarade sig likt en gloria omkring jungfruns hufvud och hvars glans förlamade fiendernas styrka!

"Ack hon", utbrast Jenny sakta och vände sig instinktmessigt till baronen, liksom hade hon anat att ensamt han skulle förstå henne, "hon, den ädla, himmelska jungfrun kunde blifva missförstådd, afskydd af ett otacksamt, vantroget folk, hennes underbara kraft tagen för en hexas trolleri — det är rysligt!"

"Så är lifvet!" svarade Palmfelt bittert. "Ett hvimlande verldshaf, der *det godas* flyktiga lampsken släckes af en enda störtvåg som fräsande hvälfver fram, för att skingra, föröda, döda ända till sista spåret af en gång lefvande förhoppningar - - -" Han höll hastigt upp; uti Jennys ansigte målade sig en så bäfvande ångest; fremlingens ord, hans ton, hans blick inträngde skärande uti hennes själ — med sammanslutna händer hviskade hon bedjande:

"Icke så, icke så! Lifvet är ju så godt och så skönt, anklaga det ej!" Och en så fridfull oskuld utbredde sig öfver hennes panna, att det bittra smålöjet sakta sjönk bort från hans läppar.

Som åter en mellanakt var inne, började lorgnetter, kikare, konversationer och observationer sin vanliga gång.

"Ah, se onkel Cronschiölds äro här allesammans — min Gud, hvad Blida är vacker i afton!" sade Therese, som hade sin plats emellan Jenny och friherrinnan.

"Aha, se der — nå det är minsann inte svårt att observera hennes plats", yttrade friherrinnan med en obetydlig dragning på sin fina öfverläpp, "alla lorgnetter visa ju vägen. Och vår intressanta filosof har ju glömt bort sitt Nordensjö: han kommer visst att hela vintern briljera i Stockholm! Men hvem står der och talar vid Elisabeth?"

"Doktor Walden."

"Jaså, jag ser nu: nå se, sjelfva Blida är helt nådig mot honom — en horribelt egenkär menniska, han blir minsann aldrig surprenerad af deras artighet, fastän den stolte Sixten och Nordenheim bemöta honom helt familiert."

"Nu ser Alexander oss, nu helsar han, han kommer visst hit upp snart."

Therese gissade rätt: Alexander kom och med honom det lifliga skämtet. Men Jenny deltog ej nu deri, ehuru grefven så ofta vände sig till henne. Med honom återfördes ej mera hemmets kära bilder, hon hade nu ej tid att se dem; der satt den besynnerlige främlingen bredvid henne; Jenny förstod ej den underbara makt, som så fästade hennes tankar vid honom, men hon funderade härpå under det hon smålog och gaf ett helt kort och enkelt svar på den unge grefvens fråga om orleanska jungfrun vann hennes bifall. Besynnerligt nog hade ej någon mera än Alexander observerat, huru den dystre baronen betraktade henne och med hvilket okonstladt intresse hon svarade på dennes ord.

Åter ett besök uti friherrinnans loge: det var af doktor Walden.

Den intressante och redan ganska utmärkte läkaren, som stod i hög ynnest hos många af hufvudstadens ädla familjer, emottogs alltid af friherrinnan med hennes mest charmanta småleende.

Då Johan Walden böjde sig ned mot sin fostersyster och skenet från den nedsänkta kronan klart skimrade öfver deras ansigten, tyckte Palmfelt sig i deras drag läsa en likhet, ett slags syskondrag — kanske kom det sig deraf, att från fostersyskonens hem, från deras barndom fans ett slags samband, som återspeglade sig i deras ansigten, eller ock kanske fans der verkeligen ett medfödt slägtdrag, nog af: vid denna syn, ju klarare den blef, spred sig en frossa genom Palmfelts lemmar; åter grep den bittert gäckade gamen omkring hans hjerta, som bland den splittrade förödelsen vågade skjuta upp en ljuflig minnestanka - - -

Gref Alexander hade hastigt lemnat logen. På amfiteatern syntes en inträdande stjerna, som tilldrog sig hvarje öga.

Det var Hortense v. S., för hvilkens skull man ett ögonblick glömde att ridån gick upp.

I fängelsets djup synes jungfrun af orleans lyssnande till krigsbullret derutanföre. Fiendens segerrop genomtränger fängelsegallret och förkrossar den arma, som hånad och föraktad ej mera kan rädda den ännu älskade fastän otacksamma konungen. Förtviflad kastar hon sig på knä och under de brinnande bönerna synes åter den heliga glorian sprida sin glans omkring henne. Inspirerad uppreser hon sig och har återvunnit sin underbara kraft: i ett ögonblick sönderbryter hon fjettrarna, fattar fanan och störtar ut i striden. Tusende röster jubla henne till möte, tusende fly förfärade vid hennes åsyn; fåfängt uppmanar drottningen sitt nyss så tappra folk att öfvervinna den

svage sonen. Jungfrun anför nu konungens trupper, hvilka höja sina stämmor uti ett enda skallande segerrop: konungen har vunnit — jungfrun af orleans sätter för andra gången kronan på hans hufvud.

Jenny vågade ej andas; stora tårar runno utföre hennes kinder och föllo alla ned på det skimrande diamantkorset, hvilket fallit ned från kedjan, som, slingrande sig under lockarna, omgaf hennes hals. Mekaniskt hade hon slutit händerna omkring sin klenod, vände nu långsamt sitt hufvud mot den deltagande främlingen och log genom den klara kristall, som glänste uti hennes ögon.

Förstummad, förtrollad, betraktade Palmfelt henne länge så; — denna blick - - - detta kors - - - o svindlande salighetshöjd! — har väl jordlifvets bittra kaos förbyts i en himmel? — det måste vara sanning — — sanning!

"Julia!" hviskade Palmfelt så sakta att endast Jennys hjerta kunde höra det — och en ande, som från blåa salar sväfvat ned till dem, hörde det också.

Och ännu en fans der, uti den dunkla salongen, som hörde detta ord. Det var en svart gestalt, som tillbakalutad mot en loge tycktes med dyster likgiltighet betrakta skådespelet.

"Julia!" hviskade Jennys barnastämma med denna klang, som kom enslingen att glömma de mångåriga qval som härjande gått öfver hans ungdoms ljusa minnen.

Men der var ej mera tyst omkring dem. En allmän rörelse tycktes elektrisera alla åskådare. Den sista akten var förbi, och man ville ännu en gång få återse jungfrun af Orleans; men — hon hade ju nedsjunkit död på sin fana.

Jenny kände ej Thereses vänliga hand, som förde henne ut; först när november-vinden kylande ge-

nomfor hennes lockar, då tyckte hon sig återvakna ur en sällhets-dröm.

"Inte än? - - tiden är ju långt framskriden, det blir natt och han hörs inte komma ännu. Måtte han då fått någon glad förströelse, min stackars husbonde, han behöfver den minsann!"

Så tänkte den gamle kammartjenaren under det han gick stökande omkring uti sin herres sängkammare, för att tillse att allt var i ordning.

Om husbonden dröjde aldrig så länge borta, skulle det aldrig hända att den gamle trotjenarens ögon tyngdes af sömn. Liksom Hansson för trettio år sedan deltog uti sin herres glada och mången gång lättsinniga äfventyr, likaså följde han nu med sin outtröttliga vaksamhet den dystre husbonden. Herrn och tjenaren hade aldrig varit åtskilda; de hade tillsammans genomrest många främmande länder; de hade under årens framåtskridande grånat tillsammans. Hansson älskade sin herre med den kraftfulle mannens tillgifvenhet och en lifegens slafviska lydnad.

Det ofta upprepade vagnsbullret på gatan hade redan länge gäckat hans väntan — ändteligen tycktes det ej längre tåga förbi, ljudet upphörde hastigt utanför huset; Hansson igenkände hästarnes frustning och begaf sig ner utför trapporna, för att sjelf öppna porten. Med vanlig styf ödmjukhet bugade sig kammartjenaren, men yttrade ej ett ord, kastade endast en blick på sin herres ansigte, hvilket vid det matta skenet föreföll honom lika ogenomträngligt som vanligt, och han ruskade sitt hufvud af bekymmer

deröfver. Portvaktaren, som tagit sig en liten god aftonlur, tyckte sig väl se, då han gick att tillsluta porten efter vagnen, en mörk skugga gå förbi; men innan han hunnit gnugga sina ögon och öfvertyga sig att ej vara utsatt för en märkvärdig synvilla, hade skuggan redan försvunnit borta i hvalfvet och den gamle erfarne mannen mumlade för sig sjelf: "Herre Jess — hvad underliga saker man kan se i mörkret!"

Emellertid hade Hanssons herre gått in i sina rum. Ehuru inbjudande sängkammaren syntes, gick enslingen ännu länge fram och tillbaka genom det långa, af endast några få vaxljus upplysta, rummet (han kunde ej fördraga starkt ljussken). Den underdånige tjenaren öfverträdde aldrig den skyldiga vördnaden; han stod tyst vid dörren och vågade, först efter en half timma, bryta tystnaden.

"Nådig herr baron!" sade han, "det är långt lidet: behagar inte herr baron lägga sig ännu?"

"Nej, Hansson, jag är inte sömnig."

"Men", vågade tjenaren invända, "herr baron har inte sofvit på flera nätter mera än några timmar."

Baronen svarade ej härpå, men stannade hastigt.

"Hansson", sade han, "tror du att verlden kunde ega en lycka, som ej vore ett bedrägeri? — tror du att en sällhet kunde finnas till - - - som ej snart skulle förtäras af en hånande död?"

Uttrycket i baronens ansigte var så underligt; der stridde ett brinnande nyvaknadt hopp med de iskalla, af en kraftig vilja sammanslutna, dragen.

"Herr baron", svarade Hansson på en gång ödmjukt och trofast, "om också lyckan är bedräglig, så finns det ändå *ett*, som aldrig sviker, som öfverlefver sjelfva döden - - -"

"Och det är?"

"Hoppet."

"Ha!" utbrast baronen häftigt: "det är just detta som svikit mig. Hvad äro alla mina förhoppningar? — ett gäckeri, som ännu fastkedjar mig i en eländig verld."

"Nådig baron bör då inte hoppas mera!" sade Hansson med ett, på en gång sorgset och slugt, leende, "hoppas inte en gång att i en annan verld få återse den englagoda — salig grefvinnan."

Palmfelt spratt till. Länge stod han eftersinnande, hans gamle betjents ord tycktes välgörande inverka på hans sinne. Han utsträckte mot denne sin hand och sade med rörelse:

"Hansson, min trogne, gode tjenare, som delat så väl mina fröjder som sorger — du minns ju ännu *henne*?"

"Herre Gud, jag ser ännu för mina ögon den milda unga grefvinnan", svarade Hansson och böjde sig djupt ned öfver sin herres hand.

"Du skulle således känna igen *hennes* dotter, min käre Hansson!"

Denne såg förvånad upp. Så direkte hade baronen ej talat på många år. Men hans svar afbröts af en ringklockas något skärande ljud.

"Hvad", utbrast baronen, "en visit på denna tid: öppna dörren, Hansson!"

Och dörren gick upp. En hög gestalt, svart som natten, hvarifrån den kom, inträdde långsamt.

Hansson stannade bestört; men vid en befallande åtbörd från den främmande drog han sig tillbaka och lemnade rummet.

Sjelfva Palmfelt häpnade ett ögonblick, kanske derföre att mörkret omkring den spöklika gästen kom honom att genast igenkänna henne. Men i samma ögonblick han tog ett steg framåt för att gå henne till mötes, hade all öfverraskande känsla försvunnit ur hans väsen.

"Jag borde blifva öfverraskad", sade han med det sarkastiska löjet ännu bittrare än vanligt, "att få emottaga en så sällsynt gäst på denna sällsamma timma."

"Den, som kommer med budskap från en döendes läger, väljer icke timman för sin ankomst", svarade Bertha med en så lugn köld, att en grafkyla ovilkorligt genomträngde deras sinnen, som hörde hennes röst.

"Hvem är väl den, som vågar sända Bertha såsom sitt budskap?"

"En olycklig, som icke kan dö, förrän den faderliga välsignelsen borttager hämndens brännmärke från den förskjutnas hjessa."

"Hvem är då den olyckliga?"

"Alberts och Julias dotter!" svarade Bertha med en så isande stämma, att orden fröso bort på Palmfelts läppar.

"Albert Palmfelt", återtog Bertha efter en stund och hennes blick brände förtärande ned ända till djupet af hans inre, "har du mod att tömma sista droppan af ditt lifs dödskalk, så följ mig!"

"Kan jag väl neka, då den ädla Bertha bjuder mig kalken", svarade Palmfelt med ett sardoniskt löje.

Ingen skymt hos Bertha förrådde att hon hörde hans ord; hon såg sig långsamt omkring i rummet.

"Du bor praktfullt här", sade hon, "jag ser en hel mängd af stora salar — jaså du har eld i marmor-

spiseln derinne; nåja, du vill inte frysa, också vill du kanske hellre höra den språksamma brasan än huru vinden tjuter derute i höstnatten. Men hör du — den förmår ej ändå öfverrösta stormen; hör du hur doft den hviner genom rymden, tycker du ej att det liknar en klagan? Känner du inte igen den ljufva silfverstämman, som du ej hört på så länge? Hör noga efter, Albert, du skall snart förstå, att dottern af *henne*, som gaf dig all rikedom som prunkar här, Julias olyckliga barn, som icke får följa sin mor, förrän du har kommit till hennes dödssång – du skall snart förstå att det är hennes böner du hör, hennes klagorop öfver de plågor, som förtära hennes sista krafter — hon är så fattig, den arma, ingen vän, intet stöd, ingen hjelp och hon fryser på sin eländiga bädd — hon har ingen eld hon: hon har intet."

Lik en marmorstod öfver ett glödande Vesuvius, stod Palmfelt med jernmasken öfver de brusande vulkanernas djup. Var det väl sanning i denna rysliga målning? Nej, nej — det måste vara ett bedrägeri; ty först nu när man bestred det, sjönko alla tvifvel bort att han verkligen denna afton måste hafva sett sitt så länge efterforskade barn. Och likväl, hvad hade hon, som befästade denna öfvertygelse? — jo, likheten, diamantkorset — men ändå, i trots af allt detta, bäfvade Berthas ord genom hans själ — om han bedragit sig och emellertid hans arma dotter – – – Ovilkorligt tog han ett steg framåt, men med återvunnen kraft stannade han i samma ögonblick.

"Vill du komma?" frågade Bertha, "men kanske att du bäfvar för denna syn?"

"Bertha", svarade Palmfelt, "du har kommit för sent: jag har redan sjelf återfunnit min dotter."

Bertha fäste sin blick forskande på honom. Ett leende af bittert gäckeri drog sig öfver hennes läppar.

"Det var en tid", sade hon med betydelsefull stämma, 'då Albert Palmfelt älskade en ung qvinna, som han kallade "den sköna Bertha" — och han öfvergaf henne för en annan, som han valde till maka. En underlig tid har kommit — jag hör att han nu vill upprätta den förorättade älskarinnans minne: han upptager *hennes* barn och förskjuter sin makas dotter; det är rättvist: hämnden bör nu vara försonad."

Den svarta gestalten vände sig om och gick mot dörren.

"Bertha!" utbrast Palmfelt.

"Uppehåll mig icke", sade Bertha dystert, "jag måste gå med denna helsning till din försmådda döende dotter."

Stolthetens föraktfulla mask, den likgiltiga säkerhetens lugn, den manliga viljans mäktiga band: hvart hade de flytt? Der låg Albert Palmfelt vid den qvinnas fötter, hvilken fordom vid sitt glödande hjerta skänkt honom en himmel af sällhet — och sedan, en hämnande genius, gått i hans spår med de falska edernas brinnande eld - - -

"Bertha, Bertha, fasansfulla, sällsamma qvinna! mitt lifs förbannelse, som fordom fängslade mitt hjerta — svärj mig vid en Gud, som är öfver oss, svärj vid din egen försoning med evighetens Herre, svärj att du talat sanning!"

Och tårar — tårar ifrån det så många år qvalda fadershjertat brusto för första gången ur sin brusande källa och rullade ned likt brännande eldsdroppar på Berthas snökalla händer.

Ett ögonblicks skakning genombäfvade den svarta gestalten; men med samma lugn, som hafsklippan ser den skeppsbrutnes ångest, skådade Bertha, utan en enda skymt af känsla, den knäböjandes vilda smärta.

"Jag tror icke på en gud, ingen försoning", svarade hon, "hvarföre skulle jag då svärja! – Men vill du veta namnet på henne, som du såg för några timmar sedan? — det var *Julia Xaviera*, halfsyster till läkaren, som uppvext i samma hus som hon."

För Palmfelts öga stod den förkrossande likheten emellan fostersyskonen så plötsligt fram, att hans hufvud sjönk ned af smärta.

"Men korset — diamantkorset?!"

"Jaså — du såg det", sade Bertha med sitt hemska lugn. "Den olyckliga Julia gaf innan sin död detta diamantkors till sin förlåtelses insegel åt Bertha — hvem kunde väl nu vara närmare att bära denna skyddande klenod, än Julia Xaviera. Jag har talat nog — vill du ännu tvifla?"

Palmfelt hade betäckt sitt ansigte med händerna. Bertha stod tankfull: en dunkel skiftning gick öfver hennes anletsdrag.

"Se", sade hon plötsligt och framtog ett hopveckladt papper det hon sköt i Palmfelts hand, "kan du se detta blad fuktadt af den olyckligas tårar — kan du se hennes enda skatt, det enda arfvet efter en moder, som hon sänder dig — förstår du ej den bön som detta innebär: kan du ännu förneka ditt barn?"

Palmfelt bröt häftigt sigillet, som sammanhöll konvolutet och tvenne sammanvirade hårlockar, hvilka, ehuru många år tycktes hafva gått fram sedan de afklipptes, likväl bibehållit sin rika guldfärg. På det hvita bladet, som omslöt dem, stod Alberts och Julias namn.

Palmfelt hade igenkänt dem — dessa namn hade han och hans hädangångna maka skrifvit för tjugufyra år tillbaka - - -

Ett ögonblick hvilade de dyrbara återfunna loc-korna emot hans brännande ögon — det nästa sprang Palmfelt upp och ropade med en stämma af halfqväfd ångest:

"Bertha! himmelens eller afgrundens ande — jag följer dig!"

FJERDE KAPITLET.

Liksom den kulna December med sina korta dagar, sin gråa himmel och ödsliga natur hade gifvit vika för Januarii friska vinterprakt, så började Februarii vidlyftiga snötäcke försvinna för Mars-solen. Denna vexling i naturen, som så mäktigt inverkar på hvarje sinne, tycktes dock icke sprida någon förändring inom Thorsby prestgård. Allt gick sin lugna och vanliga gång. Kyrkoherden, alltid glad och vänlig, röjde aldrig sin stora saknad efter de kära frånvarande fosterbarnen, icke en gång för sin dotter; och hon, den ljusa, den ädla Maria visade icke heller någon saknad, som kunnat fördystra så väl hennes eget, som *dens* lynne, hvilken hon omgaf med så oändlig omsorg, för att kunna bibehålla den inre trefnaden i hemmet som förr. Men då far och dotter de långa höst- och vinteraftnarna suto ensamma, då gick tiden fort, ty — de talade om de älskade frånvarande och detta ämne var så rikt. Och de dagar, då brefven från dem anlände, voro icke afbrott i deras tysta lif, utan en glädjefest, som förskönade det.

Men nu, då våren allt mera syntes komma, började uti Marias lugna väsende en hemlig oro, och ju närmare den tiden nalkades, då de efterlängtade skulle återkomma, ju större ansträngning kostade det henne att ej röja någon af de känslor, som hade sin oroliga tillvaro uti hennes bröst, och som endast då hon var ensam fick upptaga hennes tankar.

Det var liksom väntade hon *något.* Och detta, som hon väntade, kom äfven.

Maria satt ensam vid aftonbrasan; — ensam satt hon rätt ofta nu, och ändå tänkte hon alltid tillbaka på den tid, då flera än hon suto här och blandade sina glada röster med den språksamma elden.

Men Maria såg hastigt upp: hon hörde ej någon af de kära stämmorna — allt var tyst förutom pendylens entoniga knäpp och stormens hvinande uti den tomma kastanien utanför fönstret: då blickade hon väntansfullt på Jennys luta, som tyst hvilade på sin plats, och öfverlemnade sig sedan åt sorgsna betraktelser.

Men posten anlände nu. Det var bref som vanligt; bref från Johan och Jenny.

Maria höll båda brefven länge i handen; hennes hjerta klappade häftigt och ändå — ändå lade hon ned den förres bref och behöll Jennys för att bryta det först. Kanske skulle hon ej annars kunnat så deltaga uti fostersysterns glädje.

Och glädjen blef sann och full af frid uti Marias hjerta då hon läste varma, lifliga beskrifningar öfver det lika förtjusande som omvexlande lif, som omgaf Jenny, och derefter dessa ord vid slutet af brefvet: "och allt detta, Maria, har din öfverlyckliga Jenny sett! — O, vore du här, min egen goda Maria, och jag fick blicka in i dina vänliga ögon, då skulle jag kunna beskrifva för dig den sällhet, de ljufva, oredi-

ga drömbilder, som strömma i mitt hjerta. Din Jenny är så lycklig, hon känner en himmel inom sig, men denna himmel är ändå så tom, då ej Maria delar den."

"Werlden har ej vågat smyga gift i hennes glädje", sade Maria med en känsla af obeskrifligt lugn.

Och nu bröt hon Johans bref.

Det Maria så länge med darrande aning hade väntat, stod der nu, och likväl kunde hon nu läsa det, utan att darra.

Johan talade om sin resa till Ryssland. Han hade ej talat derom sedan den aftonen utanför kyrkogården, der han lade sin framtid i Marias hand; der hon dömdes att sjelf afkunna domen öfver sitt lifs ljufva förhoppningar.

Läkaren beskref nu vidare det land, dit han skulle styra sin färd. Astrachan heter den provinsen, der koleran i början af trettio-talet allt mera spridde sin fasa; dit hade Johan Walden beslutat att rikta sin resa. Med glödande intresse skildrade han här det stora målet, som lockade honom från sitt fädernesland, der framgång och lycka redan erbjudit honom att dröja; men han hade beslutat att lemna det, för att, om ej kunna hjelpa, åtminstone närmare skåda den härjande landsplågan.

Detta var ju snarare ett försakande, en uppoffring af den säkrare lyckan, för det hotande öde, som kunde möta honom på denna fruktansvärda väg, dit endast det menskliga deltagandet eller den kunskapsgirige läkaren egde mod att gå — icke kunde väl detta företag alstrats af ärelystnad — nej! — men ändå: Marias klara blick förstod att det ändå var så.

Hennes öga halkade långsamt från brefvet och

dröjde länge qvar på den mörkblåa lågan, som fladdrade öfver den nedbrunna elden.

"Så hafva ock våra barndomsglada drömmar brunnit ut": sade hon sorgset, "endast de svarta kolen är qvar af det lyckliga, väl obemärkta, men kärleksfulla lif vi tänkte oss; en främmande passions obevekliga låga flammar nu deröfver. Stackars lilla sotbrand der! Du fröjdade dig en tid med kärlekens rosenfärg, du har blifvit ödslig nu — det är förbi! — O kärlek! sköna pilgrim på jorden, hvarföre flydde du utur min Johans hjerta? Så länge du dröjde der, hade också friden der sitt hem — verldens stormar flögo förbi. Men nu — nu går han dit bort till dessa främlingar - - - det vore väl något skönt, stort att kunna rädda dem - - - hur glad, hur säker han går! Men om - - - om han sjelf skulle blifva ett offer för den förfärliga sjukdomen - - - eller ock, hvad kanske vore värre för honom, att hans ädla företag misslyckas, att motgången gäckar honom — hvad återstår väl då? - - - Skall han kunna återkomma hit - - - Skall han kunna blifva hvad han fordom var? — Fordom! - - Ack, jag tänkte en gång, jag hoppades att kunna bereda honom ett lif fullt af glädje, af lycka, af kärlek - - - jag ville skingra allt ondt från hans väg, med mina omsorger skydda honom, trösta honom då lidandet vågade hemsöka hans hjerta, deltaga vid hvarje af hans framgångs-triumfer, blifva ett väsende som skulle följa honom med en moders alltid vakande omsorg, en makas kärleksfulla blick, en systers deltagande ömhet, blifva hans goda ande och hans trogna slafvinna — hvad kan jag göra nu? — Men hvarföre talar jag så om mig sjelf — o förlåt mig, Johan, jag klagar ej att du skiljt din väg från min - - att ditt hjerta var

för stort för kärlekens ringhet, för — Maria — der var ju rum för en hel verld, — skulle jag vilja missunna dig den!"

Och Maria tog brefvet åter och läste till slut. Der var först en bön att hon skulle bereda farbrodern på denna resa, som var bestämd till den snart inträffande tid, då första fartyg skulle afgå till Ryssland. Och här darrade en underbar rörelse genom Marias hela väsende; men det var ej mera försakelsens smärta, ty hon läste der åter ord — ord som tycktes hafva sprungit ur läkarens själ. Det var ju Johan som för barndomsvännen, sin enda förtrogna, målade dessa lysande förhoppningar — skulle ej *barndomsvännen* förstå honom här? - - - Skulle hon förstå utan att deltaga? - - - Sjelfva denna dröm om Johans framtid delade sin värma åt Marias sinne, och med ett leende som det hvarmed man skådar en aflägsen hägring, med en glans af himlaburen kärlek i sin blick, hviskade Maria, under det hon sakta tryckte handen mot sitt bröst.

"Det är min glädje — ja, min far skall se det — min sällhet att han skyndar till dessa stackars lidande — o min Johan, ädle läkare, skynda dig: öfver dig vakar der — Gud, och der väntar dig — äran!"

Under denna flyktande tid syntes Nordenheim och Blida Cronschiöld oupphörligt i nöjenas verld; denna verld hade blifvit dem ett slags njutning, eller kanske snarare, fastän dem sjelfva omedvetet, ett nödvändigt tidsfördrif.

Nordenheim tänkte:

"Huru förträffligt sammanstämmer ej Blidas själ med min egen! Hela verlden är för oss endast en hvimlande ström, den vi båda från vår höjd betrakta med likgiltighet; menniskorna äro för oss endast aktörer uti lifvets stora drama, hvars åsyn skänker oss några stunders flyktig förströelse; men öfver hvimlet glänser för oss så mycket klarare en oförgänglig stjerna: den känsla som förenar och förädlar våra själar."

Blida tänkte:

"Vår bestämmelse är ju att lefva uti denna verld, att skåda det bländande glittret omkring oss och sjelfva utgöra en del deraf. Liksom briljanterna kylas af sin egen glans och derföre frysa fast uti sin infattning; så fängslas vi här och skåda menniskorna omkring oss. Här äro ju ämnen, som gifva tankarna tusende tillfällen att döda känslan — så går tiden fortare — lättare — och sedan - - - sedan - - - men hvarföre skulle framtiden bli annorlunda än det närvarande?"

Så hade umgänget i den verld, som Blida Cronschiöld i sin själsstolthet föraktade, just blifvit ett gift, som småningom bortkylde, förtärde de sköna föresatser, som slagit upp sina ädla frön i hennes inre, medan hon lärde förstå och känna sig sjelf och inse den skuld hon hade att afplana mot Nordenheim. Hon ville i sina bättre stunder genom bemödanden för sin egen förädling, ersätta honom sitt hjertas otro och sålunda göra sig värdig den make hon en gång valt. Det var likväl icke verldens hyllning, som sedan kom henne att vackla, icke hennes smickrade fåfänga, som fördunklade detta beslut: det var uti sjelfva denna lysande verld hon lärde känna tomheten af den glans, hvilken än mera skulle befästas genom föreningen med

grefve af Nordenheim — som detta lif föreföll henne så oändligen glädjefattigt.

Och Nordenheim såg väl, huru Blida småningom förändrades; huru hon med en viss kyla alltmera slöt sig inom sig sjelf; men smärtan fick ej nu dröja uti hans bröst: han borde ej missförstå sin trolofvades högtänkta själ och af en småsak såras eller harmas på henne. Ännu stod frisk i hans minne den idealiska ljufhet, den undergifna mildhet, hvarmed Blida så nyligen mött honom, och då tiden allt mera nalkades, då han såsom make skulle föra henne till sitt hem — det ensliga, men af poesi och skönhet så rika, Nordensjö — skulle han först der få se henne utveckla alla de ädla skatter, som hon nu slöt uti sitt inre?

Nordenheim anade ej att Blidas hjerta öppnat sin glödande ungdomseld för kärlekens underbara toner; att dessa toner gifvit glans åt ett lif, hvars svindlande tjusning bedårat hennes hjerta med några ögonblicks anad sällhet, för att i detsamma försvinna och taga med sig allt hopp om den sanna lyckan i verlden.

Blida Cronschiöld förmådde dock icke att uti ett lif, som så bittert beröfvade henne all den fantastiska ungdomens drömda sällhet, söka en tillräcklig ersättning uti dyra pligters noggranna uppfyllande. Ehuru högtänkt och full af stolt förakt för lyckan, som vågat gäcka henne, förmådde hon icke sjelf förvärfva sig sin inre jemnvigt, denna heliga jemnvigt, som just består uti den sanna qvinligheten, i detta sannt ödmjuka tänkesätt, som finner en tillräcklig belöning uti blotta bemödandet för ett ädelt värf.

Och likväl drömde Nordenheim om en framtid af lycka vid hennes sida.

Innan vi gå fram för att lemna denna tid af några få månader, som flyktat, måste vi först kasta blicken på en man, för hvilken denna tid varit af stor betydelse.

Den enslige fadern, som i många år sökt sin försvunna dotter, tror sig nu funnit henne, men icke förr än i det ögonblick då döden förseglat de läppar, som skulle för första gång låtit honom höra det efterlängtade fadersnamnet.

Bertha, hämndens svarta gestalt, har fört Palmfelt till detta aflägsna fattigdomens läger. Kanske var det hennes tanke att låta honom hinna dit, för att höra klagan från den lidandes döende läppar; kanske hade hon äfven så fördröjt hans ankomst, för att också gäcka hoppet att åtminstone få höra ett ord af förlåtelse, välsignelse från Julias dotter, innan hon åter för evigt beröfvades honom.

Med tyst förtviflan stod Albert Palmfelt och betraktade noga den döda. Dessa drag så milda, rena, sköna, fastän slutna under dödens hand, dessa gullgula lockar — det måste — måste vara *hon!*

Och det var ändå, midt i denna djupa smärta, en oförklarlig känsla af salighet: han hade ju funnit henne, det var ju verkeligen en dotters händer han tryckte till sitt bröst och försökte att återväcka — lifva. Det var ändå en underbar känsla att så få betrakta de dyrbara dragen; nu, han kände det, nu skulle ock han kunna få dö; dottern hade ju gått förut för att bereda rum vid Julias sida; hon skulle vänta honom — det var ju en länge efterlängtad sällhet att få tänka sig denna återförening!

Det skulle här hafva varit förskräckligt för Palmfelt att åter ryckas från denna tro, han kunde ej längre tvifla att den bild, han här såg, verkligen var

hans dotter; han skulle nu ej haft mod till detta tvifvel.

Kanske hade Berthas hämnd för första gången misslyckats här; det var ej döden öfver hans lefnads sista förhoppningar som hon beredde honom, det var ju uppgången till en ny, en högre, skönare - - -

— — — — — — — — — — —

Och till den bortgångna dotterns graf gick fadern ofta. Besynnerligt nog hade han ej velat föra henne till familjens grafchor; nej, här, der han funnit henne, skulle hon hvila, uti den hembygd der hennes tysta barndom förflutit, och under asparna på kyrkogården hvilade hon ljufligt.

Och mången timma satt den enslige fadern der; det kändes väl kallt omkring honom, men hvad värme hade väl lifvet att vidare skänka honom nu? Intet band fans mera här, som qvarhöll honom på jorden.

Och som han så satt uti tysta betraktelser, rörde asparna sina grenar och den hvita snön flög ned öfver hans hufvud. Han sjönk i dvala.

Men det var icke dödsengeln, som förde honom till ett annat land, till hemmet, der de efterlängtade väntade honom. Och likväl var det Julias ande, som nedsväfvade till honom, som spred lifsvärman uti hans domnade pulsar och uppmanade honom att stå upp härifrån — att gå — att skynda.

Vaknad ur en sällsam dröm, reste Palmfelt sig upp och lemnade den kära grafven.

FEMTE KAPITLET.

Hastigt flykta månaderna bort i nöjenas verld. Redan syntes genom fönsterna af den våning vid Blasieholmen, som beboddes af friherrinnan Lindesparre, huru den första april-solen började uppsmälta isen omkring de vid skeppsbron i vinterqvarter liggande fartygen.

Uti ett af dessa fönster stod Jenny Walden och betraktade det lysande skådespel då vår-isen bröt sitt pantsar för att låta vågen återspegla det glimmande ljushafvet, hvilket ifrån sitt blåa fäste med en glödande välkomstkyss firade återseendet med de frigjorda böljorna. Vårens glada känsla genomströmmade Jenny; men dermed blandade sig nu en skugga af sorg, då hon betänkte huru snart dessa vågor skulle blifva helt och hållet fria — klara: då skulle ju skeppen derborta lemna sin hamn och med dem — Johan. Och hans resa skulle blifva så lång, så lång.

Jenny hade fått bref från hemmet, deri hon underrättades om fosterbroderns snara förestående resa till Astrachan. Marias bref var väl så fullkomligt lugnt, gladt, förhoppningsfullt; men Jenny, af en naturlig

instinkt, anade att denna skilsmässa måste förorsaka Maria känslor af fruktan och smärta. Och ännu skulle Jenny dröja här några veckor; ännu kunde hon ej få flyga hem och bortkyssa tårarna från Marias ögon.

Men huru många tankar vexla ej på samma gång uti det unga hjertat! Under det Jenny tänkte med smärta att ännu ej få återkomma till Maria, log hon ändå på samma gång åt det närvarandes trollkrets, som smög omkring henne med sitt skimmer.

"Inga betraktelser, du lilla svärmerska", sade Thereses glädtiga stämma, "kom med mig till salongen, vi ha främmande och ett trefligt främmande ändå."

Så, liksom alltid, drogs Jenny från sina tankars inre verld ut i hvirfveln af förströelser och nöjen. Ingen dimma, intet stoft hade likväl uti denna nya verld vågat nalkas spegeln uti hennes själ; smickrets farliga bländsken hade halkat förbi den skära ros-kalken, som återspeglade sig der och hvars barnsliga fägring småningom af verldens sol utvecklades till yppig ungdom. Det är således icke mera det blyga, oerfarna femtonåriga blomsterbarnet, som följer Therese Lindesparre till friherrinnans salong: det är en sextonårig skönhet, med den fina verldstonens lediga behag, som röjer sig i hvarje steg, hvarje rörelse af hennes fina elastiska gestalt.

Men det är likväl den samma Jenny ännu, den eldiga barnadrömmerskan, som vi sågo uti det stilla hemmet uppväxa under Marias vård.

Det var högst sällan någon afton tillbragtes i ensamhet uti Lindesparreska huset. Friherrinnan hade tvänne gånger i veckan mottagningsdagar, deremellan kommo åtskilliga på besök och uppvaktningar, ty hennes umgänge sträckte sig till nästan alla de förnämsta husen i hufvudstaden. Alexander Cronschiöld hade der blifvit en nästan daglig gäst och han mottogs äfven

på det "charmantaste" sätt af friherrinnan. Endast förmiddagarna hade man tid att undandraga "nöjet" några timmar: dessa timmar sysselsatte Therese och Jenny sig med musiken. Och Therese glad, lycklig med all ting här i verlden, nöjd med sig sjelf utan egenkärlek, hörde utan afund huru Jennys medfödda musikaliska sinne så mycket öfverträffade hennes; Therese omfattade med förtjusning allt, som kunde uppöfva Jennys talanger och läste derföre tillsammans med henne de intressantaste och nyttigaste engelska och italienska verk, för att öfva henne i dessa språk. Sålunda hade tiden fört med sig ständigt nytt och omvexlande.

"Denna afton tror jag att vi få vara helt en famille", sade friherrinnan med ett fint småleende till Alexander, den enda främmande gästen, förutan en äldre, mindre anmärkningsvärd, onkel i familjen.

"Min nådiga tant är alltför god, som anser mig så", svarade den unge grefven med den artigaste röst.

"Ah, min bästa kusin Alexander, det är ju helt naturligt; våra familjer ha ju alltid varit så nära lierade."

"Baron Strutzenhjelm!" anmälte betjenten i samma ögonblick.

Vanliga fraser utbyttes och snart var hvar och en fördjupad i sin vanliga sysselsättning.

Baron Emil inträdde artig och småleende som vanligt.

Fröken Napoleona spelade schack med onkeln. Anastasie, tyst som vanligt, var sysselsatt med tapisseri-söm. Therese och Jenny sydde båda vid en båge ett perlbroderi. Besynnerligt nog var det alltid något nytt att betrakta på det der mönstret till de båda

unga flickornas arbete, ty grefve Alexander kom alltid för att se på det "smakfulla mönstret", och då föll det sig helt naturligt att med detsamma taga plats der vid bågen.

Baron Emil var så behändig att rulla tillsammans i ordning de trasslade spetsarna till friherrinnans arbete, men lyckades i dag ej lika väl att åter ordna friherrinnans nyss så "briljanta lynne". Baronens fint observerande blick undgick det ej att den ädla damen i afton var något tankspridd: lika väl observerade han snart hvarifrån detta härledde sig. Om inte just tjusad af den förtjusande trion, måste der ändock varit något fängslande, som oupphörligt tilldrog sig friherrinnans ögon, ty sjelfva den "intressante baron Emil" kunde ju ej derifrån draga friherrinnans uppmärksamhet.

"Det tyckes", sade Alexander till Therese, som mot sin vana tyst åhört det lifliga samtalet emellan Jenny och grefven, "det tyckes, Therese, som vore den der betänksamma damen, du håller på att brodera, ditt eget porträtt för i afton."

"Ja", svarade Therese, "jag begrundar likheten emellan dig och den här riddersmannen, som står qvar vid damens fönster och trotsar de hotande skuggor, som samla sig i hans närhet."

"Aha!" sade Alexander och strök sina mustacher med en vigtig min. Men långt ifrån att af den uppsnappade blicken från divanen dragas ifrån sin angenäma plats, blef just denna honom ett mera lockande medel att dröja qvar.

"Ni äro så ockuperade af edra arbeten, mina söta flickor", sade nu friherrinnan, "vill ni ej låta oss höra någon musik i afton?"

"Hvilken lycklig idé, min bästa tant", ropade Alexander lifligt; "mina böner ha varit förgäfves att

få höra Therese och mamsell Walden sjunga den italienska duetten, men nu — hvem skulle kunna motstå att uppfylla min nådiga tants önskan!"

"Den italienska duetten är charmat vacker", svarade friherrinnan, "men det vore ju alltför indiscret af oss, att för vårt eget nöje plåga lilla Jenny dermed så ofta: den anstränger ju horribelt hennes sensibla röst!"

"Åh", inföll Alexander, "mamsell Waldens röst är visst icke i den meningen sensibel."

"Om det är ett nöje för min goda friherrinna, vill jag visst försöka att sjunga den", sade Jenny och steg upp.

"Nej, min söta vän, du är alltför snäll som vill sjunga den för min skull, men - - -"

"Men" — fortsattes hennes mening af baron Strutzenhjelm — "men vi kunna ju i stället få höra någon af de fransyska duetterna."

"Nej", afbröt friherinnan, som tycktes hafva beslutat att det i afton ej skulle blifva någon sång, "jag hesiterar verkligen att låta lilla Jenny sjunga så nyss efter théet; det är så skadligt för rösten. Men om vår Jenny ville spela à quatre mains med Anastasie, vore en verklig njutning för oss."

"à quatre mains är det ledsammaste jag vet!" utbrast fröken Anastasie.

"Så spela då någon af Beethowens variationer, min engel: är det ej bra kuriöst att min Anastasie är en sådan vurm för Beethowen?"

"Åtminstone vill inte jag finna det kuriöst att vurma för Beethowen", svarade Alexander leende; "jag är sjelf en stor älskare af hans kompositioner."

"Hvilken sympati!" utbrast baron Emil.

"Min söta Anastasie, låt oss få höra något af hans musik; jag försäkrar dig att vi alla skola bli charmerade af din Beethowen", tillade friherrinnan med den skämtande ton, som tillhörde hennes briljantaste humör.

"Bästa mamma, slipper jag spela i afton!" sade fröken Anastasie med en röst, som förrådde huru omöjligt det skulle vara att öfvertala henne.

"Du är så blek, min Anastasie, du mår väl ej illa? Kanske att du fryser — här är verkligen något kallt i afton."

"En vals skulle vara alldeles förträfflig för dig", ordinerade Therese.

"Ja, spela du en vals, min lilla Therese!"

"Oändligt gerna och", tillade hon skrattande, "jag skall till och med spela Beethowens vals för dig, syster Anastasie."

"Spela hvad du behagar för mig!" var Anastasies lika fredliga som likgiltiga svar.

Therese var redan ute i salen och från pianot hördes den lockande musiken.

Alexander bjöd upp fröken Anastasie. Baron Emil hade vrickat en fot och kunde derföre ej dansa; äfven tycktes det som hade han någon ganska intressant hemlighet att förtro friherrinnan, och som snart så upptog hennes uppmärksamhet, att hon icke observerade att efter en kort stund, då Anastasie ej behagade valsa mera, Alexander ilat in i salongen efter Jenny och nu som bäst svingade med henne omkring efter den på en gång glada och drömmande musiken.

Och de dansade länge, dansade med en nästan barnsligt yrande glädtighet. Ungdomseld, lif och fröjd sväfvade likt lätta genier omkring dem och hviskade med sina jublande stämmor att ändå i verlden fanns bra mycken glädje.

"Jag försäkrar er, min bästa baron", svarade friherrinnan på det ganska långa tal, hvaruti baronen hade utvecklat sin hemlighet, "det stackars barnet har aldrig kunnat tänka sig ett så frappant tillbud; det är i sanning förvånande huru en man med baron Strutzenhjelms lysande apparencer kan på allvar vilja liera sig med en flicka utan namn."

"Det är, parole d'honneur, sannt, ers nåd", svarade baron Emil, "men denna förtjusande sylfid är ju så skön, ja lika skön som sjelfva de perlor hon bar på balen i går afton hos grefve Cronschiöld; huru förträffligt deras dunkelhvita glans förhöjde den orientaliska elden i hennes ögon! — O, ers nåd, jag kan ej förgäta denna olympiska syn, då hon med tusende gratier i hvarje rörelse sväfvade uti dansen. Och dessutom", fortfor baronen, öfvergående från detta svall af känsla, "dessutom är hon ju ganska nära förbunden med den lysande familjen Xaviera, som ess nåd sjelf behagat förklara, och hon bär ju ej något af de der horribla omusikaliska namnen, som hafva en — ström eller ett berg i släptåg. Walden låter ju ganska bra, parole d'honneur, man kunde verkligen tro det vara "ett namn."

Under detta tal hade många tankar vexlat i friherrinnans hufvud, och då Baron Emil nu tystnade, liksom för att höra hennes råd, hade en lycklig slutsats bildat sig uti den ädla damens tankar: detta parti, ehuru förvånande, var likväl i många, ja i alla afseenden det lyckligaste som kunnat hända.

Friherrinnan böjde derföre sitt hufvud och ämnade svara, då hon afbröts af schackspelets slut.

"Nu kanske kusin Napoleona behagar välja sig en annan medspelare", sade onkeln och närmade sig divansbordet, der han i all beqvämlighet slog sig ned uti en fåtölj.

"Ack, min onkel, hvem fins väl här, som förmår uppfatta det herrliga schackspelets mysterier!"

"Min bästa Napoleona", yttrade friherrinnan, "det är kanske något strängt sagt: Anastasie t. ex. med sitt djuptänkta lynne - - -"

"Nej, min dyra mamma, hennes själ är ej nog eldig att kunna sväfva ut på fantasiens vingar; Anastasie kan ej lefva uti illusionens verld och omfatta den sköna allegori, som ligger till grund för ett schackspel."

"Men lilla mamsell Walden", invände onkeln, "brukar ju ganska ofta spela schack med kusin Napoleona."

"Det är sannt, min bästa onkel, och lilla Jenny spelar ganska snällt; det roar mig verkligen att se hennes framsteg, ehuru icke heller hon kan hinna detta självsdjup, som erfordras."

"Nå, min söta Napoleona", afbröt friherrinnan, "du kan ju bedja lilla Jenny komma: hon vill visst profitera af nöjet att få spela schack med dig."

"Ack nej, min mor; hon är ju med hela sin själs förtjusning road af dans."

"Dansar hon nu?"

"Ja, och det verkligen intresserar mig att se henne valsa med kusin Alexander, fastän jag sjelf ej finner nöje uti dansens sfer."

"Ah!" utbrast baron Emil och sprang upp. Han hade uti en af salongens trymåer sett det valsande paret återspeglas.

Allas blickar vände sig ovillkorligt till spegeln.

"O se", sade fröken Napoleona och hennes eldiga ögon blixtrade af exaltation: "det är en af sånggudinnorna, som stigit ned på jorden: endast de kunna sväfva så. Det är i sanning en herrlig uppenbarelse!"

Friherrinnan såg äfven i den höga spegeln denna luftiga vals och med en betydelsefull blick på baron Strutzenhjelm smålog hon nu af verkligt nöje.

Sent på aftonen, då Therese och Jenny satt sig ned uti den lilla nätta kåsósen i de båda unga flickornas gemensamma rum, för att, såsom de ofta brukade, tala om den flydda dagens händelser, inträdde friherrinnan.

Med en högst vigtig min nedsatte hon sig och bjöd sina skyddslingar att taga plats.

"Som ni ären så intima vänner, mina söta flickor", yttrade friherrinnan, "så bör också du Therese få vara med om förtroendet, ehuru det partikuliert angår vår lilla Jenny. Det är en så mervellieuse underrättelse jag kommer att gifva dig, mitt goda barn, att du skall deraf finna den remarquabla modersömhet jag hyser för dig och huru lifligt jag deltar i din lycka. Så ja, min lilla älskliga Jenny — inga tacksägelser — nog vet jag att ditt goda, förståndiga hjerta är tacksamt. Med glädje admirerar jag sjelf min idé att offerera dig mitt hus, då jag derigenom kunde förskaffa dig en så briljant lycka.

"Men, allrabästa mamma", utbrast Therese otåligt, "säg oss då för all del hvad det är för utomordentlig lycka!"

"Du har då aldrig tålamod, min kära Therese; men det är ej underligt, då du så touchant intresserar dig för din väninna: det skall då också för dig blifva en angenäm surprise. Den rika illustra baron

Strutzenhjelm ämnar tillbjuda vår Jenny sin hand — sin rikedom — sitt namn!"

Jenny fäste sina mörka ögon förvånad på friherrinnan och en hög rosenfärg flög öfver hennes ansigte.

Therese slog ihop händerna och brast ut i ett af sina klingande skratt:

"Ack, du allraförträffligaste kupido — hvad du måtte hafva marterat den arma mannens hjerta, som kunnat fatta ett så modigt beslut!"

"Therese, din barnslighet går för långt!" sade friherrinnan något strängt, "Jag kan ej finna hvad du ser för roligt i baron Strutzenhjelms lysande frieri!"

"Min bästa mamma", svarade Therese, "parole d'honneur! Jag vördar den mannen, då jag hör att en så förträfflig tanke kunnat dröja qvar uti hans hufvud."

Jenny stod tyst: hon hade försjunkit i sin inre verld.

Liksom färgerna vexlade på hennes kinder, så strömmade de orediga tankebilderna i hennes inre. Förvirrad slog hon upp sina ögon, då friherrinnan slöt henne i sin famn, kysste hennes panna och sade halft skämtande:

"Ja, min lilla vackra Jenny, jag visste hur surprenant det skulle blifva för dig och derföre ville jag bereda dig härpå. — Och nu godnatt, sof godt, min lilla baronessa!"

Småleende och tillfredsställd lemnade friherrinnan de unga flickorna. Och nu skrattade Therese ej längre: hon flög till Jenny, hvars läppar upprepade friherrinnans sista ord: baronessa.

"Baronessa!" upprepade äfven Therese och slog sina armar omkring henne, blickade frågande in i

hennes tankfulla ögon, "skulle väl du, min Jenny, vilja blifva baronessa Strutzenhjelm?"

"Nej, Therese, nej!" utbrast Jenny häftigt och hennes öga blixtrade hastigt till. "Men", tillade hon, "jag hade aldrig tänkt att det nånsin kunde bli annorlunda - - att - - någon skulle fria till mig."

"Ha, ha, ha, du har minsann rätt, söta Jenny; det har aldrig fallit oss in att tala om kärlek, kurtis och frieri. Ingen af oss har ännu tänkt på kärlekens vigt och betydenhet, men, förunderligt nog, veta vi ändå att man den förutan ej gerna inträder i det heliga äkta ståndet. Se så, min snälla Jenny, lägg bort din allvarsamma min och låt oss skämta öfver saken: det lönar ej annat mödan! För ingen del skola vi annalysera våra hjertan — ingenting är ledsammare. Jag vet att du inte kan falla på en sådan idé, som att älska vår intressanta Baron, och dermed är jag nöjd. Men det är sannt, se'n vi en gång äro inne på det der kapitlet, skall jag berätta dig, att jag mina tankar uppgjort ett ideal för din räkning."

"För mig?" frågade Jenny förvånad.

"Ja, och vill du se porträttet af honom, så skall jag med mitt ritstift teckna hans personlighet framför dig, under det jag beskrifver hans egenskaper så här!"

"Fortfar, söta Therese!" bad Jenny lifligt.

Therese satte sig vid bordet, flyttade ljusen närmare och började teckna; under tiden talade hon sålunda:

"Det är ett ideal, men ej ändå något ideal. Han är ej ett underdjur af manlig skönhet och ingen pendant till baron Emils släta utseende: han är ingen svärmande Werther, ingen känslolös filosof: ej någon drömmande Narcissus, ingen kall verldsmenniska:

ingen skrattande nolla, ingen allvarsam tvärgud. Sålades: icke någon typ af allt detta, men så stor qvantité af detta hvarjehanda, att man kan göra honom till en alltför treflig menniska. Med honom skall du få tillbringa det mest lysande lif i verlden och i hemmet — njuta den gladaste trefnad; med honom skall du kunna tala helt djupsinnigt om denna verldens allvarliga ting, och med honom skämta, jollra, skratta, gråta — om du så vill — och — valsa alldeles förträffligt. Der, lös nu gåtan, svaret är allaredan färdigt; men du får inte se, förr än du gissat hvad han möjligtvis månde heta!"

Jenny stod redan bredvid Therese; smekande smög hon med handen emellan Thereses mörka lockar, böjde hennes hufvud tillbaka och kysste hennes leende rosenläppar:

"Får jag se, goda Therese, får jag se!" — hviskade Jenny med den ljufva, smekande rösten.

Med skalkaktigt leende bortdrog Therese sin hand ifrån den fullbordade teckningen.

Jenny svarade intet, men en purpursky spred sitt skönaste skimmer öfver hennes ansigte.

SJETTE KAPITLET.

I anledning af Blida Cronschiölds och Nordenheims bröllopp, hvilket var bestämdt till den 30 April och som efter de Cronschiöldska förfädernas sed skulle firas på den gamla stamborgen, började, ehuru så tidigt på våren, ortens herrskaper att flytta ut till landet. Thorsborgs väldiga portar hade, efter sin långa vintertystnad, åter öppnats för att emottaga den grefliga familjen.

Ehuru endast i slutet af April, stod redan Rosenhall med uppfästade fönster och krattade gångar, för att vänta sin herrskarinna.

I Thorsby prestgård syntes väl ingen märkbar anordning, men hvarje ansigte der talade om en glädjefest den dagen man hemväntade de båda fostersyskonen.

Friherrinnan hade anförtrott sin skyddling i fosterbroderns vård. Det var icke utan en ganska stor, kanske naturlig, saknad, som Jenny skiljdes ifrån friherrinnan och hennes döttrar — de hade ju alla va-

rit så goda mot henne — och visst var det något, som glänste i Jennys ögonhår, då hon för sista gången gick genom den eleganta våningen och ovillkorligt dröjde några ögonblick i salongen: en afskedsblick måste hon ju skänka den; derifrån kastade hon blicken ut genom dessa fönster, hvilkas utsigt så mången gång förtjust hennes öga, och så en afskedsblick äfven derinne — huru mycket, mycket som tycktes henne af stor betydelse och många minnen! Men nu, nu slet hon sig ur Thereses armar, räckte handen åt Johan och flög upp i vagnen; ännu ett ögonblick: ett afskedsord och der rullade vagnen framåt, för att lemna hufvudstaden!

Det häftiga dånet mot de långa stengatorna upphörde plötsligt; det blef så stilla, så tyst, att man hörde vindens susning genom skogen.

Gatornas höga husrader hade förbytts uti friska, gröna, sköna barrträd, der lekande solstrålar kastade sitt guld öfver granarnas toppar — hur välbekant den luft, som här balsamiskt ljuflig smekte dem med friska dofter — hur melodiskt glad de många foglarnes sång! Allt talade om lefnadsmod, glädje, frihet och lif.

Hvartenda minne från den stolta, sköna stad, som de lemnat, hade försvunnit ur Jennys tankar. Med strålande ögon såg hon sig omkring, liksom ville hon helsa allt som kära välkända vänner, så väl den vårliga vinden som forsens spelande vatten, så den jettehöga tallen som den muntra ekorren, hvilken hoppar på dess stam: allt tyckte hon sig ju känna igen.

"Ack, Johan, Johan" hviskade hon och lade sin hand på broderns arm, "hvad verlden ändå är skön!"

Johan Walden, som fördjupad i tankar länge suttit tyst, vände vid ljudet af dessa ord sitt hufvud mot Jenny och den rena fröjden, som återspeglade sig i

hennes ansigte, spridde en ljuflig ungdomsvärma genom hans väsende och ovillkorligt log han, men det var ett leende helt olika dessa, som annars krusade hans läppar. Läkarens stolta, kalla, vidtomfattande tankar hade för några ögonblick fläktat bort, och Johan tog sin ungdomssysters händer och lika lifligt som för tio år sedan talade han med ynglingens eld om naturens nyväckta ungdom, om verlden, om lifvet, att Jenny tyckte sig sitta der hemma under almarna som fordom, och höra så mycket främmande underbart, som Johan förtäljde ifrån sin första stora färd från hemmet.

"Det är besynnerligt", sade Jenny tankfullt: "den här luften, som doftar omkring oss, kommer mig att tänka, att känna som förr; jag tycker mig åter vara ett barn som då jag lemnade vårt hem och ändå är jag ju sexton år nu och har sett så mycket, vet att mycket ändå är — annorlunda."

"Annorlunda!" upprepade Johan. "Du har rätt, Jenny, verkligheten är ofta en bitter graf för våra varma ungdomsdrömmar."

Jenny såg förvånad upp; Johans röst var så hastigt förändrad.

"Verkligheten kan väl vara annorlunda än våra drömmar, Johan; men icke få de derföre begrafvas: det är bättre att småle öfver vårt misstag."

Läkaren svarade ej, hans ögon hvilade med mörk eld på den unga fostersystern.

"Johan", utbrast Jenny plötsligt, "jag tror att du är lik honom - - - så talade han också."

"Hvem menar du?"

"Jo", svarade hon rodnande, "du påminte om den der besynnerlige främlingen - - om baron Palmfelt."

"Tyckte du det?" sade Johan utan att fästa vidare uppmärksamhet vid Jennys rörelse, ty han hade

sjelf återgått till de djupa tankar, som i början af resan sysselsatte honom.

Under den tid Johan Walden nu vistats i Stockholm, hade hans rastlösa ande varit i oafbruten verksamhet, så väl såsom praktiserande läkare, som genom theoretiska forskningar. Han egnade denna tid till ett slags förberedning af sin tillämnade resa, hvilken nu var bestämd att ske efter fjorton dagars förlopp. Dessa dagar skulle han tillbringa hemma.

Äfven Jenny hade försjunkit i tankar. Otaliga bilder från det lif hon nu lemnat, framställde sig för henne åter; främst bland dem vore dock tvenne, som oftast återkommo och klarast skiljde sig från alla andra. Den ene af dem var väl en man, men gestaltade sig liksom ett dystert hotande åskmoln och ändå fängslande hennes öga, hjerta, själ; hon darrade, men såg ändå derpå, liksom för att på en gång beundra dess höghet och med sin bedjande blick förskingra dess mörker. Den andra bilden åter var som en solklar vårmorgon, glad och ungdomsfrisk som hennes egen tanke: den bilden smålog mot henne bland den främmande prakten, som hvimlade för hennes öga; likaså mindes hon ju honom från sina barndoms rosor.

Men några timmar hade förflutit, hvarunder de resande färdats flera mil.

Man var nu i början af en vidlyftig skog, der vägen gick uppföre en backe, hvars ansenliga höjd kom Jennys öga att svindla.

"Inte minnes jag den branta höjden då vi reste in till Stockholm: Friherrinnan skulle aldrig ha vågat åka utanföre den."

"Ni åkte visst den nya vägen då, som går längre in åt skogen", svarade Johan.

"Men hvarföre få vi inte fara den nu också, så slippa de stackars hästarna den här stora backen?"

"Frukta inte för dem, söta Jenny, den andra vägen är mycket längre."

"Ack, nu känner jag igen mig; det var här i skogen, som den lilla vackra men dystra egendomen med gran-alléen ligger; nu komma vi visst inte ditåt: söta, goda Johan, låt oss vika af här, så komma vi visst derförbi."

"Som du vill."

Och vagnen vek af vid vägskillnaden. Det gick något långsammare på den nygrusade vägen, men snart syntes den omtalade gran-alléen, som med tvenne täta, höga, mörkgröna murar höjde sig på hvardera sidan om den djupa vägen, der den lik en dyster grufgång sträckte sig fram till en hvit byggnad, hvars framsidor voro nästan helt och hållet öfvervexta med murgrön. Några lätta rankor slingrade sig upp emot det svarta taket, liksom en grönskande minneskrans omkring sorgens svarta urna.

"Ack, låt oss dröja här några ögonblick", bad Jenny: "det vore bra roligt att få gå nedåt alléen och få se detta ställe på närmare håll — jag vet ej, men det är något, som så besynnerligt drager mig dit."

"Du har dina små idéer, Jenny", sade Johan, som ej en gång för sig sjelf ville tillstå att också han kände ett underbart intresse för den ensliga byggnaden, hvilken icke förr väckt hans uppmärksamhet, ehuru han en gång tillförene rest förbi den.

Jenny hade emellertid hoppat ur vagnen och skyndade förut till den svarta grinden, som skiljde alléen från stora vägen; men den tunga grinden gaf ej vika för hennes händer, den stod fast som jern.

"Du skall få se, Johan, att vi inte komma in. Min Gud, hvad det ser hemlighetsfullt ut der framme!" sade Jenny och blickade otåligt igenom de hö-

ga jernspjelorna. Men Johan kom nu och för ett kraftigt tryck emot den fasta fjedern sprang grinden upp.

De både syskonen inträdde uti den djupa grangången; luften omgaf dem der väl frisk men nästan dof och kylig, den täta skogen höll denna väg beständigt fuktig, och våra vandrare tyckte sig ovilkorligt andas lättare, då de ändtligen sågo granmurarna taga slut och de befunno sig på en mera öppen plats. Med alltmera stegradt intresse skådade de omkring sig.

Byggningen, som låg midt för dem, utgjordes af en våning och tycktes, i anseende till sin obetydliga omkrets, innehålla endast tre eller fyra rum. På hvardera sidan om den tillslutna porten syntes tvenne ovanligt smala fönster, hvilka sträckte sig från taket ända ned till grunden och bildade fördjupningar uti den mörka murgröns-spaliern. Men man kunde derföre ej skåda genom dessa fönster, för att urskilja rummens inre, ty täta fönstergaller af gröna spjelor betäckte dem innanföre. Gården utgjordes af en plan, betäckt med mörk och fuktig sand; men då man vände blicken åt höger, syntes en rik och väl vårdad buxbomshäck omgifva en liten gård öfverväxt med vårgrönt silkesgräs, och till venster en dylik häck omslutande några grupper af vilda men omsorgsfullt vårdade blomsterörter.

Allt var så tyst, ingen lefvande varelse syntes, icke en gång en fogel hördes qvittra. Jenny såg upp på Johan och lade sin hand på hans arm; ingen af dem sade ett ord. Men liksom af samma tanka gingo de närmare för att gå omkring byggningen och möjligtvis upptäcka om den var bebodd. Då de närmade sig den venstra buxbomshäcken, syntes en oförmodad rörelse uti blomstergården. En qvinna, syssel-

satt att uppbinda några nedfallna snödroppars stänglar, reste sig långsamt upp.

Det var en fattigt men snyggt klädd äldre qvinna, som med godhjertadt uttyck öfver sitt ljusa anlete helsade på dem.

"Bor ni ensam här, min beskedliga madam?" frågade Johan med den egna innerlighet i sin röst, som vanan att ofta tilltala så väl de lägre som högre klassernas folk alstrat, och som alltid förskaffat läkaren förtroende.

Gumman fäste på honom en lång, klar, pröfvande blick och svarade:

"Jag är ingen madam jag, goda herre, baraste en ringa tjenarinna hos nådig frun."

"Det är således en fru, som bebor detta ställe — hvad är hennes namn?"

"Hennes namn?" upprepade gumman förundrad, "herre Gud! hon är ju enka, min stackars fru — och har så varit i många år."

"Och hon bor ensam här?" frågade Jenny, "har hon inga anhöriga, inga vänner här?"

"Jo, *här* har hon vänner!" svarade gumman och pekade på den vilda örtsamlingen.

"Ack, så vackra, så sällsynta blommor!" sade Jenny och böjde sina läppar mot en doftande blomsterkrona.

Den gamla betraktade henne småleende.

"Guds frid öfver henne, goda barn! Nådig frun tycker inte om att se främmande uti sin örtgård, men en sådan engel skulle hon inte ha hjerta att harmas på — för hjerta har hon ändå."

"Din fru är då hemma, min goda gumma?" frågade Johan.

"Ja, är hon så."

"Din fru har haft ett sorgligt lif: hon vill inte förmildra det, då hon bor uti så dyster enslighet."

"Herrn känner nådig frun?" utbrast gumman öfverraskad.

"Nej, jag har inte sett henne, men jag förstår det ändå — hon sluter sig ju inne der och låter icke en gång solen vara ett sällskap uti sitt tysta, mörka hem."

"Solskenet gör ondt i hennes ögon — isynnerhet nu som hon är sjuk."

"Har hon varit länge sjuk?"

"Åja, har hon så — nådig frun klagar aldrig, men se, jag ser det nog ändå."

"Frågar hon aldrig läkare?"

"Nådig frun är som en doktorinna sjelf, men se andra kan hon hjelpa, sig sjelf inte. Men så är hon så matt nu också, att hon rår inte tänka."

"Tror du att din fru skulle taga mot ett besök af mig — det vore kanske nyttigt för henne."

Gumman såg upp förundrad.

"Jag är läkare", sade Johan.

Den gamlas pröfvande blick forskade åter i hans ansigte. Hennes bekymmer förvandlades i glädje.

"Det är då en Herrans utskickade! Jag tänkte i går afton gå ända till stan efter en doktor; men se, min stackars fru, hvem skulle ha sett om henne då? Käraste herre — herr doktor ville jag säga, sitt ner på bänken der en stund, så får jag gå in och fråga nådig frun!"

Med lätta, raska steg skyndade den gamla mot huset, vred sakta på porten, som öppnade sig och efter henne åter slöts igen.

En lång stund förgick. Då hon åter kom ut, syntes en djup sorg uti hennes ansigte. Hon ruskade hufvudet för sig sjelf och nalkades långsamt Johan och Jenny.

"Det är för märkbart!" sade hon bekymrad. "Nådig frun, som kan höra då en fogel prasslar borta i skogen, hon ligger nu så tyst och orörlig, fast jag stod henne så nära och luta mig ända ned, för att höra om hon andades: det står aldrig rätt till!"

Johan hade redan stigit upp för att följa henne.

"Kom med hon också, englabarn!" sade gumman till Jenny, "hon för välsignelsen på sin klara panna."

Och åter gick den tysta porten upp. De inträdde uti en smal gång, der den gamla tjenarinnan gick förut och öppnade dörren, som utgjorde fondväggen.

Rummet, som nu visade sig för dem, var stort och långt ifrån att, som det syntes utifrån, vara mörkt, herrskade der en skimrande halfdager, som kastade en mera dyster än dunkel belysning öfver alla föremål som funnos derinne. Möbleringen utgjordes endast af fyra högkarmade stolar, ett rikt arbetadt ekbord och en säng utan omhängen. Det glatta stengolfvet doldes ej af någon matta, men de derpå i krita uppritade figurer vittnade om den omsorgsfulla tjenarinnans konstmessiga hand, och den friska vårluften, som fritt strömmade in genom några af de talrika små fönsterrutorna, som stodo halföppnade, spridde en nästan genomgripande kylig luft uti rummet. Den förnämsta prydnaden i detta rum bestod af tvenne miniaturporträtter, som hade sin plats öfver sängen, och från hvilka en ung qvinnas brännande svarta ögon och ett barns leende himmelsblå blick skådade ned på den marmorkalla gestalten, som höljd uti en svart nattdrägt låg försänkt uti stilla, ljudlös sömn.

Vid denna syn gick ett sakta utrop öfver de båda främmandes läppar; men lugn och med uppmärksamt intresse nalkades läkaren sängen.

Han lade sin hand på den slumrande qvinnans panna: en dödskyla gick genom hans hand.

"Gör upp eld", sade läkaren: "här behöfs värma för hennes kallnade lifspulsar."

"Ack, jag har ändå emot nådig fruns vilja eldat här en gång i dag", svarade gumman ångestfullt, "hvad skall hon säga om det: hon tål aldrig någon värma."

Men på en förnyad vink från läkaren, skyndade gumman att verkställa hans befallning.

"Gode gud, det är ju hon!" hviskade Jenny, då den gamla var borta.

"Hvad, känner du henne? Har också du, Jenny, sett henne?" utbrast Johan häftigt,

"Ja, det är ju hon — hon som talade om min mor."

"Ah, vet du ock hennes namn?"

Jenny böjde sig nära intill fosterbrodern och hviskade, liksom hon darrat för att höra sina egna ord:

"Grefvinnan Xaviera!"

Johan Walden sprang upp; hans läppar skälfde, hans ögon brunno.

"Xaviera! — grefvinna!" upprepade han, "det skulle då vara - - - sanning!"

"Har du hört det namnet förr, Johan?"

"Ha, Jenny! — tyst, Jenny, tala sakta — det var då hon, som under detta namn uppträdde i friherrinnans hus för att lemna dig perlorna: hvilken underbar sammanlänkning!"

"Men, Johan, hennes slägt hade varit nära förbunden med vår — med vår fosterfars: det är väl derföre du känner igen hennes namn?"

Johan stod tankfull.

"Jenny", sade han efter en stund, "gå bort några ögonblick, min goda syster; när hon åter vaknar, får

hon icke straxt se dig: det skulle uppröra henne — hon skulle ju känna igen dig!"

"Det är sannt; men du, Johan, som en främling för henne, kan väl stanna qvar."

Johan vinkade med handen och Jenny gick ut genom den dörr, der gumman nyss försvunnit.

Då Johan Walden var ensam betraktade han den svarta getalten med en underbar blick. Stora, djupa, vexlande tankar stormade i hans bröst.

"Xaviera!" upprepade han, "det namnet finns i Cronschiöldarnes stamtafla. Det var således ej endast en lek af naturen, denna likhet emellan henne och porträttet; hon har samma namn, samma titel som de: hon tillhör dem således och — jag! - - - Gåtfulla, sällsamma varelse!" fortfor han och knäföll vid sängen. "Om du verkligen vore - - - om jag fick kalla dig med detta ord, som mina läppar aldrig vågat uttala: då skulle jag kunna förlåta dig denna makt öfver mitt öde! Jag skulle följa dig gerna, gå dit du kallar mig; ty detta band, som fängslar min fria ande, kunde jag förlåta endast en — moder!"

Johan hade slutit hennes kalla händer mot sin brännande panna, och då de svällande ådrorna vidrörde hennes liflösa pulsar, flög en sprittning genom dessa — detta modershjerta, hvars hela verld, hvars lifsljus var *sonen*, skulle ju för dessa första kärleksord från hans läppar hafva återvaknat, om det äfven hade hunnit tystna vid lifvets gräns. — Hon uppslog sin blick, fäste den en stund på honom och reste sig sakta upp. Ett skimmer af öfversvinnlig sällhet glänste uti hennes nattsvarta ögon, hon vågade icke andas, liksom för att ej derigenom beröfvas den sköna synen, och hon tycktes vilja framhviska en tacksägelse, då sonen allt fastare slöt hennes händer mot sina läppar.

Plötsligt bröt en eldsblick fram ur hennes öga och med ett glädjeskri slog hon armarna om hans hufvud för att trycka det till sitt bröst, då - - - liksom hade ljudet af hennes egen röst väckt henne ur sin glädjeyrsel, ty lika hastigt drog hon sina armar tillbaka, vände bort sitt ansigte och skakad af en våldsam frossa nedföll tillbaka mot sängen.

I detta ögonblick inträdde den gamla tjenarinnan med ved och en brinnande lampa. Efter henne smög Jenny sakta fram med en varm filt, som hon begärt af gumman, och då den sjuka ännu syntes försänkt uti sin dvala, nalkades Jenny sängen och utbredde den öfver henne; sedan drog hon sig bort i rummet.

Läkaren hade uti en af fönsterfördjupningarna upptäckt några flaskor, fyllda med mörka droppar; han upptog dem, undersökte noga deras innehåll, hvaraf han uthällde i handen några droppar, hvilkas starka lukt smög sig lifgifvande omkring uti rummet, och strök dermed öfver Berthas panna och läppar.

"Ja, se de der dropparna ha satt lif i många", hviskade gumman då hon småförnöjd lemnade den friska elden och närmade sig sängen.

Bertha rörde sig åter; efter en stund reste hon sig långsamt och med någon ansträngning upp, såg omkring sig med en lång, lugn och iskall blick: hon röjde ingen rörelse, ingen öfverraskning fastän hon såg tvänne främmande personer der.

"Tack, herr doktor!" sade hon, "det är förbi nu; jag vet att min yrsel är ganska svår ibland, den har ofta skrämt min stackars Magdalena."

Den tillgifna tjenarinnan höjde ödmjukt sina glädjestrålande ögon mot sin matmoder.

Jenny stod orörlig och betraktade med förundran en af miniaturbilderna ofvanför sängen.

Johans blick var lika oafbrutet fästad vid den svarta gestalten, under det sällsamma känslor korsade hans inre. Liksom denna qvinnas besynnerliga uppenbarelse för honom var en ständig gåta, lika oförklarliga voro honom alla hennes ord och handlingar; så förstummades han äfven nu vid denna plötsliga förändring; detta brusande eldhaf, hvars lågor förlamade hans kraft på samma gång de uppväckte höga, stora, omätliga tankar uti hans själ, nu förbytt till denna ishäll, lika förtärande genom sin bittra kyla: — ständigt samma gäckeri!

"Ni ser på miniatyrbilden der, min goda flicka", sade Bertha med mildhet till Jenny: "tycker ni om den?"

Jenny vände sig förvirrad om och upprepade de ord hon läst under porträttet, skrifna med fin italiensk stil:

"Fransisca Xaviera della Torre! — jag har hört det namnet förr — detta porträtt har jag också sett, - - -"

"Det är min mors bild", afbröt Bertha, "jag har målat den ur minnet, hon var lika rik på kärlek som på skönhet: jag minns henne så - - - Och se här bredvid min mors enda dotters son: detta är också ur minnet, ty — ödet har beröfvat mig dem båda. Men så äro de ändå mitt sällskap här — och jag vill se", fortfor Bertha och hennes flammande öga föll på läkaren, "jag vill se det som menniskorna kalla *himmel*; för mig kunde den endast finnas uti ett barns kärleksrika blick, som möter den unga qvinnan der — men kanske har jag bedragit mig, ty den tanken vore sällsam att de verkligen funnits till, denna mor och denna son!"

Dunkla flammor vexlade öfver Johan Waldens

panna. Han stod tyst, emedan han i dessa ögonblick ej förmådde herrska öfver röstens lugna klang.

"Ah", sade Jenny, "jag har sett detta porträtt på Thorsborg."

Bertha blef icke öfverraskad af Jennys ord, hon vände sin blick tillbaka mot henne och frågade:

"Du reser till Thorsborg nu — inte så? — för att bevista Blida Cronschiölds bröllop?"

Första gång kom ljudet af Blida Cronschiölds namn Johan Walden att krampaktigt darra; tanken på hennes bröllop jagade blodet från hans ansigte; kanske var det derföre att dessa ord uttalades af läppar, som kände den hemlighet, hvilken läkaren ville förneka inför sitt eget hjerta.

"Ja, res till Thorsborg", återtog Bertha lifligt, "det behöfs goda andar der, ty ett mörkt öde hvilar öfver den gamla borgen. — Ännu en gång tack, herr doktor! Ni var mycket god, som besökte en enslig främling!"

"Det är läkarens pligt!" svarade Johan och mottog den hand som Bertha räckte honom; ovilkorligt böjde han sig ned för att vidröra den med sina läppar.

"Och läkaren går dit pligten kallar honom", hviskade Bertha med den låga, sällsamma tonen i sin stämma, "och denna väg leder till — storhet!"

Johan reste sig upp, bugade sig ännu en gång, tog derefter sin fostersysters hand och gick mot dörren. Bertha upplyfte nu sitt hufvud, såg efter dem, men ingen blick vexlades vidare emellan mor och son: Magdalena hade redan tillslutit dörren emellan dem.

Bertha pressade händerna hårdt tillsammans och betäckte med dem sitt ansigte. Länge satt hon så — stilla — tyst — andlös.

Den gamla hade gått ut, hon såg det ej; först då denna återkom hade Bertha tagit ett beslut.

"Magdalena", sade hon, "du kan nu gå och skaffa hästar tills i afton!"

"Käraste nådig fru!" utbrast denna ödmjukt och bönfallande, "nådig frun som har varit sjuk så länge: det går aldrig an!"

"Gå, min goda Magdalena!" yttrade Bertha med en röst väl vänlig, men så befallande, att den underdåniga tjenarinnan ej vidare vågade invända något.

Då Bertha var ensam steg hon upp, gick till fönstret och såg utåt den långa gran-alléen, der hennes son nyss gått bort; derefter gick hon tillbaka till sängen, sjönk ned och böjde sitt hufvud ända ned mot det kalla stengolfvet, der läkaren hade böjt knä.

"Här, här!" — utbrast hon, "och hans läppar hviskar modersnamnet här: det var ingen dröm! — o att jag vågat trycka honom till mitt hjerta, men detta hjerta är ju fridlöst! Jag får endast knäfalla här och skåda upp till min drömda himmel — jag har sett den nu —, o, finns det — finns det då verkligen en himmel? — Ha! nej, nej! — denna salighet är otänkbar — en himmel? — Ah, det måste ju vara villa!"

Och med vild smärtas bitterhet uppreste Bertha sig åter.

Jenny Walden är åter i sitt hem. Det lediga, på en gång stilla och eldiga i hennes väsende, som utvecklat sig i den stora verldens skola, gifver en skön harmoni åt den glädtiga sällhet, hvarmed hon åter

sett sitt hem, der allt är införlifvadt med hennes varelse. Otaliga gånger har hon omfamnat fosterfadern och fostersystern, och Maria har med tyst förtjusning bortkysst tårarna ur sin älsklings leende ögon. — Ja, det är det samma fordna barnet, som helsar alla med återseendets hela glädje. Och hon glömmer ingen. Den gamla, sjuka Anna, som vårdat Jennys barndom, får ännu en gång med sitt skumma öga skåda den ljusa engeln; ännu efter en hel lång vinter får den gamla lama höra den vänliga, smekande rösten, som är för henne dyrbarare än alla de gåfvor Jenny medfört från staden för Annas räkning.

Med hvilken förtjusning har ej Jennys fot åter vidrört den grönskande marken, återsett de majestätiska tallarna, den kära granskogen, de knoppande björkarna! De qvittrande foglarnas glädtiga jubel återgaf sitt eko i Jennys hjerta, då hon återspeglade sin egen bild i den klara källan under de välkända almarna, som snart — ack så snart — skulle sträcka mot henne sin grönskande famn. Sjelfva vinden är ju henne så välbekant, så dyrbar; så, som nu, har den ju alltid smekt hennes tinning. Men öfver allt, som omgaf Jenny med tusende glada minnen, hvälfde sig den högblå himmelen, hvars majestätliga vida rymd hon med vördnadsfull beundran öfverskådade, tills hennes öga dröjde länge, länge vid den nedgående solen. Vid den purprade aftonrodnadens kant syntes en försilfrad sky, vid hvars hemlighetsfulla, skiftande figurer Jennys öga hvilade med tankfullhet; det vexlande färgspelet i hennes ansigte talade om alla de dunkla drömmar, som sysselsatte hennes hjerta. Hon tycktes i den hemlighetsfulla skyn läsa ett helt lifs skiftande händelser; än for en vemodig skugga öfver hennes strålande öga, än lekte ett leende på hennes läppar, men plötsligt försvann det åter och hela hennes vä-

sende darrade: smärta pressade tårar ur hennes ögon. Länge, outsägligt länge dröjde Jennys sorgsna blickar qvar vid den hotande skyn, då den plötsligt brast sönder och en klar stjerna träffade hennes blick. Då for Jenny upp, hon flög hem, hennes hjerta var fullt, och långt ut på natten satt Jenny som fordom med Maria vid sina blommor och talade till dem genom lutans sakta klingande toner.

Morgonsolen fann Jenny ute i den lilla ekstocken vid fosterfaderns sida, gungande på insjöns klara våg. Och nu lät Jenny sin hand hvila på de lätta årorna och blickade ner i djupet, hvarur näten drogos upp. Vid åsynen af de sprattlande och glänsande fiskarna klappade Jenny händerna med barnslig fröjd, och hennes silfverklingande skratt återgafs ännu längst bort af skogens eko och spred ett förnöjsamt, hjertligt leende öfver kyrkoherdens ansigte.

SJUNDE KAPITLET.

Ingen vet att liljehvita skruden,
Kringom hvilken blommor uti rund
Lustigt dansa, endast sveper bruden,
Firande sitt lifs begrafningsstund.
Minnets röster! kring det döda hjertat
Stämmen upp ännu er svanesång.

Cygnæus,

Morgonen till den trettionde April helsades af den klaraste vårsol, som i glänsande majestät höjde sig ofvan tornspirorna af slottet Thorsborg.

Uti ett af slottets djupa fönster syntes en ung qvinna, skådande soluppgången.

Hon var ensam; hennes hufvud hade liksom öfverväldigadt af tankar böjt sig något åt sidan; men detta hufvuds egarinna tycktes försmå att emottaga ett stöd af det inbjudande fönsterhvalfvet, icke en gång af sin egen hand, och likväl — för hvarje minut, som flydde, skiftade färger på hennes kind, vexlade dag och natt i hennes öga.

Det är Blida Cronschiöld, som låter tankarna genomgå sitt flydda lif; hon skulle i dag börja ett nytt.

Mekaniskt hade hon hittills sett dagarna försvinna, med likgiltighet afvaktat den vigtigaste epok i qvinnans lif: det hade varit henne ett slags nöje att qväfva hvarje tanke, som talat om dess snara annalkande. Men nu, den sista morgonen, som friheten ännu tillhörde henne, vaknade ovillkorligt de så länge i tyst dvala försänkta ungdomskänslorna, och för hennes blick framställde sig taflor så väl ifrån det förflutna, som ur den framtid hon gick till mötes.

Huru många minnen af ungdomslif, glada förhoppningar, lysande drömmar! Och ibland dem framstod nu *ett*, skönast, dyrbarast af dem alla: det var den korta stundens hägring i tonernas hem, som förbländat hennes öga, förbränt hennes hjerta, då hennes själ sväfvade in uti kärlekens tempelgård och firade sin jublande offerfest. Men här, just här bröt fram ett töcken, som insvepte kärlekens sommarhimmel uti ett täckelse, som tvang henne glömma att hon någonsin skådat den, ty hon var ju icke fri: det var ett löfte, ett heligt band som fängslade hennes fria ande, hvilken för evigt måste tillsluta kärlekens solbelysta pelargångar.

Och det var detta band hon i dag gick att fastare befästa. Den framtid hon nu såg, var ju till sin yttre glans en fortsättning af all den lysande prakt, som hittills omgifvit henne; hon skulle dröja i samma verld, fastän under olika förhållanden, och denna framtid var ju så, som hennes stolthet en gång drömt sig. Men — det unga hjertat hade äfven haft sin dröm och det var *denna*, som var bedragen. Blida hade fordom förenat dessa drömmar i samma tanke: *höghet*, *rikedom* och *kärlek*, dessa trenne strålade skönt tillsammans; men då den sista dyrbara klenoden sjönk bort, då stodo de andra båda qvar kalla, tomma.

"O, hvarföre", utbrast Blida, "hvarföre egde jag ej makt att rycka min kärlek med mig hit upp? — eller hvarföre egde jag ej mod att låta min själ sänka sig ned med mitt hjerta? ty detta lif med sin tomma höghet, sin kalla rikedom: det blir förfärligt!"

Men i detta ögonblick sprang en hög rodnad öfver hennes panna, och hennes ögon sänkte sig liksom förödmjukades hon af inre förebråelse.

Hon hade på en af trädgårdens gångar sett Nordenheim.

"Jag klagar", hviskade hon, "och i stället borde jag ju bedja — bedja om förmåga att uppfylla mina pligter."

Och åter vände Blida sitt hufvud; hon sökte ovillkorligt Nordenheims ädla gestalt, och ju mera han nalkades och hon bättre kunde skåda hans klara, lugna öga, gick väl en blekhet öfver hennes ansigte, men äfven lugn genom hennes upprörda väsende.

Nordenheim bar en frisk bukett af hvita levkojor, och då han såg Blida i fönstret, höjde han blommorna till sina läppar.

"Ah", sade Blida för sig sjelf, "hvita levkojor — jag mins det, jag förstår; hans mor älskade dessa blommor, de blifva en helsning, en välsignelse ifrån henne: ack, den skönaste gåfvan på min bröllopsdag!"

Kammarjungfrun inträdde med en silfvertallrik: derpå låg Nordenheims bukett. Blida tog den, vände sig till fönstret och med ett drag af ödmjukhet öfver sin stolta panna förde hon lefkojorna till sina läppar.

"Ädla moder", hviskade hon: "hvarföre är jag ej din son värdig!"

Klockan sju på aftonen var den bestämda timman för vigsel-ceremonien.

Bröllopsgästerna anlände uti talrik mängd, ehuru de endast utgjordes af dem som räknades tillhöra den Cronschiöldska ätten. Uti praktvåningens stora sal emottogos de af grefve Sixten, som sjelf införde dem uti röda salongen, der de möttes af grefvinnan Elisabeth.

Uti grefvinnans höga väsende, i hennes fina, men kyliga leende röjdes intet spår af rörelser, fastän festen, hvartill dessa gäster kommo, var af så djup betydelse för hennes dotter, eller kanske om denna rörelse fanns, kunde hon likväl nu som alltid fördölja den.

Ehuru grefven tycktes egna hvarje tanke åt sina gäster, talade likväl från hans panna ett ovanligt bleknande allvar, och då tornuret med långsam högtidlighet förkunnade vigseltimman, vände sig grefve Sixten till Nordenheim, tryckte hårdt och betydelsefullt hans hand med en blick, der fadershjertat tycktes på en gång bedja och befalla honom lyckliggöra den dyrbara skatt, han nu gick att öfverlemna honom.

Och då han uti Nordenheims fasta blick läste ett svar, en helig försäkran, gick han att föra gästerna till slottskapellet.

Det hvita sidensarset af bruddrägten böjde sig smekande mot den purpurröda divanen, der Blida Cronschiöld efter slutad klädsel satte sig ned och tycktes med halft leende lyssna till brudtärnornas lifliga

skämt. Desse hade dragit sig till fönsterna, der de voro sysselsatta att med lorgnetter och kikare skåda ned öfver borggården, der än ett praktfullt spann tågade fram, än en trupp af landtfolk i högtidskläder, som begåfvo sig till slottskapellet för att åskåda vigselceremonien: således mycket som kunde gifva ämnen åt sex flickors lifliga observationer, lekande skämt och vexlande betraktelser.

Den unga bruden lyssnade ej mera på dem. Med högra handen fast tryckt till det bäfvande hjertat, hade hon låtit andra armen sjunka ned mot de mjuka sammetsdynorna, som så elastiska, så värmande slöto sig omkring den. En hastig dallring ilade igenom dessa fina ådror, som än löpte så snabbt, än tycktes stannade af iskyliga fläktar — eller var det kanske de tunga diamanterna (en skänk af den grefliga brudgummen) hvilkas bländande krans slöt sig så fast omkring hennes arm, som kylde den så? — Med ofrivillig rörelse tryckte ett finger på det briljanterade knäppet, som fasthöll handsken, och befriad flög hennes venstra hand emellan lockarna och strök sakta öfver den glödande tinningen, och i samma ögonblick blef der så kallt att handen for tillbaka. Dystert betraktade Blida sin förlofningsring; det var den som hade vidrört hennes tinning och förisat de varma ådrorna. Ack, denna ring skulle ju om en timma, kanske endast några få minuter, erhålla en broder af ännu djupare betydelse!

Men Blida höjde nu sitt hufvud och i detsamma träffades hon af en syn, som spred ett plötsligt skimmer öfver hennes ansigte.

Hon skådade i den höga trymåen en bländhvit bild. Blida hade igenkänt sig sjelf och det var som kunde hon ej för sin egen forskande blick, som tycktes vilja genomtränga hennes väsende, dölja djupet

af sina egna tankar. En halfqväfd känslas låga flammade upp och sönderref den lugna slöja, som denna morgon utbredde sig öfver det brusande djupet i hennes bröst. Det närvarande hade försvunnit omkring henne och för det häpna men tjusade ögat flögo kärlekens tempelportar åter upp, för att låta hennes själ ännu en gång svinga ut i dessa farliga, underbara rymder. Endast tonerna hörde hon ej; men hon lyssnade med strålande leende, ty hon väntade dem.

Tvenne af de unga damerna hade sett tillbaka mot divanen, der bruden nyss hvilade, och de sågo nu med förvåning huru hon stod tankfull, förstummad, liksom lyssnande till något för andra ohörbart, oförstådt.

"Jenny", sade sakta fröken Napoleona, "jag har sett en förträfflig kopia af en stor mästare — *Zenobia*: jag tycker mig här se idéen af qvinlig sublimitet än skönare förverkligad."

Kanske anade ej fröken Napoleona hvad som i hennes liknelse verkligen var träffande. Liksom Syriens drottning Zenobia betraktade ruinerna af sitt en gång blomstrande Palmyra, så skådade nu Blida sitt ungdomshjertas härjade rosenverld.

"Så skön, så himmelsk har jag drömt mig den heliga Cicilia då hon framkallar sina orgeltoner", sade Jenny utan att hon heller förstod den djupa betydelse, hvilken hennes liknelse innebar, ty lik en Cecilia stod nu Blida lyssnande till sitt hjertas förklingande toner och väntade i hemlighetsfull oro de nya, underbara som skulle hädanefter genomljuda hela hennes lif.

Utan aning om de andra damernas tankar och omdömen, förde Blida handen till brudslöjan, hvilken, lik ett hvitt moln öfver den dunkelgröna skogen,

sväfvade ned öfver myrtenkransen. Men hon tycktes ej förstå betydelsen deraf.

Så leka dessa drömbilder med hennes hjerta och draga det allt närmare randen af en redan öppnad graf; så ler Blida Cronschiöld för sista gången uti sin kärleksköna dröm.

Men hvarföre skall hon just i detta ögonblick återföras till dessa minnen? Hafva väl dessa bilder flugit fram för att visa henne sin förföriska glans och gäcka hennes mod att börja ett lif utom dem; vilja de väl qvarhålla henne här och medan ännu är tid bryta det band, som fjettrar henne?

Nej! det är icke en strid, som föregår inom Blida; hon tvekar ej att gå dit pligten kallar henne. Hon har nu skådat dessa bilder för sista gången, hon känner det, och hon har tagit afsked af dem; men det är afskedstonerna hon väntar: hjertats enda bön har varit att få slumra in under deras ljud.

Men också detta hopp förgäfves: ingen ton når hennes öra!

En obeveklig hand förer visaren på tidens ur; blott en minut återstår ännu. — Men ännu väntar hon.

Men inga toner, utan tornurets sju långsamma slag susa doft genom murarna.

En frostnatt går öfver de leende rosor.

Blida sjönk ej ned, det svartnade ej för hennes ögon; men en dödskall kyla genombäfvade henne. Hennes själs spända sinne hörde ljudet af faderns steg långt borta i korridoren och likväl egde hon ej förmåga att röra sig: hennes fot hade frusit fast, hennes hjessa förmådde ej höja den lätta myrtenkronan.

En värmande hand smög sig nu vänligt omkring den förbleknade brudens hufvud och hennes dystra blick möttes af den milda försonande himmeln uti

Marias öga. Maria tyckes ana att hon lider och Blida förstår henne, och öfver bådas läppar flyger ett vemodsfullt uttryck. Blida Cronschiölds stolta hjerta känner sig ej förnärmadt af detta deltagande; instinktmessigt sluter hon den vänliga handen emellan sina och hennes läppar vidröra Marias panna. Båda känna de, att denna kyss är ett systerligt föreningsband emellan dem och öfver bådas läppar förbytes det vemodsfulla draget uti ett leende af fridfullt lugn.

Blida såg sin far inträda nu och hon darrade ej.

Hela hvalfvet utanföre slottskapellet är uppfylldt af den tillströmmande folkmängden, som så ifrigt väntar att få kasta de nyfikna blickarna genom de ännu tillslutna dörrarna. Men det är ej allenast kapellets inre prydnad de vänta att få se och som så sysselsätter deras funderande tankar, utan isynnerhet den höga, sköna fröken och den förnäma rika grefven! — "Ack den hela bröllopsskaran — hvad den måste bli grann! - - så många förnäma vagnar ha ju kommit - - - och så hela den grefliga vigseln - - Kyrkoherden som talar så vackert - - det är han som skall viga dem - - men hvem skall spela orgelverket? - - visst skall väl någon spela psalmerna och — brudmarschen, det förstås; men inte kan väl en vanlig kyrkmarsch duga för allt det förnäma herrskapet! - - men skall inte brudgummen komma först, innan de andra? - - kommer han den här vägen? - - Gud vet - - men nog kommer bruden uppför den här stora pelartrappan, det sade sjelfva hofmästaren i går - - ja ja, nog går hon uppföre till sin

stora lycka - - - hvad hon skall se ståtlig ut! - - Ja, Gud signe henne, nog ligger lifvet ljust och gladt framför henne, - - - men han är väl inte mindre lycklig *han* heller, som får vår rara unga fröken, för aldrig föraktar hon att hjelpa en stackare, fast hon ser stolter ut."

Och nu slog tornklockan sina sju slag och alla tystnade och räknade, somliga hvar för sig, andra högt och man såg på hvarandra och väntade. Hastigt slogos kapelldörrarne upp; en viss vördnad tycktes fatta den häpna mängden; man trängdes ej för att komma in, utan stilla och högtidligt blickade de in uti den lilla helgedomen. Den stora gången var beklädd med de blommor våren har att erbjuda, som bildade en mjuk grönskande matta med sina hvita stjernor, på det att brudens sidenklädda fot ej skall vidröra den kalla stengången. En ljuf vällukt uppfyller hela kapellet ifrån de praktfulla orangerivexterna, som pryda altaret. Och mellan dem leker en stråle af den åt vester sjunkande solen och skimrar på de höga silfverarmstakarna, hvilkas antika form och ovanliga arbete förtälja sin egen historia från det trettioåriga kriget, hvarifrån de blefvo hemförda utaf en ättling af den Cronschiöldska familjen, som i den sista stora drabbningen sjelf förvärfvade sina riddarsporrar och grefliga vapensköld.

Borta i choret syntes gamla Adam, Thorsborgs äldsta trotjenare, i högtidsdrägt, med uppmärksamt öga öfverskåda att intet måtte fattas, intet damstoft måtte oskära ens den aflägsnaste vrå borta vid läktaren, att ingen enda tråd af de rika guldfransarna omkring den dyrbara mattan i choret måtte vara rubbad, att ingen blomma på den stora gången måtte ligga korsvis. Och under tiden tänkte han på huru han varit med då kapellet för tjugufyra år tillbaka

pryddes vid nuvarande grefve Sixtens och grefvinnan Elisabeths bröllopp, och ett år sednare för den förres syster, fröken Julia. — Men nu var allt i ordning och Adam gick bortåt, troligen för att gå ut; men inom några ögonblick såg det förvånade folket honom komma tillbaka, och med honom följde ett fruntimmer i kolsvart drägt. Och Adam bugade sig så vördnadsfullt för henne, som om hon varit en af sjelfva grefskapet, då han läste upp dörren till en gallerbänk längst bort i choret och der den svarta gestalten, efter en obetydlig rörelse på hufvudet, steg in.

Den undrande mängden började nu att maka sig åt sidorna för en man, som med hastiga doch jemna steg kom uppföre den stora pelartrappan; alla igenkände den välbekante läkaren. Ett sakta sorl hördes då Johan Walden åt alla sidor böjde sitt nästan majestätligt högburna hufvud för att besvara den ljudlösa helsningen. Ja, alla — alla kände de honom så väl. Der voro så många som han återskänkt helsans rosor på nyss förblekade kinder — huru tacksamt logo de mot honom nu! Der så många lekkamrater, som så otaliga gånger tumlat om på ängsgräset med den fordna yra gossen; der så många mödrar, som sett den kära prestsonen uppvexa bland deras egna barn, — och alltid tyckte de att äfven han tillhörde dem — huru väl de mindes den lilla Johan, som nu blifvit denna ståtliga man, som var så lärd, så högt öfver dem och — ändå så vänlig och glad mot dem. Ingen afundsjuk tanke stal sig in i dessa obildade men rena hjertan, då de jemförde honom med sina egna söner, som uppvuxit och voro väl lika långa som han, men ändå stodo så långt tillbaka i verlden. Nej! de hade ju alla äfven en del i den älskade prestsonen — huru de gladde sig alla och litet smått högmodades öfver honom! Och för alla hade han en

vänlig blick: hvar och en särskildt hade fått ett af de kärleksfulla leenden från hans läppar. Ingen såg, ingen förstod att *hans* blick ej såg något, ej uppfattat något; ingen såg det djupa draget som dolde sig under de lindrigt skälfvande ögonlockens hvalf; ingen såg huru ådrorna svällde under de långa lockarna, som nästan fuktiga hade fallit något längre ned öfver hans breda panna.

Alla hade hört hans förestående resa och i hvarje hjerta rann samma tanka upp: kanske vore det sista gången de sågo den älskade läkaren.

"Gud välsigne honom — Gud vare med honom på hans långa färd!" — hördes från hundrade munnar, och än en gång vände Johan sitt ansigte mot dem — och — ja alla som sågo hans leende, de sågo att tvenne tårar skimrade i hans glänsande ögon. O, de ville alla omringa honom, kyssa hans händer, åtminstone få vidröra hans kläder; men Johan vinkade med handen, vände hastigt bort sitt hufvud och försvann i den mörka gången, som ledde upp till orgelläktaren.

"Ja, ja, honom får väl ingen mera se — han reser snart bort till det der pestlandet, för att offra sitt unga lif för de eländiga ryssarne. Men om han sjelf far illa eller blir sjuk, hvem är då med honom, hvem skall då hjelpa vår gode doktor?"

Så mumlade folket, men tystnade hastigt och lyssnade. Liksom ett svar på deras frågor, hördes orgelmelodien:

"Vår Gud är oss en väldig borg."

Tysta och högtidliga trädde åhörarna in i helgedomen och spridde sig åt sidogångarna för att sätta sig i bänkarna, eller rättare, på dem klättra upp för att desto bättre kunna se.

Vid korsgången syntes nu, omgifven af marskalkarne, en högvext man, hvars uniform var mer lysande än deras och som så väl urskildes från dem genom det allvarliga, nästan upprörda uttrycket öfver sitt manliga ansigte samt den af sällhet strålande blicken, som spanande såg mot pelartrappan: hvar och en förstod, att denna blick måste vara en brudgums som väntar sin brud.

Och orgelns toner hade öfvergått till sällsamma variationer: de blefvo alltmera mäktiga och brusande; i dem var något på en gång så talande och så oförklarligt: ingen förstod dem, men alla lyssnade, alla undrade och i månget glädtigt öga perlade sig en tår, hvarföre — visste ingen. Med en tacksam väns hela hjertlighet blickade Nordenheim upp till spelaren; men han fick intet svar på denna blick: alltmera mäktigt, nästan vildt hotande, brusade orgeln.

Men plötsligt förändrades allt.

Hvarifrån kommer denna underbara musik? Har en försonande ande svingat ned från de blåa salar, för att med hvita vingar fläkta stillhet och frid öfver de upprörda vilda vågor på orgelns tonhaf? — De susande ackorder ljuda, lika englachörer af himmelska melodier.

Alla blickar vända sig nu mot den stora gången — huru man anstränger sig för att få se allt!

Öfver den mjuka blomstermattan sväfva trenne genier omslutna af himmelsfärgadt flor och kring blonda lockar slingra sig convaljerna med sina slutna knoppars blyga behag.

Lika älskliga, men mera leende, komma nu de trenne gratierna i de ljusröda rosornas färg med kransar af yppiga kamelier öfver mörkbruna lockar.

Så glänsande, så hvit skrider brudens höga gestalt framåt med lätta, jemna steg, med skimrande diamanter i brud-diademet öfver den jungfruliga pannan. En matt färgskiftning vexlade på hennes kind vid de första tonerna, som mötte henne; men hon bleknade ej, hon darrade ej: hennes hållning, hennes leende var på en gång så allvarligt, så gladt och förmildrade detta drag af höghet, som thronade öfver hennes stolta hufvud.

I hvimlande färgprakt följer henne det lysande tåget, prunkande af siden och juveler.

Den grefliga brudgummen nalkas, och med en säker blick af betydelsefullt uttryck räcker Blida Cronschiöld af Adinal sin hand åt Hugo af Nordenheim, som nu förer henne till altaret.

Musiken har tystnat; ljudet af en manlig, djup stämma höres mild och allvarlig förrätta den högtidliga ceremonien.

Då löftet sväfvar öfver brudens läppar, flyger en lätt dallring genom hennes lemmar — hvarföre bäfvar nu den starka? — Kanske var det derföre, att det tysta ekot deruppe i kapellets hvalf upprepade hennes ord, och detta liknade ett återhållet, men brustet klagoljud. Ingen mera hörde det: blott för den bleka brudens blick stod denna inre förebrående skepnad.

Den guldfransade, purpurröda pellen, uppburen på marskalkarnes värjor, sväfvade öfver de bådas förenade hufvuden och — de sjunka på knä vid altarets fot. Ödmjukt bedjande böjer Blidas hufvud sig så långt ned, att hennes panna vidrörer altarrundens marmor, och välsignelsens tröstgifvande ord sprider åter lugn i hennes inre, ljus för hennes blick.

De förenade makarna stiga upp, för att helsa morgonen af det lif, som de för evigt helgat åt hvarandra.

Åter höres orgelns toner och valda röster uppstämma dessa ord, som Atterbom låter chören sjunga uti Lycksalighetens ö:

"Heliga Kärlek!
Hjertat och Sången
Offer dig bringa."

ÅTTONDE KAPITLET.

Väl förstodo de hvarandra,
Då med öga fäst vid öga
Son och moder båda möttes.

Mellin.

Ljuskronorna i "röda salongen" sände sina strålar att leka med diamanternas skimmer omkring brudens gestalt, som med mild höghet stödde sig mot brudgummens arm, hvilken lätt omslingrade henne, liksom fruktade Nordenheim att denna älskade brud vore endast en bländskön syn, som skulle snart sväfva bort från hans sida.

De unga makarna omgåfvos af trenne genier, de blåklädda tärnorna, hvilka representerades af fröknarna v. T. och Maria Walden, samt trenne af marskalkarna, grefvarne N. och baron Felix Lindesparre. Denna grupp fullbordades af doktor Walden.

Der syntes några andra kretsar af lysande damer med sina uppvaktande kavaljerer. Största delen fördrefvo tiden med det lätta och betydelselösa salongsspråket; några utbytte tankar af helt djupsinniga reflexioner; somliga skämtade endast och allenast, och andra åter suto tysta och sågo ganska intresserade ut,

fastän de slutligen började anse tiden skrida något långsamt framåt.

Vid salongens andra sida syntes en grupp, motsvarande den förenämnda. De trenne gratierna omsväfvade här Alexander Cronschiöld och förde honom in uti en olympisk verld. De rödo rosornas leende var ju så älskligt, så klingande musik i deras skratt! — Hvem skulle ej önska sig vara en af kamellierna i deras yppiga lockar, eller en af perlorna som få smeka de silkesfina armarna — hvem skulle ej vilja likt detta luftiga flor omgifva dem, vilja omslingra dessa väsenden — för att qvarhålla dem, se på dem och höra deras rösters tjusande melodier? — Det är svårt att välja mellan dem. Och den unge grefven ser, han hör, han dröjer så länge vid *henne*, som drager sina fängslande nät omkring hans hjerta. Det är ej underligt: Hortense v. S. har alltför mycket bländat honom, för att han skulle kunna märka det draget i hennes panna, som alltför mycket liknar det segrande medvetandet af sin öfverlägsna skönhet, hvarmed Juno uträckte sin hand för att mottaga priset. Och man borde väl förlåta den firade, den från första barndomen bortsmickrade Hortense; det var ju ej möjligt att detta gift skulle kunna halka förbi ett hjerta som så gerna mottog det, som hennes; de sköna psyches-vingarna blefvo dunklare, men det märktes ej; ty mera bländande, förförisk blef *gratiens* leende.

Och *henne* — kasta ock på henne en blick! Detta ansigte, som vet att det icke är vackert, blir just derföre älskeligt, hjertat, det goda, det glada — se hur ungdomsfriskt, förhoppningsfullt det blickar fram ur dessa leende ögon! Skulle grefven ej gerna räcka ett Paris-äpple åt Therese Lindesparre, då hon så der med den vackra gratievingen fläktar på hans hjerta, under det hon med ett af sina mest musi-

kaliska skratt förklarar, att hon är fullkomligt nöjd det förutan?

Och likväl är Alexander glad att ännu ega äpplet qvar, då han får se den tredje gratien, som på sin skära liljestängel bär en sig halföppnande rosenknopp, der endast Zephyr skulle våga en kyss på dessa vestaliska ögon, som blicka ur dess kalk. Utan att förstå betydelsen deraf, har Jenny Walden mottagit Paris-äpplet. Hon tager det gyllene priset i sin hand, och ser derpå, och småler deråt — och engeln i hennes hjerta log också.

Alla gästerna drogo sig nu till fönsterna för att beskåda den utsigt af på en gång storhet och landtligt behag, som erbjöd sig åt deras blickar.

Öfver insjöns lugna spegel glänser mån-bryggan, som sträckte sig långt öfver till de skuggrika stränderna. Der och hvar reste sig ett berg högt och mörkt öfver vattnet, och på hvart och ett af dem syntes de röda lågorna af Wallborgsmesso-eldarna, från hvilka ljudet af otaliga skott och glädtiga hurrarop helsade vårens ankomst. Och i månget, under salongslifvet förtvinadt, hjerta vaknade i detta ögonblick samma glada känsla upp af tacksamhet, af nytt mod och nyväckta förhoppningar, som landtfolket firade med denna fest. Det var ett ögonblick af gemensam känsla, ett slags samband emellan dem alla, som bevisade att skaparen ändå ämnat alla menniskor till bröder och systrar.

Men skådespelet började nu att förändras. Tunga moln spridde sig öfver himmelen: det gick så hastigt. Hela taflan deruti blef på en gång mörk, endast upplyst af eldarna, som började kasta skyhöga lågor, hvilka sedan skingrade sig och i tusende gnistor störtades ned i sjön, hvarpå långa hväsande dysningar upprörde den nyss så stilla vågen. I början

sakta, men sedan allt högre, allt längre uthållande hördes hemska stormvindar instämma i de ännu fortfarande glädjeskottens dån. I luften började höras det tunga, dofva mullrandet af en aflägsen åska, och mörk var nu himlen. Eldarna aftynade alltmera och det sista skallande hurraropet afbröts plötsligt genom åsynen af blixtens ljungeld, som tycktes slita i tu molntäckelset. I ett ögonblick var åter allt mörkt, allt tyst. Hvarenda eld hade socknat, hvarenda glädjekänsla förbytt i tyst häfvan. Åter kastade åskviggen högt ifrån den hotande rymnden sin eldkyss ned i de fräsande vågorna och det häftiga bullret följde så straxt derpå, att man trodde att åskan slagit ned i sjön. Det tycktes ock blifva några minuters stillhet i de brusande elementerna.

Grefvinnan Elisabeth, som alltsedan sin svåra sjukdom varit så nervsvag och denna dag kanske varit något blekare än vanligt, ehuru hon tycktes vara sig fullkomligt lik, hade oaktadt all ansträngning, ej längre kunnat öfvervinna den skakning, som kylde alla hennes lemmar, och tryckningen öfver hennes hjessa blef vid det tilltagande åskvädret allt starkare. Hon förmådde ej längre motstå den och nedsjönk afsvimmande. Då hon åter vaknade, befann hon sig inom de tunga sidensarsomhängena i sin sängkammare, och hennes blick irrade omkring först på de båda kammarjungfrurna som stodo vid hennes säng, och föll sedan på doktorn, hvars åsyn påminte henne om allt, som hade passerat.

"Herr doktorn är alltid god, alltid tillstädes när hjelpen behöfs!" sade grefvinnan och log matt. "Med mig är visst inte farligt, bara en obetydlig skrämsel. Gå tillbaka till salongen, herr doktor! — Jag kommer snart efter."

När läkaren var borta, fingo äfven kammarjungfrurna en vink att lemna sängkammaren och Elisabeth var allena. Nu slog hon de juvelprydda armarna om sitt hufvud och utbrast:

"Arma lif — huru tomt, huru fattigt, huru kallt! - - - och ännu är jag till, ännu lefver jag för att lida — förtvina, och skåda *honom* och -- älska! Ha! ännu brinner denna vansinniga kärlek, hvars djup han aldrig skulle känna förr, än det är för sent att visa mig en usel tacksamhet som jag skulle förakta. Men jubla, bedragna hjerta! Du skall bli hämnadt; då ditt lif är förbi, skall han läsa dessa skrifter som säga honom allt; hans blick skall då skåda mot grafchoret, dit *han* stött ned sin makas förkrossade hjerta: denna blick skall då brinna som jag, rysa som jag, men af *ångren!*"

Och slutna, kalla, lugna blefvo åter dragen uti grefvinnans ansigte.

Med förnyad, fördubblad häftighet hade åskan åter börjat. Oupphörliga blixtar korsade luften. Fröken Hortense stod ännu qvar på sin plats vid fönstret och blickade modigt ut öfver sjön. Länge hade skämtet lekt på hennes läppar, men hon kände sjelf huru hon småningom bleknade och måste stödja sig mot fönsterposten för att ännu kunna stå upprätt. Hortense hade verkligen mycket mod och ville kanske synas hafva ännu mera; det gladde henne derföre nästan barnsligt mycket, då unga grefve Cronschiöld ej kunde återhålla sin beundran.

Det började åter blifva revolution i Alexanders hjerta under det han så länge betraktade fröken Hortense, och hon var verkeligen skön i detta ögonblick, då hon vände sitt hufvud mot honom och uppslog sina ögon. Och nu sade hon, halft skämtande, halft allvarsamt med sin vackraste sirenstämma:

"Det vore ju barnsligt att vara rädd: huru skulle åskans Gud våga ett helgerån på dessa sekelsgamla murar!"

Men i samma ögonblick ljungade en blixt så stark, att Hortense ovillkorligt vände bort sitt hufvud. Ett hastigt utrop flög öfver hennes läppar; darrande utr䣣kte hon handen och pekade utåt. Alexander såg endast blixten, men Jenny, som stod närmare fönstret, såg äfven det hastiga skenet upplysa konturerna af den svarta gestalten, som, lutad mot ekstammen, nästan utmanande fäste sina svarta brinnande ögon på den stolta borgen, hvilken tycktes darra af de på hvarandra stötande knallarna. Fönsterna skakade, sjelfva golfven bäfvade under allas fötter; men trotsande, säkra reste sig tornspetsarna likt mörka skyddsvakter omkring de väldiga murarna.

Therese hade flugit bort till den halft sanslösa friherrinnan Lindesparre, som ej längre förmådde hålla tal för alla, som kunde höra henne, öfver sin Anastasies förvånande presence d'esprit, som kunde stå der borta vid fönstret, der den förfärliga åskviggen kunde träffa henne. Och nu bad friherrinnans kusin Alexander, som stod henne närmast, att gå dit bort och hemta Anastasie från det horribla fönstret. Men kusin Alexander — den artige Alexander — hörde nu intet af dessa ord; han var försänkt i betraktande af de båda varelser som stodo bredvid honom.

Fröken Hortense hade, liksom i behof af stöd och tröst, slingrat sina armar omkring Jenny; de i oordning tillbakakastade lockarna spridde sig till hälften öfver hennes ansigte och föllo sedan ned öfver Jennys skuldror, der Hortenses hufvud hade sjunkit ned. Jenny som med oförfärad men underbart bäfvande blick skådade mot den flammande rymden, vände nu sig tillbaka och omslöt den darrande Hor-

tense, under det hon sakta hviskade tröstord till henne. Och liksom Hortenses ansigte alltmera bleknade, allt längre sjönk ned, blef hennes bild allt dunklare i Alexanders hjerta. Den unge grefven böjde sig allt djupare för att ej förlora ett enda ljud af den hviskande stämmans susande toner, som blefvo allt tystare, tills han slutligen ej hörde dem.

"Jenny, ljufva Jenny!" sade Alexander med en röst, som ehuru sakta dock underbart susade för Jennys öra. Förvånad af grefvens närvaro, hvilken hon tycktes hafva glömt, förvånad öfver den förtroliga benämningen och slutligen förvånad vid minnet af att hon en gång förr för längesedan hört detta besynnerliga uttryck, slog Jenny upp sina ögon. Och i detta ögonblick strömmade ett sken, liksom från en eldsky, genom alla fönsterna tvärs öfver salongen, från borggården. Det tycktes Alexander som strålade detta sken likt en eldkrona öfver Jennys hufvud, och åter hviskade han:

"Jenny, himmelska ljufva Jenny!" och glöd brann på Jennys kind och silkesskuggorna sänkte sig öfver hennes ögon.

"Eld i slottet! — Slottet brinner!" — skallade från alla munnar och alla störtade åter till fönstren för att se. Och grann, förfärlig var synen! Hela vestra delen af slottet midt emot dem var antänd ej af en, utan af flera åskviggar; lika röda fanor fladdrade lågorna från tornens spetsar och kastade sina gnistor likt eldkransar omkring de gråa murarna. I öfversta våningen flögo lågor från fladdrande gardiner och bröto ut genom splittrade fönster kastande sig antändande, härjande hvar de kommo.

Öfver alla, i det första fasans ögonblicket förstummade, läppar skallar nu ett skri och detta är så högljudt, så ångestfullt, att de sammetsklädda väggar-

na tycktes höja sig allt högre och mera skyddande omkring de förfärade gästerna, som i denna stund instinktmessigt anade, huru fåfängt, förgängligt detta skydd var; det höghvälfda taket syntes med strålarna af sina ljuskronor blicka förrädiskt ned på dem och hota att snart kasta ned sin krossande makt öfver deras hufvuden. Hvilket ögonblick af förvirring! På en gång störta alla till dörrarna, man tänker blott på att rädda sina lif; ingen af dem kan i detta ögonblick fatta att faran verkligen ännu är så aflägsen.

Genom alla hvalf ljuder nu grefve Cronschiölds stämma, hög och klar; öfver allt spridande lugn och hopp om räddning. Stormklockan dånar rundt omkring i nejden och ifrån de så hemskt afbrutna valborgsmessefesterna skyndar folket förskräckt till slottet. De vestra och södra tornen stå redan som eldkolonner och på dem stirrar hvarje ny hop modlös och häpen; men lif och mod väckes åter hos dem alla, ty öfver allt synes grefve Sixten, öfver allt höres hans herrskarestämma utdela order till medel att hindra eldens vidare framfart, och, under anförande af Nordenheim och Alexander, omgifver folket de båda brinnande tornen med räddningsmedel. Högst öfver murarna, der faran är som störst, ilar Alexander alltid främst med en ifver, som lifvade alla hans följeslagare. Med samma ungdomsyra glädtighet, hvarmed den unge grefven för en timma sedan fladdrade omkring de leende gratierna, obeslutsam åt hvilken af dem han skall skänka sin hyllning, svingar han nu det tunga brandseglet så lätt, så ledigt, och blickar djerft på de hotande lågorna; men ynglingens bröst höjer sig högre än förr: der har inom denna timma spirat upp en nyvaknad kraft, en modig beslutsamhet.

Gästerna hade blifvit införda i tafvelgalleriet, som var beläget uti den nedra våningen af slottets

ännu säkra sida. I händelse af fara kunde man härifrån snart finna räddning.

I midten af galleriet reste sig supé-bordet med sina prunkande silfvervaser och höga armstakar, hvilka blandade sina vaxljus emellan pomeransträden, som luta de fullmogna frukterna öfver krystallskålarnas rose-skiftande glacer: en tropisk glöd öfver glacierens barn. Med förnärmad stolthet höjde sig krokanspirorna, då ingen blick dröjde qvar på dem. Likt bleka skuggor gingo gästerna förbi, somliga drogo sig längst bort der kandelabrarnes sken var dunklast, andra kastade sig ned på paradsofforna, derifrån man hade utsigt af branden. En del af den manliga personalen hade dragit ut i strid mot eld och lågor, en annan del tyckte det vara klokare att ej trängas derute bland räddningsanstalterna; några talade ganska ogillande om det oroliga ungdomsblodet hos detta antal "martis söner", som genast störtat ut, för att rusa upp på stegar och klättra på taken bland eld, vatten, sprutor och slangor; men några damer och några gamla generaler togo dessas parti. Ingen konversation ville likväl lyckas att blifva underhållen; stundens fara upptog alla sinnen.

Elden syntes nu hafva förtärt allt det inre i öfversta våningen emellan de båda brinnande tornen. Hårda och jernfasta stodo de hundraåra murarna mot elden, endast här och der splittrade af åskviggen gåfvo de vika.

Genom *andra* våningen började slå lågor ut genom fönstren. Öfver den lugna men dystert blickande brudens läppar hördes nu ett häftigt utrop, och lika hastigt flög hon ur galleriet.

Nordenheim deruppe på den fruktansvärda ställningen har sett fladdrandet af den hvita bruddrägten öfver borggården i samma minut försvinna i hvalf-

vet, som ledde upp till elden, och han kastar sig utan besinning ned, ilar in i hvalfvet, är i ett andedrag den stora trappan uppföre genom korridoren; instinktmessigt rusar han äfven den andra trappan uppföre, der faran kan vara störst för Blida. Huru elden dånar deruppe öfver hans hufvud! — Är hon väl här? Hvart har hon flytt?

Blida, Blida! skallar hans rop genom de tomma fastän upplysta rummen. Nordenheim stannar och lyssnar till ett sakta klagande rop, som tycktes komma från det inre rummet, det en lampas matta sken utvisade vara en sängkammare; han träder in och hör vidare att ljudet kom från de slutna sängomhängena: han sliter dem åtskiljs och får se grefvinnan Elisabeths dödsbleka drag. Länge har grefvinnan hört elden rasa deruppe och har ej förmått röra en enda af de förlamade lemmarna; hon har ropat, ingen har hört, alla hade flytt. Nordenheim tager henne i sina armar och störtar ut. Än en gång flyger han genom rummen, oupphörligt upprepar han Blidas namn, otaliga gånger genomletar han hvarje vrå i den nedra våningen – förgäfves! Men grefvinnan blir allt tyngre, hennes hufvud faller ned så liflöst, hennes händer tyckas stelnade af iskyla. Hon behöfver hjelp, kanske om ett ögonblick är det förgäfves! - - Min Blida! - - och en underbar röst hviskar i Nordenheims inre att en skyddande makt vakar öfver henne; en tanke af så fast förtröstan, så säkert hopp säger honom att Blida blir räddad, fast det ej förunnas honom att göra det, och han skyndar bort för att söka hjelp åt henne, som en gång skänkte Blida åt verlden — åt honom.

För att dess förr hinna till sängkammaren hade Blida djupare in i hvalfvet tagit vägen genom den dörr som ledde till mindre trappan; hon hastade uppföre, så genom den mörka men korta gången, som

ledde till vapensalen, hon ilade genom den, tryckte på fjederlåset till en dörr som sprang upp och märkte icke att det fladdrande sidensarget af hennes drägt fastnat vid dörren som hon så häftigt drog efter sig, att låset slog igen. Hon var nu vid tapetdörren till lönntrappan som gick upp till sängkammaren: den var stängd utifrån — det återstod intet annat än vända samma väg tillbaka. Blida darrade af ångest att komma för sent; häftigt tryckte hon på den välbekanta fjedern, den rörde sig ej — ännu ett försök — förgäfves! hon var instängd. Det gick en ångestkyla genom hennes lemmar; men krafterna öfvergåfvo henne ej. Hon hörde ljudet af grefvinnans klagan från sängkammaren — förgäfves hade Blida skyndat till sin moders räddning: de skulle båda förgås i lågorna utan att kunna bistå hvarandra, eller åtminstone få dö tillsammans eller utbyta ett afskedsord, och likväl voro de så nära.

Men nu hörde hon Nordenheims rop: åter lifvades hennes hopp. Från den ena dörren flög hon till den andra och använde all den kraft som det förtviflade ögonblicket gaf henne; men obevekliga slöto sig de fyra väggarna omkring henne — dånet af branden öfverröstade hennes rop.

Dånet af branden susar äfven hemskt uti alla de öfvergifna festliga rummen. I röda salongen är äfven tyst, men dock icke tomt. På divanen och paradstolarna ligga några varelser så bleka och lifflösa, att endast den, som sett dem strålande af lif, kunde försäkra att det ej är den mörka mannen med lian, som tryckt sin helsningskyss på deras läppar, utan endast ögonblickets hotande makter som försänkt dem i vanmäktig dvala. Omkring dem går Johan Walden och genom hans omsorgsfulla bemödanden återsprides lifvet hos dem; de kallnade pulsarna flyta åter varmt

under hans hand; hans lugna, tröstrika stämma återgifver hoppet i hvarje modlöst sinne. Fastän eldflammor kasta sig öfver borggården och hota i hvarje ögonblick antända slottet, går läkaren med orubbligt lugn att under faran rädda de bleka offren.

Han har nu till galleriet medfört de ur sin dvala återväckta damerna, och han går ännu en gång genom alla rummen, för att undersöka om någon är qvar der, i händelse elden skulle sprida sig dit. Men då öfver allt är tomt, går han till fönsterna och stannar der länge för att beskåda branden. Med ett nästan iskallt lugn betraktar han de alltmera förtärande lågorna, förgängelsen smärtar icke läkarens öga, fara och död kommer honom ej att blekna, han har försjunkit i kalla, djupa betraktelser.

Då lades en hand på hans arm och Marias röst hviskar hastigt och darrande:

"O Johan — se, det är ryslig!"

Och Walden följde riktningen af den utsträckta handen. Hvarje af hans lugna, jemna pulsar tycktes spritta till af tusende lif. Han ville ila framåt, och likväl stod han ännu ett ögonblick stilla med blixtrande öga och hämmad andedrägt.

Uti ett söndersplittradt fönster under eldvåningen syntes brudens hvita gestalt emellan töcknet af rökmolnen, som oupphörligt genomkorssades af eldflammor. Hennes hufvud var lika högburet, fastän blekt; men liksom bedjande blickade hennes ögon upp emot den blodröda eldhimmeln, som tycktes sänka sig allt längre ned öfver hennes hjessa.

Walden störtade nu framåt — huru visste han ej; han såg icke heller att Maria, ångestfull öfver den fara, hvari hon störtat honom, flög i hans spår. Snart har han uppnått den våning, som hvarje minut hotas

af förstörelsen — dubbeldörrarna flyga upp för hans hand, rum efter rum försvinna för hans blick, han har uppnått vapensalen.

Blott en enda dörr stänger honom nu från Blida, men denna dörr gifver ej vika — den förhatliga som vågar så gäcka hans ansträngningar! Stora svettdroppar perla sig på hans panna, han vänder sitt hufvud tillbaka.

"Ha, Maria! — du här; fly! genast!"

Men Maria stod med beslutsamt mod ännu qvar; hon pekade mot stridshästen, som stod der med stamherrns jernrustning.

"Se, Johan, det svärdet måste splittra sönder dörren!"

Läkaren gjorde ännu endast en rörelse med handen åt Maria; men denna var så befallande, att hon drog sig tillbaka bakom den väldiga stridshästen. Han såg henne icke mera; hans blick hade dröjt qvar vid svärdet, som gamle riddaren af Adinal höll uti sin hand. Men jernhandsken slöt sitt jättetag fast omkring vapnet; förgäfves var bemödandet att rycka det ned; hela rustningen skakade, men stamhern släppte ej sitt svärd.

Då nalkades hastigt en mörk skepnad genom vapensalen: det var svarta gestalten.

Hon tryckte på en fjeder utanpå den oböjlige jernhandsken och med ett rasslande dån föll svärdet ned mot stengolfvet. Läkaren upptog det i samma ögonblick. Åter hördes ett dån som skallade doft genom vapensalen.

Dörren hade sprungit upp; Walden stod derinne framför den bleka bruden.

Johan varseblef ej det darrande väsende, som jagadt af fruktan för hans lif, smög efter i hans spår

ända hit in och lika hastigt drog sig undan i skuggan af ett rökmoln.

Blida såg sig förvirrad omkring, räckte mekaniskt ut sin hand och Walden fattade den. Ingen af dem hörde, att, då de så hastigt ilade genom dörren, den åter slog igen efter dem. De visste ej att Maria var der; de hörde ej heller det enda bedjande ljudet, som klagande trängde genom denna dörr, hvars dån susat för Maria med samma ljud hvarvid ett grafchor sluter porten igen om sina offer.

De rasande lågorna liknade ett hånande jubel öfver de båda flyendes hufvuden, då dörr efter dörr af vinddraget slogs igen efter dem och skiljemuren blef allt fastare, allt längre emellan dem och det dödsfängelse, hvari de hade störtat det åt lågorna öfverlemnade offret. Waldens hand slöt sig allt fastare omkring Blidas och deras steg blefvo alltmera bevingade — den hvita brudslöjan fladdrade omkring bådas hufvuden - - -

"Hon är räddad! hon är räddad!" — höras glädjeropen från borggården, då bruden vid läkarens sida sväfvade ned ur det hemska hvalfvet.

Nordenheim trycker till sitt jublande hjerta den återfunna bruden, och grefve Sixten sluter stum de båda makarna i sina armar.

Men Blida ser ej, förstår ej något af allt detta; hon ser sig förvirrad omkring. Plötsligt uppreser hon sitt hufvud ifrån makens bröst och med blicken uppåt eldvåningen ropar hon med ångestfull stämma:

"Maria! Maria!"

Och allas ögon följa nu riktningen af hennes blick, upp till den brinnande våningen. Der synes Maria genom de tunga rökmolnen, som oupphörligt slingra sig bortåt, liksom vågade de ej att vidröra den fladdrande drägten, som lik en himmelsfärgad sky

omger henne. De dansande eldgnistorna kasta sig nu in genom de tomma fönstren och gardinernas luftiga draperier lysa i eldröda lågor.

Blida har slitit sig lös och med vildt utrop flyger hon framåt.

"Det är förgäfves — det är för sent!" ropa alla röster, men Blida hör det ej. Hon har hunnit till hvalfvet: der fängslas hon af ett par jernstarka armar; — fåfängt anlitar hon hela förtviflans styrka — vildt ljungar hennes blick mot Nordenheim och ett skärande skri höres från hennes läppar, då hon ej förmår att för andra gången slita sig från honom.

"O, min själs syster — farväl!" ropar Blida och vänder rysande bort sitt hufvud, då hon ser Marias sammanvirade händer ännu en gång sträckas ut till bön, så sjunka ned — försvinna och fräsande lågor störta ut genom fönstret.

Och läkaren? Också han har sett Maria. Fortare än tanken var han åter i vapensalen; der var doft, qvaft, töcknigt; och likväl flög ett hastigt leende öfver hans läppar: hade äfven lågorna hunnit dit in, skulle ej *han* kunna rycka det dyrbara offret undan dem? - - -

Åter är han vid den slutna dörren — den ger vika; men endast blodröda moln möta honom derifrån.

Midt för elden står Walden förstummad, förintad. Ett verop är det enda som höres från hans läppar och detta är vildt — förfärligt. Är det samvetsqvalen som ropa så ur hans inre — eller är det väl en förbannelse öfver det öde, som vågar förnärmande intränga i hans makt? — De fräsande lågorna hånskratta åt den sönderbrutna kraften; men ljudet deraf bryter fjettrarna, som förlamat honom. Med blixtrande eld i sin blick, med trotsande leende på

svällande läppar höjer han sin gestalt och utsträcker handen liksom utmanande mot det gäckande ödet och mot den rasande elden, hvilken i samma ögonblick värmande, brännande smyger intill hans tinning; de långa lockarna ringla sig undan — förgäfves! — det fräser så underligt i dem - - -

Tvänne händer, så kalla som natten, lägga sig på Johans brännande hufvud — det kännes skönt för den glödande hjessan, de döfvade sinnen! Kraft, vilja, tanke ha försvunnit. Det är den svaga menskliga instinkten som kommer Walden att mottaga denna räddande hand och följa svarta gestalten genom lönngången, der den tillslutna dofva kylan ej ännu blifvit genomträngd af luftdraget, som hvar det kom förde eldröda spår.

Den mörka gången var lång. Walden drog djupt efter andan — den dofva fuktiga luften ville qväfva honom, handen som omslöt hans var kall som is.

Ändtligen stannade Bertha, öppnade en dörr och skenet af en lampa upplyste rummet, hvari de inträdde. Walden stannade och for med handen öfver ögonen — hvilken gäckande villa! — hans hjerta stormade underligt; det svindlade för hans öga och likväl hade villan ännu ej försvunnit.

Uti en karmstol låg Maria med nedsjunket, liflöst hufvud, hvaromkring ringlade sig halfbrända lockar och talade om att hon rycktes undan elden, innan lågorna vidare vågat vidröra henne, men att den räddande handen ej hunnit komma förrän röken börjat qväfva hennes anda.

Läkaren kastade sig ned vid Marias sida, hans lyssnande öra hörde hennes hjerta ännu röra sig och

med nästan vild glädje tryckte han hennes hufvud mot sitt bröst, och då han såg en svag färg sprida sig öfver dessa milda drag, böjde han sig ned för att kyssa dem med en rörelse, som mäktigt lät honom sjelf känna hur kär den ädla barndomsvännen var för honom.

Maria slog nu upp sina ögon, smålog mot honom och hviskade sakta:

"O, min goda Johan — se min ädla räddarinna!"

Walden såg upp mot Bertha, som tankfullt betraktade dem. Vid hennes åsyn gick en hemsk häfvan genom honom. Han såg nu i henne ej deras räddarinna, ej den hemlighetsfulla modern, som kom hans hjerta att varmare slå: det var den svarta gestalten, som förföljde honom, som fängslade hans vilja, som gäckade hans känslor. I samma stund då han tyckte sig återfunnit Maria, kände han instinktmessigt att det var denna mörka, sällsamma qvinna, som skiljt hans hjerta från henne, som dragit hans tankar till många underbara drömmar, och, för det *hon* afsagt sig sina fäders namn, ville att *sonen* skulle, genom otaliga uppoffringar och arbete på den sjelfförvärfvade ärans bana, svinga sig upp, för att vinna ett namn, stort och ädelt som det modern beröfvat honom.

En hastig tanke tycktes vilja gifva sig luft i ord, och en fin darrning omkring hans läppar visade, att det kostade honom ansträngning att qväfva den. Han vände med dyster köld sitt hufvud från henne.

Bertha darrade. Denna blick från sonen trängde ända ned till modershjertats glödande djup.

"Johan", hviskade Maria sakta: "vänd icke så bort din blick från henne — du måste älska - - -"

"Ha!" utbrast Walden, "du vet ej hvem hon är — Maria, du vet ej att jag måste - - - hata!"

Ett doft klagoljud banade sig väg öfver Berthas läppar.

Läkaren reste sig upp, och under det dyster blekhet lågsamt drog öfver hans panna, betraktade han Bertha länge forskande, och då han såg henne ännu dystert stirra ned, liksom fruktade hon att möta hans blick, sade han med låg och lugn stämma:

"Jag tackar er, min fru - - -" men här höll Johan plötsligt upp: flamman ur de nattsvarta ögonen återhöll hans röst.

Äfven Maria hade stigit upp; hon fattade Berthas hand och böjde ödmjukt sina läppar mot den, under det hon sade bedjande:

"Grefvinna — förskjut icke längre er son ifrån modershjertat!"

Berthas läppar darrade konvulsiviskt; en djup strid tycktes föregå inom henne; hon ville draga sig bort, men för första gång hade hon ej styrka dertill — och likväl vågade hon icke sträcka armarna mot sonen.

"Johan", hviskade Maria: "du vet ej hvad hon lidit — skulle du ej vilja förlåta — älska — välsigna din moder!"

"Min mor!" upprepade Johan och slog ovillkorligt upp sitt öga; flamman ur det nattsvarta djupet förfärade honom ej mera: det var så ödmjukt, mildt, glänsande, detta uttryck, som med sin oförklarliga makt likväl tycktes böjfallande draga hans själ närmare.

Denna blick mellan mor och son var lång: den sammansmälte uti oändlig kärlek.

”Min son!” klingade de sällsamma tonerna från den svarta gestaltens läppar, och för första gång hvilade sonens hufvud vid modershjertat.

Huru undrande skådade den första majmorgonen ned öfver Thorsborgs härjade murar! Endast ruiner återstodo af de södra och vestra tornen och mellan dem talade förstörelsens hemska spår ur de ännu rykande kolsvarta massor, som öfverhöljde de nakna murarna, hvilka obevekliga motstått eldens härjande lågor. Fullkomligt oskadade höjde sig de båda andra tornen, lika stolta och trottsande som förr, öfver denna del af slottet, som äfven oskadad framstod, af tacksamhet för de ihärdiga räddarnes bemödanden och för att sörjande beskåda sin fallna hälft.

Alla gäster hade längesedan lemnat den så hemskt slutade bröllopps-festen.

På en af paradsofforna i tafvel-galleriet ligger grefvinnan Elisabeth försänkt i dödsdvala. Vid hennes hufvud sitter grefve Sixten.

Grefvinnan är räddad, men ännu sanslös, af förmycken ansträngning: hon behöfver endast stillhet och hvila.

Sedan man lyckats försäkra Blida härom, har hon ändtligen låtit förmå sig söka någon hvila efter alla dessa skakande uppträden. Och Alexander, sedan han på knä vid moderns läger otaliga gånger kysst hennes kalla händer, har äfven lemnat henne efter en blick af fadern, och denna blick innebar en bön att ensam få vaka. Sixten Cronschiöld ville, han måste vara ensam med sin maka. hvarföre — veta vi ej, kanske visste han det sjelf ej rätt redigt.

Länge, oafbrutet var hans blick fästad på Elisabeths ansigte. Sixten hade på många år ej så länge betraktat sin grefvinna, aldrig förr hade han så sett likheten emellan *modern* och *dottern*. som nu. Så liflösa, så lidande hade han äfven en gång sett dragen i Blidas ansigte; och han mindes alltför väl, hur försakelsen, smärtan i *det* ögonblicket förkrossade dotterns varma hjerta — och samma spår läste Sixten i dessa af hemlig sorg mer än af år föråldrade drag, som dock — han mindes det — en gång ock voro sköna; men hvem hade brutit glädjens ros från detta nu kalla hjerta, från dessa nu slutna anletsdrag? — hvarföre hade hon så lidit? — Sixten försjönk i djupa tankar, han öfvertänkte hela sitt lif; han öfverskylde, förgyllde ej sina egna handlingar, tankar och ord, utan framdrog dem kanske ännu hårdare, ännu svårare än de verkligen varit.

Der stod plötsligt i ljus för honom den tid, då Elisabeth så förändrades ifrån den älskande, allt offrande, ömma makan, som berodde, som lefde af en vink från honom, och sedan blef så kall, så egen, så missnöjd, så småsint plågande honom i allt; — hur blef hon så, var det ej hans verk — hade han ej missbrukat detta välde öfver henne? Länge grubblade Sixten så: ändtligen tyckte han sig få ett ljus öfver detta dunkel. — Men kunde han väl ana allt, hvad detta slutna hjerta hade lidit af försmådd kärlek, af missledd stolthet, af den för henne sjelf så marterande i hvarje småsak framblixtrande hämndlusten, som just aflägsnade henne från honom? kunde han väl ana, huru många års smärtor hade tärt på hennes lif, huru få krafter hon egde qvar och huru ytterligt hon hade ansträngt dem för att få allt väl ordnadt till Blidas bröllopp; hvarenda småsak före-

föll hennes öfverspända sinne af så stor betydelse att hon sjelf måste öfverse allt, och slutligen hela denna bröllopsdag — huru uppväckte den ej så många sälla, sorgliga minnen från hennes egen: alla de djupa såren refvos upp — huru de blödde! och ändå måste hon le, tala, höra, observera allt; aldrig hade en värdinnas pligter varit så svåra, så smärtsamma för Elisabeth, som denna dag — men ändå skulle ingen bättre kunnat uppfylla dem; ingen hade kunnat se att det endast var viljan, nödvändigheten, som uppehöll henne. Och då åskvädret krossade nervernas sista spänning, hade hon ingen kraft qvar att sedan fly undan elden: ett nervslag hade förlamat hennes lemmar, men hennes själ hade ännu lif — hur det brann, hur det ryste i hennes inre ju närmare elden kom! Den naturliga förskräckelsen bröt sista spänstigheten af den nötta lifstråden.

Allt mera dödsblek blef nu Elisabeth — och mera dödskallt blef det i Sixtens inre. Vaknade väl hos honom ångerns känsla, kände han då medlidande med detta sorgfulla lif, som han först nu insåg att han förbittrat? — Vi veta ej hvad han tänkte, men vi se Sixten Cronschiöld sjunka ned på sina knän vid makans dödsbädd: han värmer hennes kalla händer mellan sina, böjer sig ned och hans stämma darrar af rörelse då han hviskar:

"Vakna, o Elisabeth! — gif en enda blick, ett enda ord af förlåtelse åt honom som är dina barns fader — din maka — din Sixten!"

Elisabeths drag rörde sig matt vid ljudet af dessa ord; det syntes huru hon ansträngde sig för att kunna höja de tunga ögonlocken — men för dessa ord skulle hon kunnat stiga upp ur sin graf! — och den stelnade blicken mötte Sixtens — på ader-

ton år hade den ej haft detta saliga, milda uttryck, och då en tår rullade från Sixtens öga och föll ned på hennes händer — då kunde hon röra läpparna och sade sakta, långsamt:

"Denna tår — åt mitt — minne - - - tack — o Sixten!"

En matt stråle flög öfver Elisabeths ansigte: det var den sista.

NIONDE KAPITLET.

Göm, o blomma, i lilla silfblå kalken
Dessa tårar af vemod! - - -

Vitalis.

Det var natten till den fjortonde Maj — natten före Johan Waldens afresa. Redan började mörkret skingra sig derute och ännu brann lampan på arbetsbordet i läkarens rum uti prestgården. Walden hade ej sökt hvilan hela denna natt. Men läkaren var ej nu fördjupad i forkningarna af de medicinska vetenskapernas hemligheter. Många timmar hade först sysselsatt honom med ordnandet af skrifter och böcker, och sedan hade han, med armen stödd mot skrifbordet, låtit hufvudet sjunka ned mot handen och fördjupat sig i betraktelser.

Vexlande uttryck tågade öfver hans ansigte och talade om de rastlösa tankar, som sysselsatte hans själ.

Denna mäktigt brinnande blick, denna svallning i alla ådror, denna hastiga anda, som vidgar hans bröst, och slutligen detta drag af öfvermensklig själs-

stolthet, som har sin thron på hans panna: — allt detta vittnar om de stora planer, den mäktiga kraft, den öfverlägsna vilja, hvarmed han går att verka för mensklighetens väl, densamma menskliget, öfver hvilken han just genom deras återskänkta krafter ville höja sig sjelf. Men denna samma panna, hvaröfver en fuktig blekhet småningom smyger sig; denna läpp, som låter sitt trottsiga leende försvinna och sakta, liksom af smärta, sjunker ned till den andra; denna halfqväfda suck af saknad och sorg bevisa, att dess egare har varmare, ädlare känslor, än ärelystnaden; men att han på samma gång har lärt känna sig sjelf, att det likväl var endast *denna*, som kallat honom bort — han hade under dessa nattliga timmar forskat djupt uti sitt eget inre och funnit der, att hans kärlek till denna främmande menskliget ej var så stor, att den förmått draga honom från de ganska utmärkta tillbud och den lugna lycka som omgaf honom i fäderneslandet. Det var uti hans själ en besynnerlig känsla, som förde honom till koleraus offer: det var ett slags trottsighet att pröfva sin egen styrka, en tillförsigt till sin egen makt att kunna genomtränga, beherrska denna hotande fiende. — Och så — om det lyckades honom — då glänste der ett lysande mål; icke de räddades tacksamhet, icke verldens tomma hyllning, ty allt detta sjönk i bakgrunden, utan det välde han vunnit, den framgång hvarmed han genomträngt en af medicinens outforskliga hemligheter.

Men i detta ögonblick, då Walden ändtligen hunnit den efterlängtade stund att få taga första steget på denna sin drömda äras bana, hade också tviflet för första gången hvirflat in bland hans tankar: det var således nytt och stod kanske derföre klarare.

Skulle lyckan, modet, kraften gäckas med honom? - - - skulle hans lysande dröm ej förverkligas? — Hvad skulle då möta honom der — hvad blifva hans öde? - - skulle han förgäfves hafva offrat sitt fädernesland, sitt lyckliga hem, sina vänner — skulle han väl återkomma till dem? - - -

Och för Waldens inre framstod nu den milda, ädla Maria, hans barndoms syster, hans ungdoms trolåfvade, och hon syntes honom nu som alltid vara hans lifs goda engel och han tyckte sig höra den kära stämman bedja honom dröja här — här var ju lifvet, som låg mot honom, *derborta* mötte honom döden — och ännu var det ej försent, ännu kunde han se sin ädla fosterfar och sina fostersyskon med tacksam glädje omgifva honom, ty ännu kunde han — dröja.

Walden sprang upp, strök med handen öfver sin fuktiga panna och gick med häftiga steg fram till fönstret.

Morgonrodnaden hade brutit fram och mot dess röda famn höjde sig de båda tornspetsarne af slottet Thorsborg. Vid åsynen af sina fäders borg steg upp en underbar känsla i Johan Waldens bröst. Han visste nu med säkerhet att i hans ådror flöt Cronschiöldarnas blod, att *hans* moder en gång vandrat i dessa slottssalar, att man der böjt sig i stoftet för hennes höga ungdomsskönhet och sedan förskjutit henne, tvungit henne att afsäga sig slägt, rikedom, namn — och hvarföre? Johan visste det, ingen hade sagt honom det, men han förstod det: hon hade ju förenat sig med en ringa musiklärare så långt under sin börd; men denna musiklärare var *hans* far! — "Min far — för min fars skull skull!" upprepade han med förtrytelsens mörka rodnad, "ha! de skola se *makans* minne förhärligas genom *sonen*, och om ej ett hög-

adligt namn fallit på min lott, så fins det likväl en verksamhet som långt mera än det ärfda namnet är ärofull, leder till ryktbarhet — odödlighet."

Och läkarens äredröm blandade sig med den förolämpade ättesonens hämndetörst. Walden utsträckte instinktmessigt sin hand, liksom ville han besvärja den täta skyn att stanna, hvilken hotande nalkades morgonrodnaden.

"Om skyn går förbi", utbrast Johan, "om det klarnar, då skall jag gå — då skall jag lyckas - - -"

Och molnet nalkades långsamt, skingrade sig småningom och sjönk slutligen bort.

Ur den skimrande purpurn rann morgonsolen upp.

Ångfartyget, som gick upp till Stockholm, passerade förbi Thorsby prestgård klockan tre på eftermiddagen: med detta ångfartyg ämnade läkaren följa till hufvudstaden, hvarifrån han vidare skulle afgå till Ryssland.

Det återstod nu endast en half timma och den lilla familjen begaf sig ner till sjön. Med dem följde Nordenheim och Alexander; de båda vännerna ville skåda läkarens afresa; äfven gjorde de sjelfva nu sitt afskedsbesök i prestgården, emedan de dagen derefter skulle lemna Thorsborg. Grefve Sixten och Alexander skulle följa de unga makarna till Nordensjö och hos dem dröja öfver sommaren, hvarefter far och son ämnade begifva sig på den beslutna utrikes-resan, utan att vidare återvända till den nu så dystra borgen.

Afskedstanken hade nedstämt allas sinnen; men alla bemödade sig att dölja det och under en allmän,

ehuru ej liflig, konversation uppnådde de snart stranden.

Den grönmålade båten stod der i sin ordning, sakerna på sitt ställe och väntade. Men ännu var tid nog, och från den inbjudande gräsbänken under almarna kunde man så väl observera då ångfartyget anlände.

"Ja, under almarna!" upprepade Johan med rörelse; dessa almar voro hans käraste, mäktigaste minne från barndomshemmet: många planer hade också der runnit upp i hans hufvud.

Längst bort öfver en skogsudde bildade sig ett fint rökmoln: det var från ångbåten.

"Nu min kära Johan", sade kyrkoherden med fast stämma: "nu få vi inte behålla dig längre!"

Och ännu en gång slutes Walden uti sin välgörares armar, ännu en gång slingrar sig Jenny omkring hans hals och Maria lutar sitt hufvud mot hans bröst och hviskar sitt tysta, sista afsked — och läkaren skakar tyst vännernas händer och stiger ned i båten.

Redan rörde årorna i vattnet; men, liksom af en hastig tanka, en underbar aning, sprang Johan åter upp på stranden, kastade sig till Marias fötter och sade med utbrytande rörelse:

"O, Maria! förlåt — förlåt om du icke ser mig åter!"

"Jag följer dig ju i mina böner", hviskade hon tillbaka och slöt hans hufvud mot sitt hjerta.

Och den lugna himmelen i Marias öga spridde sitt fridfulla lugn i Johans själ.

Johan Walden glömde aldrig detta ögonblick: minnet deraf följde honom likt en klar, ljus ledstjerna.

Läkaren hade åter stigit i båten: den lade ut. Alltmera närmade sig det brusande fartyget, allt län-

gre försvann båten från stranden. Nu gick forsen saktare, den lilla båten smög ödmjukt intill ångfartyget, Walden hoppade uppför trappan och med lugn, strålande blick vände han hufvudet mot stranden och hviftade ett svar på vännernas sista afskedshelning.

Nordenheim och Alexander hade lemnat prestgården; fadren och de båda systrarna voro ensamma.

"Jag går ned åt åkrarna för att se på rågen", sade kyrkoherden, som tyckte det vara så tomt uti de tysta rummen och kanske för att ej se de kära barnens smärta, hvilken han hade sökt mildra genom de glada utsigterna för Johans framtid; men då denna tröst s'utligen blef honom sjelf mera svår att fortsätta i den första saknadens stund, gick han bort för att ej visa någon sina bekymmer.

"Maria gick till almarna, och Jenny, som förstod att systern nu ville vara ensam, följde henne ej. Med den trogna lutan i sin hand gick Jenny till sitt älsklingsställe: blomstergrottan.

Det leende solögat skimrade in mellan blommorna, hvilka smögo sin rika färgprakt öfver klippan; aftonvinden lekte sakta med det vårgröna gräset.

Här satte Jenny sig ned. Några ackorder från lutan klingade sakta genom den stilla majqvällen; men snart blef allt tyst; den unga drömmerskans hufvud hvilade mot blomsterklippan, lutan hade sjunkit ned mot nattliljorna.

Länge sväfvade Jennys tankar sorgsna omkring den bortreste fosterbrodern; men snart framstod för henne minnet af de många lysande förhoppningar om

framtida ära, hvarom Johan mången gång talat; och ovilkorligt strålade Jennys öga vid tanken på Johans framtida storhet; och hans storhet, hans namn skulle delas af Maria.

Men der öfver ängsvägen hade ju för en timma sedan den välbekanta Isabelle flugit bort med sin herre — ja, flugit bort för att dröja länge — länge borta. Den sextonårigas tankar vexlade föremål.

"Om tvenne år kommer jag åter — och då, o Jenny!" så hviskade han innan han svingade sig upp på den vackra Isabelle. Och då han tog lutan för att sjunga en afskedssång, sjöng han Vikingabruden: "vi träffas ju åter,
fast natten i norden är lång,
så blir det väl morgon en gång!" —
Och så bad han mig sjunga för sista gången — *sista gången* — jag kände hur det dallrade i mitt öga, men det gick ju ej an att visa honom det; jag såg upp och — skrattade; det var ändå så mycket som var roligt! - - - Och så sjöng jag den vackra sonetten, men han lade sin hand på min öfver strängarna och bad mig sjunga om "Hulda Rosa" - - - och så en annan - - - och jag sjöng så många ord, som jag nu icke minns - - - men då det var slut, sade han sakta: ljufva Jenny, tack, o tack! — Och då han tog afsked af mina blommor, kysste han den ljusröda rosenknoppen och då han vände sig bort, såg jag att bladen hade öppnat sig och i dem samm en perla af — aftondaggen. Hur jag skall vårda den - - - men den fina knoppen skall ju snart vissna, — ja, men så slå nya ut igen, nya systrar till den - - - och dem alla vill jag älska så. De måste ju blomma i tvänne år — tvänne år tills — han kommer åter — och då! — "
Och de yppiga rosorna på blomsterväggen hade virat

sig in mellan de kastaniebruna leksystrarna och kysste den leende drömmerskans kind. Då vaknade Jenny, tog sin luta och sjöng åter om "Hulda Rosa."

Under almarna vid stranden hade Maria sjunkit ned uti tyst dvala. Med tårlöst öga stirrade hon bortåt öster, der hon för några timmar sedan sett det sista molnet af ångfartygsröken försvinna. Men nu hördes aftonringningen, som sände sin sabbatshelsning öfver skog och dal, och Maria upplyfte sitt nedsjunkna hufvud; öfver de färglösa kinderna syntes ett flammande skimmer då hon ändtligen kunde slita sin blick från det aflägsna fjerran och vända den mot aftonhimmeln. Och alltsom klockorna klingade genom rymden, spridde sig ett outsägligt uttryck öfver hennes ansigte. Hon sammanknäppte nu sina händer och bönens engel förde orden ur hennes själ upp till den Oändlige.

Nära invid almarnas stammar var skuggan så dyster — kom det sig af de täta kronorna eller af den svarta gestalten som stod der? Hvar kunde väl Bertha gå fram, om icke mörkret omkring henne skulle följa med! Hon lyssnar till klockornas helga ljud: den bräckliga kroppen darrar, ty hennes själ bäfvar derinne i sitt mörker. Också hon har, som Maria, slutit sina händer liksom till bön; men hennes öga irrar deruppe bland de genomskinliga skyarna, hennes själ söker förgäfves finna ett hem: den Gudomliga Kärlekens engel bortvänder sorgsen sitt hufvud från otrons hemska vålnad.

"Jag kan ju icke bedja", säger Bertha dystert, "och likväl säger mig den underbara rösten just i detta

ögonblick, att en högre makt måtte finnas, ett väsende som skall vaka öfver honom — o, jag ryser, jag anar att han behöfver det!" Bertha strök handen långsamt öfver sin panna, "och jag kan ju icke följa honom dit, icke vaka öfver honom, jag arma! - - - Men *hon*, ah, *hon* som kan bedja — *hon*, den goda; finnes det en barmhertig Gud, måste han bönhöra *henne*."

Och nu var allt tyst och Maria uppsteg med frid öfver sin panna. Bertha nalkades henne och bådas blickar sågo ännu en gång bortåt öster, och sedan sjönk nattens blick bedjande uti fridens klarblåa öga. De förstodo hvarandra.

Bertha och Maria sjönko i hvarandras famn och för första gång fick Maria gråta ut vid ett hjerta, hvilket som hon älskade Johan. Och liksom morgonhimmelens dagg sprider balsamdoft öfver nattens slutna kalkar, så föllo Marias tårar hugsvalande ned öfver det slutna djupet af den ensamma fridlösas nattliga inre.

TIONDE KAPITLET.

En af Majs skönaste aftnar, då luften är så frisk, doftande och mild, syntes alla Nordensjös underhafvande i högtidskläder samlade i den stora alléen, för att få se, emottaga och helsa den älskade husbonden och hans unga grefvinna. Allas blickar voro ifriga, längtansfulla och nyfiket riktade på skogen, der vägen krökte fram, och derifrån det grefliga paret väntades.

På den stora grönskande gården gick inspektoren för att öfverse om allt var i behörig ordning, från löfhvalfvet der nere öfver de nya, praktfulla grindarna, som slöto det svarta fint arbetade jernstaketet med sina förgylda knoppar, till den nya byggnaden, hvilken syntes mera i form af ett tempel än ett slott, med sina grå marmorpelare, som nu voro omvirade med vackra slingervexter: allt för att vara rätt festligt på den vigtiga dagen. Deruppe i "stora våningen" irrade mamsell Crispina, som hade öfverinseende öfver alla tjensteandar på det grefliga godset och skötte regeringstömmarna alldeles som i salig grefvinnans tid. — Nu gick hon att för allrasista gång se igenom de

smakfulla rummen, att der öfverallt måtte vara "riktigt blåst". Och under allt detta funderade den goda qvinnan på hur allt måtte bli, när den nya grefvinnan skulle komma. Att hon var guda-vacker, det visste hon af kammartjenarens beskrifning, men — om hon skulle bli god mot henne och gårdens underhafvande och sockuens fattiga etc.? Men *så* hade mamsell Crispina många gånger reflekterat utan just många variationer, ty några sådana var hon ej van vid; allt hade gått sin gamla jemna gång ända tills grefve Hugo — ty under det namnet tänkte hon grefven alltid — ändtligen tog det stora beslutet att skaffa en egarinna till alla de från andra länder förda "obegripliga rariteter", som nu prydde grefvinnans rum och hvilka mamsell Crispinas noggranna öga ännu en gång granskade, att det måtte vara rätt glänsande och dammfritt.

"Ja, här är då alldeles som ett paradis", utbrast hon för sig sjelf, i brist af någon åhörare, "med alla dessa grannlåter och all denna rara blomlukt är också friskt och varmt här, solen skiner så godt och klart genom de stora fönsterna som ha en så vacker utsigt — ja, nog är det annat än de tunga, dystra rummen i gamla slottet, der salig grefvinnan bodde — och blir inte vår unga grefvinna belåten här, så vet jag då inte - - och en sådan man till som vår kära grefve, så ståtlig och ändå så god som guld."

Men nu hördes glädtiga hurrarop, eller rättare, högljudda glädjerop, som kommo från alla dessa tillgifna hjertan. Huru alla trängde sig fram mellan de täta träden i alléen, för att komma så nära den praktfulla vagnen, som ilade framåt med sitt kolsvarta spann!

Men nu måste de eldiga hästarna sakta sitt språng. Grefven helsade det jublande folket så vänligt och gladt;

äfven grefvinnan gjorde så. — "Men kors så underligt, inte var hon alls som vi tänkte!" sade en och annan — "fasligt allvarlig satt hon vid hans sida, men hon var också sorgklädd — hu! det var också bedröfligt att inte vår unga grefvinna skulle få träda in i sin nya boning med glada kläder - - -" Så der hördes några gamla vise spå helt ängsligt; men dagens glädje kunde ändå ej störas deraf, ty den var stor.

"Herre min frid, så vacker och nådig hon var!" sade mamsell Crispina i full förtjusning och såg efter grefvinnan, som i sin djupa sorgdrägt vid grefvens arm trädde in i de ljusa, glada rummen uti "stora våningen", "Gud gifve henne lycklig ingång! Och hon räckte ju mig sin hand så nedlåtande — det skulle inte salig grefvinnan gjort — och sade så vänligt, att hennes grefve talat om mig - - - Men fasligt högtidlig såg hon ut!"

Grefve Sixten och Alexander hade af Nordenheim blifvit förda till sina rum; då värden sålunda uppfyllt sina pligter, gick han att föra sin unga maka omkring i deras hem.

"Nu har mitt lyckliga Nordensjö fått se sin herrskarinna — måtte du trifvas här, min dyra Blida!" sade Nordenheim, då han med armen sluten om sin grefvinna förde henne genom den eleganta salongen, förmaket och kabinettet: "nu komma vi till de rum, som min fantasi ordnade åt min drömda maka."

"Här är mycket vackert!" sade Blida och hennes röst var mild, vänlig — och ändå — ändå ilade något liksom kyligt genom Nordenheims fulla, varma hjerta.

Men nu vidrörde han den draperade sidenväggen som skiljde sig, och Nordenheims blick flög spanande, bedjande till Blida.

I fonden af detta rum var en trymå af ovanlig skönhet, som sträckte sin spegel ända ifrån den svällande turkiska mattan till det höghvälfda taket, der väggarnas himmelsblå sammetsdraperier slutade sig omkring den dunkla alabasterlampan, hvarifrån spridde sig det finaste orientaliska doft. Intet fönster fanns på de öfriga sidorna, men hela fondväggen utgjordes af glas, liksom ett orangeri, och den starka dagern derifrån mildrades af de sällsynt dyrbara vexterna, som här slingrade sitt gallerverk. De himmelsfärgade sammetsdynorna, som efter österländsk sed bildade en svällande divan i midten af rummet, inbjödo till den mest lockande hvila.

"Ah, här var skönt!" utbrast Blida med en ovilkorlig känsla och hennes röst spred en tacksam glädjestråle i Nordenheims blick.

Och de grefliga makarna satte sig ned på divanen. Lyckliga kände de sig i denna stund — detta rums tjusande atmosfer hade fängslat dem i en välgörande sällhetskänsla. Ögonblicken flyga förbi och för hvarje af dem lifvas färgen allt mera på den unga grefvinnans kind, allt skönare strålar hennes öga. Ljufva andar sväfva in i detta eden för att fira sin glädjefest omkring de unga makarnas själaförening — hur de smyga allt närmare för att se hur *hon* lyssnar till framtidstaflan, som *han* i rika färger upprullar för henne. Hvad fröjd — se hur himmelskt hon ler!

Och denna lyckliga maka är den samma bleka brud, som endast af förtviflans mod fick styrka att framträda till altaret. Arma Blida! hvarföre skulle du ej förr än i din makes eden känna strålen af denna gryende sällhetskänsla i ditt hjerta? Detta hjerta skulle ej då hafva svingat ut på tonernas haf, der det härjades så hastigt. Huru skall du nu kunna sammanplocka dessa stackars spilror!

Men tiden går med obevekliga steg framåt - - - den stannar ej. Han går för att åter röfva den unga makan från dessa första stunder som hennes bröst vidgar sig för att bereda rum till ett kärlekens altare åt honom, som sitter vid hennes sida och drömmer det allaredan vara färdigt. Nordenheims blick vänder sig mot solnedgången för att med den sända en tacksamhetshelsning till Allfader, som så förverkligat hans sköna sällhetsdrömmar; och der i den magiska skymningen faller hans blick på davidsharpan.

"O, min Blida — denna harpa har så länge väntat att få helsa dig välkommen, låt oss sjunga tillsammans!"

Och Nordenheim ställer harpan vid divanens fot.

"En davidsharpa!" upprepar Blida och hennes röst dallrar, hennes kinder blekna.

Likväl fattar hon med säker hand omkring strängarna - - - en — två — tre gånger och ett svall af toner klingar genom det dunkla eden.

Men tonerna återdallra just der, hvarest den unga makan helgat rummet till sin sköna altarfest. Och de susa besynnerligt — genomgripande.

"Låt mig få ackompagnera dig till en af våra fordna sköna duetter", bad Nordenheim: "låt din lyckliga Hugo få deltaga i välkomsthelsningen!"

Dessa ord gåfvo åter styrka åt harpans spelarinna.

Och uti en af sydländsk eld glödande sång sammansmälte Nordenheims harmoniska röst, beledsagad af flygelns jemna ackorder, med Blidas melodiska stämma och de klingande harptonerna.

Ett strålande skimmer flyger än en gång öfver Blidas panna — men det försvinner; hon blickar upp och ser sig undrande omkring — då springer en sträng — samljudet har förklingat. Minnets svarta gam gri-

per ned uti hennes bröst — det bränner, det brusar och — ändå fortfar hennes hand att framlocka strängarnas ljud.

Men dessa harpotoner äro icke mer en välkomsthelsning: dessa toner — ödets förbannelse öfver hennes lif — äro en sorgesång öfver den unga makan, som störtas ur sitt eden!

— — — — — — — — — — —

Nu är musiken tyst. Nordenheim sluter hänryckt Blida i sin famn. Men ha väl de flydda ögonblicken så gäckat honom? Det är icke den strålande makan, som svarar honom med sin himmelska blick: det är den fordna Blida med sitt kalla, fastän vänliga, leende som sakta drager sig ur hans armar.

ELFTE KAPITLET.

> Glöm hvad om *forntid* du och *framtid* vet:
> Det är all ungdoms enkla hemlighet.
>
> *Atterbom.*

Det var med en känsla af djupt vemod grefve Cronschiöld lemnade Thorsborg. Det var saknaden som kom honom att öfvergifva den öde borgen och på samma gång fästade honom qvar med ett sorgligt men dyrbart minne: detta minne var af den hädangångna makan, densamma hvars lif hade skänkt honom så liten glädje, en så kallt förbittrad lycka. Det var Elisabeth han sökte, då hans blick sväfvade öfver de tomma salongerna; det var på henne han tänkte, då ögat hvilade på den öde ruinen, ty der, emellan dessa fordna torn, hade hon lefvat under ett adertonårigt lidande. De gamla murarna, som föllo samman då grefvinnan lemnade dem, hade ju mycket att förtälja från hennes dystra lif; der hade hon mången gång slutit sig ensam inne för att lefva af sin smärta; der hade hennes hand tecknat dessa skrifter, hvilka först efter hennes död framställde det glödande haf af kär-

lek, som så ofta kränktes af makens kalla bemötande och det alltför tydliga sätt, hvarmed han ändock nästan afskydde henne. Och ju mera Elisabeth här i dessa anteckningar anklagade sig, uppgjorde goda föresatser att sjelf blifva annorluuda, mildt gå honom till möte, men dock alltid blef förisad, förbittrad vid hans åsyn: ju mera tyckte sig Sixten hafva felat mot henne. Och derföre blef nu enda målet för hans lif att upprätta hennes minne genom att utföra alla hennes önskningar. Hvad som grefvinnan Elisabeth under sin lefnad med den mest brinnande ifver omfattat, var hennes sons framtid.

Det förslag, som hon med grefvinnan S. uppgjort om förening mellan Alexander och Hortense, vid hvilket hon med hela sitt sjukliga lynne fästat sig och hvars uppfyllande skulle hafva skänkt henne en oändlig tillfredsställelse, hade grefve Sixten obevekligt afslagit. Nu offrade grefven utan betänkande sin egen älsklingsidé — förbindelsen emellan sin son och dottren af Therese Cronschiöld — och beslöt att göra allt för uppfyllelsen af Elisabeths önskan. Han fruktade nu endast att Alexander skulle möjligtvis redan hafva fästat sig vid den glada, intagande Therese Lindesparre och beslöt derföre den utländska resan, hvarföre han kände sig nästan glad då Alexander med lifligbet talade om att få återse den förtjusande Hortense v. S. uti Paris.

Far och son dröjde sommaren öfver på Nordensjö och lemnade derefter Sverige.

Med Alexander följde ifrån fäderneslandet ett älskadt minne, som eldade hans håg att flyga framåt, att mycket få se och hinna fort genom tiden.

Ett år förflöt under genomresandet af södra Frankrike och Schweitz, och mycket var det, som bjöd sig åt den unga grefven, mycket som förtjuste hans

sinne och eldade hans hjerta, och mycket var det äfven som framställde minnesengeln från Sverige för hans blick. Då en söderländskas mörka öga mötte den unge svensken, tänkte han: jag vet ett par strålande ögon som le likt dessa, men ljufvare ändå. För hvarje af dessa purpurläppar, som leende skiljde sig för att visa tvänne glänsande tandrader, tänkte han: jag vet två koraller som ännu skönare leka med de hvita perlornas glans. Hörde han den glädtiga tyrolskans egendomliga sång, tänkte han: jag vet en röst mer glad, mer ljuf ändå. Och då han såg de sköna gröna lunder, der de berusande ångorna af citron- och pomerans-trädens blommor och frukter blandade sig med cypressens dystra grönska, sade han för sig sjelf: "jag vet en nordisk blomma med tropisk glöd, jag vill föra henne hit till de glänsande syskon". Vandrade han på alpernas spetsar, vidgades hans bröst vid åsynen af denna storhet och han tänkte: "jag vet ett hjerta som i eldig fröjd skulle klappa som mitt."

Men den höst och vinter kom, då Alexander Cronschiöld för första gång såg Paris. Nöjets bägare i förändrad skepnad bjöd nu den svenske grefven sina fagerskimrande, lockande drycker och det unga sinnet drack deraf häftigt, länge. Mera sällsynta blefvo de fordna poetiska drömmarna. Likväl tänkte han mången gång: "när våren kommer, vill jag flyga hem efter *henne*; hon skall se allt hvad jag sett."

Och nu blixtrar en stjerna fram, som öfver denna nya, yrande verld talar till den unge grefven med fordna sirensånger: Hortense v. S. visar sig uti Pariserverlden. Öfverallt skördar hon nya lagrar af hyllning och beundran, alla bländas af den rika sköna svenskan, som, liksom gäckande dem alla, visar ett tydligt företräde åt sin lycklige landsman. Alla märka det, alla

afundas honom; hur kan väl Alexander, som en gång förr har förbländats af henne, undgå att tjusas, att vara stolt öfver sin triumf? — Väl återväckes hos honom minnet af den stund som så afgörande inverkade på hans lif, då denna Hortense så darrande, så skön låg i Jennys armar och han hörde än den ljufva hviskande rösten — och mäktig blef striden i hans inre. Men tiden förgick; mera aflägsna, mera tysta blefvo ljuden af den älskliga rösten — mera fjerran hade minnesengeln åter flugit bort. Och dag efter dag försvann: Alexander gick uti ett rus af nöjen, af sällhet.

"Min kära Alexander", sade slutligen grefve Sixten, som började känna vemodig längtan att återse sitt gamla Thorsborg, "det är tid att vi snart lemna Paris, vi skola återresa till Sverige."

"Lemna Paris — återresa till Sverige!" upprepade Alexander, liksom uppfarande ur en dröm — "omöjligt!"

"Hortense", sade fadern och hans genomträngande blick tycktes vilja forska i sonens innersta tankar: "Hortense v. S. lemnar nu också Paris."

"Men hon återvänder inte till Sverige", svarade Alexander, nästan förvirrad af den häftiga bloden som störtade upp i hans hufvud.

"Du vill då kanske följa excellensen v. S. till Rom?"

"Det sköna Roma har jag ännu inte sett."

"Det sköna Roma", upprepade grefve Sixten leende: "jag undrar ej att du längtar efter att få se Rom, som du hört så eldigt beskrifvas af tjusande läppar."

Alexander såg hastigt upp; åter brusade det vid hans tinning, det tycktes nästan förundra honom att

fadern hade hört Hortense beskrifva Rom, der hon tillbringat ett helt år.

"Alexander", sade grefve Sixten och lade sin hand på hans axel: "du älskar Hortense v. S.; hela verlden ser din hyllning och det företräde hon visar dig, länge har jag väntat på ett afgörande steg af dig — hvarför dröjer du?"

"Och min far skulle önska en förening mellan mig och Hortense?"

"Jag önskar det, om det kan göra din lycka: om du är säker att hon är värdig hela din kärlek?"

Och Sixtens öga forskade åter i sonens inre.

"Icke värdig?" upprepade denne.

"Och hvarför dröjer du då?"

"Hvarföre?" — det brände, det kylde i Alexanders hjerta — "Jag har älskat en annan och jag älskar henne ännu, ja *hon* har min tro!" dessa ord tillade han i nästan förvirrad och brådstörtad fart.

Grefve Sixten bleknade: Therese, hviskade ett hjernspöke i hans hjerta.

"Och hvem är *hon* då?" frågade han.

Alexander hade hastigt upprest sig och gick med häftiga steg några slag öfver golfvet. Nu stannade han hastigt och tog faderns hand.

"Min goda, min bästa far!" sade han med den veka böjningen i sin röst, hvarmed han alltid tilltalat den hädangångna modern: "led mig, upplys mig i denna svåra strid som plågat mig så lång tid, jag kan ej råda mig sjelf. Innan jag lemnade Thorsborg var redan mitt framtida öde afgjordt: Jenny Walden väntar mig åter i vår för att blifva hennes — trolåfvade.

Sixten Cronschiölds blick ljusnade hastigt, men pannan mörknade.

"Fortfar!" sade han.

"Och jag älskar Jenny Walden ännu", återtog Alexander, "jag känner det just i denna stund redigt; det är endast en ögonblicklig berusning som fästat mig vid Hortense; jag kan se, beundra henne, bortleka hela dagen vid hennes fötter, men icke *älska* henne."

Gref Sixten satt länge försänkt i djupa tankar. Alexander tycktes vänta att få höra hans svar och stod derföre tyst betraktande sin far; denne upplyfte nu sin panna och — på denna stod Cronschiöldarnes familjedrag.

"Alexander!" sade han: "ingen förebråelse öfver en kärlek, som valt ett väsende så ädelt och älskligt som Jenny Walden, men också aldrig bifall till en förening så under din börd! Denna tanke måste dö bort för alltid, min älskade son: vi få ej glömma att Cronschiöldska blodet flyter i våra ådror — må det vara oss heligt!"

Det var något på en gång förfärligt men högtidligt i den röst, som så uppdrog skiljemuren emellan den grefliga sonen och den ofrälse dottern, och ändå fanns intet enda drag af högmodigt förakt för den ringa; det var den medfödda aristokratiens fördom, som ansåg att hvarje stånd borde sluta sig inom sig sjelft.

"Aldrig?" upprepade Alexander och det kylde genom hans varma hjerta som just nu, då dessa ord, hvilka han visste aldrig skulle ändras, lagt ett evigt skiljeband emellan honom och Jenny Walden, framställde den leende rosen från blommornas hem i all sin egendomliga glans. Alexander behöfde svalka för sitt brännande hufvud och störtade ut.

Med en lång blick såg grefven efter sin son, men hans blick skådade ännu längre; han förutsåg att Alexanders lifliga lynne ännu skulle kunna åter-

vända till Hortense, åter fängslas af hennes skönhet, eller kärlek; han anade ej, eller rättare, han hoppades att Alexander ej så djupt fästat sig vid Jenny Walden, att icke ännu allt kunde gå väl. Och med lugn i sin blick tänkte grefve Sixten på den tid då Hortense skulle blifva Alexanders brud, och en halfqväfd suck var det enda hans starka vilja tillät sig åt offret för Elisabeths minne och aristokratiens fördomar.

Några veckor hafva förflutit. Far och son lemna båda Paris. Den förre för att återvända till sitt fädernesland, den sednare för att följa exellensen S. till Rom. Innan de skiljas, har grefve Cronschiöld med rörelse omfamnat sin son; han anar att något underligt måtte föregå under detta, från sin fordna glädtighet till slutet allvar hastigt förändrade yttre.

"Gud styre dina tankar och handlingar till det bästa, dyre Alexander!" Dessa fadersord genombäfva sonens stormande hjerta: just nu när han icke *kan*, icke *bör* återvända till Thorsborg, griper honom hemlängtan med sina oändliga känslor; men huru skulle han väl nu kunna återse Jenny, då han ej fick bjuda henne sin hand: det var då bäst att tiden länge skulle gå fram innan deras möte. Men huru skulle det väl blifva med *henne*? Skulle hon glömma honom eller - - - O huru gerna ville han sända en helsning, men hans läppar kunde ej attala det dyrbara namnet utan dallring, och Alexander ville vara en man inför sin stolte fader.

Grefve Sixtens genomträngande öga läste dock väl alla hans tankar.

"Var öfvertygad, min son!" sade han, "att hon är lyckligare i sitt enkla hem än på den plats dit du vill föra henne: nattliljan dör om man drager henne ur skuggan, der hon doftar så skön."

Dessa ord spridde ett underbart lugn i Alexanders upprörda inre, ofta upprepade han dem under sin resa till Rom. Och tiden, som alltid för lugn och glömska i sina spår, gick åter fram, men Alexander glömde visst icke Jenny, allting påminte nu om henne; men med saknad måste han slita sig från detta minne, som han tyckte sig oskära under njutningen af dessa bullrande omgifningar och berusande nöjen; endast då han var ensam drömde han sig tillbaka till fjerran nejder, men dessa ögonblick blefvo alltmera sällsynta, allt oftare afbrutna af resans omvexlade händelser, och trött vid smärtans njutning men ändå harmsen att dragas derifrån, störtade han sig blindt i alla förströelser, som erbjödo sig.

Och Hortense v. S. var lifvad och intresserad af den unge grefvens ombytliga lynne, hon uppbjöd hela sin förmåga att ensam herrska öfver honom, ty hon anade att Alexanders kärlek måste vara fästad vid någon annan.

Samma maj-dag då morgonrodnaden smög sig genom kastaniens krona för att i blommornas hem sända sin helsningskyss på den unga slumrerskans panna, och Jenny slår upp sina leende ögon och sammanknäpper sina händer, för att tacka den uppgående solen, som så gladt skimrar in på hennes rosenknopp — densamma maj-dag går Alexander vid Hortenses sida under S:t Peters höga hvalf.

Hvarifrån tar sirenen denna känsla för de fordna romarnes storhet, hvarifrån detta snille, detta behag, denna glöd, hvarmed hon beskrifver, bedömmer allt som här möter, omger dem? — Och lifvad af sin egen eld, lägger hon sin hand på den unge grefvens arm och hennes glödande öga speglar sig djupt i hans blick - - - Forntid, framtid sjunker bort ur Alexanders tankar, han lefver i ögonblicket. Berusad qvarhåller

han handen och sluter sin arm om den eldiga talarinnan.

"Blif min, o Hortense!" Så har nu Alexander uttalat domen öfver sig sjelf — och väl var det som något smärtsamt klagade inom hans bröst, men det måste nu så blifva.

"Hortense, o Hortense, förskjut ej de arma splittrade känslor, som äro qvar af mitt ungdomsvarma hjerta!"

TOLFTE KAPITLET.

"Tvenne år — om tvenne år kommer han åter och då - - -" Huru många gånger hafva ej dessa ord återklingat i Jennys hjerta! - - Och tiden gick framåt och Jenny såg på sin rosenknopp — den hade tynat bort; men för hvarje månad syntes åter en ny i halföppnad fägring le mot hennes blick. Och hon veckade ett fint rosfärgadt papper och satte omkring för att bibehålla den, ty just *så* var den *då*. Lång var den tysta höst, den snöhvita vinter, den kyliga vår; men Jennys tankar fingo äfven häruti sysselsättning. De vackra höstdagarna flög hon ensam genom skogen, ibland så långt att hon helt nära såg de båda tornen af Thorsborg; då vände hon hastigt om och satte sig stilla och glad bredvid Maria med sitt arbete. Då vintern kom, kände Jenny samma barnsliga yra glädje som förr att på släde ila fram genom den snöhvita mark, genom rimfrusen skog, och det sköna, glada lifvet gick så fort - - - snart — snart äro vi der då han kommer åter. — Och våren kom

med foglars sång, med grönskande gräs, med löfvade träd: nu fick hon åter flyga ut under den fria himmelen. Så hade ett år flytt bort; det andra kom, gick om och redan började tolfte rosenknoppen att bryta sina blad utur de gröna fängsel. Snart, snart! hviskade Jenny i jublande fröjd. Och den vackra maj-dagen kom och med den — friherrinnan Lindesparre.

"Mina söta vänner", sade friherrinnan då hon stigit ur vagnen och med ett ord tillsagt kusken att icke köra bort, "jag har helt brådtom: bara en liten kommission helt à propos", tillade hon vidare till de på trappan mottagande värdinnorna. — Och nu var hon lyckligt och väl placerad i soffan uti förmaket och man kunde således få höra fortsättningen af hennes "lilla kommission" och hon började ungefär sålunda:

"Mina flickor derhemma veta allsinte att jag är här, annars hade de visst velat följa mig — nå — det var då inte längesedan Therese besökte sina aimabla väninnor i prestgården — men som det i morgon är hennes födelsedag så hade jag tänkt bereda henne en liten surprise; derföre är min proposition, att ni ville deltaga uti mitt projekt, som vore att tillställa en utklädsel. Jag har gifvit bud till flera af våra grannar på andra sidan, ty här i hela trakten är ju så horribelt tomt och öde. Vi soupponerade att få hem Cronschiölds, men gref Sixten lär väl nu komma ensam hem, ty à propos — Alexander, rappellerar jag mig, att ni troligtvis inte ännu hört nyheten om hans förlofning med den celebra arftagerskan, som af sin onkel fick en så briljant förmögenhet, Hortense v. S. Hela vintern ha de passerat i Paris, der alla naturligtvis hela tiden ha observerat, hur remarquabelt han

gjort henne sin cour; men först nu har förlofningen blifvit eclat. Och man kan väl föreställa sig att Alexander, som med sin triumf är i sjunde himmelen, ej kan lemna sin sköna fästmö, utan följer henne till Rom och sedan till Neapel, der de ämna passera hela sommaren, emedan bröllopet är bestämdt att ej blifva förrän i höst."

Och nu drog friherrinnan åter andan och började tala om tillredelserna för morgondagen.

Marias blick flög med ängslig aning obemärkt bort till fostersystern. Bredvid den stora rosenlagern framför fönstret satt Jenny, men icke nedböjd, icke förvånad eller sorgsen. De långa ögonhåren darrade ej, stöto sig ej, hennes blick hvilade ännu på friherrinnan; men ur denna blick hade glansen sjunkit bort, hennes läppar hade ej förändrat sitt leende, det var mildt, ljuft — endast rosorna hade flytt derifrån; hennes hjerta tycktes stå stilla.

"Nå, min goda mamsell Maria", frågade friherrinnan med deltagande: "har det inte varit någon underrättelse från doktor Walden ännu?"

"Nej, min nådiga friherrinna: det är snart ett år sedan hans sista bref."

"Det är horribelt! men inte bör min lilla mamsell Maria inquietera sig ändå; det är naturligt att doktorn icke mankerat skrifva, men kommunikation är ju nu så riskabel."

"Om Johan lefver", svarade Maria, "har han visst icke försummat någon möjlighet att gifva oss underrättelser."!

"Oh, visst lefver han!" utbrast friherrinnan: "det vore ju rysligt att tänka något annat, ehuru jag tillstår att ovissheten är bra inqvietant."

"Men så länge man är oviss", sade Maria småleende, "kan man äfven hoppas."

"Jag får verkeligen både admirera och gratulera mamsell Marias tranquillité; det är en verklig lycka att kunna beherrska sina bekymmer. Min Gud, det är ju tvenne år som passerat sedan doktorn reste!"

Här afbröts samtalet af kyrkoherden som inträdde med nyss ankomna tidningar.

"Ah, nya tidningar!" sade friherrinnan: det är kuriöst att man alltid med nytt intresse väntar underrättelser om koleran, och likväl blir man ju så triste, då man väl läst dem och får höra hur den förfärliga landsplågan alltmera närmar sig Sverige."

"Ännu tror jag icke vi böra frukta, men kanske nästa år", sade kyrkoherden liksom af en dyster aning.

Friherrinnan bleknade.

"Min bästa kyrkoherde, låt oss höra om tidningarna innehålla något ytterligare om koleran — om den fortfar att avancera hitåt!"

"Ja här äro verkligen underrättelser från Ryssland. S:t Petersburg - - Astrachan - - -" det gick en lätt darrning genom kyrkoherdens hand. Friherrinnan böjde sitt hufvud, för att dermed bedja honom fortsätta. En svag skiftning syntes öfver Marias kind; hennes hjerta glömde för ett ögonblick systerns smärta.

Jennys blick halkade långsamt till fosterfaderns ansigte; men denna blick röjde ingen stråle, ingen tanka — voro de väl annorstädes eller hade ödet redan krossat dem?

Med återtagen fattning läste kyrkoherden följande:

"Astrachan den 5 April. Vi ega underrättelser från Sarepta till slutet af förra månaden. Det lärer lyckats den store läkaren, som uppoffrat sig för mensklighetens räddning från den härjande koleran, att sätta

en gräns för farsoten inom dessa trakter. Han har genom sina kraftfulla åtgärder räddat otaliga menniskor, som eljest, till följe af den rådande förskräckelsen, skulle omkommit af vanvård och i elände. Kirgiserna vörda den främmande läkaren nästan som en gudomlighet och den eljest vilda och krigiska befolkningen utför blindt alla hans befallningar. Följden har visat sig deruti, att flere förträffliga anstalter blifvit vidtagna både till de sjukas skötsel och förekommandet af smittans ytterligare spridning. H. M. Kejsaren har till doktor Walden skickat en af sina adjutanter med ett handbref, uttryckande Hans Majestäts tillfredsställelse och aktning för den ädle läkarens lyckade bemödanden. Han lärer vara svensk till nationen. Ett antal yngre läkare hafva af kejsaren erhållit understöd, för att resa till Sarepta och under hans ledning studera den hotande sjukdomen, hvilken man sålunda gör sig den förhoppning, att kunna stänga ifrån Europa."

"Hvilken angenäm surprise!" yttrade friherrinnan.

"Detta ögonblick är en rik belöning för årslång försakelse", sade kyrkoherden med så ädel rörelse, att friherrinnan räckte honom sin hand och tillade med det förbindligaste småleende:

"Varen öfvertygade, mina vänner, att jag intimt delar i er glädje!"

Från Marias ansigte sjönk ner en glädjetår och med varm men stilla sällhet såg hon sig omkring — det var endast sorgen och bekymret som Maria dolde i sitt hjerta — glädjen och lyckan ville hon så gerna dela med sig, och liksom saknande fostersysterns lifliga fröjd, så naturlig i denna stund, såg hon frågande omkring efter Jenny. Och Jenny stod i detta ögonblick bredvid henne, men icke strålande af glädje, utan tyst, med färglös kind, och lade sakta sina ar-

mar omkring Marias hufvud, kysste hennes tårglänsande ögon och gick sedan stilla mot dörren.

De stridande känslor af sällhet och smärta, som trängde sig tillsammans i Marias bröst, bortbrände tårarna från hennes ögon.

Men friherrinnan påminte sig nu att tiden ej tillät henne dröja längre. Hon såg sig omkring efter Jenny och märkte nu först att hon försvunnit. Men friherrinnan hade ej tid att vänta på hennes återkomst, hvarföre hon med några ord vidare utvecklade sin plan för morgondagen med Maria och affordrade henne löftet att deltaga deruti. Men Maria — hvarifrån tog hon denna hastiga tanke? kanske var det af de förutseende aningar, som så ofta för henne visade en skymt undan framtidens förlåt — Maria sade sig ej kunna säkert lofva, ty Jenny hade haft känning af frossan, och, om den skulle komma igen, vore just morgondagen hennes frossdag.

"Det stackars lilla barnet!" utbrast den goda friherrinnan och nu började hon upprepa en mängd frosskurer, så att den allvarsamma Maria ville både gråta och skratta.

Men nu var kommissionen uträttad och friherrinnan ute på trappan och så körde vagnen fram och hon uppsteg deri; betjenten slog igen vagnsdörren, uppfällde fotsteget, och än en gång upprepade friherrinnan sin helsning att de ändtligen måtte komma och surprenera Therese! Nu klatschade piskan och vagnen rullade ändtligen utföre gården.

Ett bud, som en stund väntat på kyrkoherden, kallade honom bort.

Maria stod ensam qvar: "hvar är Jenny — hur är det med henne?" utbrast hon och ilade bort att söka henne; ty Maria anade alltför väl hvad som tvenne år hade dolt sig i systerns hjerta, fastän Jenny aldrig talade derom; om sin kärlek kunde ej Jenny

tala med någon annan än sin luta, icke en gång med Maria, men denna förstod henne ändå.

Och vid ingången till blomstergrottan stannar Maria stilla, förstummad.

Liksom en neckros på en sjö, då hon vaggar på sin lilla gröna verld och ser ned öfver den i det klarblå djupet och ler så godt åt sig sjelf, åt himmelen som hon återspeglar der — och en obevekig störtsjö kommer, krossar den hvita hjessan och den brustna stängeln faller sörjande ned och låter nu kasta sig hvart som helst mellan de hårda vågor: så sitter Jenny i blomstergrottans hvalf. Och de dofta, de hvita nattliljors kronor, de qvittrande foglar flyga henne så nära: "hvar är du, syster?" klaga de ljusröda rosor. "Vakna upp, vakna upp!" sjunger vestanvinden sorgligt.

Och Jenny vaknar upp och ser sig omkring.

"Farväl, syster!" hviskar hon: "Farväl j drömmar — inga blommor mer för Jenny!"

Och med aftondaggens kristall i de för sista gång leende ögon, går Jenny omkring och tar afsked af hvarenda blomma, faller sist på knä och kysser den doftande marken till afsked och går stilla bort ur den sörjande blomstergrottan.

TRETTONDE KAPITLET.

Låt upp din port, du minnets underverld!
Jag flyr till dig uti en salig smärta.
Låt upp din port, om än jag är det värd,
Att hvila må hos dig mitt trötta hjerta.

Vitalis.

"Grefvinnan — Hermes!" sade kyrkoherden förvånad, då han på ängsvägen nära prestgården såg Bertha komma honom till möte och besvara hans helsning med det dystra majestät, som alltid omgaf hennes väsende.

Den svarta gestalten hade på dessa tvänne år som förflutit sedan läkarens afresa undergått en märkbar förändring. Ett uttryck af oro och sorgsenhet hade förmildrat det hemska djupet uti hennes nattsvarta ögon, hvilka röjde den själsspänning, hvarmed hon ännu mera fördjupat sig ui dystra forskningar; denna panna, så tidigt föråldrad af tunga sorger, tycktes ännu mörkare, emedan den blifvit djupare fårad under de irrande tankarnas kaos, hvarföre det sköna svallet af hårets allt rikare silfver gaf detta mörker en sällsammare glans.

"Grefvinna Hermes — hvad är det väl som efter så många förflutna år förskaffar mig äran af ert besök?"

"Grefvinna!" upprepade Bertha: "denna titel har jag aldrig burit; då jag lemnade mina förfäders hem för att förena mig med musikläraren Hermes, öfvergaf jag också mitt grefliga namn."

"Nå väl då: Fru Hermes, efter ni så vill - - -"

Bertha lade sin hand på kyrkoherdens arm och blickade sorgset på honom. "Hvarföre, ädle Walden, är er styfbroders maka ej ännu värdig en systerlig benämning af er? Men", tillade hon, "det är mitt mörka öde, jag är alltid en främling för alla!"

"Är det ej er egen vilja, Bertha? Ni har ju sjelf skapat ert öde: hvem har väl tvingat er att öfvergifva er slägt, edra vänner för att lefva uti en ödslig ensamhet?"

"Det är sannt — jag har sjelf valt mitt öde. Och hvarföre skulle jag klaga? De lidanden jag genomgått skall ingen känna, jag begär intet medlidande. — Dock det var ej för att tala om mig sjelf, som jag kom hit — det var om — *min son.*"

Bertha tystnade, liksom förskräckt öfver sin egen djupa rörelse.

"Har det", återtog hon, "ej ännu varit någon underrättelse från honom, om han ännu lefver eller om — om - - -

"Bertha", svarade kyrkoherden mildt och allvarligt, "er son lefver: det har varit underrättelse från honom."

De djupsvarta ögonen tycktes ett ögonblick svindla af en glädjestråle, men forskande blickade de derefter på Walden och Bertha darrade så våldsamt, att hon måste stödja sig på hans arm; men snart

tycktes hon återfå sin styrka och med hastiga steg skyndade hon framåt till prestgården.

Ingen af dem vexlade ett ord.

Först då Bertha inträdde i förmaket drog hon djupt efter andan och såg frågande på kyrkoherden, hvilken med ett forskande ögonkast lade tidningsbladet i hennes hand.

Bertha läste samma betydelsefulla artikel från Astrachan, som kyrkoherden dagen förut läst för friherrinnan.

Lik den, som gått vilse i djupa skogen under nattligt mörker och ej finner något skydd, någon hjelp, utan hopplöst slår ned sitt öga ifrån den skyomhöljda himmeln, der intet ljus, ingen stjerna synes, och med dystert mod går fram öfver bergklyftor, der han än finner ögonblickligt fotfäste, än sjunker ned i stenmoras, slutligen oförmögen att vidare röra sin fot — och då får hastigt se ett underbart ljus, som visar vägen åter och gifver ny kraft att på den fortsätta till målet: så var det inom Berthas bröst; så hade förut hennes lif varit.

Huru bittert, huru länge hade hennes själ irrat uti sitt hopplösa mörker! Och dessa år, som sonen varit borta, beröfvad äfven den enda lifsglädjen: att följa hans spår, bäfvade modershjertat för de faror, hvaruti hon hade störtat honom genom sin makt. — Och nu detta plötsliga ljus uti de dystra qvalens mörker: hennes lefnads enda mål, enda tanka, enda förhoppning stod ovändtadt förverkligad.

Med den sällsamma glansen i hennes blick. krusades hennes läppar af ett leende, sådant som för trettio år sedan sväfvade på den sköna Bertha Cronschiölds läppar och då kom himmelens englar att rysa; ty detta stolta segrande leende sade, att Bertha kunde ega styrka att ensam möta, trotsa en hel verld. Och

ännu efter alla bittra pröfningar hade likväl ej den trotsande själen lärt sig qväfva detta utmanande öfvermod; detta leende var nu än mera stolt — gäckande — segrande.

Det var i denna stund ej välsignelsernas himmelska ljud öfver sonens hufvud, ej den lycksaliga tankan på de armas hjelp, som så fyllde modershjertat: hon såg sonen följd af ett jublande triumftåg, som upprepade hans namn för att lära det åt en hel verld.

"Bertha!" sade kyrkoherden med djupt allvar: "en nådig Försyn, en barmhertig Gud har bevarat din son i en stor fara och välsignat hans bemödanden mot en fruktansvärd fiende."

Bertha for häftigt till.

"En försyn — en Gud" — utbrast hon — "en barmhertig Gud —!"

"Men den barmhertige är ock rättvis", återtog kyrkoherden: "han pröfvar oss så väl genom lyckan som sorgen: i hans hand ligger Johans lif, kanske - - -"

"Kanske?" upprepade Bertha.

"Kanske det täckes Honom att kalla vår Johan bort till ett annat lif."

"Ah", utbrast Bertha bittert, "och det är honom ni kallar barmhertig — hvilket gäckeri! Skulle väl min lefnads sista, enda dröm blifva såsom de fordna? — Flamma upp och blända mitt öga för att sedan sjunka till intet, till stoft. — Det vore förfärligt att icke mera kunna tro på *något* — icke ega *något* mera att hoppas!"

Bertha skakades af en så hemsk förtviflan, att den gamle Walden, rörd af medlidande, lade sin hand på hennes arm och sade på en gång sorgligt och förebrående:

"O, att jag en gång skulle få höra dig, min lärjunge, mitt skriftebarn, hvars unga läppar med så skön förtröstan uttalade löften om evig förening med sin himmelska brudgum, nu förneka Honom!"

En stund förblef Bertha tyst, derefter sade hon mera sorgset än bittert: "Johan Walden, om du kände de lidanden som förbittrat mitt lif, all min själskamp mot det mörka ödet: kanske skulle du mildare döma *tviflerskan*."

"Olyck'iga Bertha! På *hämndens* bana hafva vi ej annat att vänta: du betänkte icke detta, då du började den."

"Hämnd!" sade Bertha med blixtrande ögon: "*hvem* — hvem skulle väl hafva delat den med mig — jag var ju ensam! Ah, du vet ju ej hvad man röfvade ifrån mig!"

"Och du öfverlemnade ej hämnden till en Högres vedergällningsrätt, till Guds!"

Bertha svarade ej; hon tycktes försjunka i tankar. Kyrkoherden betraktade henne med uppmärksamhet.

"Bertha", sade han med ädel rörelse: "du förtrodde mig en gång det dyrbaraste du egde — din son. Skulle du ej vilja skänka mig ett ännu djupare förtroende? Jag vågar fråga dig så, ty en sannare vän har aldrig deltagit i dina sorgliga öden; min fordna lärjunge var mig så oändligt dyrbar: min broders maka blef mig en lika dyrbar syster — försmår Bertha att låta denna vän höra sitt förflutna lif, att försöka mildra många bittra minnen, som kanske ännu såra - - -" Han tystnade, kanske för första gång förstummad af den ögonblickliga elden ur Berthas ögon, hvilken dock lika hastigt försvann under det en strid tycktes föregå uti hennes inre; plötsligt for en mörk färg öfver hennes ansigte och hon vände

sig bort. Men liksom förundrad att känna sin kallahand vänligt och deltagande omslutas, såg hon åter tillbaka och uti den gamle Waldens ansigte talade ett så upphöjdt allvar, ett så mildt deltagande, att en välgörande känsla genomträngde Berthas väsende och med en rörelse af nästan ödmjuk tacksamhet svarade hon:

"Ädle Walden, min ungdoms lärare, min sons välgörare, den olycklige Williams bror, må du höra! Stunden är kommen: Dessa år som jag varit så långt skild från min son, har jag för att döfva, sysselsätta mina irrande tankegångar genomgått mitt förflutna lif; det har varit mig en salig smärta att återlefva i denna verld, att uppteckna mina öden; det är en bigt jag ålagt mig. Genomläs dessa papper: du skall der lära känna de mörka händelser som störtat mig på hämndens bana och vägledt mina handlingar - - - - Du skall dömma mellan mig och Ödet eller en Högre makt, som du kallar det."

Berthas anteckningar:

I slutet af adertonde århundradet dog den gamle egaren af Thorsborg. Han var den äldste af fyra bröder; men endast de andra trenne, som förut voro bortgångne, hade efterlemnat familjer; den äldre broderns barn voro Georg och Bertha, den andres Sixten och Julia, den tredje hade blott egt en dotter: Therese. Min broder Georg skulle således vid 21 års ålder mottaga alla Cronschiöldska fideikommisser. Min tant, som hade ett lifligt lynne, var road af nöjen och förströelser och skapade på den gästfria borgen ett lif, som ännu i dag af mången förtäljes; nästan oupphörligt var hela slägten der församlad och några år för-

gingo under idel lustbara nöjen. Ett vänskapsband tycktes förena fyra jemnåriga ynglingar, de voro: Georg, Sixten, Albert Palmfelt och William Hermes, min musiklärare. Så ett äfven Therese och Julia: men jag stod alltid ensam. Mitt lynne passade för ingen, jag drog mig ifrån dem alla och ingen sökte mig. Menniskohjertat, det unga, har behof af att fästa sig vid någon: mitt slöt sig till den milde Georg och han blef slutligen broderligt tillgifven sin syster. Han förstod mitt slutna lynne. På min favoritplats i slutet af parken nere vid sjön byggde han mig en rotunda, på det att höst- och vinterkylan ej skulle förstöra min helsa, ty mången vinterafton hade han funnit mig der på den mossiga stenen under de snöbetäckta lindarna, beundrande de fria vågornas vilda svall. På det mest utsökta sätt lät Georg inreda denna byggnad till ett musikhem åt sin syster. Ännu finnes det qvar på Thorsborg under namn af *Tonhem*.

Det var icke allenast mitt musikaliska sinne som utvecklades här, det var hela mitt lif. Hela dagar drog jag mig undan för att ensam sysselsätta mig med mina tankar; det roade mig mera, än mina jemnårigas glada nöjen. Dansade jag med dem, beundrade man väl min skönhet, som man sade mig; men ingen tog vänligt och kärleksfullt min hand för att hålla mig qvar, om jag ville draga mig bort: man lät mig gå, ty jag var likgiltig för alla. Lekte jag, talade jag med dem, hörde jag hviskande röster omkring mig upprepa alla mina ord, man prisade mig som ett öfverlägset snille; men ingen log emot mitt unga, fulla hjerta, man drog sig undan och fruktade mig; jag log bittert deråt och gick bort. Då kom Georg efter mig, tog min hand och följde mig till Tonhem. Och der sutto vi båda länge och lyssnade till den

musik, som William Hermes hela dagar fortsatte med sina underbara improvisationer. Det var under denna förfärliga men tjusande musik, då mitt hjerta utbildade sig, som denne besynnerlige man började utöfva sitt fruktansvärda inflytande på mitt lif; dessa hemska men fängslande toner väckte hos mig så många mörka tankar. Den ädle Johan Walden var nyss blifven prest, han var min religionslärare; men under hans långvariga sjukdom fortsattes min undervisning af hans styfbroder William Hermes, som, fastän i hemlighet en Guds förnekare, en tid egnade sig åt det presterliga kallet. Det var han, som väckte tviflet i min själ och som småningom förstörde min barnsliga sköna tro på det Högsta Väsendet. Huru ofta min vettgiriga ande fördjupade sig med honom uti oändliga resonnemanger, huru öfvertygande, förklarande han framställde allt för min blick! Och för hvarje gång blef mig allting mörkare, i stället för den klarhet jag sökt. De få gånger, som jag sedan fick höra Waldens förklaringar öfver kristendomens läror, verkade på mig med tröstrikt lugn, men förmådde dock ej häfva den makt, hvarmed Hermes just härigenom fängslat min själ. På min konfirmationsdag kände jag en underbar känsla genomströmma mitt hjerta då jag framträdde till altaret, saliga tårar runno utför mina kinder och jag mottog och gömde i min själ alla de helga orden — de voro mig dyrbara skatter som försäkrade mig om tillvaron af en himmel, en Gud, en frälsare — då träffades min blick af Hermes, åsynen af hans hånleende lade sig som en bitter frost öfver alla mina förhoppningar; min himmelska dröm försvann: från denna stund har min själ varit mörk.

— — — — — — — — — — —

Jag hade ännu en tillflygt qvar, som var mig kär i den tomma verlden: det var min broders famn.

Också den skulle beröfvas mig. Jag förbigår de fasans händelser, som kastade den tjugutvå-årige Georg i en för tidig graf, den hämndkänsla som rann upp i den nitton-åriga systerns bröst och förde hennes tankar ut på de mörka vägar, der de sedan dess ständigt irrat fram. Dyster uppsteg jag från min broders blodiga stoft, då de togo det ifrån mig för att återgifva jorden sin egendom och jag följde honom dit, der de sänkte honom ned i det svarta djupet. Dagar och nätter förgingo: jag satt der i tårlös smärta — då slet man mig från hans graf. Och jag flydde till mitt Tonhem för att der få innesluta mig i sorgen. Då störde mig åter de vilda tonerna; de talade mäktigt till mitt hämndfulla sinne: sorgens mildare känslor flydde undan för dem. Och allt som jag längre lyssnade till musiken, ordnades mina tankar och jag började att i detta hemska lugn öfvertänka mitt lif. Jag kunde ej längre dröja på Thorsborg, som nu öfvergick till sin nye egare, Sixten, och jag hade intet annat hem, ty det arf som kunde tillfalla mig var obetydligt, emedan mina föräldrar ej haft någon annan egendom än hvad som tilldelades dem af familjens öfverhufvud: de Cronschiöldska omätliga rikedomarna voro alla fideikommiss och hela slägten skulle ju lefva af fideikommissariernas nådegåfvor! Men hellre, långt hellre skulle jag flytt ut i djupa skogen, än dröja här för att taga nådebröd af honom, som - - - Men må täckelset här icke dragas upp: den afbrutna hämnden hvilar nu deröfver. — "Hvart skall jag fly — hvar finna ett hem?" utbrast jag i förtviflans smärta. — Då stod Hermes framför mig. "Bertha", sade han: William Hermes eger ett hem, han är rik nog — blif hans maka!" — "Aldrig!" ropade jag: "vik bort, demon! — du har mördat nog af mitt lif." — "Vanmäktiga barn — hvar-

före trotsar du? Jag har beslutat att du måste blifva min." — Jag darrade med samma känsla som offret ser tigern nalkas för att taga sitt rof; men jag hade mod att synas lugn: jag log föraktligt och vände mig bort. Hermes förstod min afsigt att fly, ty han sprang upp och qvarhöll mig med sin arm. "Hvarföre, Bertha, kasta bort det enda skydd, som bjudes dig? Och flyr du än aldrig så långt, en gång skall jag ändå hinna dig; ty ingen annan, än William Hermes, skall bli din make, intet skall kunna rycka dig ur hans makt - - -" Denna hemska profetia kylde blodet i mina ådror, men gaf nytt lif åt min fria ande: "jag föraktar William Hermes' beskydd!" utbrast jag och slet mig lös; ljudet af ett hånskratt susade i mina öron och jag flydde; faran bevingade mina steg och jag uppnådde ensam skogen, der min broders döds kors stod. Här sjönk jag ned, slog armarne om korset och kände att jag var räddad. Den kalla höstaftonen framskred långsamt; då midnatten kom, sjönk mitt hufvud ned och det blef tyst i min stormande själ. — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — —

En hand upplyfte mitt hufvud. "Bertha" o vakna, du får icke dö!" hviskade en stämma så mild, harmonisk, att jag slog upp mina ögon. Det var Albert Palmfelt som stod bredvid mig. "Du lefver!" utbrast han och tryckte mina händer till sina ögon. Förvånad blickade jag på den, som talade hjertliga ord till mig; jag hade aldrig förr rätt betraktat denne man, hvars glänsande blick spred en så välgörande känsla genom mitt hjerta. "Jag får ju föra dig hem?" frågade han. -- "Hem" upprepade jag återvaknad till den bittra verkligheten: "jag har icke något hem." — "Säg icke så, Bertha, låt icke sorgen så omtöckna dina sinnen: du vet icke hur ångestfulla alla på Thorsborg

ha sökt dig, huru de vänta dig der." — "Nej, gå Albert Palmfelt, jag kan icke följa dig till Thorsborg!" - - "Och jag kan icke lemna dig så, o Bertha: du vet icke hur dyrbar du är för mitt hjerta." - - Det klang så underligt i mitt öra vid denna röst, hvarmed Palmfelt sade dessa ord, att det skimrade en svag ljusglimt genom min själs tomma mörker. Än en gång slog jag upp min blick på *honom*: öfver hans vackra hufvud med de gyllne lockarna, syntes skenet af soluppgången och jag slöt tillsamman mina händer af en underbar rörelse: o, kunde väl för mig ännu en morgon af ljus uppgå?

Var det tacksamhet eller *hvad*, som öppnade mitt slutna hjerta; men jag lyssnade med uppmärksamhet till Palmfelts ord: en rik slägtinge till honom, öfverstinnan B. skulle gerna tillbjuda mig sitt hus; jag beslöt att tills vidare antaga det: det vore ändå beqvämt att ega ett skydd, ett hem. — — —

— — — — — — — — — — —

Med dystert lugn inträdde jag åter i mitt stolta fäderneslott, der nu min tante och mina kusiner mötte mig kärleksfullt: *nu* förbittrade mig denna ömhet, detta medlidande. Jag drog mig ur deras armar och förklarade dem mitt beslut att lemna Thorsborg. Min blick föll på Sixten: han darrade vid dessa ord, han såg upp på mig och ville tala, men hans öga sänkte sig för min blick; med krampaktig rörelse tryckte han min hand till sina läppar och gick bort. Alla betraktade mig med häpnad och medlidande och trodde mitt beslut vara ett vansinnigt utbrott af min sorg. "Jag är icke vansinnig och föraktar eder medömkan — jag behöfver den ej", sade jag med en köld, som förskräckte dem alla. Då smög mig nära ett mildt väsende: det var Julia. Hon bad mig dröja hos dem,

de ville alla älska mig. Hvarföre hade Julia aldrig förr egt mod att så närma sig till mig Då? — då skulle jag brustit ut i tårar och älskat henne. Nu var det för sent; — det var systern till honom som röfvade min glädje, min broders egendom — jag stötte henne tillbaka. "Jag eger ju intet mera här — hvarföre skulle jag dröja? Jag eger ju ej fader, ej moder, ej broder — hvem kan hindra Bertha att gå dit hon vill?" Och jag lemnade Thorsborg med alla dess smärtsamma minnen. - - Då jag reste förbi Tonhem, dröjde min blick länge på det hvita templet, Georgs gåfva, och denna blick var en förbannelse öfver alla, som vågade lyssna till tonerna i min broders helgedom. — — — — — — — —

— — — — — — — — — — —

Några år förflöto. Jag vistades under tiden i öfverstinnan B:s hus. Mycket hade mitt stolta egensinniga lynne här att bekämpa; men jag insåg att nu måste jag vara ödmjuk och fördragsam, ty jag berodde ju i viss mån af denna välgörarinnas godhet. Hon var enka och det var alltid stilla, nästan dystert i hennes hus; detta passade för mig. Den enda, men också nästan dagliga, gästen der var Albert Palmfelt. Han blef solen i mitt mörka lif; för honom smälte det slutna isduket i mitt lynne; den af min moder ärfda Spanska glöden vaknade upp till sitt fulla lif för att sluta sig omkring honom; kärlekens eld uppväckte åter min domnade ande, den kunde svinga ut i rymden utan att bäfva för sin ensamhet. Det var liksom började jag ett nytt lif; jag kunde åter med ungdomens lifligbet tänka mig verlden i gladare färger. Öfverstinnan tycktes ana vår hemliga trolofning och hade derföre gifvit oss en vink om att af sin rikedom gifva en del åt Albert och mig — af henne kunde jag emottaga en sådan gåfva — Således var allt godt

och hoppfullt omkring oss. Endast *en* skugga stod mörk och hotande på min framtids himmel. O, min bortgångne broder: det var minnet af dig! Öfver detta hemska sorgflor skimrade dock nu lifsfärgerna så glödande rika från min Alberts läppar. O, Albert, min själ begråter ännu dessa stunder af sitt korta ljuslif! — — — — — — — —

Detta lif af sällhet och förhoppningsfulla drömmar blef hastigt afbrutet; det var af sommargästernas ankomst: ibland dem var *Julia*. Hvarföre lemnade *hon* Thorsborg, der *hon* var lycklig; hvarföre skulle *hon* komma hit och döda det lif, som åter öppnat sig för min blick? — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Det ensliga Dysterdal förbyttes till ett nöjenas hemvist. Den gamla öfverstinnan tycktes sjelf blifva föryngrad ibland den lifliga ungdom hon samlat omkring sig. Äfven jag kände mig lycklig och med uppvaknad ungdoms-glädje deltog jag i detta nya lif. Men ibland den hvimlande mängden omkring mig såg jag ändå endast Albert, som stod så öfverlägsen dem alla. Hur glad, hur hög, hur skön bländade han ej alla med sitt lekande snille! Mitt hjerta svällde, då jag hörde hviskas omkring mig att endast *en* var honom värdig, att endast Bertha borde blifva hans maka: då, då rann upp i min själ den första glädjekänslan af min egen skönhet. Jag tänkte med stolthet på det ögonblick då jag skulle få säga denna verld att *han* verkligen var *min*, ty ingen kände ännu hemligheten af vår förbindelse. — — — — — — — — — — — — — — — — —

Du, som läser dessa blad, må det icke förundra dig, att Berthas hand ännu efter alla de förflutna åren kan teckna Albert Palmfelts namn med kärleksfull stolthet! Jag har ålagt det svallande hatet i min själ

att tiga stilla; jag har tvingat hjertat att hopsamla spillrorna af en glödande ungdomskärlek och åter upplefva i saliga minnen, för att bättre kunna förklara hvarföre min hand en gång fattade om den svarta stafven som heter: *hämnd* och *död*.— — — —

— — — — — — — — — — —

En afton följde jag ej med på lustturen öfver sjön: jag ville vara ensam några ögonblick, för att ostörd få öfverlemna mig åt tankar öfver det lyckliga närvarande och den förhoppningsfulla framtiden. Jag ilade genom parken med glädjestormande hjerta; kanske frossade jag så af lyckan, för det jag anade att den så snart skulle vara slut. Der stod uti en af gångarna en man, hvars åsyn genast förskräckte mig: det var William Hermes. Jag hade nästan glömt honom — Solskenet på min korta lyckas bana var så bländande, att skuggorna ej kunde synas — "Fröken Bertha är lycklig", sade han och en besynnerlig kyla for genom mina ådror vid denna röst, hvarmed hans hånleende läppar vågade tala om min lycka. "Kejsarkronan ler åt sensitivan, som vågar smyga sig mellan henne och lyckan, derföre solar hon sig uti irrskenet; men fröken Cronschiöld är likväl större och visare än den stolta rosen. Fröken förstår sin trolofvades vacklande kärlek, men är för upphöjd att kunna småaktigt harmas deröfver — derföre känner fröken Bertha sig så lycklig." Och Hermes bugade sig åter och fortsatte sedan sin väg. Men jag stod der ensam qvar och blickade häpen efter denne besynnerlige man, som i denna stund, mera än förr, tycktes mig en öfvermensklig makt som förkunnade mina öden. Hvarifrån kände han min hemliga förbindelse och huru visste han att - - - ha! - - hvad den jublande glädjen snart förtärdes, hvad det brände inom min hjessa! Ändtligen föll mig en klar tanke in: Hermes var ju

Palmfelts vän: kanske hade Albert förtrott honom vår hemlighet; men — kunde väl dessa sednare ord vara sanning, kunde Albert bedraga mig? — Jag måste hafva visshet, blefve den än aldrig så förfärlig. —

— — — — — — — — — — —

Förställning var enda medlet härtill. Dagar förgingo. Jag ville synas lugn och glad; men jag kände att jag ändå syntes annorlunda än förr, ty många blickade undrande på mig och drogo sig småningom tillbaka. Ibland dessa var — Albert. Med svartsjukans qval hörde jag honom en gång beundra Julias milda lynne och ljufva väsende. Nu först föll det mig in att jag ofta var hård och bitter: kunde jag väl vara annorlunda, då så stridande känslor rasade i mitt inre, som fruktan och hopp, död eller lif? — —

— — — — — — — — — — —

Oförmodadt inträffade öfverstinnan B:s död. Detta slag verkade förändring icke allenast i alla yttre förhållanden utan äfven i mitt inre lif. Jag hade älskat denna ädla välgörarinna: oändlig blef min smärta vid hennes död. Jag glömde för den min kärlek med alla dess fröjder och qval. Sorgen gjorde mig undergifven och mild, och välgörande kändes det i mitt hjerta då Albert till mig hviskade tröstens ord. Den omsorgsfulla ömhet han visade mig kunde ej vara medlidande: det var kärlek. Albert blef åter min herrskare, min gud. — — — — — — —

— — — — — — — — — — —

Öfverstinnan B:s testamente, som var skrifvet för flera år tillbaka, utnämnde Julia till ensam arftagerska. Ack, hade Julia ej röfvat mera än denna rikedom från Bertha, så skulle ej så mörka skuggor sväfvat öfver den fridlösas hufvud! — — — — — —

— — — — — — — — — — —

Med en älskande qvinnas skarpsynta blick såg jag att Albert småningom blef sig mera olik. Han var ofta dyster och tanspridd. *Albert lider*: se der min enda tanke. Och jag smög mig in till honom, smekte ömt men ödmjukt hans panna för att släta de dystra vecken.

"Hvad är som kan bedröfva min Albert — o säg — jag kan ju ej lida dessa qval." Och han böjde sig ned, kysste mina lockar — dessa lockar som han aldrig upphörde att beundra — och frågade: "skulle Bertha någonsin kunna tvifla på min kärlek?" "Aldrig, du gode!" — "Äfven om — om" — "Ha, Albert, skräm mig icke så! Du vet ju att endast på ett sätt skulle jag kunna tvifla, nej, icke tvifla; jag skulle då hata — hämnas! Men, förlåt mig, Albert, du behöfver ju ej frukta det af mig! O, att tvifla på dig vore rysligt, du mitt lifs skapare, ty jag tror ju ej på någon annan!" — "Men ser du, Bertha, om — om jag egde rikedom, då kunde våra lysande framtidsplaner förverkligas, då skulle jag åter endast få drömma om kärlek hos dig, utan att störas af den bittra uselhet som nu måste blifva vår lott - - - det kunde ej blifva så - - - jag kunde än vinna rikedom" - - - "Huru, Albert, jag förstår dig inte!" — "Men endast på ett sätt, Bertha, och det vore genom — genom giftermål med — hon är rik" — "Hvem, i vår kärleks namn, hvem?" — "Julia."

Tusende blixtar korsades i mitt hjerta. Jag hade gripit hårdt om Palmfelts arm och frågade med en stämma utan ljud: "giftermål med Julia — är det sanning?" Han svarade ej, såg blott på mig och hans blick var så underlig, att jag ej förstod den. Ändtligen sade han med den fordna rösten: "Bertha, du är skön, äfven i din vrede!" — "Det är då icke sanning, ack nej, det kunde ej vara sanning - - -"

"Icke sanning att du är skön?" svarade han leende. — "Skämta icke så rysligt, Albert, jag kan icke höra en så grym lek!" — "Du är ett barn", sade han och gick bort.

Några dagar förflöto. Albert undvek mig. Jag kunde ej lefva under denna ovisshet som förjagat allt mitt lugn. "Albert!" sade jag och trädde beslutsamt fram till honom, "är du ännu *min* eller har du glömt dina löften till Bertha?" — "Mina löften har jag ej glömt", svarade han och en rörelse syntes dallra genom hans bröst, "aldrig kan jag glömma *dig;* men vi kunna ej tillhöra hvarandra. Jag eger intet och kan ej bjuda dig ett lif af fattigdom." — Det var icke orden, det var ljudet i den stämma, hvarmed han tillade den sista meningen, som kylde så genom mitt glödande hjerta, som sade att det var *förbi.* "Du har rätt, ditt *hjertas* fattigdom skulle jag ej taga emot: farväl, Albert Palmfelt, farväl!" Ljudet af min egen röst susade hemskt uti min själs djup. "Hvad — du skulle resa, Bertha!" — "Jag kan icke dröja för att se *honom,* som bedårat mitt hjerta med den falska lyckan vid sin sida. Ve öfver denna lycka! Ve öfver honom!" — "Bertha, Bertha — hvart vill du taga vägen? — dröj, vansinniga!" — "Vansinniga — du har rätt!" upprepade jag bäfvande öfver det skärande skratt, hvarmed jag slet mig ur hans armar och flydde — jag vet icke hvart. — — —

— — — — — — — — — — —

Hvarföre skulle jag återväckas till förnuft uti det bittra lif, som nu återstod mig! Då jag vaknade, låg jag uti mitt fordna rum på Dysterdal. Vid sängen satt min trogna kammarjungfru. "Hur är jag åter här, Magdalena, hur länge har jag varit sjuk?" — "Ack, fröken, det är många veckor sedan baron Palmfelt kom hem med er sanslös." — "Är han — är

Baron Palmfelt här, är Julia här?" — "Baron är borta i dag, men salig hennes nåds svägerska, gamla grefvinnan, är hemma och den goda fröken Julia har vakat här nästan hvarenda natt. Här är ett bref från henne, det har legat så länge." — Jag bröt brefvet. Det innehöll en bön att jag skulle qvardröja här, att jag systerligt skulle dela egendomen med Julia; hon förklarade att detta testamente, som utnämde henne till ensam arftagerska, var skrifvet för många år tillbaka då Julia var fattig och Berthas broder egare af Cronschiöldska fideikommissen; men att det sedan varit öfverstinnans tanke att öfverflytta detta testamente till den medellösa Bertha, och att Julia derföre ansåg sig beröfva mig denna egendom. Och detta bref — jag mins det — slutade med en bön från Julia att få vara min syster. — Julia min syster! — en gåfva från henne! — aldrig! Jag tyckte mig höra den hemska rösten hviska i mitt öra, att *Julia* var sensitivan som vågade träda emellan kejsarkronan och lyckan; det var icke endast rikedom Julia tagit från mig: det var Alberts hjerta hon röfvat. Huru skulle mina läppar kunna ljuga och kalla henne syster! "Må Julia komma, Bertha vill tala med henne", så var mitt svar. Julia kom, jag var ensam med henne. Hon stod vid min säng. Jag ser ännu denna milda, bedjande blick — hvarföre skulle *hon* alltid träda mig i vägen! "Julia, tala, är det sannt — älskar du Palmfelt?" Julia rodnade; hon var vacker i detta ögonblick. "Älskar han dig?" — "Ja! hviskade hon. "Är du, blir du hans brud?" — "Ja! — Julias röst klingade ljuf; för mig lät det liksom den sista af ödets goda englar med detta ord kastat mig ned i evigt mörker. Hu! der kunde jag ej förblifva; jag måste upp, skulle det än kosta mig mitt hjerteblod; men *min* skulle han blifva. — Jag låg för Julias fötter,

öfverhöljde hennes händer med tårar, med kyssar. "O Julia! afstå honom — förstår du ej, att, om jag blott som *du* älskade Albert, jag *då* kunde offra min kärlek. Men Albert är ju min gud, min tro, mitt lif, förutan honom är allt intet!" Hur blek Julia stod framför mig! Nu sammanknäppte hon sina händer och bad ångestfullt: "Goda Bertha — allt, allt, men icke min Albert: jag skulle då dö!" — Ännu efter nära trettio år hör jag dessa bedjande ord i min själ: de bränna der *nu*. Men hvad frågar den vilde skeppsbrutne efter om han kastar en broder i hafvet, blott han sjelf kan komma upp på de räddande spillrorna! — "Är det ditt sista ord?" frågade jag den darrande Julia. — "Min Albert älskar mig så mycket; han säger att också han skulle dö utan Julia," — Nu sprang jag upp. Ha! hvarför låg jag vid *hennes* fötter, som Albert talat sådana ord till? o, ve öfver den trolöse: — ve öfver *henne*, som kastat mig ned i det svarta djupet! — Hämnd, hämnd — enda följeslagare, för mig bort härifrån, der golfvet bränner under mina fötter, för mig dit, dit till min enda jernfasta vän bort i skogen! — ha, ha! det var bara ett kors, men det korset var ändå ett hem! — —
— — — — — — — — — — —

Det brände så underligt i min hjerna, det kylde så dödskallt genom mina lemmar. Hemska röster hviskade i mitt ödsliga inre. Skogen susade doft omkring mig. Och det blef natt, det blef dag — den förgick och natt kom åter; då domnade mitt hufvud ned mot det svarta korsets fot och det blef tyst — det blef tomt! — — — — — — — —
— — — — — — — — — — —

Huru länge denna sömn varade vet jag ej; men då jag vaknade, kände jag mig underbart stärkt deraf. En välgörande värme spred sig genom mina ådror

och nu först märkte jag, att en varm kappa var utbredd öfver mig. Hvarifrån hade den kommit? Hade någon varit här under min sömn? Jag blickade undrande omkring mig. Det prasslade mellan träden. Bländad af solskenet kunde jag ej straxt igenkänna den ankommande, förr än han stod framför mig. Det var min fordne tjenare Adam. Denne Adam hade följt Georg och mig ur våra föräldrars hem till Thorsborg. Han var således icke endast den trogne tjenaren: han var äfven min och min broders barndomsbeskyddare. Hans åsyn väckte hos mig många glada och kära minnen från min olycklige broder, och det tycktes mig som hade Georgs ande sändt den ädle tjenaren för att bistå mig i denna öfvergifna belägenhet. Hvilken annan som helst skulle hafva förbittrat mig. Jag måste öfvertänka huru han bäst skulle kunna bistå mig. Han lofvade derföre återkomma om några timmar, då jag hunnit fatta något beslut. Tankarna strömmade i oredigt virrvarr. Hvad skulle jag väl besluta, företaga, hvart taga vägen? Återvända till Dysterdal tills jag hann skaffa mig en annan tillflygt — omöjligt! Till Thorsborg och begära råd och hjelp — aldrig! Jag hade en gång föraktat deras beskydd — ha! tigga af dem? Nej! förr — tjena hos främlingar. Bertha Cronschiöld tjena för bröd? haha! det går ju rätt besynnerligt till i denna verld, som menniskorna säga vara styrd af en försyn! Nåja, hvarföre kan han ej finnas, fastän han är bedräglig liksom - - - ha, jag dåre, som trodde på min Gud liksom ni på eder! Ni sen honom icke och inbillen er att han finnes — hvilket bländverk! - - - Jag såg ju honom som jag trodde, jag hörde honom och ändå - - - all tro är endast en villa! - - - Vansinniga! sade Albert: han hade rätt; för att kunna tro, måste man vara vansinnig. - - - Hermes hade rätt. Hermes

— hu! — men hvarföre skrämde mig ännu hans namn? Hermes är ju den ende, som liknar mig; men han är stor, han är höjd öfver menniskornas dåraktiga tro, han ser allt klart, honom kan ingenting bedraga, ty han förbländas ej." Länge irrade mina tankar omkring och tiden led framåt: jag hade ännu ingen ting beslutat. Jag såg mig omkring i den djupa skogen, men de tysta träden gåfvo intet råd, intet svar. Att vid två och tjugu år vara så ensam, så öfvergifven: det var rysligt!

Åter hördes ljudet af steg. Var då Adam redan här — hvad skulle jag företaga? Jag reste mig upp. Det var icke Adam: det var William Hermes. Han stod tyst framför mig. I hans blick läste jag öfverlägsenhet, skadeglädje, medlidande och — kärlek; jag förstod det nu Besynnerligt nog, det hade aldrig förr fallit mig in att William Hermes älskade mig. Af en medfödd hemlighetsfull känsla, hade jag alltför mycket känt skillnaden emellan mig och den obemärkte musikläraren, för att ens kunna tänka på att en kärlekens blick kunde sträcka sig från honom upp till mig. "Bertha!" sade han: "det är icke till den högvälborna fröken Cronschiöld jag talar; det är till den öfvergifna Bertha; det är henne, som William Hermes bjuder ett skydd, återbjuder den en gång försmådda handen." — Jag kunde icke tala, ty mina läppar darrade; men jag utsträckte min hand liksom för att befalla, bedja honom gå. Men han fattade denna hand och sade, icke hånleende, utan allvarligt: "Jag känner allt; jag vet att Bertha är här för att besluta ett nytt lefnadsmål. Det var *här* som det första, det dyrbaraste bandet krossades, för att kasta Bertha från sin första lyckas höjd. Ack, lefde ännu den ädle Georg — hans systers lif skulle då varit långt annorlunda än nu! Det är för att öfvertänka

allt detta, för att upplifva minnet af händelsen vid Georgs graf, som Bertha står här. "Hämnd, ja hämnd!" upprepade jag dystert. — "Förskjut då icke honom, som bjuder dig sin hjelp, Bertha! Först vill jag tjena dig, vara verktyget som utför dina hämndeplaner och sedan — sedan skall Bertha hos William Hermes finna en lycka, som hennes stolta slägt beröfvat henne." — Och nu sjönk Hermes till mina fötter, han, som alltid stod så högt öfver mig med sin förfärliga makt, och hans glödande kärleksord fängslade min bäfvande själ. Det var på en gång bittert att höra dem från andra läppar, än Alberts; men det kändes också ljufligt för det ensamma hjertat, som alla stött tillbaka, att höra sig vara älskadt af någon. — "Jag begär icke din broders, icke den trolöse Alberts plats i ditt hjerta", hviskade han, "låt det förblöda i sin tomhet: låt mig endast blifva din make för att dela hämnden med dig!" — "Må det blifva så", sade jag, rysande för mina egna ord, "må du blifva min make — i hämnden!"

— — — — — — — — — — —

Det var icke Bertha Cronschiöld som följde sin brudgum — det var Georgs syster, Albert Palmfelts öfvergifna brud som följde hämndens mörka skepnad.

— — — — — — — — — — —

En tid förgick. Tyst och stilla lät jag Hermes föra mig framåt: hvart — var mig likgiltigt. Uttröttad af dessa ansträngningar, var jag försänkt i en själsdvala, hörde endast det dofva rullandet af vagnen. Jag egde blott en tanke och den stod skrifven med eldsdrag i min själ; den var; *hämnd*. Jag väntade blott på krafter för att kunna utföra den; jag kunde ej ännu redigt uttänka någon plan och afbidade således endast tiden som skulle väcka mig ur dessa stumma qval, som ej en gång kunde få lindring i ett utbrott i tårar. Jag har endast ett oredigt minne af

denna tid. Underligt susade glöden af Williams kärleksord i mitt öra, lika stum satt jag då han på mig slösade otaliga omsorger, och han slutligen bragt till förtviflan öfver mitt tysta vansinne försökte alla medel att återföra mig till lif. Och rysligt skulle en gång mitt uppvaknande blifva! — — — — — —

— — — — — — — — — — —

Öfver ett år hade försvunnit. Jag visste endast att jag var i Hermes' boning och såg främmande personer omkring mig, hvilka alla bemötte mig som en varelse, hvilken de ansågo vara beröfvad sitt förnuft. Och jag var verkligen *så*. Endast ett dunkelt minne hade jag af den stund, då en man i presterlig drägt läste en vigsel öfver mig och Hermes och jag tyckte att det var något, som hånskrattade deråt i mitt inre. Och jag ryste alltid då man kallade mig fru Hermes.

Men nu följde en tid af underbart tillstånd. Det blef så ljust omkring mig; ett täckelse lade sig öfver det ännu lefvande minnet af hämnden, som sjönk allt längre bort ur min själ. Jag kunde åter andas fritt, jag kände mig glad och lycklig då William hviskade milda, varma ord till mig; det var liksom ett outsägligt band hade förenat oss. Jag kände att jag log emot allt, att mina sinnen blefvo klara, ljusa. Jag förstod att barnet, som slumrade i vaggan bredvid mig, var min och Williams son. Hela timmar satt jag och betraktade det sköna barnet — de voro så ljufva, dessa stunder, af helig modersglädje! — —

— — — — — — — — — — —

Genom ett vredgadt ödes skickelse föll ett bref i min hand, det var skrifvet af Sixten Cronschiöld till Hermes straxt efter vår flykt och hade till ändamål att förekomma en förening mellan honom och mig. Men det kom troligtvis för sent. Med alltmera ökad fasa genomläste jag detta bref, som för mig afslöjade

en fasansfull hemlighet. O, min arme älskade broder; det var för min skull du måste offras: — må jag gråta tårar af blod öfver ditt stoft! Allt stod nu klart för min blick: den ofrälse musikläraren kunde ej höja sig upp till grefvedottern, som stod på en så lysande plats vid sin höge broders sida; — derföre måste hon störtas ned, derföre alla hinder kastas undan. Du, ädle Georg, den ende som var mig kär och gaf glans åt mitt lif: — derföre — min hand ryser att teckna dessa ord — derföre måste *du* falla. Och *honom* som jag hatat, som jag svurit hämnden öfver Georgs död, han var endast verktyget, men upphofvet, mördaren var — William Hermes.

Arme son af hämndens förbindelse: — din moders make var hennes broders mördare! — — —

Sådant var mitt uppvaknande till verkligheten; så skulle mina sinnen återföras till redighet. — —

Jag hade sjunkit på knä vid min Johans vagga. Jag räckte mot honom mina armar, men bäfvade tillbaka — jag vågade ej trycka sonen till ett modershjerta, hvaröfver brottet stod hotande och mörkt. I detta ögonblick inträdde fadern, nalkades vaggan och ville upplyfta det sofvande barnet i sin famn. Då rusade jag upp och kastade honom tillbaka med förtviflans vildhet: "vik bort, brodermördare, kom icke med förbannelsen vid mitt barns hufvud!" — Hermes bleknade. "Stackars älskade hustru", sade han, "du är åter från dina sinnen!" — "Din hustru — ja väl, William Hermes! jag har återfått ljus öfver mina sinnen, för att lära känna *hvems* hustru jag är. Bort, bort, kom icke mer för mina ögon, om du ej vill att jag skall förnya förbannelsen vid min broders blodiga graf!" — "Sansa dig, olyckliga Bertha, låt Williams stämma åter sprida ljus i det mörker, som omtöcknar ditt förstånd!" — "Ve, ve öfver denna stämma, som

en gång spridde giftet i min själ! Det var *du*, som först väckte hämndens känsla i mitt bröst; det var *du*, som lockade från mina läppar förbannelsen, som hvilar öfver hela min slägt och för evigt skiljer mig från dem; det var *du*, som hviskade i mitt öra att blifva min make för att dela hämnden med mig — du — du — mördaren, ville hämnas på sitt eget blinda verktyg!" — "Fortfar icke längre, Bertha, vid himmelen — du skall ångra det!" — "Åkalla icke himlen, Gudsförnekare; du tillslöt den en gång för mig! Nu hade jag åter känt en himmel af sällhet vid mitt barns vagga: — du har åter störtat mig derifrån. Jag vågar icke längre behålla honom vid mitt modershjerta — jag måste ju fly undan med honom." — "Vansinniga qvinna, håll upp — hvad ämnar du göra?" — "Jag måste rädda sonen från en fader, en moder, hvilkas förening ej kunde helgas af en Gud, som de båda förnekade, utan som sammanknöts af hämndens förbannelse. Och sedan — sedan, William Hermes: din maka måste uppfylla sin ed — stunden är kommen!" — I häftig vrede hade Hermes inkallat några tjenare. "Fort!" sade han med en stämma som isade mina ådror, "hjelpen mig att föra bort den olyckliga, hon ville fly ut i skogen med barnet; men der borta i mörka rummet hoppas jag hon skall återvakna ur sin galenskap." — Jag hade kastat mig öfver barnet och höll mig med krampaktig styrka fast i den lilla vaggan. Man slet mig bort. "Min son! min son!" var min enda tanke; men mina rop tjenade till intet. Snart var jag inspärrad långt borta från honom. Jag hörde dörren bommas igen om mig och jag anropade vansinnet att frälsa min själ ur denna förfäran som här grep mitt hjerta med tunga qval.

Ingen dager kunde intränga till mig, emedan intet fönster fanns; huru lång tid som här förflöt, vet jag ej, men länge, länge var det. Ändtligen hörde

jag det röras vid låset, det gick upp och mina ögon föllo tillsammans af ett ljusskem. William Hermes, dödsblek med flammande ögon, nalkades mig långsamt. "Hur är det med dig, arma?" frågade han mildt. "Vill Bertha ännu vara Williams hustru?" — Jag blickade på honom under dyster tystnad. "Bertha!" utbrast han, "bringa mig ej att använda min makt, det kunde bli förfärligt; derföre säg, hvad har du beslutat?" — "Låt mig få komma till mitt barn!" — "Och sedan — Bertha?" — "Har du glömt min ed?" — Då sjönk han till mina fötter, med böner och tårar anropande mig om förlåtelse. "Mycket, mycket har jag brutit mot dig, men det var endast för min kärleks skull: Du vet ej hur oändligt jag älskat dig i många år; du kan ej ana de qval, som ledde mig till handlingar, hvilka jag afskydde; men endast *så* kunde jag vinna dig. Ack, jag kunde ej lefva förutan dig!" — "Var det kärlek, Hermes! — nej, det var en fasansfull vansinnighet, som kunde förtrampa all mitt lifs glädje, blott jag var *din*. Det var dig likgiltigt huru offret förblödde, blott du fick frånrycka den arma allt för att kalla henne maka. Hur rysligt har du ej bedragit mig på allt — allt! Du unnade mig icke en enda ljusglimt qvar af min barndoms sköna tro; denna afskyvärda lek med hela mitt lif har då varit intet — intet, sedan du tror att jag kunde förlåta dig. För mig till mitt barn, eller gå ifrån mig, innan mina sinnens lugn brister sönder." — "Så återstår då intet annat! Bertha vill då stanna här för att i ensamt mörker tillbringa hela sitt lif; det blir mig inte svårt, alla tro dig vara vansinnig — eller vill du som min hustru följa mig till vår son och vid hans vagga svärja att aldrig rycka honom från mig, att för evigt låta din hämnded hvila?" — "Gå ifrån mig, William Hermes, det börjar svalla så vildt uti min hjerna." — "Så är det då förbi!"

sade Hermes doft. "Se, Bertha, då jag ej längre får lefva vid din sida, måste jag dö vid dina fötter och må mitt blod komma öfver vår sons hufvud!" — Det blixtrade något i hans hand — ett skott brann af och genom molnet af krutrök såg jag Williams drag krampaktigt förvridna. "Blod!" utbrast jag och stirrade rysande på min blodiga hand. Jag hade fattat om vapnet, Hermes hade endast blifvit träffad i armen. "Min son, min son!" var det enda mina darrande läppar kunde hviska: "tag bort förbannelsen från honom!" — "Glöm för *hans* skull din ed, annars må vedergällningen för faderns brott komma öfver honom! Tror du att jag väl skulle hafva trotsat allt för vinnandet af dig, endast för att åter se mig beröfvad den enda varelse som var mitt lif, för hvars skull jag kunnat bortkasta allt annat? Jag kan icke lefva den stund du öfverger mig." — "Rädda min son!" ropade jag, i förtviflan omfattande den arm som åter höjde vapnet. Hermes sprang upp och bar mig till Johans rum, derifrån barnets klagande ljud nådde mitt öra. Jag störtade med glädjetårar ned vid hans vagga. "O, öfvergif honom ej!" bad fadern på knä vid min sida: "låt icke din ed hölja faderblod öfver hans hufvud, svär att glömma!" — Och jag svor vid mitt barns hufvud. — — — — — — — —
— — — — — — — — — — —

En lång tid förgick. Jag lemnade aldrig min Johans rum. Underbara voro de känslor, hvarmed jag såg den lille allt mera utvecklas. Då hans glänsande ögon hvilade på mig, svallade mitt bröst af glädje; men midt igenom denna glädje grep alltid en tanke, hemsk och hotfull. Och då William nalkades för att se på barnet, som låg i min famn, darrade hvarenda fiber inom mig. Då hans svarta lockar föllo ned öf-

ver min Johans hvita panna, slog denne sina armar om min hals och vände sig gråtande bort från faderns ögon, som alltid tycktes skrämma honom — då vaknade åter planer hos mig. Och en gång då Hermes var borta och min lille Johan jollrande lekte med mina lockar, började jag redigt öfvertänka framtiden. Detta oskuldsfulla barn skulle alltmera växa upp, men hvem skulle väl blifva hans ledare, hans lärare? månne väl hans fader, hans moder, som sjelfva gingo på mörka vägar? Skulle den ljusa engeln ej antingen blifva som de eller, då han lärde känna dem, hata, afsky - - - hu, förfärligt! Han förstod ju redan att frukta faderns åsyn! Jag måste rädda honom, men huru? Jag kände en ädel man: *han* kunde blifva en far åt min Johan; men huru komma till honom? "Johan Walden, o vore du här!" suckade jag. "Men jag måste fly till dig och anropa dig om beskydd." Dock fort till handling; hvar minut var dyrbar; Hermes kunde återkomma. Jag blickade ut öfver hafvet: Hermes' segelslup syntes ej ännu. Jag begaf mig på vägen med min son. Vi reste genom natt och dag och ju mera jag nalkades stället, der jag skulle skiljas vid min Johan, desto rysligare blef mig denna tanke. Jag skulle ju återvända ensam! Men förskräckt af möjligheten att vara förföljd af Hermes, lifvades mitt mod att skynda framåt. Vagnen stannade vid Thorsby prestgård. Walden, jag såg icke dig, endast din unga, milda maka. Jag lade min son i *hennes* famn, sjönk derefter ned för hennes fötter och tryckte hennes händer mot mina darrande läppar. "Johan Waldens ädla maka", hviskade jag, "blif min Johans moder och låt den olyckliga tviflerskans son få tro på en Gud!" Jag vände mig bort; det dyrbara ordet från barnets läppar hördes i mitt öra. Jag var åter ute; jag hörde endast rullandet af vagnen. — — — — —

Ensam inträdde jag i Williams hem. Der var tyst och stilla. Jag ilade genom rummen; der — o nu flög dörren upp till min Johans rum — der stod vaggan, den var tom! — tomt och tyst öfverallt! "Hvarför kommer icke Hermes?" utbrast jag klagande; han var ju den ende, och nu vore det en tröst att finna någon, som kunde dela min smärta. Det var hemskt, mörkt i mitt inre!

William Hermes återkom aldrig. Segelslupen hade förlist med honom. Det var förgäfves jag flydde undan med sonen; men, ha! — var då väl jag mera värdig det dyrbara moderskallet? — —

Ryslig var min ensamhet; ingen, ingen förstod min sorg; lifvets vinter föll tung öfver mitt unga hjerta. — — — — — — — — —

Hvart — o, hvart skulle jag fly? Jag gick till den ödsliga hafsstranden. "Du hvilar dernere, arme William, du kan ej komma åter och nu vill jag förlåta dig all skuld om du blott kunde lägga en vänlig hand på min hjessa, ty der brinner — förståndets ljus flammar så underligt. Jag ville åter en gång, ack blott en gång ännu, höra din röst hviska Berthas namn: den rösten vore mig nu kär, ty ljufligt vore att veta, det någon enda kunde nämna Berthas namn med detta ljud; ty *du* älskade mig ändå. Säg, o William, kan du höra att jag ej hatar dig längre? Gör detta dig någon glädje? Kan du säga, om det är mörkt dernere i din graf eller — o Gud! — känner du Honom nu? Är det ljust deruppe? - - - Jaså, det är tyst - - - endast hafsvågen svallar - - - det är hemskt - - - farväl då, arma stoft, farväl! — — — — —

— — — — — — — — — — —

Jag lemnade Hermes' dystra boning. Länge vandrade jag och instinkten ledde mina steg - - - Ah! i det der fönstret under kastanien brinner en lampa

- - - Kanske! - - - Jag smög mig så nära. Genom den dunkla gardinen såg jag John Waldens maka nedböjd öfver en liten säng - - - o, nu hörde jag den späda rösten, såg hur han sträckte armarna mot henne, hur han slingrade dem om hennes hals, hur han jollrade, hur han log. O min son, du är lycklig, du är glad! Att vara moder och se sitt barn, men icke våga nalkas — Men hellre dessa qval, än att se en skugga, en fläck på hans barndoms ljusa himmel! Jag sjönk ned på den kalla marken, jag utsträckte mina händer, men omslöt endast det hårda trädets stam. — — — — — — — — — — — — —

Jag flög åter upp; mina darrande fötter ilade framåt. Der bortåt, der, o min broder, der stod ju ditt kors; jag ville trycka det som en vän till mitt hjerta! - - - Den jernhårda vännen kylde mina armar. Georg! hvarföre röfvade de dig ifrån mig? Huru annorlunda kunde ju annars all ting vara! - - - Hur du skulle bedröfvas, om du kunde se din arma syster här, förskjuten, öfvergifven af alla, ensam, fattig i den stora tunga verlden! Skulle du kunna se detta, utan att vredgas, hämnas? - - - Säg mig, säg — skall jag dröja här tills allt är förbi, eller skall jag lefva, samla mina krafter och handla — hämnas? - - - Han, den döde, det var väl han som först störtade mig ned i dessa olyckors haf, men hvarför gjorde *han* det? - - - Hvarföre? - - - ha! för att frossa af din rikedom! - - - Hvad gjorde väl *han* för din arma syster? - - - Och mörka gestalter höjde sig omkring mig: det var hämndens svarta tankar som så länge sjunkit bort undan modershjertats känslor. — — — — — — — — — — — — — — —

Mina steg förde mig till Thorsborg. Underbara voro de känslor, hvarmed jag återsåg mitt fädernesloit. Jag ilade förbi och stannade först vid detta

Tonhem, som en gång tillhörde mig. Länge lyssnade jag derutanför, men inga toner hördes som förr. Dörren stod öppen, jag trädde uppför pelartrappan. De flydda årens händelser tycktes mig som en dröm. Jag blickade omkring, allt var sig likt och jag tyckte att mitt hjerta klappade i svallande ungdomsglädje. Då — huru hånande stod en dunkelsvart bild midt emot mig framför spegelväggen! Jag ryste, men gick framåt och utsträckte mot den hemska varelsen min hand för att öfvertyga mig, att det ej endast var ett fantasi-spel. Då jag framträdde, igenkände jag min egen bild, som det hånande spegelglaset återgaf. Ja, det var mina anletsdrag, men gulbleka, föråldrade; hur dessa svarta ögon stirrade fram ur sina insjunkna djup, och dessa lockar, som en gång två späda händer lekte med under ljufligt barnjoller — mina sköna svarta lockar som en gång beundrades, smektes af Albert Palmfelts läppar — en tidig vinter hade strött ett dunkelt stoft öfver dem! Jag var ej ännu många och tjugu år — och ändå grånad. Jag log åt de tårar jag offrade åt min flydda ungdomsskönhet.

Jag vände nu blicken mot sidan och — ah! — der, der som den unga Bertha en gång satt vid Georgs sida — der satt Julia i blomstrande ungdom och vid hennes fötter hvilade Albert Palmfelt, den ännu tjusande Albert, och rosenbladen, som hennes hand lekande plockade sönder, hvirflade sig in mellan hans gyllne lockar, — Jag stod framför dem. — "Hämndens stund är kommen", sade jag doft. Med ett anskri störtade Julia i Alberts armar. Eko uppe i hvalfvet skrattade vansinnigt häråt: det var återljudet af mitt eget hånskratt, då jag lemnade Tonhem.

Hvarföre uppehålla mig vid alla år som jag mot mina fiender svingade hämndens fackla! Vare nog att det var rättvist. En man, hvars namn jag ej vill

nämna, har under njutningen af den rikedom, som orättvist tillföll honom, ständigt känt en förbittrad lycka; men emellan honom och mig hvilar *hämnden* nu; *försoning* kan aldrig ske: må derföre ingen skrift inför verldens ögon framlägga en handling, hvaraf det marterande *minnet* aldrig kan dö bort ur hans hjerta!

Men bland hämndeskuggorna på min väg står en, som — min hand måste nu nedskrifva dessa ord — med förebrående minne följer mina spår, som bränner så besynnerligt uti mitt inre; jag måste tala derom: denna skugga är — Julia! — — — — — — — — — — — — — — — — —

Albert Palmfelt med sin unga maka hade lemnat Sverige. Kanske var det af fruktan för min hämnd. De hade bosatt sig nära en af de Tyska badorterna. De trodde kanske att den hvilande hämndens eld hade slocknat, men den brann i mera rasande lågor än förr. På en villa vid den vilda Nordsjöns stränder återfann jag Palmfelt och Julia. Den bräckliga skuggan af den fordna Bertha Cronschiöld lutade jag mig mot stammen af en poppel, hvars löf skakade liksom jag — och betraktade huru Albert stod vid rosengallret på balkongen med armen slingrad om sin sköna maka, som i sina armar höll en lekande varelse — o, det var ett barn! Det klang till i det ensamma modershjertat. — Och detta barn — hu! det var *hans*, som en gång vågade bedraga Bertha, denna mor var Julia, hon som trotsande trädde mig i vägen. Huru lyckliga de ännu voro, huru hans strålande blick hvilade på henne, denna blick som en gång tjusade mig! Ve, ve än en gång öfver dessa ögon! Jag ville rycka den sköna synen från dem — ensamma, öfvergifna skola också de blicka uti den tomma rymden - - - Julia måste bort — ja bort med denna varelse, som var ett bevis

på deras lycka, som hånande påminte om min egen tomma modersfamn.

Rysligt blef uppfyllandet af denna tanke!

Palmfelt kallades till staden af affärer. Jag följde honom. Jag kände en svaghet uti hans lynne: det var hans passion för hazardspel — genom detta skulle han blifva sin egen hämnare.

Jag följde honom till ett spelbord och — förstår du Walden? — jag hade mod att ännu en gång pröfva min makt öfver honom — jag lyckades. Han motstod ej det band hvarmed jag fängslade honom, befallte honom att — spela. Och uti ett nästan yrande vansinne spelade han, ty det var med — *mig*. För hvarje nytt kast han förlorade, kände jag huru jag hånlog mot honom, och det var detta hånlöje som retade, gjorde honom nästan ursinnig. Slutligen bragt till raseri för att trottsa min gäckande makt, satte han upp på ett enda tärningskast hela sin egendom — ha! min själ hånskrattade åt sitt eget jubel — jag vann! - - -

Palmfelt darrade i vild smärta, men stod ännu qvar, ty — ännu var det ej nog för mig. — "Ännu ett kast, Albert Palmfelt: jag sätter upp allt hvad jag vunnit, hela din usla rikedom och ännu mera — *Berthas hämnd*. Och du måste deremot sätta upp din lefnads lycka, äfven Julias, ditt barns — hör du; detta lägger du i min hand, men om du vinner — du kan ju i ett ögonblick återvinna allt!" Ett vildt ljud hördes från Palmfelts läppar, men han gick ändå ej bort, han afslog ej, han tvekade. Och då han träffade den lågan i min blick, böjde han sitt hufvud med förfärlig beslutsamhet, liksom för att trottsa min gäckande makt. Ett rysligt leende förvrängde hans läppar, äfven jag tillbakahöll anden; detta tärningskast var afgörande.

Doft hördes ljudet af de rullande tärningarna. Palmfelt stirrade på dem; spelarens ursinniga raseri försvann i ett ögonblick, den upplifvade elden i hans blick frös bort, han stod förstummad, förfärad tills ett plötsligt skri af fasa bröt ut från hans skälfvande läppar och han störtade ut.

Jag spelade ej falskt och likväl hade jag vunnit: ödet gillade således min hämnd.

Och det liksom svalkade mitt förorättade hjerta då jag såg Albert krossad af smärtan lemna mig: så hade ju *han* kastat mig ut i en öde, tom verld, beröfvad allt — och hvad hade väl *jag då* brutit mot honom? Det måste hafva varit en rättvis vedergällningsrätt!

Palmfelt kunde ej återvända hem förr än något lugn återgifvit honom mod; dessa timmar begagnade jag. Hämnden på Julia återstod ännu. För henne, som älskade Albert, var fattigdomen jemte honom ett intet: hennes hjerta måste krossas. Och så — skulle väl Palmfelt ännu egt trösten af Julias kärlek? Nej, nej jag måste rycka den ur hennes bröst. Och — hade ej Palmfelt sjelf lagt hennes öde uti *min* hand!

Julia erhöll ett bref — ha! fasansfulla hämndehand som kunde till henne teckna denna afskyvärda skrifvelse!

Brefvets innehåll var följande:

"Julia, må du lära känna Albert Palmfelt! Innan sin förening med dig hade han redan ingått en annan förbindelse. Bertha är således hans rätta maka och denna Bertha lefver ännu för att komma och återfordra sina rättigheter, för att anklaga den brottslige och beröfva hans och Julias dotter ett namn, som genom faderns *tvegifte* blir för henne en vanära. Den egendom, som tillhörde Julia och hennes dotter,

har Albert Palmfelt för att döfva ett mörkt samvetes röst bortspelat. Intet återstår deraf och derföre kan ej den brottslige, som så bedrog Julia, återse henne och det barn, som han kastat uti en verld af uselhet och fattigdom: — derföre, arma moder, öfvergif aldrig den varelse som i morgon icke mera eger någon fader!"

På samma balkong, der jag sett Julia vid Alberts sida om aftonen, såg jag henne nu läsa detta bref — blekna — digna sanslös ned. Julia hade då en gång fått smaka den drycken, hvaraf Bertha fått dricka hela sitt lif. Hon visste nu äfven hvad det ville säga att blifva utstött i en öde, tom verld, der lida fattigdomens nöd, vara öfvergifven af honom som hon trodde, tillbad som en Gud, vara tvungen att hata, förakta, förbanna honom som hon älskade mera än sitt hjerteblod. Julia — mellan oss var qvitt! - - - Men ha! hvad röst - - - ett barns joller - - - o ett barn egde då Julia ännu - - - Hon var ju ännu värdig att uppfostra - - - det var icke Bertha! Jag smög trappan uppföre på balkongen och — med barnet i mina armar flydde jag bort. Det var liksom något förföljde mig, men det var endast ett hjernspöke. - - - Jag ilade länge framåt; sorlandet af en ström stannade mina steg. Ah! den strömmen vinkade Julias barn - - - Redan svingade min arm öfver forsen, men nu hördes åter den jollrande rösten — den anslog modershjertat, men annorlunda än nyss. Och de milda mörka ögonen sågo på mig med samma underbara uttryck som min egen sons; jag tryckte den späda varelsen till mitt hjerta och gjorde löfte vid min sons minne att rädda detta barn. - - -

Jag återvände till fäderneslandet. En dag stod jag ånyo inför min ädlaste vän. -- "En faderlös va-

relse, som jag ville skänka ett hem" sade jag till den ädle mannen, — "Edra ord äro mörka, grefvinna, men jag tror mig förstå att detta barn icke eger något beskydd." — "Det är så." — "Min ädla Maria skall visst skänka barnet en moders kärlek." — Johan Walden: du var denna räddare, barnet var din foster-dotter Jenny. —

Dagar, månader förflöto. Jag hade till Palmfelt återsändt förbindelsen på hans egendom. Nu begaf jag mig till Palmfelts villa. Albert var ännu ej återkommen, Julia hade flytt bort; ingen visste hvart. Men man sade att hon tagit barnet med sig, ty ingen kände sanna förhållandet.

Under det jag en dag färdades förbi ett af södra Sveriges märkvärdigaste vattenfall, hörde jag en berättelse, som flög med alla det marterade samvetets dödsstygn genom mitt innersta. Det var berättelsen om en vansinnig qvinna, som kommit till stället. Hon hade kallat sig Julia. Hon sökte efter sitt barn, sade hon, och man upprepade vansinniga uttryck af ett sörjande modershjertas förtviflan.

"Lägg åtminstone din hand på min panna", hade man hört henne klaga, "och en liten stund bara, det bränner så grufligt, ser du orden skrefvos der med eld — hur heter det nu igen? — ja det är detsamma som jag läste öfver mitt barns hufvud: vanära! — hu! — men tyst — jag skall hviska för dig: min lilla är visst icke död, men hon är borta, och derföre går jag och söker henne, för ser du *han* skref: öfvergif aldrig ditt barn — och jag förmår icke gå längre. Ack, ack! får du se min lilla, så gif henne de här perlorna — bed henne bära dem, Julia fick dem af Albert. — Ah! hvad har du der för

rosor? Gode Gud! det är ju mina båda förstfödda, mina ljufva tvillingsbarn. Jag bäddade dem så vackert ned bland rosorna under Herperiens himmel — Albert sörjde dem mycket, hvarföre skulle jag gråta då — de slumrade så godt.

Jag igenkände alltför väl i den vansinnigas klagan alla omständigheter. Det var Julia Palmfelt.

Hon hade, under vilda rop på Albert, så slutades berättelsen, ilat till forsen. Hastigt störtade hon utför klippan och forsen höjde sig, sjönk ned — vågen slog tillsammans och öfver den sågs ej mera än en lock af det guldgula håret — förbi! — förbi! — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — —

Palmfelt kom åter till sitt hem; den sköna synen skulle han aldrig återse: maka och barn voro borta — döda. Uti sjutton år har den ensamme fadern sökt sin dotter.

Julias dotter var väl beröfvad sitt fädernenamn; men hon har uppvuxit uti ett lyckligt, fridfullt hem, der aldrig tviflets mörker skall nalkas henne — Julia kan ej derföre anklaga mig. Och ändå — ändå - - - men det var ju så ödets vilja!

Då Jenny uppträdde i stora verlden öfverlemnade jag henne Julias dyrbaraste skatt: perlorna och diamantkorset.

Jenny fick således bära de prydnader som tillkomma hennes börd. — Man skulle uti hennes omgifning ansett henne för ringa: jag visade mig då under det namn jag ärft efter min moder, och genom detta frändskapsband gaf hennes namn den glans, som ej borde förnekas Julias dotter.

Palmfelt hade, efter att många år irrat omkring

verlden, återkommit. Åsynen af honom uppväckte åter branden i min själ, ty — underliga öde! — mitt hjerta har svallat mörkast vid tanken på det bedrägeri jag lidit af honom — der kan hämnden aldrig stanna!

Palmfelt visade sig nu i samma verld som Jenny; jag bäfvade vid tanken att han skulle igenkänna henne. Jag följde derföre hans spår. — Jag såg dem tillsammans en afton på spektaklet. Der satt jag försjunken i sällsamma tankar och betraktade min son — denna son, som medvetandet af min egen skuld gjorde mig ovärdig sällheten att våga trycka till det evigt längtande modershjertat — och då såg jag Palmfelt vid sin dotters sida — ah! de hade funnit hvarandra! Nej, lika ensamt som *mitt* fridlösa, skulle Palmfelts hjerta söka utan att finna hugsvalelse. Och samma afton uppsökte jag Palmfelt och förde honom till en fremlings dödssäng. På denna graf förblödde hans hjerta — sönderslets hans inre; bedragen på sin sista förhoppning att återskänka dottern det frånröfvade fadersnamnet, har han åter irrat bort för att söka ett lugn, en fristad som aldrig skall skänkas honom.

Det är ibland ett underbart ljud, en klagan som når mitt öra. Hvarifrån — vet jag ej. Men det förefaller mig som vore det Julias ande, den arma kan ju icke dö förrän Albert funnit lugn och det är jag — jag som förnekar henne det och likväl var *hon* god. Hon bröt ej mot mig, hon ville älska mig och det var ödet som förde henne i min väg. Men ha! — detta är ju allt en underlig villa, endast ett fantasispel uti min ensamhet.

Vare det nog: hämnden är fullkomnad, bikten är slutad. Må Johan Walden dömma emellan tviflerskan och ödets makter!"

Kyrkoherden, som emottagit dessa anteckningar af Bertha, genomläste dem med bestörtning. För honom uppgick nu ett ljus öfver många förhållanden. Men innan han fattade något beslut, behöfde han öfverlägga.

Bertha hade, så snart hon lemnat honom sina papper, åter aflägsnat sig.

FJORTONDE KAPITLET.

Lutad i stilla gråt mot de jordiska fröjdernas urna
Ser jag min ungdoms berg hägra på minnenas flod.
— — — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — —
Alla mitt hjertas älsklingar nu — de fordom så hulda —
Gått ur min famn att bebo grafvarnas tysta gemak.

Nybom

Liksom en af de skimrande bilder, hvilka om våren forma sig af isens kristall, då sjöjungfruns öga blickar upp utur dem och säger med fruset leende på genomskinliga läppar: Skynda hit milda vårsol, här är kallt; min glädje är bunden af isad bölja, stelnade äro ungdomsrosorna på min panna: — likaså sitter Jenny vid foten af klippan utanför den öfvergifna blomstergrottan: en isblomma vid sina frusna rosors graf. - - -

Men nu höjer Jenny sitt hufvud och lyssnar. Att det frasade i sanden, det hörde hon ej; att friherrinnan Lindesparre och fröken Therese gingo så nära förbi, att endast den täta granen skiljde dem från henne, det visste hon icke; men hon hörde ord — ord som väckte själen ur sina frusna drömmars dvala.

"Jag fruktar att vår stackars lilla Jenny trodde Alexanders kurtis vara verklig kärlek — med hennes uppfostran kunde hon ej föreställa sig vara för ringa att bli grefvinna på Thorsborg."

Det var vid dessa friherrinnans ord som Jenny spratt upp ur sina drömmar.

"Ah", sade hon, det var icke hans hjerta som förglömde mig — det var icke *så*, utan Jenny var för *ringa!*"

Denna röst, som hördes från Jennys läppar, var icke det fordna barnets smekande melodi, icke det liflösa hjertats tysta smärta: det var den unga qvinnans stämma, stämman af en vaknad stolthet som kastade sin första ljusblick in i lifvet.

"Det var så", upprepade Jenny och blickade omkring sig liksom såge hon en ny verld, der allt återfick färg och lif. Der vaknade i hennes inre så många nya underbara tankar; det strömmade åter lif i hennes hjerta, hon andades så fritt och öppnade läpparna för att än mer kunna känna den friska vårluften, hennes fot rörde sig till den lätta fasta gången — ett ögonblick så och Jenny stod vid ingången till den på flera veckor ej besökta grottan. Öde och tom stod klippväggen der, med nedfallna stänglar af fordom blomstrande vexter; vissnade rosor lågo sörjande öfver sommargräset på den fordom doftande marken. En tår simmade i Jennys öga.

"Förlåt", hviskade hon, "Jenny är ej mera ett barn, hon vill blifva en mera trogen vårdarinna mot sina fordna syskon; ack, hon känner så mycket, vill så mycket - - -"

Här slingrade sig tvenne händer emellan Jennys rika lockar och då hennes hufvud böjdes åt sidan, möttes hon af Therese Lindesparres glada blick.

"Jag har min lilla rymmerska åter", sade Therese jublande, "men icke mer min veka rosenknopp, utan en hög, förträfflig solros!"

En glädjestråle flög öfver Jennys ansigte och den blick, det leende hon sände upp mot himmelen var så tacksamt, så betydelsefullt, det tycktes säga: "o, jag skall lyckas!"

FEMTONDE KAPITLET.

Alltsom sommaren mera framskred tycktes Thorsborg öfvergifva det dystra utseende, såväl till det yttre som det inre, hvilket alltsedan branden hvilat tungt öfver borgen. Endast ruinerna efter de förstörda tornen stodo ännu lika mörka och sörjande; men den återstående delen af slottet hade blifvit skiljd från dem och utgjorde ett helt för sig sjelf. De gamla murarna höjde sig derföre, under sitt gladare och ungdomligare yttre, likväl med samma stolthet som förr. Uti slottets inre hade den tunga prakten gifvit vika för en smakfull, modern elegans, hvilken öfverensstämde med de i samma harmoni ordnade omgifningarna utomkring — allt vittnade här om början af ett nytt lif -- allt stod uti högsommarsblomstring, allt bar solsken och glädje; ty allt väntade nu den grefliga fideikommissarien och hans unga brud, hvilkas bröllopp skulle firas då excellensen y. S. vid höstens början ämnade an'ända till Sverige.

Så hade grefve Cronschiöld ordnat allt till sin sons hemkomst, hvilken skulle inträffa inom sommarens slut.

En förändring tyckes på dessa år hafva utbredt sig öfver grefve Sixtens väsende. Det högburna hufvudet, den ädla hållningen är väl ej mindre stolt än förr, det fina leendet, det af snille och behag lekande skämtet har väl ej försvunnit och likväl är det annorlunda. De trenne vecken på hans panna ha blifvit djupare; men det är på en gång mera mörkt och mera ljust omkring den — kanske kommer det sig af det evigt lefvande minnet från hans lefnads dystra hemlighet, hvilken då den menskliga hämnden upphörde att förfölja honom, i stället förde hans samvete närmare en högre vedergällningsrätt och gaf honom hoppet om försoning på samma gång hans själ i ödmjuk ånger böjde sig djupare ned för att afplana sin skuld — kanske är det detta minne som afspeglat sig här på hans panna: *mörkret* af hans förökade smärta: *ljusningen* af hans vaknande hopp. Det fordna stränga draget, den stundom märkbara dysterheten är liksom öfversväfvad af ett flor, som gifver en glans af mildhet och melankoli åt hela hans väsende och gör det än mera underbart imponerande; ingen vände numera vid första ögonkastet bort sin blick från honom liksom häpnande för det mäktiga draget af själsstolthet, som ständigt omgaf "den högförnäme grefven"; man tycker sig ej mera afkylas, ej mera småaktigt harmas öfver hans öfverlägsenhet: men drages nu straxt till honom för att beundra och älska honom.

Så finne vi Sixten Cronschiöld af Adival då han på Thorsborg mottager sin son.

Fadersögat skådar forskande ned i Alexanders blick, för att se hvad förändring som föregått hos

honom på de tvenne år han tillbringat i söderns länder. Och hvad gref Sixtens öga såg då han så genomträngde sonens ungdomligt muntra yttre, det veta vi ej; ty nu som alltid behåller han sina tankar, sina bekymmer för sig sjelf.

"Följ mig nu, min kära Alexander, och se om du är nöjd med anordningen för dig och din unga maka; du känner nu din fästmös lynne, skall hon gilla allt detta?"

Besynnerlig var den blick, det uttryck hvarmed gref Sixten sade dessa ord; det var ju på en gång hjertlighet, vemod och försakelse, samt -- vi måste tillstå det -- ett drag af den finaste satir.

En mörk rodnad flög öfver Alexanders panna.

"Ja väl känner jag nu Hortense, på en gång för mycket och för litet", mumlade han, men tillade högt, hastigt bemannande sig:

"Min goda far, hvem skulle ej trifvas här!"

Och han blickade hastigt omkring sig i salongen: de fordna mörkröda sammetsväggarna med sina tunga guldfransade gardiner, hvilka hade skymt bort så väl solen som den vackra utsigten, nu voro förändrade till denna bländhvita silkesbotten med sina dunkelt skimrande gyllne stjernor, och hvita luftiga draperier som mildrade utan att skymma den rika dagern.

"Här är som fordom solsken och trefnad på det kära Thorsborg", utbrast Alexander med vemodig glädtighet.

"Här skall åter blifva lif och glädje på vår gamla borg då den unga borgfrun blir värdinna här", sade grefve Sixten och log åter som nyss. "Hur snart blir ditt bröllopp?" frågade han efter en stund.

"Nästa år", svarade Alexander.

"Åter uppskjutet -- hvarföre så?"

"Hortense önskade dröja längre i Neapel."

Sixtens panna mörknade. Båda gingo tysta framåt.

Alexander gick tankfull genom dessa rum, hvilkas möblering endast var skapad för honom och hans brud; just här der allt hviskade om en framtid med henne, försvann den skenbara glädtigheten från hans ansigte; mörka tankar slogo upp sitt läger i hans hufvud, liksom gäckande de glada solstrålar hvilka mötte honom öfverallt der han kastade sin blick.

"Det var då icke *hemlängtan*, som bortskjöt glädjen ur mitt sinne; det var då icke *den* som lärde mig känna tomhet vid Hortenses sida! Jag är åter här; tomt, ödsligt är det ännu i mitt hjerta: så skall det blifva genom hela lifvet!"

Så voro de ıediga tankar, som talade hos den afundade brudgummen till den rika, den sköna, med sitt snille bländande Hortense v. S.

"Stackars son, det är då *så!* O Elisabeths ande — är du glad, är du sorgsen? Din son står på höjden af den tomma lycka du drömde för honom: vill du se honom dröja der eller - - -? Men försynen satte ju rosen i dalen: hvarföre då draga henne upp på den branta solhöjden!" - - Så tänkte den grefliga fadern och begge gingo så tysta, att endast ljudet af deras steg hördes i den långa korridoren.

"Hur mår Blida?" frågade hastigt Alexander — hur gerna ville ej det unga sinnet slita sig från sorgens bedröfliga tanka! — "hon är ju lycklig: de äro lyckliga de båda", upprepade han; aldrig förr hade det fallit den lefnadsglade brodern in att tänka om systern var lycklig eller ej; men nu kände han de olika dryckerna lifvit bjuder: lyckans tjusande nektar och sorgens bittra galla. "Ja Nordenheim måste vara lycklig med en maka som Blida; jag tyckte väl mången gång förr att hon var kall och känslolös, ja

någon gång bitter, menhon var ändå icke nyckfull och lättsinnig - - -"

Tyst var väl den suck som här smög öfver hans läppar, men fadern hörde den ändå. "Nordenheim och Blida", fortfor Alexander halft skämtande, "hafva väl för alltid dragit sig undan till sin lycksalighetsö, Nordensjö, der filosofen får fortsätta studerandet af sina märkvärdiga, forntida skaldeverk och den unga grefvinnan spelar för honom under tiden på den store konungen, högtidlig i åminnelse, Davids Harpa!"

Hade Alexander i detta ögonblick blickat upp på fadern, skulle han hafva sett den skugga af vemod, som drog öfver hans drag; men med den orubbligt lugna stämman grefve Sixten alltid hade i sin makt, svarade han:

"De äro unga: hvarföre skulle de redan draga sig från verlden?"

Alexander såg förvånad upp.

"Nordensjö är så aflägset -- der skulle blifva enformigt i längden!"

"Hvad, är det min far som talar så? Kunna lyckliga menniskor ej trifvas på det vackra Nordensjö?"

"Skulle du trifvas der med din maka -- Hortense?"

"Med min maka!" upprepade Alexander lifligt. Men då ljudet af Hortenses namn träffade hans öra vexlade han färg. Han mindes nu huru det omvexlande, tjusande lifvet i Neapel vid Hortenses sida slutligen hade förefallit honom enformigt. Men nu: han ville ju slita sig från alla ledsamma minnen och blindt störta sig i framtiden; han sträfvade ju endast att glömma sig sjelf och utan detta *sjelf*, som var så dystert, njuta det sköna lifvet. Ja, skönt log ännu lifvet mot det unga sinnet! — "Men Blida och Nordenheim", fortfor Alexander skrattande, "de höga ur-

bilderna ofvan den så kallade stora verlden, de ha då åter som tvenne lysande planeter visat sig på de hvimlande nöjenas himmel?"

"Ungdomen kräfver ut sin rätt äfven hos de mest allvarliga lynnen. För kort tid sedan såg jag Blida strålande af ungdom och lif såsom värdinna på en lysande bal."

"Var hon *lycklig*, min far?" frågade Alexander hastigt, med detta plötsliga ombyte i röst och väsende, som hos honom ej nu var ovanligt.

Ett leende, som var nästan bittert, flög öfver grefve Sixtens läppar då han svarade:

"Jag hörde der alla prisa *hennes lycka*."

"Det är då *så* för henne också! ja för alla. Må vi kasta oss i nöjenas haf och dricka — dricka deraf: det döfvar, det är skönt och i detta sällhetsrus må vi drömma om — lyckan!"

Sixten Cronschiöld stannade och kastade på sin son en bäfvande blick; han förstod hvarenda känsla, som rasade på djupet i Alexanders inre; men han, den kraftfulle, förstod ej, att sonen icke egde styrka att sluta smärtan inom sitt bröst, att alla känslor måste hafva luft och derföre i vild fart bröto ut.

Alexander Cronschiöld ilade på sin trogna ridhäst till prestgården; redan var han vid ängsvägen, men nu *ilade* han ej längre. Hvad var det som så höll honom tillbaka, som i så vild fart stormade i hans bröst? Alexander ville på en gång framåt och vända om; der syntes den röda byggningen emellan träden — hur var det väl derinom nu efter dessa förflutna år?

Var det sig ännu likt? Hvad skulle väl här möta hans öga, hans öra? Skulle väl åter ljufva minnen lefva upp och fresta hans hjerta att glömma verkligheten med dess löften? -- "Vänd tillbaka!" hviskade en röst till honom; men nu såg han den hvita gardinen fläkta som förr genom fönstret under kastanierna -- och nu *ilade* Alexander åter framåt. Han såg ej de båda ekipagerna, som stodo toma nere på gården och bevisade, att han ej blef den förste och ende gästen, men han såg ingen af de bekanta värdinnorna stå på trappan som förr och mottaga honom; ingen stämma hördes helsa honom det välbekanta: välkommen!

"Annorlunda!" sade Alexander och en ovilkorlig saknad pressade ett djupare andedrag ur hans bröst. Nästan utan att sjelf veta det, tryckte han sporrarna i hästens sidor. "Bort! bort!" upprepade han. Men nu var den bortskämda Isabelle så väl van att här lemna af sin ryttare och så få mottaga en smekning af tvänne sammetslena händer och sedan stå några timmar och "skrapa mark med hof" på gräsplanen dernere under almen; det ädla djuret hade sina minnen lika bevarade men mindre ohelgade än dess herre; derföre började hon ej sitt språng utan reste sig oupphörligt på samma ställe. Vredgad öfver ett motstånd tryckte Alexander sina sporrar än hårdare i hästens sidor och -- med trenne språng befann han sig under den bekanta almen.

"Nå se, här ha vi grefve Alexander -- välkommen åter till gamla vänner!" Denna stämma med dessa glada, hjertliga ord voro i denna stund välgörande för Alexander och nu räckte han glädtigt ut sin hand till ett fast handslag med kyrkoherden.

Nu stod Isabelle både lugn och otålig på sin plats och hans herre följde kyrkoherden till det öfriga sällskapet, som befann sig i trädgården.

I fonden af kaprifolie-löfsalen presenterade sig friherrinnan Lindesparre i liflig konversation med en äldre dam, som Alexander igenkände vara den gamla enkefriherrinnan Strutzenhjelm, moder till baron Emil. Derbredvid syntes Napoleona uti ett djupsinnigt samtal med en äldre herre, vid hvilken Alexander ej vidare fäste någon uppmärksamhet. Vid stenbordet i midten af löfsalen stod Maria, sysselsatt med att servera thé.

Alla helsade den med så mycken nyfikenhet efterlängtade Alexander Cronschiöld. Båda friherrinnorna öfverhopade honom med gratulationer och frågor af alla möjliga slag, dem grefven besvarade med sitt glädtiga och lediga behag.

"Nå minsann", sade kyrkoherden då Alexander efter slutad redogörelse med lätt bugning vände sig från de nådiga tanterna, "jag glömde vid den första glädjen, då jag fick återse min kära unga grefve, den lyckönskan jag ville tillegna oss alla: grefve Alexander till lycklig förening med en älskad brud och oss till så angenäm grefvinna på Thorsborg."

Med liflig glädje räckte Alexander åter ut sin hand för att tacka den gamla vännen; men handen var icke så fast och säker som nyss, en lätt dallring ilade genom den.

"Låt också mig få säga, hur hjertligt jag gratulerar gref Alexander!" sade Maria med sin milda stämma och hennes mjuka men genomskinliga hand spred en hastig, nästan dödslik kyla genom de brännande pulsarna, hvilken den fläktade öfver då den vidrörde Alexanders.

"Men hvar är mamsell Jenny — mår hon inte väl?" frågade nu grefven med en förträffligt lyckad röst.

"Lilla Jenny och min Anastasie samt Therese gingo nyss med ungherrarne för att visa baron Strutzenhjelm den charmanta aloe-vexten, som han ej sett

blomma förr. Kusin Alexander kan just gå och surprenera dem!" sade friherrinnan.

Och Alexander gick.

Värmegraden måste hafva stigit betydligt, ty då Alexander gick framåt gången syntes han flera gånger stryka silkesnäsduken öfver sin panna. Men nu hördes ljudet af glädtiga röster och ungdomliga skratt; Alexander stannade och såg der framme vid det lilla orangeriet en grupp af ungdom. Ibland dem igenkände han fröken Anastasie, som tanklöst bröt en qvist af de fina vexterna och plockade långsamt blad efter blad från den, under det hon betraktade löjtnant Felix, som i ett lifligt samtal med Therese så litet tycktes observera sin trogna beundrarinna. Och bredvid dem, nära det höga, smidiga björkträdet, stod en smärt gestalt med ansigtet till hälften bortvändt, så att den rena profilen i all sin grekiska skönhet framställde sig för Alexander. "Jenny!" flög sakta en hviskning öfver hans läppar; men det var dock icke den fordna Jenny, den barnsligt ljufva bild, som sväfvat i Alexanders minne; den adertonåriga jungfruns gestalt var högre, yppigare; de kastaniebruna lockarna lekte ej som förr fritt på hennes hals, de slöto sin rika skiftning omkring ett hufvud, som väl ej nu egde sin lilla intagande böjning åt sidan, utan mera stolt uppbar sin panna; men -- hvilket hjernspöke förvillade här grefvens blick -- detta strålbruna öga, det enda som var sig likt, det var icke åt blommorna, åt lutan, åt -- Alexander, som det så log: det var åt baronen, som stod vid Jennys sida och med sin eldiga blick vågade betrakta henne: det var för honom, som hon förklarade den sällsynta aloevexten, hvars blomma endast varar några timmar.

Men Alexander *måste* nu gå framåt.

Therese var den första, som blef honom varse och genom hennes utrop vände sig alla om. Alexander gjorde en tyst bugning för dem alla. Thereses blick flög oförmärkt på Jenny, lika fort försvann hennes oro.

Jenny var nu värdinna, gick derföre fram några steg och liksom förr, vidrörde hennes hand den unga grefvens, sitt leende öga höjde hon mot honom och med en röst, klangfull, varm, ljöd hennes helsning, hennes lyckönskning.

"Nu är turen hos mig", sade Therese skrattande, med en förnöjd blick på Jenny, men litet smått förtretad att Alexander med så väl lyckad glädtighet kunnat besvara henne: "med hela mitt kusinliga hjerta — som du i parenthes så väl känner se'n förr — vill jag önska dig, Alexander, att du i rikt mått må få njuta den lycka, du vunnit."

Therese sade detta skämtande, men ändå syntes Alexander hastigt vexla färg.

"Jaså", tänkte Therese, "jag har sett nog och är belåten."

Man började nu ett mera allmänt samtal och glada tycktes åter alla vara då de begåfvo sig till löfsalen för att dricka thé.

"Hvilken agreabel dag", sade friherrinnan Lindesparre: "idel gratulationer och surpriser! Det återstår endast att vår celebra läkare äfven vore här, så att man personligen fick egna honom sin beundran."

SEXTONDE KAPITLET.

Vet, qvinnan måste mycket lida
Och då först blir hon himmelskt skön:
Hon känner törnet i sin sida
Men tiger, kysser det i bön.

Nybom.

Gref Alexander hade endast dröjt några dagar på Thorsborg, då han återvände till Stockholm för att inträda i tjenstgöring.

Vecka efter vecka förgick; Alexander, den af alla eftersökta lefnadsglada kamraten, tycktes blott hafva sinne och tanka för sin tjenst och sina nöjen, liksom ville han fullt ut njuta denna sista tid af sitt fria lif, ty hösten hade redan börjat och innan dess slut skulle excellensen v. S. med sin grefvinna och dotter återvända till Sverige och då - - - Men längre sträckte sig aldrig Alexanders tankar. "Låt tiden gå, hvarföre tänka på den!" var hans valspråk.

Man var nu i början af Oktober. Bref anlände till Alexander Cronschiöld af Adinal. Egaren höll det en stund i sin hand, innan han bröt sigillet; han igenkände v. S-ska vapnet.

"Det är så", sade han: "nu är det förbi!"

Sigillet bröts; han utdrog brefvet.

"Jaså, intet från Hortense!" sade han temligen kallt men förundrad. Då han vek upp brefvet, låg deri ett lätt hopviket silkespapper hvarigenom glindrade en fin guldrand. Det vecklades upp — och Hortenses förlofningsring rullade ned på golfvet.

Förvånad stod Alexander en stund orörlig; ändtligen läste han brefvet. Det var från hans excellens, som uti oändligt artiga och väl valda ordalag framförde den helsning från sin dotter, att hon först sedan Alexander lemnat Neapel hade rätt öfvertänkt deras lynnen och funnit att de icke passade för hvarandra, och att hon, efter mycket begrundande öfver en så vigtig sak, som afgjorde hela deras framtid, beslutat, att, medan ännu var tid, bryta deras förlofning. Hortense med sin svaga helsa kunde ej förmå sig lemna söderns välgörande luftstreck, och som hon af Alexanders hemlängtan kände hans kärlek till fäderneslandet förstod hon att han ej för en hel framtid skulle kunna skilja sig derifrån. Vidare, att den böjelse Hortense trott sig hafva egnat den unge grefven var blott ett irrsken, som bedragit henne sjelf; det var endast den vanliga sympati, som förenar oss med en landsman. Först nu hade hon lärt förstå sin lifliga känsla för den unge hertigen af - - -, hvilkens eldiga sinne så väl öfverensstämde med hennes. Och som hon var öfvertygad att Alexander ej vidare skulle göra anspråk på en förbindelse emellan dem, som hon så fast beslutat bryta, så hade hon redan åt den älskvärde hertigen gifvit hopp att vinna hennes hand.

Med ögonblicklig glädjekänsla hade Alexander upptagit det gyllne inseglet på sin frihet; men med mörk rodnad flög det Cronschiöldska blodet till hans kind, då han harmsen kastade den hans stolthet förnärmande skrifvelsen till sina fötter.

"Man bortkastar mig", mumlade han, "sedan den fåfänga af lättsinnig nyck roat sig några ögonblick med den Cronschiöldska ättlingen -- och vid *hennes* fötter kunde jag en gång drömma -- glömma - - Nåväl, bandet är brutet: må jag lika fort som hon söka nya, sköna, mera fasta band: må det blott icke vara försent! Och min far? -- Ah, han skall icke längre kunna neka mig välja en maka så ädel, så värdig som - - jag skall, jag måste beveka honom -- eller också, skulle jag ej ega mod att trottsa en lumpen fördom för hennes skull!"

Det var en af dessa vackra höstdagar då naturen tyckes upplefva i färgrik fägring, hvilken, innan den tager afsked, låter jorden åter ikläda sin prakt. De båda fostersystrarna uti Thorsby prestgård hade nyss återkommit från en promenad uti höstaftonen.

"Det är så klart och vackert nu", sade Maria; "men jag fruktar ändå att det blir frost i natt."

"Det är sannt: jag skall gå och se efter om vexterna äro väl öfvertäckta i trädgården", svarade Jenny och systrarna åtskiljdes. Maria gick uppföre den inbjudande trappan, Jenny till den höstliga trädgården.

Sedan hon omsorgsfullt tillslutit fönsterna på drifhuset och ordnat granqvistarna, som betäckte vexterna derutanför, begaf hon sig till den nära belägna kaprifolielöfsalen, hvars ännu grönskande ehuru höstliga utseende syntes henne lockande.

Det var ännu den fordna Jenny, som med sitt glada, lekande lynne förjagade ledsnad och bekymmer

från sin omgifning. Den stilla, ljusa Maria förrådde väl aldrig någon oro, någon smärta, men kanske anade Jenny det ändå; ty med alla glada förströelser, genom valet af den intressantaste lektyr sökte alltid Jenny att roa henne och locka det vänliga leendet från fostersysterns läppar. Hvarje afton sjöng Jenny vid sin luta som förr, och då hon så i varma glödande improvisationer besjöng Johans seger, hans framgång och de tacksamma välsignelser, som trängde fram till Guds thron, för att skydda honom sjelf för alla faror, då strålade Marias öga af glädje och sångerskans hjerta klappade af fröjd. Men då Jenny var ensam, då ingen såg henne och behöfde hennes tröst: då försvann det glädtiga uttrycket i hennes väsende — Jennys hjerta fick ej som förr återspegla sig i hennes blick; den skulle ej då kunnat le så gladt, så förhoppningsfullt!

Så hade ock nu hennes hufvud sjunkit ned i handen och klara tårar perlade sig genom de fina fingrarna och föllo ned på stenbordet. Så satt hon länge och visste ej att hon icke mera var ensam, förrän hon kände sin hand fattas af någon och hennes namn upprepas; förskräckt såg hon upp — och Alexander Cronschiöld stod framför henne.

"Jenny", sade han, "svara endast på en fråga och jag skall gå: är det densamma fordna Jenny jag här återser? Kan Jennys hjerta både *minnas* och *glömma*, *förlåta* och *älska*? Är denna dyrbara hand ännu fri, är den ännu helgad åt — sina minnen?"

Jenny reste sig upp; tårarna tycktes hafva frusit fast vid hennes kind, så kall, så blek var den, och med en röst, på en gång mild och stolt, sade hon:

"Hvad rättighet har grefve Cronschiöld att *nu* fråga så?"

"Tro mig, o Jenny: först nu kan jag, får jag fråga *så*; min hand är fri och jag kan derföre nu lägga den bredvid mitt hjerta för Jennys fot: förkastar du det, så svara mig ej, den domen vore mig för hård att höra; men återfinner jag den Jenny, hvilkens älskade minne följde mig genom alla länder och trädde emellan mig och *henne*, som ej mer är min trolofvade, då, o Jenny!" — Men här höll Alexander upp och blickade forskande på henne som stod qvar och lyssnade med nedböjdt hufvud och norrskensröda flammor öfver snöhvit kind.

"Herr grefve", sade hon sakta men lugnt: "var det endast Jennys minne som bröt denna förbindelse eller — har fröken Hortense" - - - Jenny tystnade hastigt.

Alexander spratt till.

"Hvarföre tala om henne", utbrast han häftigt, "som lika lättsinnigt kunde bryta ett förbund som hon kunde leka med en mans ära?"

"Ni är upprörd, grefve Alexander", sade Jenny, nu så van att mer tänka på andra än sig sjelf, "det är icke *kärleken* allenast som fört er hit, det är — harmen — den försmådda handen som - - - förlåt mig - - - men vid ett lugnare ögonblick skulle ni ångra ett förhastadt steg, ty", tillade hon sakta men med säkrare röst: "*jag är för ringa.*"

"O Jenny, Jenny, hvarifrån dessa ord?" ropade Alexander häftigt och tog åter hennes händer, dem han nästan vildt tryckte mot sitt bröst. "Dig, dig som jag så älskat, för hvilken jag kan trotsa en hel verld, skulle du längre vilja martera mitt arma hjerta — det har lidit nog: säg blott ett ord att du tager emot det, att du blir min maka!"

"Herr grefve", sade Jenny med darrande stämma och drog sina händer tillbaka, "jag har icke mer att säga än — *farväl!*"

"Ah", utbrast Alexander bittert, "också här försmådd, bedragen! Hvar finns då sanning och renhet, då falskhet var i Jennys oskuldsfulla öga, hyckleriet under kärleksleendet på hennes läppar?"

"Grefve Alexander", sade Jenny och tårar ville frambrista i hennes ögon, men den ena handen tryckte hon hårdt mot sitt klappande hjerta och den andra lade hon på grefvens arm, "Alexander", fortfor hon med den fordna smekande röstens tonfall, "det var en gång ett barn, som lefde här bland sina blommor, sina foglar, de vackra skogarna, de gröna fälten: se der hela hennes verld, der hon var så lycklig, hon kände intet utom den. Hon fördes till den stora hvimlande staden, på nöjen och lustbarheter; men der var hon ensam, en främling bland alla dessa nya främmande menniskor; hon blickade omkring sig för att bland mängden möta ett enda bekant öga — *ni* kom, lekbrodern från hennes barndoms dagar, vännen från hennes hem och gladt flög hennes hjerta er till möte: ni blef solen i hennes nya verld. Hon vände åter till sina blommor, sina drömmar och till dem följde minnet af — er: hur lycklig hon var! — Då bröt en åsknatt ner i hennes hjerta, hon var glömd af *honom*, som hon väntat åter som *brudgum:* under en frostnatt brusto rosorna ur hennes lif! — Men ljus bröt fram ur hennes öga: den ringa ofrälsedottern lärde sig att här förstå skilnaden emellan henne och grefvesonen. Men *deruppe*, Alexander, der inga fördomar gälla, der kommer hennes hjerta och lägger ner för dig det helgade offret af sin kärlek — sina minnen. — Är nu Jennys bild renad inför dig? hennes öga, hennes leende icke falskt?"

Grefven hade sjunkit ned på knä, tryckte Jennys händer hårdt mot sina brännande ögon och lyssnade under djup tystnad till hvartenda ljud af hennes röst. Och när den hade tystnat, höjde han sitt hufvud och ville tala; men på Jennys panna thronade en så fast beslutsamhet, en så himmelsk renhet med undergifvenhetens sublima lugn, att bönen dog på hans läppar.

"Engel — maka derofvan, ty här var jag dig ej värdig!" sade Alexander och böjde sig än djupare ned öfver den hand, som ej nu drogs tillbaka, utan smekande vidrörde hans fuktiga ögonlock.

"Förlåt!" hviskade Jenny med ödmjukhetens bön och smärtans majestät på sin panna. "Förlåt!" upprepade hon ännu en gång, men nu var det endast de stumma träden som hörde henne; ty Alexander var — borta.

SJUTTONDE KAPITLET.

"Käraste nådig fru, det var då riktigt märkbart att se hvad gamla mirran spår främmande! Nådig frun skall få se att i rappet ha vi någon här."

"Kära Magdalena", svarade Bertha med den vänliga röst, hvarmed hon ofta tilltalade sin gamla tjenarinna, "så der sade du i går också; hvem skulle väl komma och störa vår enslighet?"

"Gör icke mirran orätt, nådig fru!" sade Magdalena ifrigt och strök smekande den stora svarta katten. "Mirran lär inte vara den, som bedrar en — hvem skulle väl säga för mig dagen, när nådig frun kommer hem från sina ströftåg, om inte hon? Då tvättar hon sina tassar och stryker sig om hufvudet på sitt serskilda vis och se, då vet det kloka kräket att hon får en jumfru grädda i glädjen. Nå, nu har hon spökat för främmande i hela tre dagar och det ett märkbart främmande ändå."

Bertha tycktes nästan finna ett nöje uti den tillgifna tjenarinnans prat, hvartill hon ibland lyssnade och till Magdalenas glädje nu besvarade, ty ofta kunde

hela dagar förgå, då Bertha under dyster tystnad endast med en rörelse af handen gaf tillkänna sina befallningar.

"Hör du Magdalena", sade Bertha hastigt, "vet du något ställe här i trakten, som kunde passa för mig till bostad?"

Magdalena stirrade på henne förvånad.

"Bullret från landsvägen gör ondt i mitt hufvud — jag måste flytta härifrån."

"Flytta härifrån, du milde Herre! — och här som just var ett paradis - - - och nådig fruns lilla örtgård? - - - Men se nu då", afbröt Magdalena sina bekymmer, "det var väl inte underligt att det bullret störde nådig frun — för alléen är ju annars så fasligt lång — det kommer en vagn hitåt, hvad var det mirran spådde!"

"En vagn, Magdalena?"

"Ja, nådig fru, en vacker vagn, men ingen grannlåt heller - - - riktigt allvarsam! Det sitter en äldre herre uti,"

"Ah", mumlade Bertha och reste sig ovilkorligt för att gå till fönstret, "jag vet att *han* är återkommen till Sverige; skulle han åter förfölja mig för att - - - har han väl upptäckt mitt bedrägeri?"

Men lågan i hennes blick slocknade lika hastigt och förbyttes till ett lugn, då hon såg vagnen stanna och kyrkoherden Walden stiga derutur.

"Gå, Magdalena, och för in den främmande!"

Walden och Bertha stodo ensamma framför hvarandra. Begge syntes lugna och likväl darrade ett upprördt uttryck uti deras blickar då de mötte hvarandra. Bertha räckte kyrkoherden sin hand.

"Välkommen, ädle Walden, för första gång uti *mitt* hem!"

"Förlåt mig, Bertha, jag kommer icke som gäst; pligten har fört mig hit."

"För mig är Johan Walden välkommen i hvad afsigt som helst; låt oss derföre sitta ned!"

"Jag har först en helsning, en underrättelse att skänka och sedan en bön, en fordran - - -"

"En helsning! Kanske är det från - - -"

"Ifrån er son, Bertha: vår Johan kommer hem i vår, så vida inga oförutsedda hinder uppehålla honom, men vi kunna likväl hoppas."

Uti stum — emedan den var outsäglig — glädje möttes Waldens och Berthas händer.

"Och nu, Bertha, mitt *andra* uppdrag. De anteckningar ni lemnade mig för ett halft år sedan, har jag genomläst,"

Bertha såg forskande på kyrkoherden.

"Jag har der lärt känna en sammanväfnad af fasansfulla händelser, men jag kunde ej vänta annat, då icke tron på en högre makt mildrade tviflerskans lidanden och tviflet ledde hämndens mörka handlingar. Härom skall kanske Bertha tillåta mig tala sedan. — Men jag lärde äfven känna hemligheter, som omgifvit den varesle hvilken anförtroddes min vård. Det är i *hennes* och i den hädangångna Julias namn jag frågar, hurulänge min fosterdotter skall beröfvas det namn, de rättigheter försynen skänkt henne?"

Bertha tycktes blifva öfverraskad af denna fråga.

"När", svarade hon med hemsk beslutsamhet, "döden beröfvat fadern möjligheten att återse sitt barn."

"Är detta beslut oåterkalleligt?"

"Min ed lyder så."

"Hvarvid kan tviflerskan svärja, hon som icke tror på något heligt?"

Bertha sänkte dyster sin blick.

"Jag har svurit vid min broders graf."

"Bertha", sade kyrkoherden och tog med värma hennes hand, "en nådig Gud, som kan förlåta äfven dem, som betvifla hans storhet, har ändtligen sändt ett mildrande ljus öfver den första mörka hämnde-ed, du svor vid Georgs död: du förföljer icke längre *den*, som med Gud och sitt eget samvete får afplana den skuld du trodde honom hafva till din broders död. Då Berthas hämnd kunnat stanna der, hvarföre skall du då ännu oförsonligt förfölja den olycklige Palmfelt? Om du icke kan förlåta *honom*, så borde åtminstone din hämnd ej sträcka sig till hans oskyldiga dotter — hvad har *hon* väl brutit emot dig, hvarföre skall du krossa äfven hennes hjerta?"

Bertha lyssnade uppmärksamt. Walden fortfor:

"En son af denna ätt, hvars namn du förnekat Jenny, Alexander Cronschiöld älskar och har tillbjudit henne sin hand; men Johan Waldens fosterdotter är för ringa att få mottaga ett så lysande anbud, och Jenny har af ädel stolthet försakat sin lycka, sin kärlek för bördens fördom, som nu åtskiljer dem. Men denna försakelse — jag fruktar det — skall krossa hennes ungdoms lycka. Ack, Bertha, du vet icke huru dyrbart detta barn är för mig! Kanske — jag inser det nu för sent — jag handlade orätt, då jag öfverlät hennes uppfostran mera åt mitt hjerta än min klokhet. Jag lät denna veka varelse uppvexa bland sina blommor, lät hennes själ utbildas genom musik och poesi; jag tänkte aldrig att detta fina väsende skulle få känna lifvets stormar; jag hade bort bilda henne mera för den yttre, den kalla verlden. Och, hon bortrycktes så hastigt ur sin enkla rosendal och kastades in uti en främmande, hvimlande verld: jag hade bort betänka detta förut!"

Den gamle Walden tycktes hafva glömt Berthas närvaro under det han så öfverlemnade sig åt utbrottet af sina bekymmer. Bertha följde hans ord med förvåning, som öfvergick till deltagande och då hon en stund varit tyst frågade hon:

"Hur är det — lider också *hon*? Har också smärtan vågat krossa henne?"

"Nej, icke till det yttre. Jenny är lika glad, lika mild och liflig som förr; men - - - men jag har sett tårar under leendet i hennes blick; jag har sett henne darra under bemödandet att visa sig som fordom. Min stackars Jenny är icke härdad mot olyckan; sorgen skall förtära henne. Vet du, Bertha, det har varit rysligt att se min arma fosterdotter lida så och ändå förtiga en hemlighet, som, medan ännu är tid, skulle frälsa hennes unga lifs glädje. "Bertha, återskänk henne åt sin far: låt åtminstone icke *henne* blifva en af de skuggor, som en gång skola träda fram för att anklaga dig!"

Deltagandets mildhet hade åter flytt bort från Berthas ansigte. Med mörkt flammande blick upprepade hon:

"Återskänka *honom* sin dotter! och jag, jag, skall väl jag någonsin återse min son? — Ha! — mitt hjerta skall då ensamt vara fridlöst!"

"Det är då en lindring för dig", utbrast kyrkoherden, "en njutning att förbittra, förkrossa lyckan äfven för dem, som ej förorättat dig! Det är ej nog att den olyckliga Julia skall störas deruppe i sin himmel af sorg öfver den irrande maken, skall hon också se sin oskyldiga dotter förgås under smärtan? Bertha, Bertha, hvad skall du svara, när en rättvis domare en gång kommer att dömma emellan dig och Julia? Är du ännu denna tviflerska, som icke tror på en Gud, en evighet, en vedergällning? Har ditt vilse-

ledda hjerta så kunnat glömma de sköna eder du i din ungdomstid aflade, då jag vid ditt första framträde till altarets fot såg tåren på din kind, hörde sucken från ditt rörda hjerta tolka känslor, som jag trodde skulle blifva varaktiga? Har du glömt det sköna men vigtiga bibelordet: min är hämnden, jag skall vedergällat, säger Herren?"

En hemsk rysning genombäfvade den svarta gestalten.

"Hör mig, Bertha", återtog kyrkoherden sorgligt: "du anförtrodde i min vård tvenne främlingar, en son och en dotter, jag lärde mig älska dem lika varmt som min egen Maria. Tiden har gått fram. Johan förlofvade sig med Maria och jag såg deri en framtida belöning för mina bemödanden, ty jag var icke rik, jag hade försakat mycket för omsorgen om deras uppfostran: kanske blefvo de härigenom mig dyrbarare. Då, genom inflytandet af din makt, ryckte du Johan ifrån oss och kastade honom långt bort bland farorna: jag samtyckte till hans resa och gaf honom min välsignelse, ty detta företag var ädelt; men jag såg min Maria bedragen på sin glada framtidsdröm; ty huru osäkert är det icke om Johan nånsin kommer åter; du har således tagit honom tillbaka från oss — och Jenny — med hennes brutna glädje förnekar du lugnet att dröja i vårt hem; det är således förbi med det dyrbara lånet du gaf mig: denna tanka är mycket — mycket smärtsam!"

Walden strök långsamt med handen öfver sina fuktiga ögon. Bertha andades tungt; hennes blick hvilade tyst och mörk på honom.

Kyrkoherden höjde nu åter sitt hufvud; hans klara öga dröjde länge och forskande på Bertha med uttryck af så förebrående men ädel sorg, att de nattsvarta ögonen, liksom hade de känt sitt eget mörker,

darrande sjönko tillsammans och skådade närmare de tunga skuggorna på djupet af sitt eget inre: men den vålnadslika gestalten darrade nu så våldsamt, att hon ovillkorligt såg upp till den gamle Waldens ansigte, liksom för att der finna tillflygt undan de inre qvalens smärta.

"Vi skola då skiljas *så*, Bertha!" sade kyrkoherden långsamt, "Jag skall lära min fosterdotter bedja för den mörka makt, som står emellan henne och lyckan."

"Vänta, Walden — gå icke ifrån mig så!" hviskade Bertha ångestfullt och lade sin kalla hand om hans arm.

"Vid Julias skugga — jag offrar min hämnd!"

Hon vände sig bort, och liksom fruktade hon höra något mera, höjde hon afböjande sin hand: det var på en gång en bön och en befallning att Walden skulle gå.

Då sista ljudet af den bortrullande vagnen bortdog uti den djupa granalléen brast det länge spända fängslet öfver Berthas väsende och stora tårar rullade utför hennes kinder; då en af dem föll ned på hennes hand, darrade hon: de voro så sällsynta gäster. Men det blef stillare, lugnare uti hennes brusande inre.

ADERTONDE KAPITLET.

Skogvaktaren Adam var nyss hemkommen från en vandring genom en af Thorborgs vidlyftiga skogar, då han hörde mor Annas röst från det inre rummet otåligt ropa honom.

"Ja ja, min gumma, visst skall jag titta in till dig bara jag blir i ordning, men se, en kan bli något varm af sådan vandring", svarade Adam och begaf sig med detsamma in i kammaren.

"Kom och sätt dig här! Herre Gud så märkvärdigt, ja se, det har alltid legat för mina tankar så der - - -"

"Har du haft en så serdeles dröm, min beskedliga Anna?" frågade gubben förundrad då han såg sin hustru sitta upprest i sängen med korslagda händer. Men hon svarade ej straxt, utan runkade med långsam betydelse på hufvudet.

"Ja, jag kunde väl tro det hängde så tillsammans", fortsatte hon, "när jag hörde nådig frun tala

så der besynnerligt vid henne; ack om fröken Julia, den gudsengeln, nu lefde, det vore en fröjd för henne!"

"Men hvad i Herrans namn kollrar du om? Nådig frun — fröken Julia!" utbrast skogvaktaren, "hvad menar du, min gumma?"

"Fröken Julia, ne-nej grefvinnan Julia skulle vi väl säga! Ja Herre Gud, hvar har väl mina ögon varit som inte ha sett, att mamsell Jennys milda uppsyn var alldeles som den stackars grefvinnan Julias, som jag tjente kammarjungfru hos, när hon var fröken på slottet - - - och lika fager är hennes dotter, mitt kära, kära englabarn, som jag pysslat om så mången god dag."

"Mamsell Jenny — grefvinnan Julias dotter? Anna, Anna, hvar tar du det ifrån?"

"Kors, sätt dig skall du få höra och jag skall gå riktigt tillbaka ändå! Du minnes nog minsann vår sorg för aderton år se'n när Herren tog ifrån oss vårt sista enda barn, vår skatt, vår lilla Anna; men se sorgen tryckte oss ej ändå till jorden, du tröstade mig alltid, min snälla gubbe och belöning fick jag för jag teg med min klagan; för se, salig frun i prestgården kallade mig till sig och lade ett främmande barn till mitt bröst och sedan glömde jag min stora sorg, för att vårda den lilla engeln. Ack, inte visste jag då — att det var en dotter till fröken Julia, men kanske var det ändå derföre som jag fästade mig så mycket vid Jenny, ty jag tyckte mig känna igen hennes klarbruna ögon. — Nå, du minns den der gången jag talat om, när nådig frun eller fröken Bertha — som jag bättre käns vid att säga — när hon för tu år se'n mötte mamsell Jenny härinne och talade

om hennes mor, så fick jag mina funderingar om att mamsell Jenny, som hvar och en trodde vara en slägtinge till kyrkoherden, i stället kunde vara grefvinnan Julias dotter, som alla sade drunknade med henne; men se, inte kunde Herren låta ett sådant oskyldigt kräk också förgås, ne-nej, fröken Bertha, som varit besynnerlig i all sin dar, har nog sin hand med i spelet, fast du inte tror det."

"Nå, men hur har du nu kommit på de der funderingarna?" frågade Adam med dämpad rörelse.

"Jo ser du, mamsell Jenny, det goda barnet, satt här på sängkanten just der du nu sitter, och jag kom att tala om för henne hur vår unga grefve ser bedröfvad ut, och tårarna ville just stiga henne i ögonen då jag berättade hur unga grefven i går var härinne och sjelf talade om för mig att det blir inte af med hans giftermål med den der rika fröken, och nog såg jag att inte det var öfver den saken han hängde hufvud; för sedan frågade han så varmt efter mamsell Jenny, om hon inte varit här nyligen, och se då kom vi oss in på ett kapitel, som glädde oss begge två; jaja, nog vet jag hur det är med den saken, och dem begge har jag också alltid sett ut till ett par, fast aldrig ett ord derom kommit öfver mina läppar till dem. Men nu vet jag ej hur det kom sig, för jag sade till mamsell Jenny, att ingen annan än hon skulle bli grefvinna på Thorsborg, och då log hon — du skulle ha sett det; jag förstod henne minsann och hennes leende skar mig ända in i själen, för hon ville dermed liksom säga att hon var för simpel, men se då: hvilken märkvärdig skickelse af försynen! — en kedja så fin, så vacker föll ifrån hennes hals och derpå hängde — det går just än omkring för mina ögon — det var samma granna juvelkors som fröken

Julia fick på sin bröllopsdag af baron Palmfelt. Kan du förstå det, min gubbe, jag kan just gråta af bara glädje att veta min mamsell Jenny vara en förnäm fröken och dertill grefvinnan Julias barn."

"Och hvad sade du henne, Anna? För Guds skull — hvad sade du?"

"Det kan du väl förstå, min kära gubbe och huru glad det goda barnet blef att få höra något om sin mor, och när jag kallade henne för fröken, då rodnade hon så vackert; men sade ändå så förståndigt, att jag kunnat taga miste på hennes "diamantkors", som jag så väl minnes de kallade fröken Julias bröllopsgåfva, men då jag frågade om hon inte hade flera dyrbarheter som kunde bevisa sanningen, så talade hon om stora hvita perlor som hon fått i arf efter sin mor, och jag bad henne att straxt låta mig se dem, jag skall visst också känna igen dem — minns du inte, Adam, hur fröken Julia som brud hade ett halsband af stora hvita perlor och diadem af finaste guld med likadana perlor omkring, och vi kunde ju inte annat än sucka och spå henne olycka, då hon bar perlor på sin brudskrud; men se det var väl inte att se på, då hon fått dem också på bröllopsdagen af baronen."

Nu hördes lätta steg i yttre rummet och snart öppnades dörren af Jenny.

Skogvaktaren qväfde en tung suck och mumlade sakta:

"Måtte det bara inte blottställa nådig frun! Men Herren styrer ju!"

Med vördnad gick den Cronschiöldska tjenaren emot Jenny och böjde för henne sitt hvita hufvud lika djupt som för dem, hvilka tillhörde den höga ätten.

Jenny nickade vänligt åt honom och gick hastigt fram till sängen. Hon var blek och tycktes darra af hopp och fruktan då hon öppnade maroquins-fordralet, som hon höll i handen.

Gummans ögon blänkte, men hon syntes förstummad vid synen af de hvita perlornas rikedom. Adam stod tyst och orolig.

"Säg, Anna, känner du igen dem?" hviskade Jenny, oroligt forskande uti den gamles ögon.

Anna smålog och runkade betydelsefullt sitt hufvud; varsamt vidrörde hon perldiademet, och med tillbakahållen andedrägt försökte hon upplyfta det; det lyckades. Hastigt räckte hon nu upp handen och upplöste hatten från Jennys hufvud och drog sakta schalen från hennes axlar, med belåten min fästade hon derefter diademet öfver hennes hjessa och den hvita perlkedjan om hennes hals.

Nu betraktade gumman med en lång, klar blick den förvånade Jenny och slog sina händer tillsammans med ett utrop, som afbröt den vigtiga tystnaden:

"Se nu: fröken Julia — himmelska barn! Så se då Adam, se - - -"

Men här afbröts plötsligt mor Anna af hastiga steg utanföre; dörren gick upp, Jenny sänkte darrande sina ögon mot golfvet, hon fruktade, hon visste ej hvad.

Der inne stodo nu tvenne personer: den ena var Bertha, den andra en dyster främling.

"Se, Albert Palmfelt", sade Bertha till sin följeslagare och utsträckte handen mot Jenny, "för *hennes* skull är min hämnd upplöst, för *hennes* skull har jag fört dig hit; endast så kunde Julias dotter åter höjas till sina fäders börd; endast så kunde hon

få mottaga den lycka en förment ringhet nekade henne."

Palmfelt svarade intet, hörde intet; han betraktade Jenny, öfver hvars hufvud en solstråle glänste emellan de dunkelhvita perlorna, som bildade en skimrande krona öfver det kastaniebruna håret, och han darrade på en gång af sällhet och smärta, liksom skådade han en älskad hädangången, hvilken han fruktade som en salig minnesdröm lika hastigt skulle åter försvinna, men Jenny höjde nu mot honom sina ögon — för dem smälte småningom smärtan bort ur hans ansigte.

"Min dröm!" sade han sakta. "Då Julias ande besökte mig på grafven, sade hon att jag åter skulle söka tills jag fann henne med perldiademet på sin hjessa." Och liksom trodde han synen vara en villa, strök han långsamt öfver sina ögon.

"Ha, du dröjer ännu — himmelska syn! - - o kom min Julias dotter, det är du!"

Palmfelt utbredde sina armar och i enslingens famn sjönk den återfunna dottern.

Bertha betraktade dem med sällsam blick; en underbar rörelse genombäfvade henne vid åsynen af Jennys hufvud, som med perlorna öfver sin hjessa hvilade vid fadershjertat.

"Försoning!" mumlade hon. "Finnes väl en försoning i denna mörka verld?"

I detta ögonblick träffades hennes öra af ljuden från den bön som Annas fromma läppar sände upp till försoningens Herre.

Adam stod längst bort i rummet och borttorkade med handen några glädjetårar från sin fårade kind.

Sådan var den tafla som visade sig för Alexander Cronschiöld, då han inträdde i skogvaktarens stuga.

I' stum förvåning hade grefven stannat vid dörren, hans blick irrade öfver alla derinne tills den slutligen dröjde vid Jenny förtrollad, bländad. Liksom af underbar aning höjde nu Jenny sitt hufvud från faderns bröst och hennes blick mötte Alexanders; de fina rosorna, som hastigt flögo upp på hennes kinder, logo under kristallen som perlade ned från hennes ögon.

En fremmande hand vidrörde nu Alexanders och förde honom fram till far och dotter.

"Julias skugga har löst förbannelsen emellan er", sade en sällsam stämma med sina underbara graftoner, och ovillkorligt följde hvarje blick den svarta gestalten, som nu långsamt skred mot dörren, genom hvilken hon försvann.

Några timmar efter händelsen i Adams stuga stannade Cronschiöldska vagnen vid prestgården; derur steg en medelålders högvext man och efter honom följde ännu en — men med ungdomens ilande steg.

Det var grefve Sixten och hans son.

Den förre kom för att helsa sin svåger Albert Palmfelt med slägtskapens värma och emottaga sin älskade aflidna systerdotter.

Den andra kom för att visa fadern sin brud och med hans välsignelse befästa sin förlofning med Jenny.

NITTONDE KAPITLET.

Skymda hem, min brudgom, många
Strider har jag härjat ut:
Väntans stunder äro långa
Kanske sviker jag till slut.

Nicander.

Hvila din vinge, min själ, dig hölj i ett töcken af tårar,
Gjut i ditt innersta djup sorgens elegiska ljud.
Tro ej det smickrande hopp, som vaggas på luftiga skyar,
Tro ej den svalkande frid, vindarna ljuga för dig!

Malmström.

Sommaren år 1834 står ännu lifligt i hvarje svenskt minne. Hvem påminner ej sig denna sommarhimmels glödande sol, som spridde en så ovanlig trädens fruktbarhet; hvem minns ej den prunkande fägring som herrskade öfver hela naturen, då småningom en hemsk, dof, nästan åsklik atmosfer utbredde sig dyster, hotande och förödande all denna rikedom? Hvilken fasa uti sjelfva den fruktan, som fattade alla sinnen vid föreställningen om den sig alltmera närmande gästens besök! Man väntade; fruktan blef visshet: koleran hade brutit ut i hufvudstaden.

Sakta skred den brännande Augusti-solen ned åt vester; ingen fläkt susade svalka uti kastaniens krona, hvarifrån några foglar höjde sitt drillande qvitter, mera liksom klagan än af glädje; ingen vind spelade genom gardinen som syntes i det öppna fönstret, inga röster hördes derifrån, ock likväl var det här, som de båda fostersystrarna haft sitt hem. Genom denna gardin hade så ofta ett par mörkbruna ögon lekande betraktat de tama foglarna i kastanien och en barnslig stämma jollrat med dem; der hade tvenne klarblå ögon sändt sin fridfulla blick ut i rymden och en mild röst talat moderliga ord till den unga fostersystern. Nu hördes intet af dem. Jenny hade redan för ett halft år tillbaka lemnat sitt enkla hem, för att som den unga grefve Cronschiölds maka bebo sin stolta fäderneborg, lemnande qvar åt Maria i barndomshemmet sin tacksamhet, sina blommor.

Och derinne hade sedan Maria ensam vid sitt arbete sett så många dagar försvinna. Huru mången gång hade ej hennes blick halkat utåt vägen, liksom väntade hon någon komma; men så hade våren flytt bort, sommaren nalkats sitt slut och ännu hade ej den väntade kommit. Ofta möttes hennes och faderns ögon under samma tanka, men de nämnde endast Johans namn och sade icke mera, ty sjelfva detta namn innebar för dem *allt* hvad hoppet egde att bjuda i lifvet.

Men i detta ögonblick syntes icke heller Maria i fönstret. Hon har för en stund sedan lemnat sitt arbete och gått stilla till hvilsoffan längst bort i rummet. Den heta lufttryckningen tyngde kanske på hennes hufvud så att hon behöfde ett stöd.

Knappt hade hon hvilat några minuter förrän kyrkoherden inträdde. Förskräckt skyndade han fram;

det var så ovanligt att se Maria gifva vika och sakna den styrka, hvarmed hon mött hvarje pröfning. Den lugna försäkringen att det endast äfven nu var en obetydlighet, förmådde likväl ej qväfva faderns oro; han hade känt huru häftigt och ojemnt hennes pulsar slogo. Men snart förmådde ej Maria att qväfva den plötsliga smärta, som nästan förvände hennes drag.

En fasansfull aning flög genom fadershjertat; för första gången sveko modet och förtröstan kyrkoherdens sinne: han utbrast i klagan:

"Min stackars, stackars Maria: din läkare kommer ej och det skall kanske snart vara — förbi."

Dessa ord tycktes sprida mildring uti sjelfva de plågor som börjat rasa i Marias inre.

"Johan", hviskade hon, "ack ja — han kommer snart!"

Men åter med förnyad styrka började de fruktansvärda symptomerna bryta ut: En sakta jemmer trängde fram öfver Marias läppar, hvilka öppnade sig liksom brände de hvarandra, och med nästan vild häftighet förtärde hon drycken, som kyrkoherden med kraftfull fattning tillagade, under det han bäfvande hörde slagen af hennes hjerta, som tycktes vilja sprängas i hvarje ögonblick.

Men nu hördes genom fönstret ljudet af häftiga steg uti sanden. Kyrkoherden lyssnade ifrigt till dem, kanske af underbar aning; öfver Marias bleka kinder skimrade ett hopp, väl svagt, men ändå lindrande smärtornas qval.

Stegen närmade sig; nu rörde det vid låset och — der inträdde väl en gäst, men kanske — kanske både far och dotter väntat en annan.

Den svarta gestalten stod der med segrens stolta leende på sina läppar och en svindlande moderseld i de svarta ögonens djup.

Maria reste sig hastigt upp, med flammande ögon höjde hon sin hand och sade:

"Min Johans moder — fly! För Guds skull fly härifrån: jag har — koleran!"

Bertha flydde ej bort; hon gick fram till Maria och lade i hennes hand ett bref.

"Maria", sade hon: "Johan — han lefver, han skall komma och rädda dig!"

Maria log under det hon, tyngd af plågor, sjönk tillbaka mot sängen. "Läs, o läs det för mig!" bad hon. "Men nej, nej, ni får icke dröja här, lemna mig begge! Min gode far: lät mig *ensam* få dö!"

Men på de bådas ansigten thronade den fasta beslutsamheten; inga böner förmådde jaga dem bort, och kyrhoherden tog nu brefvet; darrande af stridiga känslor läste han här huru Johan i varma ord talade om sin sällhet att få återse sitt kära fädernesland, sitt älskade hem, sina dyrbara vänner. Tvenne dagar härefter skulle han lemna Ryssland. Således — i dessa dagar var han redan så nära: åter fladdrade hoppet i fadershjertat, men *Maria* - - - Med sammanpressade händer, liksom för att qväfva de våldsamma härjningar som rasade i hennes inre, rörde hon hufvudet för att bedja fadern fortsätta läsningen af brefvet. Med rika färger målade Johan här sin lycka, sin framgång, den glans som strömmade omkring honom vid kejsarhofvet, der han varit en tid, och hvarest han måste dröja dessa sista dagar för att bevista festen, hvarmed den ryska tacksamheten öfverhopade den store läkaren innan han lemnade landet.

Nu var det åter tyst och ett band tycktes brista öfver Marias väsende; hennes lemmar skakades af krampaktig smärta, ansigtet syntes sammansjunka och konvulsiviskt tryckte hon det kära brefvet till sina brännande läppar. Dystert blickade Bertha och Wal-

den på hvarandra. Då fläktade en vänlig vind genom gardinen och skenet af solnedgången föll på Maria. Det var liksom en tanke af tröst, en förhoppning åter trängde genom de sorgsna blickar, som betraktade den lidande: "skulle hon ännu räddas åt dem?" – – –

"Mod, min älskade dotter", hviskade fadern och visade mot himmelen: "det finns en mäktig läkare deruppe — han kan ännu frälsa dig!"

Och Maria såg upp mot det sköna skådespelet i vester, och öfver hennes brännande ögon flög ett uttryck af himmelsk förhoppning.

"Dotter, engel — du skall icke dö!" hviskade Bertha på knä vid Marias säng: "du skall bli Johans brud!"

Och öfver Marias skälfvande läppar sväfvade ett leende; men detta leende var icke en bruds: det var en andes, som redan höjt vingarna till flygt mot ett högre hem, och som endast med ett hemlighetsfullt uttryck i sin uppsyn tar afsked af syskonen härnere

– – – – –

Skyndsamt ilade slupen öfver den fradgande vågen, liksom hade den trott att lif och död berodde af dess hastiga fart. Den förliga vinden drog seglet hastigt förbi Thorsborgs slott och snart syntes tornet af Thorsby kyrka blifva större alltsom det kom närmare.

Uti slupen stod en man med armarna korslagda öfver det breda bröstet och hans spanande öga öfverfor hvartenda föremål, liksom det varit honom välbekant, allt som den lätta farkosten ilade förbi. Vinden spelade genom hans svallande lockar öfver pan-

hans stolta hvalf, der ådrorna i oupphörligt vexlande fart gåfvo ett uttryck af rörelse åt den vunna segerns tillfredsställda leende.

Det var läkaren som återkommit till sitt fädernesland, föregången af ryktets glans och som nu skyndade till sitt hem, för att med den sällhet, som väntade honom der, förena lyckan med äran.

Ju närmare läkaren nalkades stranden, desto djupare syntes rörelsen i hans ansigte, och då nu slupen saktade sin fart för att lägga till vid bryggan, svingade han sig hastigt upp på land.

Johan Walden är åter i sin fädernebygd och han blottar sitt hufvud och sjunker på knä för att med sina läppar vidröra marken. Då han reser sig upp skimra tårar i hans glänsande ögon.

"O, fädernebygd", säger han, "jag fick då helsa dig åter: "min lefnads goda engel, du skall ej längre vara skiljd från mitt hjerta!"

Klockorna ljuda i dalen. Walden känner så väl igen dem. Men hvad — det är ej det glada högtidsljud hvarmed heligmålsringningen bjuder fridfull glädje; dess klang är sorgsen, dof i sommarqvällen.

Det dallrar underligt i läkarens hjerta, hvilket nu svällde af säkra förhoppningar att stå vid sitt uppnådda mål. Han går långsamt förbi den ena sidan af kyrkogården. Men der syns ju framför honom det kära hemmet i grönskande sommardrägt. Nu stormar hjertat åter i fart; hans hufvud höjer sig åter, hans bröst vidgar sig under de jublande känslor, hvarmed han vill störta framåt för att sluta i sin famn allt hvad han ser; ty allt är vunnet, han ser lyckans dörr, som skall återskänka honom hans dyrbaraste vänner — huru de skola fröjda sig åt hans lycka och han vill föra dem med sig upp på höjden - - -

Men Walden stannar plötsligt och stirrar på dörren till sitt barndoms, sin lyckas eden — deröfver syns ingen krans af välkomstrosor utan den svarta kolera-taflan - - -

Men smärtan, fasan fly från hans bröst: ty han står på samma plats der Maria en gång sade: skynda, min Johan, du är läkare! — Johan Walden vet nu hvilken sällhet det är att vara läkare, han skall nu kunna rädda — ack, kanske — just henne, som sade dessa ord.

Och läkaren vill störta fram för att rycka den ädla barndomsvännen undan döden: den tanken var hög och stor, att föra lifvet i sin hand! Kanske hade aldrig triumfens leende stoltare krusat hans läppar än i detta ögonblick, och likväl stannar han — lyssnar — qvällvinden för ljudet af en koral till honom med orden:

"Jag går mot döden hvar jag går."

Dessa graftoner genombäfva läkarens själ — hans, som icke darrade då en härjande pest utbredde dödsoffer omkring honom.

Öfver vägen kommer nu ett stilla sorgetåg: de hafva fört en afliden till sitt sista hem.

Främst går en man med fasta, långsamma steg. På hans ansigte står en rörande sorg utan tårar, hans blick ser ej i hopplös smärta till jorden: den höjer sig mot himmelen med undergifvenhetens försakelse. Efter honom komma under stum smärta alla de, som, oaktadt förbudet mot bevistandet af en kolerabegrafning, skyndat hit för att se huru deras älskade lärare jordfäste sin egen dotter. Hur alla blicka sorgsna på honom! De vilja alla lindra hans smärta, men trösteorden dö på deras läppar: hvilka ord skulle de väl våga säga honom, den ädle, så stor i sin sorg!

Men nu sväfvar ett väsende fram till honom. Det är Jenny, som omslingrar fosterfadern med sina armar. Då höjer den stumme sig ned och kysser fosterdotterns panna och Jenny hviskar till honom sakta: allt närmare slutes hon till den barnlöses hjerta och alle stå omkring i stilla vördnad.

Nu höjer kyrkoherden sitt hufvud, ser sig omkring, tacksam för det deltagande som känner hans förlust. Sist dröjer hans blick på den unga officern som står bredvid honom. Han räcker honom sin hand, trycker den fast i sin och lägger derefter den sörjande Jenny i hans armar.

"Mina barn — farväl!" säger kyrkoherden, som står stilla qvar då Alexander Cronscbiöld lyfter sin maka upp i vagnen. Då den är borta, går också fadern bort — han går tillbaka till grafven.

Alla ha försvunnit och Walden står ensam qvar. Han har förstått allt. Med armen sluten om en trädstam följer hans flammande blick efter fadern, under det en fin blodström forsar öfver hans bleka läppar.

Solen uppe på höjden, der läkaren stod, har försvunnit. Hans ande öfvertygade honom om den menskliga kraftens vanmakt. Bitter är stunden då den öfvermenskliga stoltheten måste lära känna sin egen obetydlighet; jernhård är den vinternatt som lägger sig öfver hans förhoppningar; förfärlig är den skepnad som bär ångerns, förebråelsens namn; hemsk är den död som går genom hjertat.

Johan har gått ned till grafven; han står stum vid sin fosterfaders sida; det är något förfärligt i den tystnad, hvarmed han möter den ensamme faderns blick.

Den gamle Walden räcker mot brorsonen sina armar, men denne sjunker ned till hans fötter och trycker häftigt hans händer mot sin panna.

"Min välgörare", säger läkaren och stora tårar falla ned på grafven, "jag dröjde så länge derborta vid kejsarhofvet, för att - - - för att skörda verldens toma hyllning - - - Maria kunde annars lefva ännu!"

"Min son", svarar fadern, "Maria har gått inför Guds thron för att med sina böner bevara glansen af dina gerningar: så var hennes sista helsning till dig!"

TJUGONDE KAPITLET.

Några månader hafva förflutit och under sin flykt dragit tidens välgörande dok öfver kolerans fruktansvärda härjningar. Lugnet och glädjen hade åter inträdt i de hus, som under denna tid fördystrats af bäfvande fruktan; sjelfva den friska vinterluften tycktes vilja gifva ersättning för den qvalmiga sommarvärman. Endast i de kretsar, der förödelsen spridit sina hemska spår, hade tiden ännu ej hunnit förmildra sorgens minnen. I den stora staden var likväl åter allt sig lika: lif, verksamhet, sysslolöshet och nöjen vexlade om hvarandra.

Visittimman var inne. Några gäster hade redan anländt på eftermiddagsbesök hos unga grefve Cronschiölds.

Värden hade omkring divansbordet ordnat en cirkel af stolar, der han bjöd gästerna taga plats, kanske

för att sjelf — under det han egnade sin uppmärksamhet åt dem — få vara närmare den unga värdinnan, hvilken täflade med honom att gifva konversationen liflighet och behag.

I samma purpurröda emma, der grefvinnan Elisabeth fordom hade sin plats, syntes nu en fin gestalt, hvilkens hållning talade om att äfven nu satt här en grefvinna Cronschiöld, men blicken, leendet sade att det var blommornas syster: Jenny.

"Hvilken angenäm surpris, min söta Jenny", sade friherrinnan Lindesparre, "att vi få behålla er i Stockholm ända till Maj!"

"Men det är inte säkert bestämdt ännu, min goda tant; kanske att Alexander får permission förr."

"Åh, min nådiga grefvinna", inföll baron Strutzenhjelm, "jag har läst i stjernorna och funnit att *hoppet* är den säkraste bland dem; jag spår derföre att grefvinnan Cronschiöld kommer att hela våren illustrera Stockholmsverlden."

"Jag fruktar, min bästa baron, "sade Jenny och skakade leende på hufvudet, "att astrologernas tid är förbi; åtminstone tror man dem mera sällan."

"Isynnerhet då astrologerne äro så egoistiska, som baron Emil", skämtade friherrinnan, "bör man hesitera att tro dem; vi veta ju att vår lilla grefvinna så touchant älskar det superba Thorsborg."

"Min nådiga tant, jag hör af Therese", yttrade grefve Alexander till friherrinnan, "att tants italienska resa verkligen är beslutad att ske straxt efter Thereses bröllop."

"Det är sannt, min bästa Alexander; jag anser det ej meritera att dröja längre, då Napoleona hela sommaren blir lika ockuperad och således ej kan göra oss sällskap."

"Jag kunde ej förmoda att kusin Napoleona, som alltid med så eldig beundran talat om södern, skulle försaka en resa till det sköna Neapel."

"Ack, hon är nu så lifligt intresserad i sitt nya företag att formera en vitterhetsförening, att hon offrat sin längtan till söderns atmosfer!"

"Den vittra Napoleona fortfar således att uteslutande offra sitt lif åt Minervas tjenst?"

"Å ja", smålog friherrinnan, "hennes lifliga sinne har alltid omfattat vishetens element. Min Anastasie åter brinner af enthusiasm att få se Italien."

"Och ers nåd vill verkligen beröfva oss den aimabla fröken Anastasia?" utbrast baron Emil sorgset.

"Jag måste det, min baron, åtminstone för ett år; denna resa, säger doktor Walden, skall blifva så välgörande för hennes sensibla helsa."

"Ah, jag förmodade just att det var vår celebre läkare som gifvit ers nåd detta råd", sade baronen med fint leende; "men man får ej frapperas deröfver; han har ju sjelf skördat en så remarquabel fortune utom fäderneslandet. Ers nåd har förmodligen hört den intressanta anekdoten om honom?"

"Det kan jag ej rappelera mig", genmälte friherrinnan begrundande.

Här afbröts samtalet af grefve Nordenheims ankomst.

Med samma ädla värdighet som förr, visade sig grefve Nordenheim; ingen förändring på dessa år röjdes i hans väsende. Vid hans sida framträdde grefvinnan Blida till sällskapet. Hon var strålande skön; ur hennes väsende talade en höghet, så beundransvärd, men så kylig, liksom ville hon säga: är det icke nog att ni få skåda mitt majestät?

Det var liksom ett tvång för några ögonblick utbredde sig öfver sällskapet, men snart lyckades likväl konversationen att blifva liflig, och då ytterligare gäster infunno sig började man sprida sig i serskilda grupper.

"Nå, min goda Jenny", sade Therese Lindesparre, "nu har jag Alexanders löfte att ni i sommar komma till Alviken och hedra löjtnant Felix och hans gemål med ett besök — hvad säger du om det?"

Gref Alexander tog sin makas hand:

"Min Jenny, jag har lofvat", hviskade han.

Den unga grefvinnan smålog.

Denna blick, detta leende, som de unga makarna kärleksfullt utbytte, hade ej undgått grefvinnan Nordenheim, som satt dem nära. Hon tycktes hastigt glömma svaret till en äldre dam, med hvilken hon talade, och öfver hennes fina kind vexlade en svag skiftning; långsamt sände hon blicken öfver salongen och sökte ett serskildt föremål, tills den qvardröjde på Nordenheim liksom med ödmjuk fråga: hvarföre är det icke så mellan oss? Men hastigt darrade en instinktmessig rörelse genom de långa ögonfransarna som sänkte sig ned, kanske för att dölja värmen i hennes blick, och efter en minut åhörde hon med samma kyliga stillhet det oafbrutna samtalet.

"Du måste komma", fortfor Therese lifligt till Jenny, "åtminstone af artighet för onkel T. och se om han inte hade ett förvånande natursinne, då han gaf det förtjusande Alviken till present åt min herr brudgum. Så hjelp mig då, Felix", tillade hon skrattande, "hjelp mig uppräkna alla förträffligheter vi få att bjuda på!"

"Jag behöfver blott nämna *en*", genmälte löjt-

nant Lindesparre och kysste sin fästmôs hand, "den första, den bästa förträffligheten som onkel T. förskaffade mig genom sin gåfva: lyckan att få ega min Therese."

"Ah, hvilka charmanta fästmans-fraser!"

"Det var bara en tacksamhetsgärd för onkel T., älskade Therese; huru skulle jag väl kunnat hoppas att du sett i nåder till ett fattigt hjerta, som låg för dina fötter, om inte - - -"

"Ja, ja min aldrabäste Felix, du har alltid resonerat med förståndet, men din största förtjent lärde jag ändå icke känna förrän — förrän kolera morbus, fasansvärd i åminnelse, löste din tunga och lät mig förstå din stora hemlighet."

"Detta ögonblick, dyra Therese", hviskade löjtnant Felix sakta, "var en himmel af sällhet midt under sjukdomens plågor att få se dig utan fruktan nalkas för att lindra mina qval: det var helsodrycken jag fick af denna hand."

"Nej, min Felix, det var icke jag som förmådde rädda dig", svarade Therese, och en lätt dimma sväfvade öfver hennes glädtiga öga då hon åter vände sig till Jenny och sade med liflig rörelse:

"Jenny, den gåfvan blir mig dyrbarare för hvarje dag, som din ädle fosterbror, doktor Walden, skänkte mig då han räddade Filix' lif."

Friherrinnan hade under tiden händelsevis fört baron Strutzenhjelm på en lycklig tanka. Hon hade nemligen så lifligt talat om Neapel, att baronen verkligen började dela hennes hänförelse och slutade så, att den artige baron Emil erbjöd sig blifva damernas kavaljer på den Italienska resan.

"Men kanske att lilla nåden refuserar mitt kompagniskap?"

"Visst inte; min Anastasie skall med stort nöje omfatta baron Emils sällskap! Men apropos vår bästa läkare: huru var anekdoten om honom, min bästa baron?" tillade friherrinnan sakta.

"Naturligtvis", svarade baronen hemlighetsfullt, "har aldrig min nådiga friherrinna fästat någon observation vid de händelser, som partikuliert inverkade på hans öde, det vill säga, hvilken orsak som föranledde hans resa."

Friherrinnan böjde sitt hufvud för att bedja baronen fortsätta.

"Malisen säger att det var - - -

"Att det var?"

"Olycklig kärlek!"

"Men, min Gud, han var ju förlofvad?"

"Ack, ers nåd, det hindrar ju icke hjertat att fladdra upp i en högre sfer, än naturen borde tillåta."

"En högre — jag förstår — själen sväfvade högre än förnuftet."

"Och då verkligheten surprenerade honom med att visa differensen emellan höjden och djupet, så - - -"

"Så?"

"Uti förtviflade ögonblick tager ofta det blesserade hjertat ett heroiskt beslut - - -"

"Men *föremålet*, min baron?"

"Ack, ers nåd", sade baron Emil med en lätt axelryckning, "det gifves menniskor med ganska bril-

jant förstånd, som ändå ej kunna fatta den nyssnämnda differansen och derföre misstaga sig på den nedlåtande familiarité, en ädling visar dem; men", tillade han betydelsefullt, "många kunna väl favorisera, men ej derföre upplyfta dem till egen höjd."

En ädel rodnad färgade friherrinnans kind. Hon förstod baronens mening.

Men ännu *en* fanns der, som hört detta samtal, som fattade meningen af dessa ord, ehuru sakta det förra var, ehuru hemlighetsfulla de sednare. Som det tycktes fördjupad i egna djupa tankar stod Nordenheim helt nära; det var hans själ som lyssnade till betydelsen af baronens tal och som derigenom såg en helt ny verld kasta upp sin förlåt för hans blick, der allt var svart.

"Var hans böjelse besvarad?" frågade hastigt friherrinnan. Nordenheims hjerta stod stilla för att höra svaret.

"Ack, min nådiga! Hon har ju valt ett parti värdigt sin rang. Man behöfde icke frukta att *hon* kunde göra en mesalliance."

Det var nu Nordenheims blick, som irrade sökande genom salongen tills den qvardröjde på Blida. Den var likväl icke den förolämpade stolthetens: denna blick egde samma uttryck, som nyss talade ur grefvinnans: den var sorglig — förebrående.

Men makarnas blickar möttes icke heller nu.

Några gäster började taga afsked. Nordenheim nalkades Blida.

"Du önskar ju resa till general M:s supé, min vän?" frågade han.

"Ja, vi resa ju begge!"

"Förlåt, dyraste Blida, jag kan ej; en händelse af vigt hindrar mig att följa dig."

"Som du vill, min bäste Hugo, jag far ensam", svarade grefvinnan utan att röja den minsta förändring i sin röst.

Och de reste. Nordenheim följde sin grefvinna till general M:s, hvarefter han begaf sig — till läkaren.

TJUGONDEFÖRSTA KAPITLET.

Kärlekens stjerna för mig gick in bland tårade skyar,
Lyckans glänsande bild löste sin bubbla och dog.

Nybom.

Aftonen hade skridit framåt. Läkaren var hemkommen till sin boning och gick genom de af klara kristall-lampor upplysta rummen. Den omgifvande prakten af prunkande kejsargåfvor, blandade med den svenska tacksamhetens skänker, ådrog sig ej en enda af egarens blickar. Walden gick med fasta steg öfver de mjuka mattornas turkiska figurer, som tyckas böja sig undan för att icke störa honom genom ljudet af hans egna steg, tills han hunnit till det innersta rummet, der han kastade sig ned i den mjuka soffan. Der sjönk pannan ned mot handen; der slocknade glansen bort ur hans blick; der slöt han armen hårdt om bröstet liksom för att qväfva ett våldsamt utbrott af smärtans klagoljud. — Här är läkaren ensam, härt får också han hvila, men han är trött, han är sjuk. Stora svettdroppar rulla ned från hans panna, intet ljud höres från de af smärta sammanpressade läpparna — dessa läppar som för få ögonblick sedan utta-

lade ord, fulla af hopp och förtröstan för lidande sjuklingar. Hans ögon, hvilka nyss glänste af menniskokärlekens ädla glädje, stirra nu hemska under de hemliga plågornas qval. Ingen vänlig hand torkar hans panna och räcker honom ett lindrande läkemedel; ingen röst talar till honom om hopp af bättring — ingen! — Walden är allena! Vore han ej ensam, skulle icke hans själ förråda sin svaghet. — De hvirflande molnen höjde sig emellertid från rökelselampan, smögo sina helsosamma dofter omkring hans tinningar och hans blick klarnade småningom åter. Läkaren höjde långsamt sitt hufvud, skakade de ringlande lockarna tillbaka från sin bleka panna och indrog uti ett långt anddrag den välgörande rökelsen; hans halföppnade läppar drogo sig nu till ett leende, men detta leende var sorgset, kanske ändå mera bittert.

Ljudet af en inträdande person nalkades men det hördes nästan omärkligt, men Walden hörde det ändå och vände ditåt sitt hufvud. En tjenare stod der och med detta korta, låga ljud, som väl kunde höras, men icke störa hans herre, anmälte:

"Grefve af Nordenheim!"

Walden reste sig upp af angenäm öfverraskning och gick ut i salongen.

Fast, hjertligt nu liksom alltid, var dessa vänners handslag. Då Johan Walden i unga år trädde ut i verlden, var det Hugo af Nordenheim, som broderligt mötte honom, mången gång bistod honom, då den fattige oerfarne ynglingen behöfde hjelp. Nordenheim åter hade läkaren att tacka för sitt eget lif samt en älskad bruds räddning.

De begge vännerna suto flera timmar bredvid hvarandra och utbytte tankar nu som förr. Men de undveko att tala om det närvarande.

"Grefvinnan Nordenheim", frågade slutligen Walden och hans röst var säker, klangfull, "hoppas jag mår väl?"

Denna fråga, så vanlig af läkaren, så naturlig af vännen, öfverraskade likväl Nordenheim — han spratt häftigt till. Detta kunde ej undgå en man, så öfvad att observera menniskorna, som en läkare, och likväl mötte Walden lugnt Nordenheims forskande blick.

"Fullkomligt väl!" svarade grefven efter en stund, men sade icke mer.

"Behor du ditt vackra Nordensjö i sommar", återtog Walden lifligt, "så tar jag en väns frihet i anspråk och dröjer hos dig några dagar innan jag reser till Thorsby: jag har icke sedt det nya Nordensjö, sedan det blef förskönadt af en herrskarinna?"

"Huru välkommen vore du icke, min ädle vän", utbrast Nordenheim med sin fordna hjertliga öppenhet, "men Blida och jag hafva ämnat i sommar vistas på vår nya egendom i Skåne. Men finge vi se dig der, det skulle glädja Blida lika mycket som mig!"

Walden skakade på hufvudet.

"Jag tror det knappt," svarade han; "jag har icke mycken tid öfrig att vara från Stockholm; jag har en gång bundit mig här. Men, Hugo", tillade han glädtigare, "vore jag fri och oberoende, med ett ord: hade jag tid, då skulle jag komma för att öfvertala de lyckliga makarna på Nordensjö, att icke *så* öfvergifva sitt skönaste hem."

"Nordensjö," sade grefven dystert, "det är ett smärtsamt minne!"

"Smärtsamt?" upprepade Walden och hans blick följde med uppmärksamhet det vexlande uttrycket i Nordenheims ansigte, "endast smärtsamt?"

"Äfven lyckliga minnen; men der hvilar vårt barn — det enda och ljufva föreningsbandet emellan mig och min maka!"

"Och denna maka eger du ännu, en skön, älskad, tillbedd maka, Nordenheim: *du* är icke ensam, icke öfvergifven!"

Underbart strömmade ljuden af dessa ord genom Nordenheims inre. Hastigt fäste han sin blick på Walden och ett ovillkorligt utrop undslapp honom vid åsynen af den besynnerliga förändringen i läkarens ansigte. Ett dunkelt minne föresväfvade honom om denna syn för flera år sedan, just i denna stund då Nordenheim förtrodde vännen sin lycka; *så* rullade Johans ögon då, så darrade hans läppar, vilda, förfärande. Besynnerliga tankar korsade sig i Nordenheims själ. — Underbara ljus, hvarföre sprang du upp för att blotta kolen af en eld, som längesedan brunnit ut?

"Johan", sade han, "du måste vara mycket sjuk?"

Nu var det Walden, som spratt till för Nordenheims ord.

"Läkaren kan ej bota sig sjelf", svarade han bittert.

Efter ett ögonblick tycktes han åter förändra rösten och sade då lugn, nästan skämtande:

"Det är nu förbi. Läkaren är ju herrskare öfver plågorna — han bör kunna tysta, om ej öfvervinna dem."

Silfverpendylen förkunnade att tiden led mot midnatt. Nordenheim steg upp för att gå. Deras händer slötos åter om hvarandra. Klarare flammade lågan af en lampa, som stod dem nära, liksom ville hon låta vännerna skåda djupare in i hvarandras blickar.

De voro sällsamma, dessa blickar, och likväl tycktes de förstå hvarandra. En darrning af rörelse ilade genom begges händer. Det var tyst, ty intet ord vexlades emellan dem. Tyst' var det äfven då grefven med handen vidrörde dörren; som utan ljud sprang upp. Och läkaren stod åter ensam, blickande efter sin bortgångna vän.

"Hvem var lyckligare", sade han, "Nordenheim som vann den sköna diamanten och slöt stoftet af den kalla glitterstenen till sitt glödande hjerta, eller Johan Walden, som måste döfva sitt brinnande kärleksrus med vetenskapernas kyliga studium?"

Och Johan vände åter till det inre rummet. Knapt hade han satt sig ned, förr än betjenten syntes i dörren. På ett tecken från läkaren nalkades han med den underrättelsen, att en kurir från Ryssland anländt med bref.

Doktorn tog brefvet af brickan och afskedade betjenten.

Något förundrad bröt Johan det stora sigillet. Med intresse genomläste han skrifvelsen, som var undertecknad af kejsarens egen hand. En hastig eld flammade ur hans blick, på hans panna skimrade en liflig färg: det var den tillfredsställda stoltheten som strålade i sin seger.

Men nu logo hans läppar nästan föraktligt åt de offer af smicker och lysande tillbud, som man strödde för den firade läkarens fötter. Han lät den kejserliga skrifvelsen falla ned på golfvet. Då en främmande hand böjde sig ned för att upptaga den, märkte Walden först, att han ej var allena.

"Ah, min mor!" utbrast han och bugade sig djupt, men mera artigt än hjertligt öfver Berthas hand,

den han förde till sina läppar. "Må min mor förlåta, att jag först nu blef er varse, man hade ej underrättat mig om er ankomst!"

"Jag hoppades, min dyre son", svarade Bertha med sorgset leende, "att min ankomst ej skulle störa dig! Jag hade glömt att du önskar din mor skall iakttaga verldens lumpna formel: det var mig så kärt att så här få öfverraska dig, som förr."

Det klara skenet upplyste Berthas ansigte under det hon talade. Johan kunde ej skåda dessa drag utan att rysa, känna medlidande och på samma gång fängslas af den sällsamma moderns underbara makt.

Det kyliga, nästan missnöjda draget vid hennes första åsyn försvann ur Johans ansigte. Naturens heliga känslor strömmade genom hans hjerta, som sade honom huru oändligt mycket han var älskad af sin moder. Väl hade hennes uppträdande alltid förefallit honom såsom ett tryckande band öfver hans fria ande; men han hade ändå ej kunnat draga sig ifrån denna oförklarliga makt, hvarmed hon hade inverkat på hans lif. Denna underbara modersblick utöfvade nu, som alltid, ett sådant intryck på hans själ; men det var icke den tacksamma ömhetskänslan som drager sonen till modershjertat. Johan böjde sig liksom inför ett öfverlägset väsende.

"Moder", sade han, "hvarföre ännu neka min bön — hvarföre vill du ej dröja i din sons hem? Hvarföre föredrager du din ensliga boning, så tarflig, framför hela detta hus, der du kunde lefva lycklig och sorgfri?"

"Lycklig och sorgfri!" upprepade Bertha, böjde sig framåt och kysste Johans panna. "Jag är lycklig nu; tack för dina ord! Och dessa ögonblick hos dig äro nog för ett helt lif!"

"Sällsamma moder! hvarföre då, när ni älskar mig så högt, försmå ett hem hos mig?"

"Min son, tala aldrig mera derom! Låt goda andar, låt lyckan bo i ditt hem, icke Bertha!"

Johan Waldens blick, som så ofta utforskade hvarje tanke hos den med hvilken han talade, kunde aldrig nedtränga till djupet af den besynnerliga moderns tankegångar. Hon var för honom alltid en oförklarlig gåta, ett underbart väsende. Det var icke en moder som uppgifver planen för sonens framtid, utan ett mörkt öde, som befallde hans själ att gå. Och då Maria ville hålla honom qvar på sin lyckliga plats, var det modern som förde Blida i hans väg för att slita de band, som fängslade honom vid Maria i sin ringhet.

Försänkt i tankar, satt Johan och betraktade modern dystert under det hon läste den kejserliga skrifvelsen med stegrad värma.

"Nå, Johan", sade Bertha, "det är lysande villkor kejsaren erbjuder dig, om du blir hans lifmedikus: antager du dem?"

"Nej, min mor!"

"Icke? Du skulle försmå en sådan rikedom, en så ärofull plats! Det var ju i Ryssland du skördade dina första lagrar: hvarföre vill du ej föröka din lycka?"

"Lycka!" upprepade Johan bittert. "Hvad lycka fann jag der? Hvad lycka har verlden skänkt mig genom denna glans?"

"Är du icke lycklig, Johan — är det sanning?"

Walden tog sin moders hand och förde henne till skrifbordet.

Der ofvanför skimrade emellan en krans af hvita lampor ett miniaturporträtt af Maria. Hennes drag i all sin idealiska glans egde icke ungdomens blomstrande fägring; men de blå ögonen tycktes liksom tvänne milda stjernor tala om himmelens majestät; leendet på hennes läppar var värdigt en fridens ande från ljusets hem, som hviskar om hopp och odödlighet.

"Se", sade han, "min lefnads goda engel — henne öfvergaf jag för att skörda ärans lager. Det var icke det blinda ödet, som ledde mina steg, det var icke min egen kraft, som gaf mig framgång och storhet: det var *hennes* böner, som försonade mig med en Gud, hvilken jag trotsande förgätit. Hvarmed har jag väl återgäldat min välgörares dotter för allt detta? Nu först känner jag hennes själ, hennes kärlek, nu först förstår jag min egen rena, höga känsla för henne. Se, i *hennes* hem bodde lyckan — jag försmådde den då. Hvad har jag väl nu af min toma ära? — De stunder äro väl ljufva då jag kan lindra sjuklingars plågor, jag tycker mig då vara mera värdig hennes böner deruppe; men alla dessa främlingar, som min konst kan återställa till lif, huru framställa ej deras åsyn för min blick *henne*, som vred sig under smärtans qval? — Henne kunde min hand ej räcka något läkemedel, hennes röst, som ropade om hjelp, skulle jag ej höra! Och hvarföre? För det jag qvarhölls derborta af verldens toma hyllning, hvars sinnebild jag låtit hänga bredvid bilden af *henne*, för att påminna mig om dess uselhet."

Bäfvande stod Bertha och betraktade dystert ordenstecknet som hängde vid Marias porträtt.

Walden tryckte krampaktigt handen mot bröstet för att kufva de åter frambrytande plågorna. Efter några ögonblick fortfor han:

"Denna stund är icke långt borta. Min mor, jag hör ett sällsamt ljud inom mitt bröst. Jag har helgat mitt lif till utgrundandet af läkarekonstens mysterier, men finner nu intet medel, som kan tysta detta ljud, som kan lindra mina plågors qval: jag måste se hur döden, ohejdbar, för mig mot grafven. Hvarföre, moder, skall jag återgå till det lysande hofvet? Hvad kan jag väl förvärfva der? — Ära? den har jag vunnit: min stolthet är mättad. Rikedom? glans? har jag dem ej här! Hvad behöfver jag väl mera? Är *det* ej nog för att hånande påminna mig om hvad jag förlorat, hvad jag saknar och aldrig skall finna: lyckan! — Nej, låt mig dröja här! Se denna ljufva bild af henne, som gick inför Guds thron att med sina böner bevara glansen af mina gerningar oförmörkad! Se, hennes ande hviskar till mig om hopp och odödlighet - - - Odödlighet! ha, det var den min själ törstade efter. Jag sökte den härnere ibland menniskorna, men min Marias förklarade ande har lärt mig hvar den finnes. Och jag skall vinna den. Deruppe är en himmel och der — der är odödligheten!" — Walden tystnade. Hans ögon hvilade ännu på Marias bild med svärmande, inspireradt uttryck. Ådrorna på hans panna svällde af glödande triumf, och tycktes än högre lyfta detta hufvud, på hvars läppar strålade ett leende af seger öfver det sällsamma ljudet, som åter förtäljde att hjertat var ett rof för den svarta gamens förtärande klor, då de grepo derin för att sarga det tills lifsvärmen var slut — slut. Läkaren kunde ej kufva de allt mera tilltagande kroppssmärtorna; dödsblek vacklade han tillbaka mot divansdynornas svällande famn. Saktare forsade blodet i hans pulsar, kallare blef hans tinning, stelare hans blick.

Bertha stod tillintetgjord. Slaget kom för häftigt. *Död* gick öfver hennes stolta drömmar, *död* öfver

den plats der sonen stod i hennes hjerta i sitt fulla lif, i sin lyckas glans, *död* öfver hennes sista förhoppning, sista ljus.

"Död!" utbrast Bertha med ett fasans utrop: doft, förfärligt var hennes själs klagoskri.

Men läkaren höjde åter sitt hufvud. En stråle af höghetens segergloria skimrade öfver hans ansigte.

"Död!" upprepade han. "Nej icke *död*, utan lif, odödlighet!"

TJUGONDEANDRA KAPITLET.

Med upprörda känslor lemnade Nordenheim läkarens boning. Hastigt ilade han utför trapporna för att komma ut i luften. Han var der; men hans hjessa brände ändå; hans bröst stormade.

"Således förbi!" utbrast han, "förbi min dröm att återväcka henne till lif, att åter värma hennes kyliga väsen! - - - Stackars dåre, som kunde drömma om sådana förhoppningar, som lät bedraga dig af ett irrsken! — Och detta plötsliga ljus är icke en aning, som onda makter hviskat till mig, det är sanning: min förolämpade själ ropar så. Hvarföre har jag ej förr vaknat? Hvarföre förstod jag det ej? - - - Hennes hjerta har då en gång älskat, det var ändå kärlek jag läste deri, men icke för mig! Hon har en gång känt kärlekens glöd, men den har brunnit ut, och det var den rykande askan, der endast några gnistor voro öfriga, hvilken hon gaf åt den förtroendefulla brudgum, som ödmjukt fägnade sig dermed. Ha! — och jag, jag ville tåligt vänta på utvecklingen af hennes lif, jag har ju fördragit hennes köld, endast för minnet

af några stunders himmelsk sällhet och bevarat för henne en kärlek, lika hög och varm, för att slutligen lära hennes hjerta älska. Nu skall detta icke ske, nu är det förbi!"

Så ungefär voro Nordenheims tankar då vagnen stannade. Hans blick flög spanande upp mot fönstren. Och denna blick sade att hoppet ändå icke öfvergifvit Nordenheim. Ljusa andar hviskade till honom: du har likväl ännu ej säkerhet att det är sannt.

Uti de öfre våningarna var rik upplysning. Den första var mörk. Nordenheim förstod betydelsen deraf, men ändå frågade han en lakej:

"Är grefvinnan hemkommen?"

"Nej, nådig grefve!"

Skuggan på Nordenheims panna blef åter mörk.

Grefven hade dröjt några ögonblick i salongen och ämnade nu gå till sina rum, då ett vagnsbuller hördes — det stannade utanföre. Nordenheim nedsatte silfverstaken på bordet och gick några steg öfver golfvet.

Grefvinnan skulle passera genom denna salong för att komma till sin sängkammare.

Lätta steg hördes genom salen och närmade sig. Nordenheim vände sig om.

Ingen skymt af förändring blef synlig hos Blida då hon mötte Nordenheim. Lika kallt, fastän skönt, var hennes leende, då hon räckte ut sin hand för att helsa sin man.

"Jag ser, min bästa Nordenheim", yttrade grefvinnan halft skämtande, "att ett underbart öde fört oss hem på samma timma från skiljda vägar."

"För mig", svarade grefven, "är detta möte en bländskön syn, som kommer mig att glömma verkligheten, der våra vägar aldrig mötas."

Grefvinnan bleknade.

"Bästa Nordenheim", sade hon lugnt med nästan ironiskt leende, "om du i afton hade trotsat verkligheten och följt mig till general M:s supé, skulle vi tillsammans fått njuta af den ovanliga sångerskan fröken S—z röst; det var en verklig konstnjutning."

"Min afton har icke heller varit utan njutning", svarade grefven leende, men Blida såg ej att en fin ryckning ilade genom hans läppar, ty hon tycktes ej egna någon serskild uppmärksamhet åt hans ord, utan var likgiltigt syssalsatt att med silfversaxen ordna veken på ett vaxljus, som kommit något i oordning; hon såg icke heller att Nordenheims öga nu forskade i hennes ansigte för att se, om någon skymt af förändring skulle synas der vid de ord han ämnade säga: "Jag har", fortfor han, "varit hos min vän Johan Walden."

Grefvinnans ansigte var sig fullkomligt lika.

"Johan Walden", återtog grefven, "är på en gång den angenämaste sällskapsmenniska och den mest djuptänkta vetenskapsman: det uppenbarar sig så väl i hans handlingar som i hans åskådning af lifvet."

"Ja, doktor Walden är ganska intressant", svarade Blida.

"Men med smärtsam öfverraskning såg jag min ädle vän vara angripen af en obotlig sjukdom, som — jag fruktar det — alltför snart skall rycka honom ifrån oss."

"Det vore skada på en sådan utmärkt läkare!" sade grefvinnan och, uppslående sin blick mot grefven, tillade hon:

"Det är sent, min gode Hugo; jag tror vi gå till hvila, god natt, min vän!" Och grefvinnans blick dröjde ännu med ett uttryck af ömhet qvar på hans

ansigte, derefter böjde hon lätt på hufvudet och lemnade salongen.

Stum blickade Nordenheim efter Blida. Stridiga känslor korsade hans inre.

"God natt, min vän!" upprepade han för sig sjelf. "Hvad underbart uttryck i dessa ord! Skulle väl – – – nej, nej, det är icke möjligt att hon älskar mig, men icke heller *honom*; hon var så lugn, så kall. Men ack! — hvarföre afbröt hon mig så hastigt? Hon kunde ju hafva styrka till förställning, men fruktade att den kunde svika henne och derföre – – – Men hvarföre klingade hennes sista ord så ovanliga? Hennes röst var ju så öm, så bedjande, ödmjuk! Ah! — hon behöfde då vara ödmjuk, hon behöfde då bedja om förskoning! Hon var öm, för det att hennes omslutna hjerta darrade af rörelse på sitt djup. Det var då sanning — sanning!"

Kammarjungfrun har lemnat grefvinnans kammare. Blidas praktfulla toalett är förändrad i en glänsande nattdrägt, hvars hvita vågor omsluta henne för att liksom gäckande visa, att det icke var de prunkande prydnaderna, som upphöjde grefvinnans skönhet. Lika majestätisk synes hon med hufvudet hvilande mot den höga stolkarmens ebenholz, hvaröfver ligger ett silkesnät, liksom vore detta stöd ej annars nog värdigt hennes hufvud. Uti den ena handen håller hon en medaljong. På den finnes intet porträtt, men ändå ser hon derpå med ett uttryck, så himmelskt, så talande, liksom såge hon der bilden af

någon själsförvandt. Nu vidrör hon knäppet och medaljongen springer upp. Derur faller en fin kedja af ovanligt arbete. Den är slingrad om en liten hårlock, så len, så silkesfin, att endast ett barns hufvud kunnat bära den på sin hjessa. Denna kedja, denna hårlock trycker grefvinnan till sina läppar, sina ögon, som skimra i tårarnas glans.

"Engel", hviskar hon, "hvarför flög du bort från mitt modershjerta? O, endast *du* hade kunnat förskaffa mig en älskad makes kärlek, hvars himmel *du* lärde mig förstå, men som jag nu skall evigt söka, utan att finna!"

TJUGONDETREDJE KAPITLET.

Uti aftonens skymning stå de unga grefvinnorna, Blida Nordenheim och Jenny Cronschiöld, i ett af de höga fönsterna på slottet Thorsborg. Bägge äro de tysta och låta blickarna hvila på det förgyllda korset på Thorsby kyrktorn, som öfver den spegelklara viken höjer sig mot skyarna. Emellan de dystra trädens skuggor synes, liksom den glänsande karlavagnen genom hösthimmelens moln, kyrkomurarnas djupa fönster skimra af ljusens sken inifrån. De ljudande sorgklockorna börja sin grafsång. Doft, i långa susande ljud återgifvas de af fjerrans eko. Hur berg och dal och träd och mark tyckas bäfva under denna kallelse till sorgfestens firande!

Ur skogen kommer nu det svarta tåget, upplyst af facklornas flammande sken. Främst gå tvenne kolsvarta gångare och skrida långsamt framåt med den tunga vagnen, hvars svarta draperier i sorgdok hänga ned öfver det dyrbara stoft, som hvilar derinne. Dyster följer den hvimlande skaran fram emot kyrkan. De stanna derutanföre. Långsamt inträda de i helgedomen.

Det är läkaren som så föres till grafven.

Lik en balsampoppel i aftondaggens skimmer, står Jenny i sorgtårar öfver fosterbroderns grafläg.

Lik cypressen under en uppgående sol, står Blida och skådar huru man bortför stoftet af honom, hvilkens röst vågat uppväcka tonernas minnen.

Stundens högtidliga tystnad brytes ej förrän borggården ljuder af de rullande vagnarna, som ifrån begrafningen hemföra slottsherrn och hans gäster. Sixten Cronschiöld går uppföre borgtrappan vid sin svågers Albert Palmfelts sida. Den återfuuna dottern har sammanknutit slägtbanden emellan dem, åter fästat den irrande främlingen vid sina fäders land.

I salongens djupa skymning inträda tvänne unga män. Jenny upplyfter sitt sorgsna hufvud: hon igenkänner stegen och ilar mot Alexander, som sluter henne i sina armar och bortsmeker tårarna ur hennes ögon.

Blida ser på dem med uttryck af ljuflig värma; men tårarna stanna under sin svarta slöja, ty hennes make nalkas. Men Nordenheim helsar ej Blida som förr. Han böjer ett knä och trycker hennes händer mot sitt bröst.

"Blida", säger han sakta, "*han* är borta: må alla minnen af *honom* sjunka ned med hans stoft! Låt mig åter få sluta en älskad maka till mitt hjerta!"

"Icke nu, ädle Nordenheim! I morgon vid soluppgången vill jag möta dig i Tonhem — der lade tonerna sin trollmakt öfver mitt hjerta: endast der kan den af försoningen brytas och du lära känna och dömma öfver din makas lif."

Kyrkan är åter tillsluten. Det är tyst och stilla derinnom. Inga ljus brinna der mera, endast aftonhimlens stjernor upplysa hvalfvet. På det svarta bårtäcket i koret ligger den svarta gestalten på knä öfver samma plats der sonens stoft hvilade. Omkring henne ligger den spridda mullen, som under jordfästningen fallit ned från likkistan. Bertha sträcker ut sin hand för att hopsamla den. Krampaktigt trycker hon den emellan sina fingrar.

Hu, hon ryser, den arma! Det är den splittrade återstoden af hennes lefnads sista förhoppning.

"Ära, glans, odödlighet", upprepar hon, "sökte jag i verlden genom *honom*: här äro de — stoft!"

Och timma efter timma förgår. Ännu ligger Bertha *så*.

Alla bilder, alla tankar ur hennes flydda lif träda fram för hennes blick.

Hur hon fryser, hur hon brinner, hur hon ler af ungdomsglädje, hur hennes blick stirrar hånande deröfver! Hon suckar i blödande smärta, hennes inre rasar i förtviflan, hennes ande qväfves af qvalen, hennes själ bäfvar af ångest.

De äro rysliga, dessa ögonblick då synderskan genomgår sitt lif. Tunga, hotande, stå skuggorna öfver hennes hufvud. Brännande, förtärande står ångern för hennes samvete.

Bertha förstår nu gången af sitt lif. Med klarnad blick ser hon de mörka vägar, der hon irrat fram.

Hämnden, som hon kallat ned öfver andra, har återfallit på den fridlösas hufvud.

Hon känner, hon förstår, att en *högre* vedergällningsrätt måste finnas, än den menskliga hämnden.

Ju djupare hon böjes ned till jorden, desto högre ser hon en himmel öfver sig.

"En Gud, en odödlighet!" säger hon: "de måste finnas, men hvar? — Deruppe? Deruppe! Och en himmel, — *han* sade att den var skön. O att det icke vore ett bländverk! Och en Gud! — men hvar är han? *Hvem* visar synderskan hvar han finnes? *Hvem* förer tviflerskan till Hans thron? Hvem försonar den fridlösas skuld? - - - O, hvem?" - - -

Bertha lyfte upp sitt hufvud. Molnen skiljde sig från natthimmeln derute och skenet af den klara fullmånan upplyste altartaflan, der verldsförsonaren förklarad framträder för de tviflande lärjungarna.

Den svarta gestalten sammanknäpper sina händer för den underbara synen och ljud gå öfver hennes läppar — ljud, så främmande, så himmelska, att hennes egen själ lyssnar i högtidlig andakt.

O, det är en bön — en bön, hvarmed tviflerskans ande vill svinga genom rymden upp till den glänsande skyn, der den förklarade står med försoningens och trons kors i sin hand. Och strålande stjernor sväfva fram till den bäfvande anden för att föra den, under jubelsång, åter till templet och säga den af himmelsk förhoppning darrande själen hvar en Gud, en odödlighet finnas.

Vid morgonens första ljusning öppnades åter de sammanslutna kyrkodörrarna och en ensam man med silfvergrått hår öfver sorgtyngd hjessa går långsamt fram emot choret.

Det är den gamle Johan Walden som kommer att på samma plats, der han gårdagen befästade återföreningen emellan Johan och Maria, i dag förnya välsignelsen öfver den älskade fostersonens stoft. Han

stannar och skådar förvånad den svarta gestalten, som på knä vid altarets fot är fördjupad i sin bön. Men hon ser honom nu och uppreser sig.

Bertha och kyrkoherden stå länge tigande bredvid hvarandra på den plats, der de jordat sina förhoppningar med den älskades stoft. Dystert möta de hvarandras blick, liksom fruktade begge att i den andras läsa hopplös smärta. Men uti kyrkoherdens ansigte talar den ädla försakelsens tröst. Öfver natten i Berthas öga skimrar en underbar glans.

Långsamt höjer hon handen mot altartaflan och öfver hennes stumma läppar sprider sig för första gång ett leende — ett leende af tro och förhoppning.

"Herren vare lofvad!" utbrister den gamle Walden. "Han har skänkt ljus i tviflerskans natt!"

"Jag går lugn", sade Bertha. "*Han* har visat mig försoningens väg, som leder till den Evige."

"Mötas våra vägar mera härnere, Bertha?"

"Jag går nu först till Tonhem att lösa förbannelsen från tonerna i min broders helgedom och sedan - - -"

"Sedan, Bertha, var välkommen i mitt hem — der är väl tomt och öde nu; men en högre frid och förhoppning skall omgifva dig der!"

"Tack, ädle Walden! Jag kommer."

Och öfver deras sammanslutna händer rullade tacksamhetens tårar från de svarta ögonens ljusnande glans.

TJUGONDEFJERDE KAPITLET.

Tonernas segerfest.

> — äfven lifvet eger sin försoning ren',
> En ringare, den högres stilla förespel.
>
> *Tegnér.*

"Vaknen upp, vaknen upp, o sångarsyskon! Stämmen upp er jubelsång! Se, solen synes ju re'n derofvan skogen!"

Så hviskas det i de susande lindarnas kronor.

Och tusende vingar höja sig till flygt upp i rymden för att helsa, att skåda den himmel, hvars klarblåa hvalf intet moln skymma vågar. Och emot öster vänder sångarkungen sin blick för att se, om den glänsande soluppgången är glad och förhoppningsfull.

Kring den hvita helgedomen i morgonens ljus är den bevingade skaran församlad. De qvittrande små förbida sin herrskares tecken att börja sin sång.

Är det de vänliga andarnas flock, som klädt sig i de fjäderprydda sångarsyskonens lätta gestalter? Vilja de osynliga en gång dock visa sig i grönskande hvalf öfver tonernas hem, för att höja helsningssången på försoningens dag?

I pelargången synes den bländande hvita gestalten med de svallande lockarnas korpsvarta glans. Med höghetens majestät på sin panna och ödmjukhetens undergifvenhet i sin blick, skrider den långsamt fram.

Det är icke nu den undersköna jungfrun som går att lyssna till kärlekens toner; det är den ömma makan som går att draga de mörka banden från sitt hjerta vid försoningens altare.

Hon stannar i spegelsalen och dröjer der i stilla bäfvan. Skall hon väl här få slutas till en älskad makes bröst, eller skall hon förskjutas af en omild domare?

Mot marmorn hördes steg — de äro så fasta, så välljudande, — och den unga qvinnan darrar i djupet af sin själ. Men snart höjer hon långsamt sin blick.

Framför henne står den ädle mannen, hög, allvarlig, mild. Öfver det mörka tviflet, som förr talade ur hans väsende, skimrar en stråle ur hans blick, som återsprider hoppets glans öfver hennes ansigte.

Och nu började hennes läppar tala ord — ord, så sköna! De förtälja ett ungdomsbjertas dröm under tonernas trollmakt. Hänförande är den vältalighet, hvarmed hon skildrar dessa underbara stunder af glödande sommarlif.

Men — i ett nu förändra sig hennes ord, hennes väsende. Hennes gestalt reser sig högre. En helig glans strålar ur hennes blick, leendet på hennes läp-

par är himmelskt, rösten är ljuf, underbar. Modren är hänförande, då hon talar om sitt barn. Skön är makan, då hon hviskar om den kärlek, som hon helgat sitt barns fader. Hur jublande strålar hennes öga, hur saligt le hennes läppar, då hon talar om den stund, då för första gång den späda rösten klingade i hennes öra och — derefter tonerna för evigt sjönko ned i sin graf!

Och nu, nu böjer sig hennes hufvud djupt ned. Hennes knän vidröra marmorgolfvet och den tårögda Blida väntar så att få höra sin dom.

Då — hur mildt en välljudande stämma talar till henne försoningens ord, huru kärleksfullt en ädel make upplyfter den sköna bedjerskan till sitt hjerta! Och öfver hennes ansigte skimra glädjetårar, liksom silfverskyn öfver morgonens himmel. Med stilla fröjd uppsända derefter tvänne förenade makar sina tacksamma blickar mot soluppgången.

Genom hvalfvet frambryter i detsamma en underbar musik. Sällsamma toner klinga i ljufva, himmelska orgelmelodier! Hela templet genombäfvas af dessa ljud. Det blir klart, ljust öfverallt. Sångarskaran har tystnat. Lindarna stilla sina susande löf. Vinden smeker den förgylda kupolen för att få lyssna till de underbara tonerna. Böljan går sakta, stilla upp på strand för att smyga närmare intill marmorns fot — den är ej mera så kylig, så hemsk, så öfvergifven. Minnets heliga andar! sväfven j ned för att fira försoningens fest vid det altare, hvarifrån hämndens mörka makter vikit bort?

Det är den Svarta Gestalten, Tonhems fordna egarinna, hvilkens läppar uttalade förbannelsen öfver templets toner, som efter tre tiotal af år kommit åter från sin irrande vandring och med Trons kors i sin

hand inträdt i helgedomen för att åter sprida frid under de öfvergifna hvalfven.

Sångarskaran uppstämmer sitt melodiska jubel! Underbara skyddsandar, som lefven i drömgestalternas verld! För edra tankeklara blickar, som följt de korsande skiftningarna af känslor och handlingar, af fröjder och lidanden, ligger afslöjad den väfnad af menniskohjertans förvillelser, som utgör lifvets åt jorden vända sida. Må i tallösa missljud jordens öden bryta sig: der den ädla bildningens, det sanna vetets goda andar deltaga i lifvets förhållanden, der finner betraktaren från en högre synpunkt, att lagar af en evig harmoni råda öfver det hela. I den tysta, förhoppningsfulla tanken förklinge sagan från Tonernas hem!

Slut på Sednare delen.

Nytt
ORIGINAL
BIBLIOTHEK.
12.

Svarta Gestalten
på
Thorsborg.
1–2.